

KAJAANIN KAUPUNKI

**TALOUSARVIO
2011**

**TALOUSSUUNNITELMA
2012–2013**

TALOUSARVIO 2011 JA TALOUSSUUNNITELMA 2012–2013

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	3
1 YLEISPERUSTELUT	5
JOHDANTO	5
TALOUSARVION SITOVUUS	5
YLEINEN KEHITYS	7
HENKILÖSTÖ	13
TALOUDELLISET LÄHTÖKOHDAT	14
TALouden TOIMENPIDEOHJELMA VUOSILLE 2011–2016.....	18
2 KAJAANIN KAUPUNGIN STRATEGIA 2011–2017	20
3 KÄYTTÖTALOUSOSA	23
KESKUSVAALILAUTAKUNTA.....	23
KAUPUNGINVALTUUSTO	24
TARKASTUSLAUTAKUNTA JA TILINTARKASTUS.....	24
KAUPUNGINHALLITUKSEN TOIMIALA	27
Kaupunginhallitus-tulosalue	31
Työllisyyden hoito -tulosalue	35
Keskushallinto-tulosalue.....	38
SIVISTYSTOIMIALA	43
Sivistyslautakunta –tulosalue	46
Varhaiskasvatus-tulosalue	49
Perusopetus-tulosalue.....	53
Kulttuurilaitokset –tulosalue.....	55
Liikunta- ja nuorisopalvelut –tulosalue	59
YMPÄRISTÖTEKNINEN TOIMIALA.....	63
Ympäristötekninen lautakunta –tulosalue	66
Ympäristö ja maankäyttö -tulosalue	68
Kunnallistekniikka –tulosalue	70
Tilapalvelu –tulosalue.....	73
KAINUUN PELASTUSLAITOS –TOIMIALA.....	78
KAUPUNGIN KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ	80
4 TULOSLASKELMA	81
KAUPUNGIN TULOSLASKELMA 2009–2013.....	81
KAUPUNGIN JA LIIKELAITOSTEN TULOSLASKELMIEN YHDISTELMÄ 2011	82
LIIKELAITOSTEN TULOSLASKELMIEN YHDISTELMÄ 2011	83
5 INVESTOINTIOSA	84
INVESTOINTIEN PERUSTELUT	84
MAA- JA VESIALUEET	84
RAKENNUKSET (PERUSKORJAUS JA UUDISRAKENTAMINEN)	84
Kainuun maakunta -kuntayhtymä.....	84
Liikelaitokset.....	85
Sivistystoimiala	85
Ympäristötekninen toimiala	86
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	87
Kunnallistekniikan suunnittelu ja tutkimus.....	87
Kunnallistekniikan rakentaminen.....	87
Urheilu- ja ulkoilualueet sekä satamat	88
Sillat.....	88
Kajaaninjoen kulttuuriympäristön kunnostaminen.....	88
Vuolijoki–Otanmäki.....	88

IRTAIN OMAISUUS	89
Kaupunginhallitus-toimiala.....	89
Sivistystoimiala	89
Ympäristötekkninen toimiala	90
Kainuun pelastuslaitos –toimiala	90
6 RAHOITUSOSA	95
KAJAANIN KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA.....	95
7 LIIKELAITOKSET JA TYTÄRYHTIÖT	96
LIIKELAITOKSET.....	96
Kajaanin ammattikorkeakoulu –liikelaitos.....	96
Kajaanin kaupunginteatteri –Oulun läänin alueteatteri -liikelaitos.....	102
Kajaanin Mamselli -liikelaitos.....	107
Kajaanin Vesi –liikelaitos	112
Vimpelinlaakson kehittämisliikelaitos	117
TYTÄRYHTIÖT	121
Measurepolis Development Oy	121
Kajaanin Elokvakeskus Oy	125
Kiinteistö Oy Lohtajan palvelukeskus.....	126
Kiinteistö Oy Kajaanin Pietari	127
Kajaanin Teknologiaakeskus Oy	130
LIITTEET	133
Kajaanin kaupungin konsernirakenne 1.1.2011 alkaen	133
Talouden tasapainottamisohjelma 2011–2016.....	134
Kajaanin kaupungin henkilöstö 2008–2012 ja ennuste henkilöstösuunnitelman mukaan 2010–2016.....	139
Tilastotietoa Kajaanista 1990–2009	141
Kaupungin strategian tunnusluvut	143

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Kajaanin kaupungin talousarviota vuodelle 2011 ollaan valmistelemassa vaikeasti ennustettavassa tilanteessa. Vuoden 2008 syksyllä alkanut rahoitusmarkkinakriisi käänsi myös Suomen kansantalouden laskusuhdanteeseen ja syvään taantumaan, jota jatkui vuoden 2010 alkupuolelle saakka. Keväällä alettiin jälleen puhua orastavasta talouden noususta. Kreikan valtiontalouden sukeltaminen ja eräiden muiden euroalueeseen kuuluvien maiden luisuminen talouskriisin partaalle ovat näihin päiviin saakka heijastuneet epävarmuutena talussektorilla. Varmuudella ennustettavaa suuntaa talouden kehitykselle tulevana vuonna ei ole. Varma tieto on se, että joka tapauksessa julkiseen sektoriin taantumien vaikutukset heijastuvat aina viiveellä. Valtio ja kunnat eivät voi ennakoita kovinkaan suurta verotulojen kasvua vuodelle 2011. Myönteisille yllätyksille on toki mahdollisuuksia, mikäli myönteiset trendit kasautuvat myönteiseksi virraksi. Julkisen sektorin tulopohjan kehittyminen riippuu täysin yrityssektorin kasvuvauhdista. Kuntasektorin on varauduttava sietämään epävarmuuden ja hitaan tulopohjan kasvun aikaa.

Kuntasektorin osalta taloudelliset näkymät ovat paremmat kuin vuoden 2009 lopulla. Kuntasektorin odotukset talouskehityksestä ovat myös realistisemmat kuin menneinä huippukasvun vuosina. Kunnat joutuvat sopeuttamaan toimintojaan ja hakemaan nykyistä järkevämpiä ja taloudellisempia tapoja palvelutuotantonsa. Tässä mielessä taloudessa tapahtunut notkahdus on saattanut kuntasektorin osalta osua oikeaan aikaan, parhaimmista tapauksista voidaan puhua jopa terveestä korjausliikkeestä. Hyvän talouskasvun vuosina sai liiaksi valtaa ajattelu, että talouden kasvu on lähes ikuista ja kuntien tulopohja kasvaa pitkään jatkuneen suotuisan trendin mukaisesti. Menopuolen hurjasta kasvuvauhdista ei oltu huolissaan ja niinpä meillä uskottiin olevan varaa muun muassa kunta-alan palkkaratkaisuun. Kuntataloudessa kävi niin, että pitkäikäisen nousukauden aikana rakennettiin koko ajan pikkuhiljaa uusia menokohteita entisten päälle. Tulopuoli näytti olevan varmalla pohjalla, joten menopuolen kehitykseen ei osattu suhtautua riittävän kriittisesti. Ikään kuin huomaamatta lisätulot hupenivat tämän kasvavan, jopa tulokehityksen ylittävän menorakenteen ylläpitoon. Lisäksi katsottiin olevan mahdollisuuksia erilaisiin palvelutarjonnan lisäyksiin, kun talous näytti asettuneen pysyvästi vakaammalle tasolle. Tämä selittää sen paradoksin, että monessa kunnassa ei edes huomattu ns. hyvää aikaa. Kaikki meni, mitä tuli ja silti monessa kunnassa puhuttiin kiireestä taloustilanteesta.

Kajaanissa eletään edelleen rakennemuutoksen aikaa. Rakennemuutoksen jyllätessä mikään ei näytä olevan pyhää, ei satavuotiaan paperitehtaan, sen paremmin kuin vieläkin perinteisemmän opettajankoulutuksen olemassaolo. Kajaanissa ei ole syytä panikoida, vaikka pudotus karuun arkeen onkin ollut melkoinen. Nyt on pystyttävä tekemään harkittuja ratkaisuja ja linjauksia. Talous on yksi osa kaupungin toimintaa, mutta se vaikuttaa kaikkeen muuhun toimintaan. Kaupungin tulevaisuus on sitä parempi, mitä nopeammin saamme talutemme kestäväälle pohjalle. Loppujen lopuksi kuntatalouden hoitoon pätevät samat säännöt kuin muuhunkin talouteen. Menot on sovittava tuloihin ja on tarkkaan katsottava, mihin eurot riittävät ja menevät.

Talouden tasapainottamisohjelman ja henkilöstösuunnitelman avulla on hyvät edellytykset saavuttaa merkittäviä tuloksia. Sopeutumista voimakkaasti kasvavien tulojen maailmasta hitaammin kasvavien tulojen maailmaan on voitu pehmentää yhdistämällä erilaiset toimenpiteet kattavaksi talouden tasapainottamispaketiksi, jolla on mahdollisuus ottaa kaupungin talous hallintaan. Henkilöstösuunnitelma on haastava, mutta se kohdistuu niihin vuosiin, jolloin luontainen poistuma on suurimmillaan. Henkilöstösuunnitelman toteuttamisen on mahdollistanut henkilöstön ja ammattijärjestöjen sitoutuminen sen toteuttamiseen. Tasapainottamista vaatii erityisesti kaupungin käyttötalous, se on tämän hetken suurin haaste. Käyttötalouden hallintaan saaminen antaa pelivaraa investointien järkevään suunnitteluun ja kaupungin kehittämiseen. Talouden tasapainottamisen avulla turvaamme resurssit kaupungin strategisille tavoitteille, elinkeinopolitiikalle ja uskottavana maakuntakeskuksena säilymiselle. Kaupungin talouden hallinta ei sinällään suoranaisesti lisää kaupunkilaisten hyvinvointia, mutta kunnossa oleva talous mahdollistaa hyvinvoinnin kehittämisen pitkällä aikavälillä.

Talousarvio vuodelle 2011 on taloudellisesti tiukka ja monessa suhteessa haasteellinen, mutta se on pyritty rakentamaan mahdollisimman realistiseksi. Merkittäviin uusiin avauksiin ei ole mahdollisuutta. Tulojen osalta se on maltillinen ja varovaisuuden pohjalta tehty. Meno-puolella ylikireäksi vetämistä on vältetty. Verotulot on budjetoitu Kuntaliiton kuntakohtaisen ennusteen mukaan ja nykyisillä veroprosenteilla jatketaan. Valtionosuuksissa on huomioitu niiden pienentyminen sellaisenaan. Kaupungin elinvoimaisena pitäminen on haasteellista tiukassa taloustilanteessa. Ainoa kestävä tie tulopohjan vahvistamiseen on tulokellinen elin-keinopolitiikka. Kehittämiseen osoitetut rahat säilyvät kutakuinkin ennallaan, mutta niillä haetaan nykyistä parempia tuloksia ja vaikuttavuutta. Näillä reunaehdoilla talousarvion tulosrivin loppulukema nousee juuri ja juuri plussan puolelle. Talousarvio 2011 on peruspalvelut turvaava ja investointien osalta peruskorjauksiin keskittyvä, kulttuurille, urheilulle, osaamiselle, kaupungin kehittämiselle ym. kohtuulliset resurssit tarjoava. Tämä talousarvio linjaa asioita ja suuntaviivoja sekä mahdollistaa samalla nykyistä tarkemman tulevaisuuden suunnittelun. Kokonaisuutena vuoden 2011 talousarviolla ja vuosien 2012–2013 taloussuunnitelmilla rakennetaan taloudellista vakautta ja luodaan kestävää strategista pohjaa tuleville vuosille.

Keskeinen osa kaupungin taloutta ja tulevaisuutta on Kainuun maakuntamallin jatkovalmistelu vuoden 2013 jälkeiselle ajalle. Valmistelutyötä tehdään parhaillaan, ja ratkaisut Kainuun mallista 2013 tehdään jo ensi vuoden keväällä. Kajaanin kaupungilla on suurimpana Kainuun kuntana iso rooli uuden maakuntamallin rakentamisessa, ja meidän täytyy tarkkaan miettiä, millä strategialla olemme siinä mukana. Kainuun maakunta -kuntayhtymän maksuosuus on selvästi suurin menoerä, yli puolet koko kaupungin budjetista. Kainuun mallin suurin heikkous on alusta saakka ollut rahoitusmallin rakenne ja tietynlainen liiallinen ”keskiarvoisuus”. Kajaanin kaupungin erityisenä tavoitteena on vaikuttaa rahoitusmalliin siten, että siinä huomioidaan nykyistä paremmin väestörakenteen erot ja valtionosuuksien kohdentaminen.

Harkitun tiukka taloudenpito yhdistettynä kehittämishakuihin asenteeseen on resepti, jolla Kajaanin kaupunki selvittää taloudelliset haasteensa ja pystyy pitämään itsensä elinvoimaisena.

Jari Tolonen
kaupunginjohtaja

1 YLEISPERUSTELUT

Johdanto

Kaupungin toimintaa ohjataan pidemmän aikavälin strategioilla, joihin sisältyy lyhyemmän aikavälin tavoitteita. Kajaanin kaupungin strategia, palvelustrategia ja talousarvio laaditaan yhteisessä prosessissa, joka käynnistyy vuoden alussa. Kaupungin strategia tarkistetaan ensimmäisenä kaupungin johtoryhmän, kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston seminaareissa. Tämän jälkeen kaupunginhallitus hyväksyy talousarvion laadintaohjeet ja toimialakohtaiset talousarvioraamit. Toimialat valmistelevat omat palvelustrategiansa ja talousarvionsa annettujen ohjeiden mukaisesti. Palvelustrategioihin sisältyvät strategiset tavoitteet ja toimenpiteet sekä mittarit. Kaupungin elinkeinostrategia johdetaan kaupungin strategiasta, ja henkilöstöstrategia johdetaan kaupungin palvelustrategioista.

Lautakunnat hyväksyvät palvelustrategiat ja talousarviot syyskuun loppuun mennessä. Kaupunginstrategian ja palvelustrategian sisältävä talousarvio ja taloussuunnitelma käsitellään kaupunginhallituksessa marraskuussa ja kaupunginvaltuusto päättää siitä joulukuussa. Toimialaraamin ja palvelustrategian toteutumisesta vastaavat lautakunnat, toimialajohtajat, tulosalueiden johtajat ja tulosityksiköiden päälliköt.

Talousarvion sitovuus

Tavoitteiden sitovuus talousarviovuodelle 2011

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

- Kajaanin kaupungin strategiassa esitetyt toiminnalliset tavoitteet/mittarit
- toimialojen toiminnalliset tavoitteet/mittarit

Valtuustoon nähden ei-sitovina tavoitteina hyväksytään

- tulosalueiden toiminnalliset tavoitteet ja mittarit

Lautakuntiin nähden sitovina tavoitteina hyväksytään

- tulosalueiden ja tulosityksiköiden toiminnalliset tavoitteet ja mittarit

Määrärahojen sitovuus talousarviovuodelle 2011

Käyttötalouden määrärahan sitovuustaso valtuusto:

- käyttötalouden määrärahan sitovuustaso on toimialan toimintakate/toimialanetto
- valtuuston erikseen päättämä rahamäärän ylitys

Investointien määrärahan sitovuustaso valtuusto (netto)

- Hankekohtaisesti
 - rakennukset
 - muut aineelliset hyödykkeet
 - käyttöomaisuusarvopaperit
- Tulosaluekohtaisesti
 - maa- ja vesialueet
 - kiinteät rakenteet ja laitteet
- Toimialakohtaisesti
 - irtain omaisuus

Liikelaitosten sitovuus valtuusto:

- Kajaanin ammattikorkeakoulu
 - peruspääoman korko peritään
 - tilikauden yli-/alijäämä on 0 euroa
 - Kajaanin Vesi
 - tuloutusvaatimus ja peruspääoman korko yhteensä 1,2 milj. euroa
 - Vimpelinlaakson kehittämissiikelaytos
 - peruspääoman korko peritään
 - Kajaanin Mamselli
 - tuloutusvaatimus 50 000 euroa
 - peruspääoman korko peritään
- Teatteri
- ei tuottovaatimusta
 - peruspääoman korko peritään

Kuntayhtymät ja niiden liikelaitokset sitovuus valtuusto:

- Kainuun maakunta –kuntayhtymä
 - osuuksia vastaava peruspääoman korko peritään
 - Kainuun ammattiopiston peruspääoman korko peritään
- Kainuun jätehuollon kuntayhtymä
 - osuuksia vastaava peruspääoman korko peritään

Käyttötalouden määrärahan sitovuustaso lautakuntiin nähden:

- tulosalueiden ja tulosyksiköiden käyttötalouden määrärahat

Talousarvion tehtävistä muutoksista päättää kaupunginvaltuusto lukuun ottamatta seuraavia tilanteita, jolloin päätöksen tekee kaupunginhallitus tai lautakunta:

- kun kyse on rahamäärien siirroista niiden omien tulosalueiden välillä ja kun muutos ei aiheuta sitovuustasojen nettoloppusummien ylittymistä.
- Investointiosassa kohdissa ”Rakennukset” ja ”Kiinteät rakenteet ja laitteet” säästyneen määrärahan siirrosta kohteelta toiselle päättää ympäristötekninen lautakunta silloin, kun kyse on valtuuston hyväksymistä investointikohteista eikä muutos aiheuta nettomäärärahan ylittymistä.

Käyttösuunnitelma

Kaupunginvaltuuston antamien tavoitteiden pohjalta toimielimet hyväksyvät tehtäväalueensa toiminnalliset, taloudelliset ja palvelujen laadulliset tavoitteet sekä määrärahojen käyttösuunnitelmat.

Käyttösuunnitelma on valtuuston hyväksymää talousarviota yksityiskohtaisempi toiminnallinen ja taloudellinen selvitys tehtävistä ja määrärahoista. Määrärahat kohdistetaan tuotettaville palveluille ja oikeille tileille. Käyttösuunnitelma on johtamisen keskeinen väline toimialan sisällä ja antaa pohjan toiminnan ja määrärahojen seurannalle.

Toimialojen ja liikelaitosten on valmistettava lautakuntien/johtokuntien hyväksyttäväksi määrärahojen käyttöä ja tuloarvioiden seuraamista varten käyttösuunnitelma, jossa lautakunnat ja johtokunnat tarkistavat määrärahaan tulosalueille ja –yksiköille sitovuustasot huomioon ottaen. Toiminta sopeutetaan myönnettyjen määrärahojen rajoihin.

Käyttösuunnitelman laadinnassa on otettava huomioon kaupunginvaltuuston hyväksymän strategian tavoitteet, niiden arviointikriteerit sekä sitovien tavoitteiden toteuttamiseen tarvittavat toimenpiteet.

Yleinen kehitys

Kansantalous

Maailmantalous on kääntynyt nousuun etupäässä kehittyvien talouksien vetämänä. Suomelle tärkeä euroalue tulee hyötymään maailmantalouden ja varsinkin maailmankaupan vahvasta vedosta loppuvuoden ja ensi vuoden alun aikana. Maailmantalouden uutta nousua luonnehditaan vasta orastavaksi. Se nojaa teollisuusmaissa tekijöihin, joiden vaikutus on tilapäinen. Kasvua ovat toistaiseksi vauhdittaneet lähinnä poikkeuksellisen mittavat raha- ja finanssipoliittiset elvytystoimet sekä varastojen tyhjentämisen hidastuminen. Kansainvälisen kaupan virkoaminen on odotetusti vetänyt viennin ja teollisuustuotannon nousuun, mutta eväät kotimaisen kysynnän piristymiselle ovat heikot.

Luottamus ja odotukset ovat vahvistuneet talouden positiivisen kehitykseen Euroopassa ja kotimaassa. Maltillinen nousu on käynnistynyt ja työttömyys ei näytä vaikeutuvan enää olennaisesti. Kansainvälisessä taloudessa on kuitenkin epävarmuuksia, jotka johtuvat lähinnä kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden toimintakyvystä, alijäämämaiden finanssipoliitikasta ja rakenteellisesta työttömyydestä. Kansainvälinen kasvu on vielä haurasta. Suomen julkinen talous kärsi maailmantalouden taantumasta selvästi muuta Eurooppaa enemmän.

Suomen talouden ennustetaan lähtevän kasvu-uralle v. 2010 ja BKT:n nousuksi arvioidaan n. 2 prosenttia vuoden 2009 kahdeksan prosentin pudotuksen jälkeen. Ennuste pitää sisällään näkemyksen talouden ripeästä kasvusta vuoden 2010 jälkipuoliskolla. Vuonna 2011 talouden kasvuksi ennustetaan vajaat 3 prosenttia mm. viennin ja investointien vahvan kehittymisen myötä.

Yksityinen kulutus notkahti alkuvuonna 2010. Kevään aikana kuluttajien luottamus on kohenunut ja kotitalouksien tulojen kasvun nopeutuessa on kulutus kääntynyt takaisin kasvu-uralle. Erityisesti kestokulutus on lisääntynyt ja päivittäistavaroiden hankinnat ovat jatkuneet vilkkaina. Viime vuotta vilkkaamman asuntokaupan seurauksena myös puolikestävien tavaroitten kulutus kasvaa. Alkuvuoden heikosta kehityksestä huolimatta yksityinen kulutus kasvaa tänä vuonna pari prosenttia. Vuonna 2011 palkkatulojen kasvu nopeutuu työllisyyden kasvun myötä, joten kulutuksen kasvulle on hyvät perusteet ja kasvun arvioidaan pysyvän samalla tasolla kuin v. 2010.

Työllisyyden kehitys on ollut alkuvuonna 2010 odotettua parempi. Työttömyyden kasvuvauhti on hidastumassa ja merkkejä työpanoksen kysynnän elpymisestä on jo nähtävissä. Koko vuoden tasolla työllisyystilanne heikkenee kuitenkin edelleen viime vuoteen verrattuna. Talousskasvun käynnistyminen vaikuttaa vasta viiveellä työllisyyteen, koska yrityksissä työllistetään ensin oma, mahdollisesti lomautettu, työvoima ja vasta sen jälkeen käynnistetään uusrekrytoinnit. Työttömyysasteen odotetaan nousevan 8,6 prosenttiin v. 2010 ja työllisyysasteen olevan hieman yli 68 prosenttia.

Talouden vähittäinen elpyminen ja sitä tukenut finanssipoliittikka alkavat v. 2011 vaikuttamaan työmarkkinoilla. Työttömyysaste alenee 8,2 prosenttiin ja työllisyysaste nousee yli 69 prosenttiin. Työkäisen 15–64 -vuotiaiden väestön määrä on nyt kääntymässä laskuun, ja vuodesta 2011 lähtien väheneminen on noin 10 000–20 000 henkilöä vuodessa maahanmuutosta riippuen. Väestökehityksen käänne voi johtaa työvoiman niukkuuteen joillakin aloilla ja alueilla.

Taulukko. Kansantalouden kehitys 2007–2011

	2007	2008	2009	2010	2011
BKT käyvin hinnoin, mrd. euroa	179,7	184,6	171,3	177,7	186,7
BKT, määrän muutos, %	5,3	0,9	-8,0	2,1	2,9
Työttömyysaste, %	6,9	6,4	8,2	8,6	8,2
Työllisyysaste, %	69,9	70,6	68,3	68,3	69,2
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	2,5	4,1	0	1,5	2,5
Pitkät korot (valtion oblig.10v), %	4,3	4,3	3,7	3,3	4,0

Lähde: Valtion talousarvioesitys 2011

Julkisen sektorin talouskehitys

Julkisen talouden rahoitusasema heikkeni v. 2009 yli 12 mrd. euroa eli lähes 7 prosenttiyksikköä suhteessa kokonaistuotantoon. Tämä oli seurausta veropohjan keskeisten tekijöiden, kuten yksityisen kulutuksen, yritysten tulosten ja palkkasumman laskusta samaan aikaan kun kokonaismenot kasvoivat mm. elvytystoimien sekä työttömyysmenojen nousun vuoksi. Vaikka talous kääntyy kuluvana vuonna nousuun, alijäämä syvenee edelleen, sillä suhdan- netilan muutokset näkyvät julkisessa taloudessa viiveellä. Alijäämän arvioidaan v. 2010 olevan hiukan suurempi kuin vakaus- ja kasvusopimuksen määrittelemä 3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Finanssipolitiikka on vielä v. 2010 talouskasvua tukevaa.

Vuonna 2011 julkisen talouden tila kohenee, vaikka se pysyy edelleen 1,4 prosenttia alijäämäisenä suhteessa kokonaistuotantoon. Talouskasvun viriäminen ja toteutettavat veronkorotukset lisäävät julkisen talouden kokonaistuloja. Kokonaismenojen kasvua rajoittavat mm. verrattain maltilliset palkankorotukset ja menopuolen elvytystoimien asteittainen purkaminen. Suomen julkisen talouden olisi oltava reilusti ylijäämäinen, jotta julkinen talous olisi kestävällä pohjalla.

Taulukko: Julkinen talouden kehitys 2007–2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Julkisyhteisöjen menot, % BKT:sta	47,2	49,3	56,0	56,1	55,2
Julkisyhteisöjen velka, % BKT:sta	35,2	34,1	43,9	49,1	50,4
Valtionvelka, % BKT:sta	31,2	29,5	37,5	43,0	45,4

Lähde: Valtion talousarvioesitys 2011

Valtiontalous muodostaa suhdanneherkimmän osan julkisesta taloudesta. Taloudellisen aktiiviteetin heikkeneminen näkyy voimakkaimmin yhteisö-, pääomatulo- ja autoverotuotoissa, jotka laskivat jyrkästi v. 2009. Vuonna 2010 valtion verotulot kasvavat yli 2 prosenttia ja v. 2011 jo lähes 10 prosenttia, jos talous elpyy ennustetun mukaisesti. Arvonlisäverotuksen ja energiaverotuksen kiristäminen vahvistavat verotulojen kasvua.

Valtiontalouden tilinpidon mukainen alijäämä oli v. 2009 runsas 8 mrd. euroa. Vaikka tulojen kasvu on nopeutumassa ja menojen kasvu samaan aikaan hidastumassa, säilyy valtion rahoitusasema syvästi alijäämäisenä vuosina 2010 ja 2011. Valtionvelka kasvaa vuoden 2011 loppuun mennessä arviolta 85 mrd. euroon, mikä on 30 mrd. euroa enemmän kuin viimeisen talouskriisiä edeltäneen vuoden 2008 lopussa. Ilman korjaavia toimenpiteitä kehitys jatkuu samansuuntaisena myös tämän jälkeen.

Kuntatalous

Kuntatalous näyttäisi selviävän talouskriisistä huomattavasti pelättyä pienemmin vaurioin. Useiden tekijöiden, kuten valtion kuntataloutta vahvistaneiden mittavien toimenpiteiden, odotettua suotuisamman työllisyyskehityksen, kustannustason nousun hidastumisen sekä kuntien omien menokasvua hillitsevien säästötoimenpiteiden yhteisvaikutus näkyi jo vuoden 2009 selvästi ennakoitua paremmissa tilinpäätöksissä. Kun lisäksi otetaan huomioon kuntien vuodelle 2010 tekemät tuntuvat kunnallis- ja kiinteistöveroprosenttien korotukset, maltillinen työmarkkinaratkaisu sekä taloudellisen aktiiviteetin viriämisen vaikutus kuntien kuluvan ja ensi vuoden verotuloihin, kuntatalouden näkymiä voidaan luonnehtia huomattavasti aiemmin arvioitua myönteisimmiksi.

Kohtuullisesta vuosikatekehityksestä huolimatta kuntatalouden velkaantuminen jatkui voimakkaana, kun erityisesti suuret kaupungit pitivät taantumasta huolimatta kiinni investoinneistaan. Kun vuosikate kattoi vain runsaat puolet bruttoinvestoinneista, omaisuuden myynnit vähenivät ja lainojen lyhentämiseen kului aiempaa enemmän, kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu velan määrä kasvoi 1,3 mrd. eurolla ollen vuoden 2009 lopussa jo lähes 11 mrd. euroa.

Vaikka synkimmät ennusteet eivät näyttäisikään toteutuvan, kuntien ja kuntayhtymien käyttötalouden pitäminen vakaana edellyttää jatkossa tiukkaa menokuria. Kuntien verotulojen ennakoidaan kasvavan lähivuosina keskimäärin n. 3,5 prosenttia eli selvästi taantumaa edeltänyttä poikkeuksellista aikaa hitaammin. Kuntatalouden positiivinen kehitys vaarantuukin heti, mikäli toimintamenojen kasvu ei sopeudu tulokehityksen asettamiin rajoihin. Keskeistä on palkkamenojen hallinta ja tuottavuutta parantavien toimenpiteiden läpivieminen. Kansantalouden toipumiseen liittyy yhä myös kansainvälisestä taloudesta kumpuavia epävarmuuksia, jotka saattavat toteutuessaan vaikuttaa nopeastikin työllisyyteen ja siten heikentää kuntien verotulokehitystä.

Kuluvan vuoden kunnallisverokehitys on vielä heikkoa työttömyyden kasvaessa. Kun lisäksi tuloveronkevennykset pienentävät kuntien verotuloja, kunnallisverotuloja kertyy kunnallisveroasteen huomattavasta, 0,4 prosenttiyksikön kiristymisestä huolimatta hieman vähemmän kuin v. 2009. Toisaalta kunnallisveron kertymää kasvattaa kertaluontoisesti verokertymien ajoittumiseen liittyvät tekijät. Yhteisöveron kasvun ja kiinteistöverojen poikkeuksellisen suurten korotusten seurauksena kuntien kokonaisverotulojen ennakoidaan kuitenkin kääntyvän vajaan 2 prosentin kasvuun. Valtionosuudet lisääntyvät mm. veronkevennysten kompensaa-tion seurauksena n. 9 prosenttia, joten verotulot ja valtionosuudet kasvavat kuluvana vuonna yhteensä lähes 4 prosenttia. Vuonna 2011 verotulojen arvioidaan lisääntyvän 3,5 prosenttia, kun sekä kunnallisvero- että yhteisöverotulot kasvavat. Verotulojen ja valtionosuuksien ennakoidaan kohoavan yhteensä runsaat 3,5 prosenttia.

Taantumaa edeltäneisiin vuosiin verrattuna tulojen kasvu vuosina 2010 ja 2011 on kuitenkin suhteellisen vaimeaa, joten kuntien on edelleen hillittävä menojen kasvua. Alkuvuoden 2010 tilastojen perusteella kuntien menokehitys onkin ollut palvelujen ostoja lukuun ottamatta maltillista. Vuonna 2010 toimintamenojen odotetaan kasvavan 3,5 prosenttia. Henkilöstön määrän odotetaan säästötoimenpiteiden seurauksena hieman vähenevän. Peruspalvelujen kustannustaso nousu pysyy niin ikään vaimeana, hieman yli 2 prosentissa. Menoja lisäävät mm. palvelujen ostojen kasvu ja työttömyyteen liittyvien menojen kohoaminen. Vuonna 2011 toimintamenojen kasvun ennakoidaan pysyvän vuoden 2010 tavoin n. 3,5 prosentissa, kun kustannustaso nousee 2,5 prosenttia ja volyymikehitys pysyy maltillisena kuntien paikkaillessa taantumaa jättämiä jälkiä.

Jos kuntien toimintamenojen kasvu hidastuu laskelmissa oletetulla tavalla 3,5 prosenttiin, vuosien 2010 ja 2011 vuosikate pysyy vakaana, kattaa selvästi poistot ja jopa hieman nousisi vuosien 2007—2009 tasosta. Investointien on oletettu vuonna 2010 hieman alenevan, mutta mikäli investoinnit pysyvät oletetulla 3,8 mrd. euron tasolla, kuntien lainakannan kasvu jatkuu.

Kuntien menopaineet ovat kuitenkin suuret, ja erityisesti investointien on arvioitu pysyvän korkealla tasolla. Kuntatalouden suurimmat jännitteet kytkeytyvätkin vuosikatteiden ja investointitason väliseen kuiluun. Vuosikate ei ole riittänyt viimeisen 10 vuoden aikana nettoinvestointien rahoittamiseen kuin muutaman kerran. Myös edellä kuvatulla käyttötalouden kehityksellä vuosikate jäisi koko kehyskaudella selvästi nettoinvestointeja alhaisemmaksi. Tämä tarkoittaisi käytännössä sitä, että kuntatalous pysyisi jatkossakin velkaantumisen ja/tai veronkorotusten tiellä. Kuntatalouden vakauden turvaaminen ja tarvittavien investointien toteuttaminen ilman velan jatkuvaa kasvua edellyttää toimintamenojen kasvun pysymistä keskipitkälläkin aikavälillä erittäin maltillisena. Kun lisäksi ikääntymisen kuntatalouteen ja koko kansantalouteen kohdistamat paineet muuttuvat vuosi vuodelta suuremmiksi, peruspalvelujen tuottavuutta parantavien uudistusten välttämättömyys korostuu entisestään.

Vuoden 2009 tilinpäätösten mukaan negatiivisen vuosikatteen kuntia oli 29. Vuonna 2010 näitä kuntia arvioidaan olevan alle 20 ja vuonna 2011 noin 40. Vuosikatteen heikkous tai negatiivisuus on edelleen tyypillistä asukasluvultaan keskimääräistä pienemmille kunnille.

Vuonna 2009 vuosikate ei riittänyt kattamaan poistoja yhteensä 116 kunnassa. Vuonna 2010 näitä kuntia arvioidaan olevan hieman alle 100 ja vuonna 2011 noin 150 kappaletta.

Taulukko. Kuntien ja kuntayhtymien talous vuosina 2008–2013, mrd. euroa

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tuloksen muodostuminen						
Toimintakate	-21,43	-22,65	-23,38	-24,13	-25,04	-25,98
Verotulot	17,53	17,61	17,51	18,19	18,42	19,06
Valtionosuudet, käyttötalous	6,43	6,9	7,44	7,67	8,01	8,32
Rahoitustuotot ja -kulut, netto	-0,13	0,09	0,05	0,02	-0,02	-0,07
Vuosikate	2,4	1,95	1,62	1,75	1,36	1,34
Poistot	-1,94	-2,01	-2,07	-2,13	-2,19	-2,26
Satunnaiset erät, netto	0,26	0,11	0,25	0,25	0,25	0,25
Tilikauden tulos	0,72	0,05	-0,19	-0,13	-0,58	-0,67
Rahoitus						
Vuosikate	2,40	1,95	1,62	1,75	1,36	1,34
Satunnaiset erät	0,26	0,11	0,25	0,25	0,25	0,25
Tulorahoituksen korjauserät	-0,53	-0,35	-0,45	-0,45	-0,45	-0,45
Tulorahoitus, netto	2,13	1,71	1,42	1,55	1,16	1,14
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-4,13	-3,97	-4,10	-4,00	-4,00	-4,00
Rahoituskos. ja myyntituotot	1,12	0,78	1,05	1,00	1,00	1,00
Investoinnit, netto	-3,01	-3,19	-3,05	-3,00	-3,00	-3,00
Rahoitusjäämä	-0,88	-1,49	-1,63	-1,45	-1,84	-1,86
Lainakanta	9,6	11,07	12,57	14,02	15,82	17,62
Kassavarat	4,04	3,69	3,56	3,56	3,52	3,46
Nettovelka	5,55	7,38	9,00	10,46	12,30	14,16

Lähde: Valtiovarainministeriö: Peruspalvelubudjettitarkastelu 2010

Väestö

Suomen väkiluvun kasvu jatkuu myös tulevaisuudessa. Maamme väkiluku ylittää 6 miljoonan asukkaan rajan vuonna 2042, jos väestökehitys jatkuu nykyisen kaltaisena, ilmenee Tilastokeskuksen väestöennusteesta. Ennuste perustuu havaintoihin syntyvyyden, kuolevuuden ja muuttoliikkeen menneestä kehityksestä. Ennusteen mukaan vuonna 2034 vuotuinen kuolleiden määrä ylittää syntyneiden määrän, mutta nettomaahanmuuton oletetaan pitävän väestönkasvua yllä vielä sen jälkeen. Vuotuisiksi nettomaahanmuutoksi on oletettu 15 000 henkeä.

Yli 65-vuotiaiden osuuden väestöstä arvioidaan nousevan nykyisestä 17 prosentista 27 prosenttiin vuoteen 2040 ja 29 prosenttiin vuoteen 2060 mennessä. Työikäisten (15–64-vuotiaiden) osuus väestöstä pienenee nykyisestä 66 prosentista 58 prosenttiin vuoteen 2040 ja 56 prosenttiin vuoteen 2060 mennessä. Työikäisten määrä alkaa vähentyä vuonna 2010, jolloin sotien jälkeiset suuret ikäluokat siirtyvät eläkeikään.

Väestöllinen huoltosuhde eli lasten ja eläkeikäisten määrä sataa työikäistä kohden nousee nopeasti lähitulevaisuudessa. Väestöllinen huoltosuhde oli vuoden 2008 lopussa 50,3. Ennusteen mukaan vuonna 2016 huoltosuhde olisi 60,4 ja nousisi 70,5:een vuoteen 2026 mennessä. Vuonna 2060 väestöllinen huoltosuhde olisi 79,1.

Eläkeikäisten eli 65 vuotta täyttäneiden ja tätä vanhempien määrä lähes kaksinkertaistuu nykyisestä 905 000:sta 1,79 miljoonaan vuoteen 2060 mennessä. Yli 85-vuotiaiden osuuden väestöstä ennustetaan nousevan viime vuodenvaihteen kahdesta prosentista seitsemään prosenttiin ja heidän määränsä nykyisestä 108 000:sta 463 000:een.

Lähde: Tilastokeskus; Väestöennuste 2009-2060 (julkaistu 30.9.2009)

Maakuntien väestökehitys ajautumassa eri suuntiin (Tilastokeskus 30.9.2010)

Vuonna 2009 väkiluku kasvoi 12 maakunnassa, edellisenä vuotena 11 maakunnassa. Väkiluku väheni kahdeksassa maakunnassa. Näissä kahdeksassa maakunnassa väkiluvun lasku on jatkunut yhtäjaksoisesti vähintään viimeiset 15 vuotta. Suomen maakunnat ovat ajautu-

neet väkiluvun kehityksessä eri suuntiin, sillä kahdeksan maakuntaa on vastaavasti kasvat-
tanut väkilukuaan yhtäjaksoisesti vähintään viimeiset 10 vuotta.

Suhteellisesti väestönkasvu oli suurinta Uudellamaalla (11,0 promillea keskiväkiluvusta), Ah-
venanmaalla (10,1 promillea) ja Pirkanmaalla (7,7 promillea). Väestön määrä väheni suhteel-
lisesti eniten Etelä-Savossa (6,8 promillea), Kainuussa (6,3 promillea) ja Etelä-Karjalassa
(3,2 promillea).

Väestömäärän yhtäjaksoisella vähenemisellä on seurauksensa. Synnyttävät ikäluokat ovat
tulevaisuudessa yhä pienempiä, kun muuttotappio vie nuoria alueilta pois. Luonnollinen vä-
estönlisäys eli syntyneiden enemmitys kuolleisiin nähden on ollut viimeisen 10 vuoden ajan
negatiivinen Etelä-Karjalan, Etelä-Savon, Kainuun, Kymenlaakson, Pohjois-Karjalan, Poh-
jois-Savon ja Satakunnan maakunnissa.

Lähde: Tilastokeskus; Suomen virallinen tilasto Väestö 2010, väestörakenne 2009 vuosikatsaus (jul-
kaistu 30.9.2010)

Kajaanin väestömäärä on laskenut 2000-luvulla reilut 70 henkeä vuosittain, mikä on johtunut
syntyvyyden laskusta ja muuttotappiosta. Vuolijoen kunnan liittäminen Kajaanin kaupunkiin
vuoden 2007 alusta nosti väkilukua 2 650 hengellä. Väestömäärä on kääntynyt nousuun
vuodesta 2006 (v. 2006: 38 027, v. 2007: 38 089, v. 2008: 38 132 ja v. 2009: 38 211).
Vuoden 2010 lokakuun lopussa väestö oli vähentynyt 20 hengellä (38 191). Muuttotappio oli
vuoden 2009 syyskuun lopussa -35 henkeä ja vuoden 2010 syyskuun lopussa -168 henkeä.
Syntyneiden määrä oli suurempi syyskuun lopussa vuonna 2009 (363) kuin vastaavana ai-
kana vuonna 2010 (346).

Ulkomaalaisten osuus Kajaanin väestöstä on yli kaksinkertaistunut 2000-luvulla. Vuonna
2000 Kajaanissa asui 331 ulkomaan kansalaista, vuonna 2009 heitä asui Kajaanissa 818.

Taulukko: Ulkomaalaisten osuus Kajaanin väestöstä vuonna 2000 ja 2009.

Vuosi	0–14-vuotiaat	15–64-vuotiaat	Yli 65-vuotiaat
2000	60	255	16
2009	192	596	30
Muutos-%	220,0	133,7	87,5

Kainuun väkiluku on laskenut vuodesta 1990 (96 957) yli 14 323 hengellä (vuonna 2009 (82
634). Jos maan sisäinen muuttoliike jatkuu samanlaisena kuin viime vuosina, Tilastokeskus
ennustaa Kainuun väkiluvun pienenevän vuoteen 2040 mennessä kuusi prosenttia nykyises-
tä (82 634 asukasta vuonna 2009, ennuste 76 961 asukasta vuonna 2040).

Lähde: Tilastokeskus

Työvoiman kysyntä ja työttömyys

Kajaanin seudulla nähdään laman taittuneen ja talouskasvun alkaneen. Positiivisia uutisia on
tullut teollisuudesta ja erityisesti metalli- ja palvelualoilta. Talouden jyrkästä pudotuksesta
toipuminen vie kuitenkin oman aikansa ja yrityskohtaiset erot ovat suuria. Uusia avoimia työ-
paikkoja tulee tarjolle enemmän kuin edellisellä vuonna. Työpaikkoja avautuu lähinnä sosi-
aali- ja terveysalalle, kaupalliseen ja palvelutyöhön sekä yhä enenevässä määrin myös teol-
lisuustyöhön.

Kajaanin seutukunnassa asui vuoden 2010 lokakuussa 57 637 asukasta. Alkuvuoden aikana
muutos oli -115. Vuonna 2008 seutukunnassa oli 3 072 yritystoimipaikkaa.

Työnvälitystilaston mukaan syyskuun 2010 lopussa työttömien työnhakijoiden osuus työvoi-
masta oli Kainuussa 11,8 prosenttia ja työttömien määrä 4 377. Työttömyys on vähentynyt
Kainuussa ripeämmin kuin maassa keskimäärin. Kajaanin seutukunnassa työttömyysaste oli
10,8 prosenttia ja työttömiä työnhakijoita 2 850. Kajaanin seutukunnassa oli syyskuun lopus-
sa työttömiä lähes 420 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Lomautusten päättymisen ohella

myönteistä kehitystä selittää väestökehitys, työvoiman ja työttömien ikääntyminen, nuorten ikäluokkien supistuminen sekä muuttotappio. Myös työvoimapolitiisilla toimenpiteillä, erityisesti työvoimakoulutuksella on pystytty vaikuttamaan työttömyyteen. Myös nuorten työttömyysluvut ovat syksyä kohti hieman helpottaneet.

Kajaanissa oli syyskuun 2010 lopussa työttömiä työnhakijoita 2 119 eli 11,8 prosenttia työvoimasta. Talouden kokonaiskuva on nopeasti muuttunut paremmaksi keväästä 2010 ja työllisyysnäköymät ovat parantuneet. Pitkäaikaistyöttömien määrä on kuitenkin kasvanut edellisvuodesta. Keskeisenä haasteena pysyy myös nuorisotyöttömyys, joka tulee olemaan Kajaanissa muuta maata korkeampi. Sen vähentäminen vaatii pitkävaikutteisia erityistimenpiteitä, koulutuspaikkoja ja uusien työpaikkojen syntymistä.

Kajaanin seutukunta nimettiin vuoden 2008 lopulla äkillisen rakennemuutoksen alueeksi vuoden 2010 loppuun saakka UPM:n Kajaanin paperitehtaan lakkauttamisen vuoksi. Tehtaan lopettamisen jälkihoito on edennyt hyvin, ja tehdasalueelle perustettu Renforsin Ranta – yritysalue on saanut runsaasti uutta yritystoimintaa. Yritysalue on lähtenyt täyttymään uusista yrityksistä odotettua nopeammin. Renforsin Rannassa toimii jo yli 20 uutta yritystä, jotka työllistävät yli 250 ihmistä. Yhteensä yrityksiä on alueella yli 30, joissa työntekijöitä on jo lähes 500. Mittaustekniikan alan tutkimustoimintaan on syntymässä uutta yritystoimintaa, kun mittaustekniikan keskus (MIKES) on perustamassa Kajaanin voima- ja virtauslaboratoriota. MIKES-Kajaani on aloittamassa toimintansa Renforsin rannan yritysalueella vuoden 2011 alussa. Uuden laboratorion tavoitteena on vahvistaa Kajaanin asemaa mittaustekniikan osaamiskeskittymänä. Eräs suurimmista alueelle sijoittuneista uusista toimijoista on SOK:n palvelukeskus. Uutta toimintaa odotetaan nyt myös mm. elektroniikka-alalle.

Myönteistä on myös se, että Transtech Oy ja VR tekivät kesän alussa sopimuksen 40 kaksikerroksisen IC-vaunun toimittamisesta kesän 2011 ja kesän 2012 välisenä aikana. Työntekijämäärä nousee nykyisestä 300:sta 400:ään.

Aluekehityksen kannalta menetys on keväällä tehty päätös Kajaanin opettajakoulutuskeskuksen lakkauttamisesta. Myös ammattikorkeakouluverkostossa mahdollisesti myöhemmin tulossa olevat uudistukset ovat Kainuun näkökulmasta huolestuttavat. Korkeakouluverkoston mahdolliset muutokset tulisivat vaikuttamaan yritysten uusiutumiseen, sijoittumiseen ja ammattitaitoisen työvoiman saatavuuteen.

Lähde: Kainuun ELY-keskus: Alueelliset talousnäköymät syksyllä 2010; Kainuun työllisyyskatsaus syyskuu 2010

Asuminen Kajaanissa oli vuoden 2010 alussa 20 352 asuntoa, joista 46 prosenttia on kerrostaloissa. Asuntokanta on suhteellisen nuorta: 40 prosenttia asunnoista on rakennettu vuoden 1980 jälkeen. Vuokra-asuntojen osuus asuntokannasta on 31 prosenttia.

Asuntojen hinnat ja vuokrat ovat nousussa taloudellisesta epävarmuudesta huolimatta. Vuoden 2009 tietojen mukaan vanhojen asuntojen keskihinta oli Kajaanissa 1 243 euroa/m², missä oli nousua edellisvuoteen 0,4 prosenttia. Koko maassa asuntojen hinnat olivat 1 934 €/m² (-0,3 %) ja pääkaupunkiseudulla 2 895 €/m² eli edellisvuoden tasolla.

Asuntojen vuokrat kohosivat vuonna 2009 Kajaanissa 4,4 prosenttia ja koko maassa 4,0 prosenttia. Keskimääräinen neliövuokra oli Kajaanissa 9,01 euroa ja koko maassa 9,48 euroa.

Lähde: Tilastokeskus

Henkilöstö

Kuntien henkilöstö

Kunnissa ja kuntayhtymissä työskentelee 433 000 henkilöä. Työssäkävivistä suomalaisista joka viides on kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa.

Suomessa on 342 kuntaa ja 150 kuntayhtymää, jotka ovat itsenäisiä työnantajia. Kuntien ja kuntayhtymien koko työnantajana vaihtelee hyvin paljon. Suurien kaupunkien palveluksessa on useita tuhansia henkilöitä. Suurin kuntatyönantaja on Helsingin kaupunki, jonka palveluksessa on lähes 40 000 henkilöä. Kaksi kolmasosaa kunnista ja kuntayhtymistä on työnantajia, joiden palveluksessa on alle 500 henkilöä. Kaupunkien ja kuntien palveluksessa on yhteensä 318 000 henkilöä ja kuntayhtymien palveluksessa 115 000 henkilöä.

Vuonna 2009 kuntien ja kuntayhtymien henkilöstömenot olivat 19,2 miljardia euroa, josta noin 14,7 miljardia euroa oli palkkakustannuksia ja muu osa välillisiä työvoimakustannuksia. Yli puolet kaikista kunta-alan menoista on henkilöstömenoja.

Kunnat voivat tuottaa palvelut itse tai yhteistyössä muiden kuntien kanssa. Niillä on myös mahdollisuus järjestää palvelut ostamalla ne toiselta kunnalliselta tai yksityiseltä toimijalta.

Kuntatyöpaikkojen vahvuuksia ovat työpaikkojen pysyvyys ja monet työhyvinvointiin liittyvät tekijät kuten työviihtyvyys ja työilmapiiri. Vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus on erittäin pientä. Kolme neljäsosaa heistä on tehnyt töitä kunta-alalla vähintään kymmenen vuotta.

Työyhteisöinä kunnat ovat tasa-arvoisia. Kunnalliset virka- ja työehtosopimukset takaavat tasa-arvoiset ja oikeudenmukaiset palvelussuhteen ehdot. Tutkimusten mukaan miehet ja naiset kokevat olevansa tasa-arvoisessa asemassa kunnallisilla työpaikoilla. Myös naisten ja miesten palkkaerot ovat kunta-alalla pienemmät kuin yksityisellä sektorilla.

Kuntatyönantajat irtisanovat tai lomauttavat työntekijöitään erittäin harvoin muihin työmarkkinasektoreihin verrattuna. Taloudellisista tai tuotannollisista syistä johtuvia irtisanomisia ei kunta-alalla juurikaan ole.

Lähivuosina kunta-alalla tarvitaan runsaasti ammattitaitoista työvoimaa. Vuoteen 2030 mennessä lähes kolmasosa nykyisestä kunnallisesta henkilöstöstä siirtyy eläkkeelle. Kuntien työnantajapolitiikan keskeisin tehtävä on tulevana vuosina turvata osaavan työvoiman rekrytointi työmarkkinoilta poistuvien tilalle.

Henkilöstöä tarvitaan erityisesti terveydenhuollon, sosiaalitoimen ja koulutoimen ammattitehtäviin. Kunnallisten työpaikkojen määrä kasvaa lähivuosina lähinnä kasvukeskuksissa, joissa väestönkasvu lisää henkilöstötarvetta erityisesti päivähoidossa ja opetustoimessa. Väestön ikääntyminen lisää työvoimatarvetta myös vanhustenhuollossa.

Lähde: Kunnallinen työmarkkinalaitos

Kunta-alan virka- ja työehtosopimukset

Kunta-alan virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 1.2.2010–31.12.2011. Sopimukset voidaan irtisanoa päättymään 28.2.2011. Sopimusten palkankorotukset kohdistuvat vuodelle 2010. Sopimusratkaisu nostaa kunta-alan työvoimakustannuksia vuonna 2010 keskimäärin 0,9 prosenttia. Palkantarkistukset muodostuvat kaikkiin sopimukseen sisältyvästä järjestelyerästä samapalkkaisuuden edistämiseksi 1.2.2010 sekä paikallisesta tuloksellisuutta edistävästä järjestelyerästä 1.9.2010.

Muut mahdollisesti sovittavat palkantarkistukset voivat tulla voimaan aikaisintaan 1.5.2011 ja niistä neuvotellaan keväällä 2011.

Lähde: Kunnallinen työmarkkinalaitos

Kajaanin kaupungin henkilöstö

Kajaanin kaupungin palvelustrategiassa määritellään, mitä palveluja kaupunki järjestää, miten ne järjestetään ja millaisella henkilöstömäärällä tuotetaan kaupungin omana työnä järjestettävät palvelut.

Henkilöstösuunnitelman mukaan henkilöstöä vähennetään vuonna 2011 keskushallinnon, sivistystoimialan ja ympäristötekniikan toimialan osalta 19,7 henkilötyövuotta. Vuonna 2011 realisoituu vuonna 2010 toteutunut henkilöpoistuma täysimääräisesti, joka on noin 15 henkilötyövuotta. Suunnitellut säästöt vuonna 2011 on noin 1,5 milj. euroa ja vuodelta 2010 kertyy säästöä noin 0,8 milj. euroa.

Henkilöstösuunnitelman mukaan henkilöstöä vähennetään vuoteen 2016 keskushallinnon, sivistystoimialan ja ympäristötekniikan toimialan osalta 74 henkilötyövuotta, näin eläkepoistumasta hyödynnetään noin 25 prosenttia.

Tuloksellisuutta ja työhyvinvointia kehitetään valtakunnallisesti sovitun suosituksen mukaisesti. Apuna käytetään työyhteisön toimivuustutkimuksien tuloksia.

KVTES:n ja teknisen sopimuksen mukaisia työn vaativuuden arviointijärjestelmiä kehitetään edelleen.

Henkilöstöjohtamista toteutetaan hyväksytyin henkilöstöstrategian mukaisesti ja sen toteutusta seurataan vuosittain henkilöstöraportilla. Toimialat hyödyntävät raporttia henkilöstöjohtamisessa. Kajaanin kaupunki pyrkii olemaan hyvä ja arvostettu työnantaja.

Taloudelliset lähtökohdat

Verotulot Kaupungin verotulot koostuvat kunnallisverosta, yhteisöverosta ja kiinteistöverosta. Vuonna 2011 kaupungin verotulojen arvioidaan olevan kokonaisuudessaan 122,2 miljoonaa euroa, jossa on kasvua vuoden 2010 verotulojen arvioon noin 2,5 miljoonaa euroa. (2,0 %). Verotulojen kasvu perustuu verotettavien ansiotulojen nousuun.

Kunnallisvero arvioidaan kertyvän koko maassa noin kaksi prosenttia enemmän kuin vuonna 2010. Veroperustemuutokset kompensoidaan kunnille täysimääräisesti valtionosuusjärjestelmän kautta. Kompensoitava määrä on 129 miljoonaa euroa.

Vuosina 2012-2013 verotilitysten kasvuvauhdin odotetaan olevan yli kolme prosenttia per vuosi. Kunnallisverotilitysten odotetaan kasvavan lähes viisi prosenttia vuotta kohden. Suurin muutos tulee olemaan yhteisöveroissa, jossa laskua ennustetaan olevan kahden vuoden aikana noin 20 prosenttia. Yhteisöveron aleneminen johtuu yhteisöveron kuntaryhmän jako-osuuden määräaikaisen korotuksen päättymisestä vuoden 2011 lopussa.

Kajaanin verotulojen kasvuprosentin ennakoitaan lähivuosina olevan koko maassa tapahtuvaa kehitystä hitaampaa.

Kunnallisvero

Talousarvio perustuu 20 prosentin kunnallisveroprosenttiin. Vuonna 2010 kunnallisveroa arvioidaan kertyvän syyskuussa tarkistetun ennusteen mukaan 106,0 miljoonaa euroa eli noin 3,3 miljoonaa euroa talousarvioon merkittyä enemmän. Kunnallisveropohja ei ole laskenut niin voimakkaasti kuin vuoden 2010 talousarviota laadittaessa on odotettu.

Vuonna 2011 kunnallisveroa arvioidaan kertyvän noin 1,6 prosenttia kuluvaan vuoteen enemmän. Kertymän arvioidaan olevan 107,7 miljoonaa euroa.

Vuoden 2011 kunnallisveron tuoton arvio perustuu valtion ja kuntaliiton arvioihin kuntien yhteenlasketusta kunnallisveron tuoton kasvusta sekä kaupungin vuonna 2010 saamiin verotilityksiin.

Yhteisövero

Vuonna 2010 yhteisöveroa arvioidaan kertyvän lokakuussa tarkistetun arvion mukaan 5,0 miljoonaa euroa eli noin 0,9 miljoonaa euroa talousarvioon arvioitua vähemmän.

Yhteisöveron tuotoksi vuonna 2011 arvioidaan 6,0 miljoonaa euroa. Arvio perustuu valtion ja Kuntaliiton arvioihin kuntien yhteenlasketusta yhteisöveron tuoton kasvusta sekä kaupungin vuonna 2010 saataviin verotilityksiin.

Kiinteistövero

Kiinteistöverolakia on muutettu vuoden 2010 alusta siten, että vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentin ja yleisen kiinteistöveroprosentin ala- ja ylärajoja on korotettu. Muutokset yleisen kiinteistöveroprosentin rajoissa ovat vaikuttaneet myös muun asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentin ja voimalaitosten kiinteistöveroprosentin vaihteluväliin. Lisäksi voimalaitosten kiinteistöveroprosentin ylärajaa on nostettu.

Vuoden 2011 talousarvio perustuu kiinteistöveroprosenttien säilyttämiseen vuoden 2010 tasolla. Yleinen kiinteistöveroprosentti on 1,10, vakituisen asuinrakennuksen 0,55, muun asuinrakennuksen 1,15, rakentamattoman rakennuspaikan 3,00 ja voimalaitosten 2,85 prosenttia. Yleishyödyllisen yhteisön omistamalle rakennukselle ja maalle ei ole erillistä kiinteistöveroprosenttia, vaan ko. rakennus ja maapohja verotetaan yleisen kiinteistöveroprosentin tai asuinrakennuksen ja muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentin mukaan. Näillä oletuksilla kiinteistöveron tuotoksi on arvioitu 8,5 miljoonaa euroa.

Taulukko. Verotulot 2009–2013, 1000 euroa

	TP 2009	Tpe 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Kunnallisvero	103 215	106 000	107 700	112 000	116 000
Yhteisövero	4 947	5 000	6 000	5 500	5 000
Kiinteistövero	6 151	8 500	8 500	8 500	8 500
Yhteensä	114 313	119 500	122 200	126 000	129 500
- muutos		5 187	2 700	3 800	3 500
- kasvu-%		4,5	2,3	3,1	2,8

Valtionosuudet 2009–2013

Vuoden 2011 arviot valtionosuuksista perustuvat Kuntaliiton ennakkotietoihin ja Valtiovainministeriön talousarvioehdotukseen.

Kajaanin kaupungin valtionosuuksien kirjauskäytäntöä muutetaan vuodelle 2011 siten, että kaikki kunnalle maksettavat valtionosuudet ml. ammattikorkeakoulun ja teatterin valtionosuudet esitetään sekä talousarviossa että tilinpäätöksessä valtionosuudet –kohdassa. Aiempina vuosina liikelaitosten valtionosuudet on ilmoitettu vastaavilla riveillä kuin ne ovat niiden erillisten tilinpäätöksissä.

Valtionosuusjärjestelmää on uudistettu vuoden 2010 alusta. Osa valtionosuuksista on yhdistetty ns. yhden putken valtionosuuksiin. Yhdistäminen on koskenut kuntien yleistä valtionosuutta ja verotuloihin perustuvaa valtionosuuksien tasausta sekä valtionosuuksia, joita myönnetään esi- ja perusopetukseen, sosiaali- ja terveydenhuoltoon, kirjastoille, kuntien yleiseen kulttuuritoimintaan sekä asukaskohtaisesti rahoitettuun taiteen perusopetukseen. Lisäksi valtionosuutta laskettaessa huomioidaan eräitä lisäyksiä ja vähennyksiä.

Uudistuksen ulkopuolelle on jäänyt ylläpitäjäjärjestelmän mukainen valtionosuus (lukio, ammatillinen koulutus ja ammattikorkeakoulu) sekä liikunnan, nuorisotyön, kansalaisopiston, taiteen perusopetuksen, teattereiden, orkestereiden ja museoiden sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan valtionosuudet.

Yleisen osan, sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä esi- ja perusopetuksen sekä kirjastojen valtionosuuksien määräytymisperusteita korotetaan indeksikorotuksella, joka on 1,6 prosenttia.

Peruspalvelujen valtionosuuksien asukaskohtaiseksi kunnan rahoitusosuudeksi on arvioitu 2632 euroa/asukas (+ 2 %). Valtionosuusprosentti on 34,11 %.

Ammattikorkeakoulujen valtionosuuksien perusteena oleviin yksikköhintoihin tehdään 1,6 prosentin indeksitarkistus. Ylläpitäjäjärjestelmällä on oma asukaskohtainen kuntien rahoitusosuus, jonka suuruudeksi vuodelle 2011 on peruspalveluohjelmassa arvioitu 353 euroa/asukas (+2,9 %). Valtionosuusprosentti on 41,89 %.

Ennakkotietojen mukaan vuodelle 2011 saatava verotulotasaus on 5,1 miljoonaa euroa, jossa vähennystä 100.000 euroa.

Vuoden 2011 talousarviossa valtionosuuksien odotetaan olevan 68,9 miljoonaa euroa, kun ne vuonna 2010 ovat 70,5 miljoonaa euroa. Valtionosuudet kohdistuvat siten, että peruskunnalle kohdistuu n. 55 miljoonaa euroa, ammattikorkeakoululle 12,99 miljoonaa euroa ja teatterille 0,972 miljoonaa euroa. Valtionosuuksien supistuminen johtuu ikäluokkien pienemmisestä ja kunnan sekä ylläpitäjän rahoitusosuuden suuremmasta kasvusta verrattuna valtionosuuksien tarkistukseen.

Toimintatuotot

Toimintatuotot pienenevät 0,2 miljoonaa euroa (-0,5 %) vuoden 2010 tasosta. Suurimpia toimintatuottoja vähentäviä eriä ovat yhdistymisavustuksen pieneminen sekä pakolaisten määrän lasku.

Toimintakulut

Toimintakulujen laskentaperusteet ovat seuraavat:

- Kaupungin palveluksessa olevan henkilöstön palkkoihin on laskettu kahden prosentin korotusvaraus, jolla on kyettävä kattamaan yleis- ja taulukkorotukset. Lomarahavarauus on kuusi prosenttia. Palkat on laskettu huhtikuun 2010 palkkatietojen mukaan henkilöittäin ja kuukausittain.
- Kuntien Eläkevakuutukselle tilittävät eläkemaksut muodostuvat palkkaperusteisesta osasta, varhaiseläkemenoperusteisesta osasta sekä eläkemenoperusteisesta osasta. Palkkaperusteinen osa on 16,0 prosenttia vuonna 2011. (Keväällä annettussa talousarvion laadintaohjeessa 15,8 prosenttia). Varhaiseläkemenoperusteinen ja eläkemenoperusteinen maksu vahvistetaan kunnittain ja toimialoitain euromääräisenä. Talousarvioon on varattu määrärahat kullekin tulosalueelle Kuntien Eläkevakuutuksen ilmoittamien määrien mukaisesti. Eläkemenoperusteinen maksu kasvaa 2,15 prosenttia vuoteen 2010 verrattuna.
- Eläkemenoperusteisen maksun jakoperustetta on muutettu vuodelle 2011 siten, että lakkautettujen toimintojen maksut kohdistetaan toimialoille palkkojen suhteessa.
- Keskitetysti hoidettujen sisäisten toimintojen vyörytykset eivät näy enää kaupungin talousarviossa tuloina ja menoina vaan informaatioeränä toimialojen talousarvion totemavertailussa.
- Valtiokonttori vahvistaa kunnittain käytettävän kokonaiseläkeprosentin niiden työntekijöiden osalta, jotka ovat VaEL-eläkejärjestelmän piirissä (opettajat). Palkkaperus-

teinen maksuosuus on 21,6 prosenttia vuonna 2011 (Talousarvion laadintaohjeessa 21,6 %).

- Työttömyysvakuutusmaksun laskentaperusteena on 3,25 prosenttia, sairausvakuutusmaksun 2,2 prosenttia (Talousarvion laadintaohjeessa 2,2 %) ja tapaturmavakuutusmaksun 0,45 prosenttia.
- Henkilöstön ennakoitu poistuma on otettu huomioon.
- Kajaanin kaupungin maksuosuus Kainuun maakunta –kuntayhtymälle on 103,8 miljoonaa euroa. Vuoden 2010 talousarvion mukainen maksuosuus on 99,0 miljoonaa euroa ja ennuste lopulliseksi maksuosuudeksi 100,9 miljoonaa euroa. Kasvu lopullisen maksuosuuden (ennuste) ja vuoden 2011 talousarvion välillä on 2,8 prosenttia.

Rahoitustuotot ja –kulut

Vuoden 2011 budjetoidut korkotuotot (korot ulkopuolisilta) ovat 60.500 euroa. Muiden rahoitustuottojen määrä on 5,3 miljoonaa euroa. Tästä määrästä osinkotulojen osuus on 2,7 miljoonaa euroa, Kainuun Voima Oy:n käyttökorvaus on 0,750 miljoonaa euroa ja kuntayhtymien ja liikelaitosten peruspääoman korkojen ja muiden rahoitustulojen osuus on 1,85 miljoonaa euroa. Tästä Kajaanin Vesi –liikelaitoksen korvaus peruspääomasta ja tuloutus ylijäämästä on 1,2 miljoonaa euroa, ja Kajaanin Mamselli -liikelaitoksen tuloutus 50.000 €.

Korkokulut pitkä- ja lyhytaikaisista lainoista ulkopuolisilta ovat 1,7 miljoonaa euroa.

Vuodelle 2010 korkokuluihin on varattu 2,2 miljoonaa, joka tulee alittumaan selvästi poikkeuksellisen alhaisen korkotason seurauksena. Korkotason ennustetaan nousevan maltillisesti vuonna 2011 (n. +1 %).

Vuosikate

Kuntatalouden tasapainoa kuvataan pääsääntöisesti vuosikatteella. Sillä tarkoitetaan tulojen ja menojen erotusta eli sitä osaa tuloista, joka jää käytettäväksi investointien rahoittamiseen ja lainojen lyhentämiseen. Tulorahoituksen katsotaan olevan tasapainossa, jos vuosikate kattaa poistot eli käyttöomaisuuden vuosittaisen kuluman. Silloin tunnusluku vuosikate % poistoista on vähintään sata. Tulorahoitus on heikko, jos tunnusluku on jää nollan ja sadan välille. Jos vuosikate on negatiivinen, tulorahoitus on epätasapainossa, koska tulot eivät riitä edes varsinaisen toiminnan rahoittamiseen.

Peruskunnan osalta vuosikate ei riitä poistoihin, mutta liikelaitokset huomioiden vuosikate kattaa lähes poistot.

Talousarvion suunnitelmakaudella 2011–2013 vuosikatteiden yhteenlasketun määrän tulisi olla suurempi tai yhtä suuri kuin suunnitelmapoistot yhteensä. Vuosikatteen tulisi olla lainojen lyhennystä suurempi, jotta vältettäisiin velkakierre. Suunnitelmakaudelle ajoittuu suuria investointeja, jotka nostavat poistotasoa. Vuosikatetta tulisikin olla suunnitelmavuosilla jo enemmän kuin vuonna 2011.

Poistot ja arvonalentumiset

Suunnitelman mukaisten poistojen määrä vuonna 2011 on 8,1 milj. euroa. Tuleville vuosille suunnitellut laajat peruskorjausinvestoinnit tulevat nostamaan poistotasoa.

Investoinnit

Pitkällä aikavälillä vuosikatteen tulee kattaa nettoinvestoinnit ja lainanlyhennykset. Jos vuositasolla investoidaan enemmän kuin vuosikate mahdollistaa, on kate otettava rahastoista tai lisättävä lainanottoa.

Bruttoinvestointien määrä on 16,9 miljoonaa euroa ja nettoinvestointien määrä on 15,2 miljoonaa euroa vuonna 2011. Vuosina 2011–2013 toteutetaan Keskuskoulun peruskorjaus kahdessa vaiheessa sekä mahdollisesti Pietari Brahen ja Hauholan koulut korvaava koulu-keskusinvestointi vuonna 2014. Vuodelle 2010 on varattu 2,0 miljoonan euron aloitusmääräraha Vesiliikuntakeskuksen rakentamisen aloittamiseen. Näiden lisäksi toteutetaan kaupungin palvelutuotannon ja kehittämisen kannalta välttämättömät investoinnit. Investointitaso pitäisi pystyä sopeuttamaan vuosikate-ennusteeseen suunnitelmakaudella.

Lainat

Vuonna 2011 velkamäärä lisääntyy investointien rahoitustarpeen seurauksena. Uutta pitkäaikaista lainaa nostetaan peruskunnan osalta 15,0 miljoonaa euroa ja vanhoja lainoja lyhennetään 8,0 miljoonaa euroa. Lainamäärä kasvaa 7,0 miljoonaa euroa nettona.

Vimpelinlaakson kehittämisliikelaitos rahoittaa tekemänsä investoinnit osittain velalla vuonna 2011. Velkamäärä kasvaa nettona 2,2 miljoonaa euroa.

Kaupunki hoitaa pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut lainaohjelman mukaisesti. Tavoitteena suunnittelukaudella on, että lainamäärä asukasta kohti pysyy valtakunnan keskitasolla.

Lainanottoon liittyvä ratkaisuvälä

1. Kaupunginhallitus ratkaisee asiat, jotka koskevat kaupunginvaltuuston hyväksymissä rajoissa pitkäaikaisten ja tilapäislainojen ottamista, lainojen takaisinmaksua ja lainaehtojen muuttamista.
2. Kaupunginhallituksella on oikeus vuonna 2011:
 - Ottaa talousarviossa oleva lainamäärä joko kotimaisia ja/tai ulkomaisia lainoja. Päätös voi koskea:
 - Lainan ennen aikaista takaisinmaksamista tai lainaehtojen muuttamista talousarviossa olevien määrärahojen puitteissa.
 - Pitkäaikaista lainaa, jonka laina-aika on vähintään yksi vuosi ja enintään 30 vuotta.
 - Pitkäaikaista lainaa, jonka nimelliskorko lainanottohetkellä saa olla enintään 6 prosenttia
 - Pitkäaikaista lainaa, jonka emissiokurssin ja nimelliskoron perusteella laskettava efektiivinen korkoprosentti saa olla laina-ajasta riippuen enintään 10 prosenttia
 - Tehdä koronvaihtosopimuksia sekä sopimuksia muuttuvakorkoisen lainan enimmäis- ja vähimmäiskorosta enintään hyväksytyssä talousarviossa olevan lainakan- nan verran. Vaihtosopimuksia voidaan solmia kotimaisen tai ulkomaisen osapuolen kanssa, jonka pitkäaikainen luottokelpoisuus on hyvä.
 - Käyttää lainojen korkosuojauksessa rahalaitosten tarjoamia vaihtoehtoja.
3. Kaupunginhallituksella on oikeus ottaa tarvittaessa tilapäislainoja, joita saa kulloinkin olla enintään 15,0 milj. euroa.

Talouden toimenpideohjelma vuosille 2011–2016

Kuntalain 65 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, mikäli talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Jos taseen alijäämää ei saada katetuksi suunnitelmakautena, taloussuunnitelman yhteydessä on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä (toimenpideohjelma), joilla kattamaton alijäämä katetaan valtuuston erikseen päättämänä kattamiskautena (alijäämän kattamisvelvollisuus).

Vuoden 2011 osalta peruskunnan ennakoitu alijäämä on 0,4 miljoonaa euroa. Liikelaitokset huomioiden talous on tasapainossa. Kaupungin taseessa olevia alijäämiä ei saada kuitenkaan katettua suunnitelmakaudella, joten niiden kattamista varten on laadittu toimenpideohjelma.

Kattamattomia alijäämiä tarkastellaan koko kaupungin näkökulmasta (peruskunta ja liikelaitokset). Kajaanin kaupungilla oli kattamattomia alijäämiä vuoden 2009 tilinpäätöksen mukaan 19,9 miljoonaa euroa. Asukasta kohden laskettuna alijäämää on 519 euroa. Lisäksi Kajaanin osuus Kainuun maakunta –kuntayhtymälle kertyneistä alijäämistä on rahoitusosuuden suhteessa laskettuna 2,3 miljoonaa euroa. Kainuun maakunta –kuntayhtymän ja kuntien kesken on sovittu, että kunnat kattavat kuntayhtymän alijäämät rahoitusosuuden mukaan laskettuna vuosina 2009–2012.

Vuoden 2010 talousarvio on laadittu alijäämäiseksi. Menokehitystä hillitsevien toimenpiteiden, matalan korkotason sekä hyvän verotulo- ja valtionosuuskertymän ansiosta vuodesta 2010 on ennakoitu muodostuvan selvästi ylijäämäinen.

Vuoden 2011 talousarvio on 0,1 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

Vuoden 2010 talousarvion liitteenä on ollut toimenpideohjelma vuosille 2010–2016. Vuosi 2011 on toimenpideohjelman toinen vuosi kaupunginvaltuuston päättämästä alijäämien kattamiskaudesta.

Toimenpideohjelman 2010–2016 tavoitteena on konkreettinen, toteuttamiskelpoinen ohjelma, jolla katetaan syntyneet alijäämät vuoden 2016 loppuun mennessä. Ohjelman tarkoituksena on poliittisen ja hallinnollisen organisaation pitkäjänteinen sitoutuminen talouden tasapainottamiseen. Toimenpideohjelma sisältää maksuosuuksiin, avustuksiin, palvelurakentamiseen ja henkilöstöön kohdistuvia toimenpiteitä.

Leikkaukset eivät vaaranna mitään lakisääteisiä tai muita subjektiivisen oikeuden palveluja, joten kaikki leikkaukset voidaan tehdä kaupungin toimielinten omilla päätöksillä.

Liite 2. Talouden tasapainottamisohjelma 2011–2016

2 KAJAANIN KAUPUNGIN STRATEGIA 2011–2017

Toimintaympäristön ja palvelutarpeen muutokset	<p>Maa-ilmantaluuden syvä lama on kriisiyttänyt rahoitusmarkkinat, jotka ovat edelleen epätasapainossa. Kansainvälinen talous alkaa kuitenkin toipua vähitellen. Elpymisen vaikutukset tuntuvat Suomessa kohtalaisen hitaasti. Työttömyyden kasvu jatkuu. Julkinen talous heikkenee voimakkaasti. Kuntien rahoitustasapaino heikkenee, kun kuntien verotulojen lasku ja menojen kasvu jatkuvat. Paineet kunnallisverotuksen kiristymiseen ja menoleikkauksiin ovat velkaantumisen kasvaessa suuret. Samaan aikaan kuntien palvelujen kysyntä kasvaa, koska väestö ikääntyy ja varhaiskasvatuksen palvelujen tarve kasvaa.</p> <p>Metsäteollisuuden raju rakennemuutos, alan työvoiman työttömyys ja toimitilojen vapautuminen (uudet 'Renforsin Rannat') ovat uhka, mutta samalla myös mahdollisuus Kajaanille. Luokanopettajakoulutuksen siirtäminen Ouluun vaikuttaa monin tavoin. Nuorisotyöttömyys aiheuttaa lisäpaineita. Kun rakentaminen hiljenee, kaupungin tulisi pitää vähintään nykyinen peruskorjaustasansa ainakin kaksi seuraavaa vuotta. Investointeja on suunnattava käyttötalousmenoja pienentäviin ja peruspalveluja tukeviin kohteisiin. Näin parannetaan työllisyystilannetta, ja toisaalta rakentaminen on edullista. Kaupungin verkostoinvestoinnit on suunnattava ensisijaisesti sisäänpäin kasvuun rajavartioston, Rinnekoulun tontin ja Siimeksen alueelle.</p> <p>Kajaanin opettajankoulutuksen korvaamiseksi selvitetään muiden yliopistokeskusten jäsenyliopistojen toiminnan laajentamismahdollisuudet Kajaaniin.</p> <p>Kajaanin selviytymisessä korostuvat oikeat strategiset valinnat. Esimerkiksi peliteknologia on tulevaisuuden mahdollisuuden ala, minkä Kajaanin ammattikorkeakoulu on ymmärtänyt. Valittuihin osaamiskärkiin, esimerkiksi ajoneuvotietojärjestelmiin ja mittaustekniikkaan, on panostettava. Ammattikorkeakoulun rooli korostuu korkeakoulutuksessa. Valtakunnallinen ilmiö palvelujen ulkoistamisesta, ja mm. palvelukeskusten perustamisesta, on mahdollisuus Kajaanille. Myös kaivannaisteollisuus ja bioenergian hyödyntäminen voivat avata uusia mahdollisuuksia. Kainuun Prikaatin toiminnan ja Kajaanissa pysymisen edellytys on prikaatin toimintaympäristön turvaaminen. Seuraavassa puolustuspolitiikassa selonteossa otetaan kantaa varuskuntien määrän vähentämiseen.</p> <p>Kainuun hallintokokeilu jatkuu vuoden 2016 loppuun saakka, mikäli lakiesitys hyväksytään. Uusia toimintatapoja ja palvelurakenteita on syntynyt, ja niitä on kehitettävä edelleen. Hallintokokeilun jälkeiseen aikaan on varauduttava suunnitelmakaudella. Maakunnallinen yhteistoiminta (yksi toimija, yhteinen toimialue) on nähtävä vahvuutena. Kajaani on ottanut aktiivisen roolin yhteistyössä Kainuun maakunta -kuntayhtymän ja Kainuun kuntien kanssa. Poliittisen, viranhaltija- ja ammattiyhdistysjohdon sekä henkilöstön on löydettävä yhteinen tahtotila siitä, mitä maakunnasta tavoitellaan tulevaisuudessa ja kuinka tavoitteeseen päästään.</p> <p>Myös mahdollisiin kuntaliitoksiin (Paltamo, Ristijärvi, Vaala) on varauduttava. Julkisen talouden kiristyminen voi nopeuttaa kuntaliitoksia. Liitokset voivat olla mahdollisuus, mutta myös uhka Kajaanin kaupungin taloudelle, jos kunnat ajautuvat syviin taloudellisiin vaikeuksiin. Kajaani–Sotkamo-keskittymä on taloudellisesti ja väestöllisesti merkittävä. Uhkana on, että polarisaatio Kajaani–Sotkamon ja muun Kainuun välillä kasvaa. Palvelu-, henkilöstö- ja hallintorakenteissa on yhteistyössä maakunnan ja naapurikuntien (seutukunnan) kanssa löydettävä yhteistyömuotoja, joilla helpotetaan luontaisen poistuman hyväksikäyttöä sekä pienennetään hallinnon ja palvelurakenteen kustannuksia.</p> <p>Kajaanin kilpailee maakuntakeskusten sarjassa, ei maakunnassa. Taloustilanteen vaikeutuminen heikentää kaupungin järjestämiä aluekeskus-</p>
--	---

	<p>palveluita. Maakunnan pienuus on uhka aluehallinnon pysyvyydelle ja aluetaloudelle. Kajaanin logistinen asema on heikentynyt merkittävästi. Kaupungin palvelutuotannon heikkoutena on, että palvelurakenteita ja niistä johtuvia kuluja ei ole riittävästi sopeutettu kysynnän ja tulojen muutoksiin. Toimiva talouden tasapainottamisohjelma on edellytys kaupungin selviytymiselle. On löydettävä tasapaino kaupungin tuottamien palvelujen ja yksityisen tarjonnan välille. Myös nopea kyky reagoida ympäristön muutoksiin on oleellista.</p> <p>Koska nykyistä palvelutasoa ei ole mahdollista säilyttää, on tehtävä valintoja ja kiinnitettävä erityisesti huomiota palvelujen, toimitilojen ja henkilöstön määrälliseen supistamiseen. On keskityttävä peruspalveluihin ja harkitusti strategiaa tukeviin muihin palveluihin. Henkilöstö pystyy löytämään itse luovia ratkaisuja prosessikuvausten avulla. Henkilöstö ja kuntalaiset on pyrittävä sitouttamaan säästötoimiin ja palvelurakenteen supistamiseen osallistuvan vuorovaikutuksen avulla. Henkilöstön eläköityminen on käytettävä hyväksi tuottavuuden nostamiseksi ja kaupunkikonsernista ulosvirtaavaa rahaa on tarkasteltava kriittisesti.</p> <p>On muistettava, että muutos on aina myös mahdollisuus.</p>
Arvot	Oikeudenmukaisuus, suvaitsevaisuus, turvallisuus ja luottamus tulevaisuuteen
Perustehtävä	Turvata hyvinvoinnin perusta ja luoda edellytykset ihmisten ja yritysten menestymiselle ja viihtymiselle Kajaanissa ja Kainuussa
Visio 2016	Luovuuden, osaamisen ja vaivattoman arjen kaupunki
Strategiset tavoitteet 2011–2016	<p><u>Osaamisperusteinen elinkeinopolitiikka ja alueiden käyttö</u> Kajaanin kehittäminen tiiviinä maakuntakeskuksena ja houkuttelevana asuin-, yritys- ja matkailuympäristönä Aktiivinen toiminta rakennemuutoksen hallitsemiseksi seudulla Korkea-asteen koulutuksen ja tutkimuksen alueellisen vaikuttavuuden parantaminen Alueen saatavuuden lisääminen liikenneyhteyksiä parantamalla</p> <p><u>Hyvä ja arvostettu työnantaja</u> Henkilöstömäärän hallinta ja eläkepoistumaan varautuminen Osaamisen kehittäminen Työhyvinvoinnin ja tuloksellisuuden edistäminen Päätöksenteko ja johtaminen</p> <p><u>Tuloksellisesti järjestetyt palvelut</u> Tuloksellinen palvelustrategia Yhteistyö Kainuun kuntien kanssa Arviointi ja osallisuus</p> <p><u>Talouden tasapainottaminen</u> Talouden tasapainottamisohjelmaan sitoutuminen Kertyneiden alijäämien kattaminen vuoden 2016 loppuun mennessä</p>
Toiminnalliset tavoitteet 2011–2013	<p><u>Osaamisperusteinen elinkeinopolitiikka ja alueiden käyttö</u> Uudistetaan Keskustaaajaman yleiskaava vastaamaan toimintaympäristön muutoksia. Kehitetään kaupungin keskustaa kilpailukykyisenä ja vetovoimaisena liike-, yritys- ja asuinalueena. Kehitetään Petäisenniskan 2-vaiheen ja Renforsin Rannan yritys ympäristöjä. Tehostetaan kokouspalvelujen, kulttuurin ja luonnon tuotteistamista ja markkinointia entistä paremmin matkailuelinkeinoa tukevaksi toiminnaksi. Autetaan luomaan korvaavia työpaikkoja rakennemuutoksen vuoksi poistuville tehtäville. Varmistetaan yhteensopivilla koulutusketjuilla avainalojen (ICT, metalli, matkailu, kaivannaisteollisuus) osaajien saatavuus.</p>

	<p>Pidetään itsenäisen Kajaanin ammattikorkeakoulun omistaja- ja päätösvalta Kajaanin kaupungilla ja vahvistetaan ammattikorkeakoulua.</p> <p>Toteutetaan Kajaanin korkeakoulukonsortio ja tuetaan sen yhteisiä yliopisto–ammattikorkeakoulu-kehittämistoimintoja.</p> <p>Varmistetaan valtatie 22:n ensimmäisen vaiheen rahoitus ja parannetaan Talvi-vaaran liikenneyhteyksiä.</p> <p>Päivitetään Kajaanin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma (mm. joen ylitykset, maisematie, lentokenttäyhteys, kaivostiet, kauppapuisto).</p> <p>Vaikutetaan lento- ja junayhteyksien parantamiseen.</p> <p>Valtakunnalliseen laajakaista 2015 hankkeeseen osallistumisesta tehdään tarvekartoitus ja hankkeeseen osallistumisesta päätetään, mikäli tarve on todellinen ja rahoitusehdoista saadaan kaupunkia tyydyttävä ratkaisu.</p> <p>Kaupunki edistää toiminnassaan kestävästä kehitystä ja ilmastovastuuta.</p> <p><u>Hyvä ja arvostettu työnantaja</u></p> <p>Varaudutaan rakenteellisiin muutoksiin ja suureen eläkepoistumaan henkilöstösuunnitelman avulla.</p> <p>Mitoitetaan henkilöstö rakenteellisten muutosten mukaisesti vastaamaan palvelutuotantoa.</p> <p>Tuetaan muutosjohtamista.</p> <p>Yhteistoimintamenettelyä toteutetaan henkilöstöstrategian mukaisesti osana johtamista.</p> <p>Varmistetaan suunnitelmallisen osaamisen kehittämisen ja rekrytoinnin avulla, että henkilöstön osaaminen vastaa tämän hetken ja tulevaisuuden tarpeita.</p> <p>Lisätään henkilöstön moniosaamista.</p> <p>Työhyvinvointitoiminta ja tuloksellisuuden edistäminen kohdistuvat henkilöstön terveyteen, toimintakykyyn, sitoutumisedellytysten luomiseen, ammattitaidon parantamiseen ja työmenetelmien sekä toimintatapojen kehittämiseen.</p> <p>Kehitetään luottamushenkilöorganisaatiota ja luottamushenkilöiden osallisuutta.</p> <p>Kehitetään johtamisjärjestelmää.</p> <p>Tarkistetaan hallinto- ja johtosäännöt.</p> <p><u>Tuloksellisesti järjestetyt palvelut</u></p> <p>Arvioidaan palvelujen järjestämistapoja ja ulkoistetaan toimintoja silloin, kun se on taloudellisesti edullista ja auttaa säilyttämään palvelutason mahdollisimman korkeana.</p> <p>Pidetään oma toiminta tuloksellisena ja kilpailukykyisenä arvioimalla kriittisesti ja kehittämällä jatkuvasti toimintatapoja ja varmistamalla palveluketjujen oikea-aikaisuus ja saumattomuus.</p> <p>Lisätään sähköistä asiointia.</p> <p>Varmistetaan konserniohjeen toteuttaminen.</p> <p>Vahvistetaan kehittämissyhteistyötä erityisesti Sotkamon kanssa.</p> <p>Lisätään yhteistyötä palvelutuotannossa Kajaanin seudun kuntien välillä aina, kun se on tarkoituksenmukaista.</p> <p>Tehdään kokonaisvaltaista ja osallisuutta edistävää arviointia.</p> <p>Edistetään aktiivista vuorovaikutusta kansalaisten ja kansalaisjärjestöjen kanssa.</p> <p><u>Talouden tasapainottaminen</u></p> <p>Luottamushenkilöt, ylin johto, esimiehet, henkilöstöjärjestöt ja henkilöstö sitoutuvat talouden tasapainottamisohjelmaan ja toteuttavat sen.</p> <p>Vuosikate on vuosina 2011–2013 vähintään 10 miljoonaa euroa.</p> <p>Vähennetään tiloja 1,5–3 prosenttia vuodessa.</p> <p>Kartoitetaan peruskorjaustarpeet ja priorisoidaan ne toimenpideohjelmaksi, joka alkaa vuonna 2011.</p> <p>Suhtaudutaan kaupungin omaan uudisrakentamiseen kriittisesti.</p> <p>Suunnataan investointeja käyttötalousmenoja pienentäviin ja peruspalveluja tukeviin kohteisiin.</p> <p>Luovutaan tarpeettomasta ja huonon käyttö- ja tuottoasteen omaisuudesta.</p>
--	---

3 KÄYTTÖTALOUSOSA

Keskusvaalilautakunta

Perustehtävä	Huolehtii lakisääteisten vaalien järjestämisestä.
Vuositavoitteet 2011	Eduskuntavaalit 17.4.2011
Vuositavoitteet 2012–2013	Presidentinvaalit 15.1.2012 Kunnallisvaalit 28.10.2012

Keskusvaalilautakunta

TALOUS 1000 €	TP 2009	TA 2010	HK 2011	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Toimintatuotot	57	0	70	70	70	0
Myyntituotot						
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	57		70	70	70	
Muut toimintatuotot						
<i>Vuokratuotot</i>						
<i>Muut toimintatuotot</i>						
Toimintakulut	-39	0	-50	-50	-160	0
Henkilöstökulut	-28		-38	-38	-114	
<i>Palkat ja palkkiot</i>	-27		-33	-33	-98	
<i>Henkilösivukulut</i>	-1		-5	-5	-16	
Palvelujen ostot	-10		-11	-11	-30	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					-14	
Avustukset						
Muut toimintakulut	-1		-1	-1	-2	
<i>Vuokrat</i>	-1		-1	-1	-2	
<i>Muut toimintakulut</i>						
Toimintakate	18	0	20	20	-90	0
Poistot ja arvonalentumiset	-1					
Tilikauden tulos	17	0	20	20	-90	0

TP 2009 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytysmenoja -0,4 tuhatta euroa.

Kaupunginvaltuusto

Perustehtävä	Kaupunginvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä päättää toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista. Nuorisovaltuuston toiminnan määrärahat sisältyvät kaupunginvaltuuston määrärahoihin.
--------------	---

Kaupunginvaltuusto

TALOUS 1000 €	TP 2009	TA 2010	HK 2011	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Myyntituotot						
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset						
Muut toimintatuotot						
<i>Vuokratuotot</i>						
<i>Muut toimintatuotot</i>						
Toimintakulut	-169	-90	-90	-90	-90	-90
Henkilöstökulut	-88	-31	-32	-32	-32	-32
<i>Palkat ja palkkiot</i>	-87	-29	-30	-30	-30	-30
<i>Henkilösivukulut</i>	-1	-2	-2	-2	-2	-2
Palvelujen ostot	-39	-24	-21	-21	-21	-21
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3					
Avustukset						
Muut toimintakulut	-39	-34	-37	-37	-37	-37
<i>Vuokrat</i>	-38	-34	-37	-37	-37	-37
<i>Muut toimintakulut</i>	-1					
Toimintakate	-169	-90	-90	-90	-90	-90
Poistot ja arvonalentumiset						
Tilikauden tulos	-169	-90	-90	-90	-90	-90

TP 2009 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytysmenoja -0,4 tuhatta euroa.

TA 2010 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytysmenoja -0,4 tuhatta euroa.

Tarkastuslautakunta ja tilintarkastus

Palvelun perustelut - lakisääteisyys - viranomaistehtävät - hyöty tai arvo kuntalaisille	<u>Lakisääteisyys</u> Kaupungin on järjestettävä tarkastuslautakunnan toiminta ja ulkoinen tilintarkastus (KuntaL 71 §).
Palvelujen tuottamistapa	Oma toiminta ja ulkoisen tarkastuksen hoitaa kilpailutettu julkishallinnon ja – talouden tilintarkastuslautakunnan hyväksymä yhteisö (JHTT-yhteisö).
Vaihtoehtoiset tuottamistavat	Ei ole.
Toimintaympäristön ja palvelutarpeen muutokset	Kaupungin taloutta sopeutetaan tasapainottamisohjelmalla Kaupungin hoitamien palveluiden kysynnän ja tuottamistapojen muutokset Mahdollisia kuntaliitoksia Valmistautuminen maakuntahallinnon muutokseen
Perustehtävä	Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko kaupungin toimialoille, liikelaitoksille ja tytäryhtiöille valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Lautakunnan on arvioitava myös talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä tasapainottavan taloussuunnitelman ja toimenpideoh-

	<p>jelman riittävyttä ja realistisuutta. Lisäksi lautakunnan tehtävänä on valvoa kaupungin omistajapolitiikan ohjausta, valvontaa ja linjausten toteutumista. Tarkastuslautakunta suorittaa myös muita toiminnan arviointitehtäviä tarpeen mukaan.</p>
Visio 2016	Tarkastuslautakunnan tuottaman arviointitiedon vuorovaikutteinen hyödyntäminen
Riskit 2011–2016 riskikartoituksen perusteella	Yleiselle tasolle asetetut tavoitteet, joita ei voida mitata eikä arvioida Arviointiaineiston saatavuus ja mittareiden/tunnuslukujen puute
Strategiset tavoitteet 2011–2016	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Kajaani-konsernin talouden ja hallinnon toimintojen arviointi vaikuttavuuden, tuottavuuden ja taloudellisuuden näkökulmasta Talouden tasapainottamisohjelman toteutumisen ja toimenpiteiden riittävyyden arviointi Palvelustrategian ja henkilöstöstrategian arvioinnit Sisäisen valvonnan kehittämiskohteiden arviointi</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Arviointitoiminnan ja arviointikertomuksen parantaminen</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Toiminnan seurannan uudistamisen arviointi</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Voimavarojen hyödyntäminen taloudellisesti ja tuottavasti</p>
TA 2011	
Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	Talouden tasapainottamisohjelman toteutumisen ja riittävyyden arviointi; Mittari: talousarvion toteutuma ja päätösseuranta
Henkilöstösuunnitelman tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	Palvelurakennerekonojen henkilöstövähennysten ja muun henkilöstön luonnollisen poistuman hyödyntämisen arviointi Mittari: henkilöstötilastot ja henkilöstömenot
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	Toimialojen, liikelaitosten ja tytäryhtiöiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi Mittari: lomakekysely ja sen tulosten raportointi
Vuositavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Nimettyjen arviointikohteiden seurannan parantaminen Mittari: arviointikertomuksen sisältö, asiakaskysely, itsearviointi</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Aktiivinen osallistuminen koulutuksiin ja seminaareihin sekä niiden hyödyntäminen lautakuntatyöskentelyssä Mittari: koulutuspv /jäsen</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Tarkastuskäytien sekä luottamushenkilöiden että henkilökunnan tapaamisten hyödyntäminen arviointityössä Mittari: arviointikertomuksen sisältö, muistioiden lukumäärä</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Talouden seurannan parantaminen ja osaraportoinnin arviointi Mittari: väliarviointiraportin sisältö</p>
TS 2012–2013	
Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet	Talouden tasapainottamisohjelman toteutumisen ja riittävyyden arviointi Mittari: talousarvion toteutuma ja päätösseuranta

Henkilöstösuunnitelman tavoitteet	Palvelurakenneratkaisujen henkilöstövähennysten ja muun henkilöstön luonnollisen poistuman hyödyntämisen arviointi Mittari: henkilöstötilastot ja henkilöstömenot				
Vuosittavoitteet	<u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Palvelustrategian arvioinnin parantaminen Henkilöstöstrategian arvioinnin kehittäminen Mittari: asiakaskysely <u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Aktiivinen osallistuminen koulutuksiin ja seminaareihin sekä niiden hyödyntämisen lautakuntatyöskentelyssä Mittari: koulutuspv /jäsen <u>Prosessit ja rakenteet</u> Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan parantaminen Mittari: lomakekysely <u>Taloudelliset resurssit</u> Talouden seurannan analyysien kehittäminen Mittari: arviointikertomuksen sisältö				
Mittarit	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Asiakaskysely, ka	..	> 3	>3	> 3,5	
Koulutus, päiviä/jäsen	2,4	≥ 2	≥ 2	≥ 2	
Muistio, lkm	..	5	5	5	

Tarkastuslautakunta ja tilintarkastus

TALOUS 1000 €	TP 2009	TA 2010	HK 2011	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Toimintatuotot	20	22	7	7	7	7
Myyntituotot	20	22	7	7	7	7
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset						
Muut toimintatuotot						
<i>Vuokratuotot</i>						
<i>Muut toimintatuotot</i>						
Toimintakulut	-32	-37	-37	-37	-37	-37
Henkilöstökulut	-7	-5	-5	-5	-5	-5
<i>Palkat ja palkkiot</i>	-7	-4	-4	-4	-4	-4
<i>Henkilösivukulut</i>		-1	-1	-1	-1	-1
Palvelujen ostot	-25	-32	-33	-33	-33	-33
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Avustukset						
Muut toimintakulut	-1					
<i>Vuokrat</i>						
<i>Muut toimintakulut</i>	-1					
Toimintakate	-13	-15	-30	-30	-30	-30
Poistot ja arvonalentumiset						
Tilikauden tulos	-13	-15	-30	-30	-30	-30

TP 2009 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytystuloja 15 tuhatta euroa ja vyörytysmenoja -0,3 tuhatta euroa.

TA 2010 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytystuloja 15 tuhatta euroa ja vyörytysmenoja -0,3 tuhatta euroa.

Kaupunginhallituksen toimiala

<p>Toimintaympäristön ja palvelutarpeen muutokset</p>	<p>Metsäteollisuuden ja korkeakoulutuksen rakennemuutos ja toimitilojen vapautuminen ovat uhka, mutta samalla myös mahdollisuus Kajaaniin. Kaivannaisteollisuuden kasvu on osaltaan korvannut metsäteollisuuden aluetalousmenetykset ja alan jatkokehitys Kajaanin seudulla näyttää lupaavalta. Maailmantalouden taantuman vaikutukset jäivät Kainuussa pelättyä pienemmiksi, ja esimerkiksi työllisyystilanne ei heikentynyt niin paljon, kuten etukäteen arvioitiin. Työllisyystilanne on paranemassa edelliseen vuoteen verrattuna nuorisotyöttömyyden osalta, mutta pitkäaikaistyöttömyys on kasvussa edelliseen vuoteen verrattuna.</p> <p>UPM:n paperitehtaan lakkautuksen jälkeen syntynyt Renforsin Rannan yritysalue on osoittautunut erittäin toimivaksi rakennemuutoksen hoidon ratkaisuksi. Alueelle on syntynyt uutta yritystoimintaa ja satoja uusia työpaikkoja. Onnistuneen rakennemuutoksen hoidon ansiosta Kajaanin elinkeinorakenne on monipuolistunut, mikä antaa vahvan pohjan tulevien vuosien aluekehitykselle ja elinkeinopolitiikalle.</p> <p>Oulun yliopiston Kajaanin opettajankoulutuksen lakkautus aiheuttaa merkittävän aluetaloudellisen menetyksen siihen kohdistuneen valtion rahoituksen jäädessä pois. Osaavan henkilöstön ja satojen opiskelijoiden osalta on kyseessä myös suuri henkinen menetys. Kajaanin yliopistokeskustoiminta kuitenkin jatkuu sen keskeisillä osaamisalueilla. Korkeakoulutasoinen tutkimustoiminta vahvistuu korkeakoulukonsortion CEMIS-keskuksen syntyessä ja mittatekniikan keskuksen MIKES:n Kajaanin tutkimus- ja laboratoriotoinnin käynnistyessä.</p> <p>Uuden kehitysmahdollisuuden muodostaa datacenter -klusteri, jonka perustana on Tieteen tietotekniikan keskuksen CSC:n Kajaanin sijoittama uusi supertietokone. Sen ympärille luodaan Renforsin Rannan yritysalueelle ekotehokas palvelinkeskus, joka mahdollistaa uusien suurtenkin asiakkaiden sijoittumisen keskuksen.</p> <p>Kainuun kilpailukyvyllä olennaisin pitkämatkainen yhteysmuoto on lentoliikenne. Kotimaan lentoliikenteen uudet ratkaisut saattavat mahdollistaa myös Kajaanin lentokentän liikenteen kehittämisen.</p> <p>Kainuun hallintokokeilu jatkunee vuoden 2016 loppuun saakka, mikäli lakiesitys hyväksytään. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuudelle ja kuntataloudelle on keskeistä maakunta – kuntayhtymän perussopimuksen uudistaminen sekä varautuminen hallintokokeilun jälkeiseen aikaan.</p> <p>Alueellisia henkilöstö- ja taloushallinnon sekä ICT – palvelukeskuksia perustetaan myös kuntasektorille. Kaupunki ja maakuntahallinto toimivat yhdessä palvelukeskustoiminnan kehittämiseksi.</p> <p>Toimiva talouden tasapainottamisohjelma on edellytys kaupungin selviytymiselle. Kaupungin tuottamien palvelujen ja yksityisen tarjonnan välille on löydettävä tasapaino. Myös nopeaa reagointikykyä ympäristön muutoksiin tarvitaan. Koska nykyistä palvelutasoa ei ole mahdollista säilyttää, on tehtävä valintoja ja kiinnitettävä erityistä huomiota palvelujen, toimitilojen ja henkilöstön määrälliseen supistamiseen. On keskityttävä peruspalveluihin ja harkitusti strategiaa tukeviin muihin palveluihin. Henkilöstön eläköityminen on käytettävä hyväksi tuottavuuden nostamiseksi. Lisäksi sähköistä asiointia on lisättävä.</p>
<p>Perustehtävä</p>	<p>Kaupunginhallitus johtaa ja kehittää kaupunkia ja kaupunkikonsernia kaupungin perustehtävän, vision ja strategian mukaisesti sekä vastaa niiden uudistamisesta ja asioiden yleisestä valmistelusta.</p>

Visio 2016	Kaupungin talouden sopeuttamisohjelman toteuttamisella luodaan pohjaa kaupungin toiminnan ja talouden hallinnalle sekä palvelujen tuottamiselle.
Riskit 2011–2016 riskikartoituksen perusteella	<p>Ydin- ja tukitoimintojen riskit</p> <ul style="list-style-type: none"> • atk-järjestelmien toimivuus • markkinoinnin oikea kohdentaminen <p>Henkilöstöriskit</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaavan työvoiman saatavuus • sitoutuminen <p>Suunnittelu- ja seurantajärjestelmien riskit</p> <ul style="list-style-type: none"> • toiminnan ja talouden toteutuman ongelmat <p>Johtamisjärjestelmän riskit</p> <ul style="list-style-type: none"> • investointien kohdentaminen • henkilöresurssien oikea kohdentaminen ja uudelleen organisointi <p>Rahoitusriskit</p> <ul style="list-style-type: none"> • kaupungin kuntarahoituksen pienentyessä aluekehityksen hanketoiminta on jo supistunut. Toisaalta rakennerahastokauden loppuminen aiheuttaa 2013 alkaen koko aluekehityksen rahoitusraamin merkittävän pienentymisen • epäonnistuminen talouden sopeuttamisohjelman toteuttamisessa, alijäämät lisääntyvät supistumisen sijasta. • kaupungin maksuvalmius • kaupungin lainamäärän kasvu
Strategiset tavoitteet 2011–2016	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Kajaanin kehittäminen tiiviinä maakuntakeskuksena ja houkuttelevana asuin-, yritys- ja matkailuympäristönä Aktiivinen toiminta rakennemuutoksen hallitsemiseksi seudulla Työttömyyden alenemiseen vaikuttaminen kaupungin toimenpiteillä Korkea-asteen koulutuksen ja tutkimuksen alueellisen vaikuttavuuden parantaminen Alueen saavutettavuuden lisääminen liikenneyhteyksiä parantamalla Parannetaan kaupunkilaisten palvelua keskittämällä asiakaspalvelut, tehostamalla toimintoprosesseja ja lisäämällä sähköistä asiointia.</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Henkilöstömäärän hallinta ja eläkepoistumaan varautuminen Osaamisen kehittäminen Työhyvinvoinnin ja tuloksellisuuden edistäminen Päätöksenteko ja johtaminen</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Tuloksellinen palvelustrategia Ohjataan kaupungin tuottamien palveluiden tuloksellista järjestämistä palvelustrategiaa ja arviointia kehittämällä ja konserniohjauksella. Yhteistyö Kainuun kuntien kanssa Yhteistyön kehittäminen eri toimijoiden kanssa Arviointi ja osallisuus</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Talouden tasapainottamisohjelmaan sitoutuminen Kertyneiden alijäämien kattaminen vuoden 2016 loppuun mennessä</p>
TA 2011	
Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	Maksusuudet, avustukset ja tuet pienenevät 2010–2011. Parannetaan keskushallinnon työn tuottavuutta.

Henkilöstösuunnitelman tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	Henkilöstösäästöt 1,8 htv,
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	Yhteisten arviointikriteereiden luominen toimialoille, liikelaitoksille ja tytäryhtiöille Riskienhallintamenettelyjen ja vastuiden selkeyttäminen kaupunkikonsernissa Talouden ja toiminnan seurannan kehittäminen, tietojärjestelmähankkeen aloittaminen asiaan liittyen Kainuussa. Toimenpideohjelman ja henkilöstösuunnitelman toteuttaminen, seuranta ja päivitys
Vuositavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Kehitetään kaupungin keskustaa kilpailukykyisenä ja vetovoimaisena liike-, yritys- ja asuinalueena. Pidetään itsenäisen Kajaanin ammattikorkeakoulun omistaja- ja päätösvalta Kajaanin kaupungilla ja vahvistetaan ammattikorkeakoulua. Kaupungin palkkatukityöpaikkojen määrä pidetään kohtuullisella tasolla (30 htv). Kumppaniksi ry:n pajatoiminnassa valmentautujia vähintään 165 henkilöä. <u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Ohjataan kaupungin henkilöstöstrategian 2009–2012 ja henkilöstösuunnitelman 2010–2016 toteutumista henkilöstömäärää arvioimalla, eläkepoistumaan varautumalla, osaamista kehittämällä, työhyvinvointia ja tuloksellisuutta edistämällä ja päätöksentekoa ja johtamista kehittämällä ja tukemalla. <u>Prosessit ja rakenteet</u> Pidetään oma toiminta tuloksellisena ja kilpailukykyisenä arvioimalla kriittisesti ja kehittämällä jatkuvasti toimintatapoja ja varmistamalla palveluketjujen oikea-aikaisuus ja saumattomuus. Kehitetään ulkoisten ja sisäisten asiakkaiden palvelutarpeisiin mahdollisimman hyvin vastaava, organisaatorajat ja hierarkiat ylittävä moniammatillinen toiminta- ja palvelujärjestelmä ja sitä tukeva organisaatio. <u>Taloudelliset resurssit</u> Kainuun maakuntakuntayhtymän perussopimuksen uudistamisessa hallintokoikeilun loppukaudelle tavoitteena on rahoitusmallin muuttaminen siten, että SOTE -valtionosuudet (ei päivähoido) ohjautuu suoraan maakuntahallinnolle. Toteutetaan talouden tasapainottamisohjelmaa ja henkilöstösuunnitelmaa. Vuosikate on vuosina 2011–2013 vähintään 11 miljoonaa euroa.
TS 2012–2013	
Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet	Maksuosuudet, avustukset ja tuet pienenevät talouden tasapainottamiskaudella
Henkilöstösuunnitelman tavoitteet	Henkilöstösäästöt 0,6 htv vuonna 2012 ja 1,9 htv vuonna 2013
Vuositavoitteet	<u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Osaamisperusteisen elinkeinopolitiikan linjauksia viedään eteenpäin. Liikenneyhteyksien kehittämiseen vaikutetaan. <u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Jatketaan henkilöstösuunnitelman 2010–2016 toteuttamista hyödyntäen eläkepoistumaa. <u>Prosessit ja rakenteet</u> Jatketaan asiakaspalvelun keskittämistä, tiedonohjaussuunnitelman tekemistä ja sähköisen asioinnin kehittämistä. <u>Taloudelliset resurssit</u> Kertyneitä alijäämiä on jäljellä 13,6 milj. euroa.

Mittarit	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Henkilöstö, HTV2 ¹	72,875,06	75,06	73,26	72,66	70,70
Asiakastyytyväisyys (1-4) ²					
Työyhteisön toimivuus (1-4) ²		ei mitata		ei mitata	
Kehityskeskustelut käyty ³					
Muut strategiset mittarit:					

¹HTV2 = palkallisten palveluksessaolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365 * (osa-aikaprosentti/100), vakinaiset, määräaikaiset, työllistetyt ja sivutoimiset pl. sopimuspalmiehet, ei harjoittelijat eikä oppisopimuksella olevat

²Asteikko 1-4: 1 = täysin eri mieltä, 2 = osittain eri mieltä, 3 = osittain samaa mieltä, 4 = täysin samaa mieltä

³Väite: Käyn vähintään kerran vuodessa kehityskeskustelun esimieheni kanssa. Asteikko 1-4: 1 = täysin eri mieltä, 2 = osittain eri mieltä, 3 = osittain samaa mieltä, 4 = täysin samaa mieltä

Kaupunginhallituksen toimiala

TALOUS 1000 €	TP 2009	TA 2010	HK 2011	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Toimintatuotot	7 483	6 617	4 984	4 984	4 285	4 331
Myyntituotot	5 382	5 038	3 460	3 460		
Maksutuotot	13	75	56	56		
Tuet ja avustukset	1 719	1 286	1 049	1 049		
Muut toimintatuotot	368	218	420	420		
<i>Vuokratuotot</i>	38	15	26	26		
<i>Muut toimintatuotot</i>	330	203	394	394		
Toimintakulut	-116 508	-118 420	-118 242	-118 272	-120 423	-123 967
Henkilöstökulut	-5 232	-6 832	-4 310	-4 310		
<i>Palkat ja palkkiot</i>	-2 883	-3 226	-3 151	-3 151		
<i>Henkilösivukulut</i>	-2 348	-3 606	-1 159	-1 159		
Palvelujen ostot	-103 849	-104 386	-108 369	-108 369		
<i>Maakunnan maksuosuus</i>	-98 178	-99 021	-103 857	-103 857	-106 620	-110 345
<i>Maakunnan alijäämä</i>	-729	-972	-528	-528	-792	-924
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-217	-208	-136	-136		
Avustukset	-6 354	-6 196	-4 849	-4 879		
Muut toimintakulut	-856	-798	-577	-577		
<i>Vuokrat</i>	-736	-768	-529	-529		
<i>Muut toimintakulut</i>	-120	-30	-48	-48		
Toimintakate	-109 025	-111 803	-113 258	-113 288	-116 138	-119 636
Poistot ja arvonalentumiset	-40	-21	-17	-17	-52	-58
Tilikauden tulos	-109 066	-111 824	-113 275	-113 305	-116 190	-119 694

TP 2009 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytystuloja 534 tuhatta euroa ja vyörytysmenoja -52 tuhatta euroa.

TA 2010 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytystuloja 529 tuhatta euroa ja vyörytysmenoja -48 tuhatta euroa.

Kaupunginhallitus-tulosalue

<p>Palvelun perustelut</p> <ul style="list-style-type: none"> - lakisääteisyys - viranomaistehtävät - hyöty tai arvo kuntalaisille 	<p><u>Lakisääteisyys</u> Kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan toiminta on kuntalain vaatimaa. Myös Kainuun maakunta –kuntayhtymän tuottamat sosiaali-, terveys- ja koulutuspalvelut ovat pääosin lakisääteisiä. Muu tulosalueen toiminta ei ole lakisääteistä.</p> <p><u>Viranomaistehtävät</u> Kaupunginhallitus toimii useissa tehtävissä kunnallisena viranomaisena.</p> <p><u>Hyöty tai arvo kuntalaisille</u> Kaupunginhallitus vastaa kaupungin palvelujen järjestämisestä ja talouden hallinnasta sekä kaupungin kehittämisestä.</p>
<p>Palvelujen tuottamistapa</p>	<p>Palvelut tuotetaan itse tai yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Kainuun maakunta -kuntayhtymä vastaa sosiaali- ja terveystalouden palvelujen järjestämisestä lukuunottamatta päivähoitoa sekä toisen asteen koulutuksen järjestämisestä. Lisäksi kuntayhtymä vastaa maakunnan yleisestä elinkeinopolitiikasta sekä maakunnan suunnittelusta ja kehittämisestä.</p>
<p>Vaihtoehtoiset tuottamistavat</p>	<p>Kaupunki voi järjestää itse sosiaali- ja terveystalouden palvelut sekä toisen asteen koulutuksen hallintokokeilun päätyttyä.</p>
<p>Toimintaympäristön ja palvelutarpeen muutokset</p>	<p>Kaupungin taloudellisen tilanteen vuoksi kaupungin kehittämiseen suunnattavia resursseja on kohdennettava entistä tarkemmin strategisesti ja elinkeinopolitiisesti merkittäviin tai peruspalvelua tukeviin tarkoituksiin.</p>
<p>Perustehtävä</p>	<p>Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnon ja toimintojen johtamisesta, keskeisten suunnitelmien valmistelusta, palvelutarjonnan ja -tason sekä strategisten kehittämislinjojen määrittelystä sekä voimavarojen jaosta ja tavoitteiden asettamisesta toimialoille ja viranhaltijajohdolle valtuuston hyväksymien periaate- ja ohjelmien pohjalta. Kaupunginhallitus vastaa talouspolitiikasta, maakunnallisesta ja alueellisesta yhteistyöstä, sidosryhmäsuhteista ja tiedotustoiminnasta, kaupungin elinkeinopolitiikasta ja -toimesta, kaupungin omistajapolitiikasta, hallinnon kehittämisestä hyvän palvelun edellytykset varmistamalla sekä henkilöstöpolitiikan koordinoinnista ja sisäisen valvonnan järjestämisestä.</p>
<p>Visio 2016</p>	<p>Yleisen taloustilanteen kohentuminen ja kaupungin talouden sopeuttamisohjelman toteuttaminen ovat luoneet pohjan kaupungin toiminnan ja talouden hallinnalle sekä palvelujen tuottamiselle.</p>
<p>Riskit 2011–2016 riskikartoituksen perusteella</p>	<p>Kaupungin kuntarahoituksen pienentyessä aluekehityksen hanketoiminta on jo supistunut. Toisaalta rakennerahastokauden loppuminen aiheuttaa 2013 alkaen koko aluekehityksen rahoitusraamin merkittävän pienentymisen.</p>
<p>Strategiset tavoitteet 2011–2016</p>	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Kajaanin kehittäminen tiiviinä maakuntakeskuksena ja houkuttelevana asuin-, yritys- ja matkailuympäristönä Aktiivinen toiminta rakennemuutoksen hallitsemiseksi seudulla Korkea-asteen koulutuksen ja tutkimuksen alueellisen vaikuttavuuden parantaminen Alueen saavutettavuuden lisääminen liikenneyhteyksiä parantamalla</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Päätöksenteko ja johtaminen</p>

	<p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Tuloksellinen palvelustrategia Yhteistyö Kainuun kuntien kanssa Arviointi ja osallisuus</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Talouden tasapainottamisohjelmaan sitoutuminen Kertyneiden alijäämien kattaminen vuoden 2016 loppuun mennessä</p>
TA 2011	
Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p>Toiminta-avustuksia karsitaan vielä jonkin verran vuoden 2010 tasosta. ICT -keskus CEMISin toiminta-avustus 255 000 euroa Koheesio- ja kilpailukykyohjelma KOKOn toiminta-avustus 25 000 euroa Measurepolis Development Oy:n toiminta-avustus 190 000 euroa Ystävyysskaupunkitoimintaan 10 000 euroa Elinkeinotoimen vuokrasopimuksiin ja avustuksiin 141 800 euroa Kainuun Etu Oy:n yhteistoiminta-avustus 363 700 euroa Tuki erilaisiin tapahtumiin yhteensä 90 000 euroa Käynnissä olevat hankerahoitukset Ei uusia omavastuuosuuksia hankkeisiin Ei uusia hanketukia Ei uusia vuokratukia</p>
Henkilöstösuunnitelman tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	Ei htv-vähennyksiä vuonna 2011
Vuositavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Kehitetään Keskustaajaman yleiskaava vastaamaan toimintaympäristön muutoksia. Kehitetään Petäisenniskan 2. vaiheen ja Renforsin Rannan yritys ympäristöjä, osallistutaan CSC-konesalin kehittämiseen Parannetaan ja lisätään Kajaanin–Oulujärven matkailumarkkinointia yksityisen ja julkisen sektorin yhteistyöllä käynnistämällä uuden yhteismarkkinointiyhtiön toiminta Tehostetaan kokouspalvelujen, kulttuurin ja luonnon tuotteistamista ja markkinointia entistä paremmin matkailuelinkeinoa tukevaksi toiminnaksi. Osallistutaan Yritys-suomi-palvelun kehittämiseen Autetaan luomaan korvaavia työpaikkoja rakennemuutoksen vuoksi poistuville tehtäville Varmistetaan yhteensopivilla koulutusketjuilla avainalojen (ICT, metalli, matkailu, kaivannaisteollisuus) osaajien saatavuus. Tuetaan Kajaanin korkeakoulukonsortion yhteisiä yliopisto–AMK-kehittämistoimintoja, keskeisenä CEMIS-keskus Varmistetaan valtatie 22 ensimmäisen vaiheen pysyminen valtakunnallisissa liikenneinvestoinneissa Päivitetään Kajaanin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma osana maakunnallista ja ylitaakunnallista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa. Vaikutetaan lento- ja junayhteyksien parantamiseen ja tuetaan tarvittaessa elinkeinoelämän, erityisesti matkailun toimintaedellytyksiä parantavia uusia yhteysratkaisuja.</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Tuetaan muutosjohtamista. Yhteistoimintamenettelyä toteutetaan henkilöstöstrategian mukaisesti osana johtamista. Varmistetaan suunnitelmallisen kehittymisen ja rekrytoinnin avulla, että henkilöstön osaaminen vastaa tämän hetken ja tulevaisuuden tarpeita. Kehitetään luottamushenkilöorganisaatiota ja luottamushenkilöiden osallisuutta. Kehitetään johtamisjärjestelmää. Tarkistetaan hallinto- ja johtosäännöt.</p>

	<p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Arvioidaan palvelujen järjestämistapoja ja ulkoistetaan toimintoja silloin, kun se on taloudellisesti edullista ja auttaa säilyttämään palvelutason mahdollisimman korkeana. Varmistetaan konserniohjeen toteutuminen. Vahvistetaan kehittämissyhteistyötä erityisesti Sotkamon kanssa. Lisätään yhteistyötä palvelutuotannossa Kajaanin seudun kuntien välillä aina, kun se on tarkoituksenmukaista.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Luottamushenkilöt ja ylin johto sitoutuvat talouden tasapainottamisohjelmaan ja toteuttavat sen.</p>				
TS 2012–2013					
Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet	Kaupungin toiminta-avustus Kajaanin kaupunginteatterille on 1 241 000 euroa vuosina 2012 ja 2013. Toimitaan talouden tasapainottamissuunnitelman mukaisesti.				
Henkilöstösuunnitelman tavoitteet	Henkilöstösäästöt 0,6 htv.				
Vuositavoitteet	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Toteutetaan kaupunkistrategian osaamisperusteisen elinkeinopolitiikan ja alueiden käytön tavoitteita sekä elinkeinostrategiaa. Toiminta-avustukset säilyvät vuoden 2011 tasolla vuoteen 2013 saakka.</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Jatketaan henkilöstösuunnitelman toteuttamista hyödyntäen eläkepoistumaa.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Taloudelliset resurssit pysyvät vuoden 2011 tasolla.</p>				
Mittarit ja niiden toteuma/tavoitteet	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Henkilöstö, HTV2 ¹	5,6	4,16	4,16	3,55	3,55

¹HTV2 = palkallisten palveluksessaolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365 * (osa-aikaprosentti/100), vakinaiset, määräaikaiset, työllistetyt ja sivutoimiset pl. sopimuspalomiehet, ei harjoittelijat eikä oppisopimuksella olevat

²Asteikko 1–4: 1 = täysin eri mieltä, 2 = osittain eri mieltä, 3 = osittain samaa mieltä, 4 = täysin samaa mieltä

³Väite: Käyn vähintään kerran vuodessa kehityskeskustelun esimieheni kanssa. Asteikko 1–4: 1 = täysin eri mieltä, 2 = osittain eri mieltä, 3 = osittain samaa mieltä, 4 = täysin samaa mieltä

Kaupunginhallitus -tulosalue

TALOUS 1000 €	TP 2009	TA 2010	HK 2011	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Toimintatuotot	1 411	890	962	962	227	227
Myyntituotot	58	24	20	20		
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	1 275	850	658	658		
Muut toimintatuotot	78	16	284	284		
<i>Vuokratuotot</i>	30	15	20	20		
<i>Muut toimintatuotot</i>	48	1	264	264		
Toimintakulut	-105 657	-106 944	-109 322	-109 322	-111 035	-114 696
Henkilöstökulut	-2 180	-3 042	-557	-557		
<i>Palkat ja palkkiot</i>	-441	-296	-305	-305		
<i>Henkilösivukulut</i>	-1 739	-2 746	-252	-252		
Palvelujen ostot	-100 634	-101 245	-106 689	-106 689		
<i>Maakunnan maksuosuus</i>	-98 178	-99 021	-103 857	-103 857	-106 620	-110 345
<i>Maakunnan alijäämä</i>	-729	-972	-528	-528	-792	-924
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-23	-3	-4	-4		
Avustukset	-2 497	-2 470	-1 910	-1 910		
Muut toimintakulut	-323	-184	-162	-162		
<i>Vuokrat</i>	-225	-164	-115	-115		
<i>Muut toimintakulut</i>	-97	-20	-46	-46		
Toimintakate	-104 246	-106 054	-108 360	-108 360	-110 808	-114 469
Poistot ja arvonalentumiset	-28	-2				
Tilikauden tulos	-104 275	-106 056	-108 360	-108 360	-110 808	-114 469

TP 2009 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytystuloja 4 tuhatta euroa ja vyörytysmenoja -5 tuhatta euroa.

TA 2010 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytystuloja 4 tuhatta euroa ja vyörytysmenoja -4 tuhatta euroa.

Työllisyyden hoito -tulosalue

Palvelun perustelut - lakisääteisyys - viranomaistehtävät - hyöty tai arvo kuntalaisille	<u>Lakisääteisyys</u> Laki julkisesta työvoimapalvelusta (velvoitetyöllistäminen) Työttömyysturvalaki (työmarkkinatuen rahoitus) <u>Hyöty tai arvo kuntalaisille</u> Työllistymisen edistäminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen sekä toimeentulon turvaaminen
Palvelujen tuottamistapa	Osaksi omaa toimintaa, työpajatoiminnan järjestämisestä sopimus Kumppaniksi ry:n kanssa, yhteistyössä järjestöjen kanssa, kesätyöseteli
Vaihtoehtoiset tuottamistavat	Kaupungin on hoidettava velvoitetyöllistäminen ja rahoitettava niiden henkilöiden työmarkkinatuesta puolet, jotka ovat saaneet tukea yli 500 päivää passiivisesti. Työllistämismuotojen mukaisen työntekomahdollisuuden järjestäminen on kaupungin vastuulla. Sijoituspaikka ei välttämättä tarvitse olla kaupungin tehtävissä.
Toimintaympäristön ja palvelutarpeen muutokset	Työllisyystilanne on parantunut Kajaanissa edelliseen vuoteen verrattuna. Uuden työvoiman kysyntä on kasvussa, osa työttömistä on hakeutunut koulutukseen ja osa on sijoittunut työllistämistoimenpiteillä. Myös työvoiman tarjonnan supistuminen vähentää työttömyyttä. Työttömiä oli Kajaanissa 2 337 henkilöä 31.8.2010, mikä on 171 vähemmän kuin edellisenä vuonna vastaavana ajankohtana. Työttömyysaste oli 13,0. Pitkäaikaistyöttömiä oli 444, mikä on 66 enemmän kuin edellisenä vuonna. Nuoria alle 25-vuotiaita työttömiä oli 439, mikä on 10 henkilöä vähemmän kuin edellisenä vuonna. Nuorten työttömien osuus kaikista työttömistä oli 18,8 prosenttia. Työmarkkinatuen kuntaosuuteen kuuluvia työttömiä on vuoden 2010 aikana ollut elokuun loppuun mennessä keskimäärin 359 henkilöä kuukaudessa, mikä on 50 henkilöä vähemmän kuin edellisenä vuonna. Työmarkkinatuen kuntaosuuden piiriin kuuluvista yli puolet on sellaisia, joiden kohdalla työllistymis- tai koulutusvaihtoehdot eivät ole enää realistisia.
Perustehtävä	Edistää työllisyyttä vastaamalla kaupungin tukityöllistämistä ja opiskelijoiden kesätyöllistämistä sekä työpajatoiminnan järjestämisestä sopimuksen nojalla Kumppaniksi ry:n hallinnoimana. Yhteistyössä eri toimijoiden kanssa vähennetään rakennetyöttömyyttä ja nuorisotyöttömyyttä.
Visio 2016	Kajaanin työllisyyden paranemisen myötä jokaisella on mahdollisuus ansaita toimeentulonsa omalla työllään.
Riskit 2011–2016 riskikartoituksen perusteella	Kaupungin heikko taloudellinen tilanne. Pitkäaikaistyöttömyyden pieneneminen.
Strategiset tavoitteet 2011–2016	<u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Työttömyyden, erityisesti nuorisotyöttömyyden ja rakennetyöttömyyden alenemiseen vaikuttaminen kaupungin toimenpiteillä Nuorten tukeminen työllistymisessä Työttömien taloudellisen tilanteen helpottaminen <u>Prosessit ja rakenteet</u> Yhteistyön kehittäminen eri toimijoiden kanssa <u>Taloudelliset resurssit</u> Työmarkkinatuen kuntaosuuden vähentäminen
TA 2011	

Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	Työllisyydenhoidon määrärahaa leikataan 70 000 euroa vuoden 2010 tasosta sieltä, missä leikkaus ei lisää KELA-maksuosuutta.
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	Toteutetaan talouden tasapainottamisohjelmaa.
Vuositavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Kaupungin palkkatukityöpaikkojen määrä pidetään kohtuullisella tasolla (30 htv). Kumppaniksi ry:n pajatoiminnassa valmentautujia vähintään 165 henkilöä. Järjestöjen työllistämistä tuetaan myöntämällä avustuksia määrärahojen puitteissa. Työttömien pääsyä ansiopäivärahalle tai Kelan peruspäivärahalle tuetaan järjestämällä lyhyt työsuhte kaupungin palveluksessa tai avustamalla järjestöjä (90 henkilöä). Kaupungin kesätyöpaikkoja 30, kesätyösetelejä myönnetään 350 kajaanilaiselle opiskelijalle.</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u></p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Kaira-hankkeen kanssa yhteistyötä jatketaan. Kuntouttavan työtoiminnan kehittämisprojektiin osallistuminen. Yhteydenpito työvoimahallintoon ja eri järjestöihin. Näytön paikka –hankkeessa mukana oleminen aktiivisesti, mikäli hanke käynnistyy.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Rakennetyöttömyyden alentamiseen vaikuttaminen eri toimijoiden kanssa. Kuntouttavan työtoiminnan kehittäminen.</p>
TS 2012–2013	
Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet	Toteutetaan talouden tasapainottamisohjelmaa.
Henkilöstösuunnitelman tavoitteet	Ei henkilöstösäästöjä
Vuositavoitteet	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Kaupungin palkkatukityöpaikkojen määrä pidetään kohtuullisella tasolla (30 htv). Kumppaniksi ry:n pajatoiminnassa valmentautujia vähintään 165 henkilöä. Järjestöjen työllistämistä tuetaan myöntämällä avustuksia määrärahojen puitteissa. Työttömien pääsyä ansiopäivärahalle tai Kelan peruspäivärahalle tuetaan järjestämällä lyhyt työsuhte kaupungin palveluksessa tai avustamalla järjestöjä (90 henkilöä).</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Kaira-hankkeen kanssa yhteistyötä jatketaan. Kuntouttavan työtoiminnan kehittämisprojektiin osallistuminen (v. 2012). Yhteydenpito työvoimahallintoon ja eri järjestöihin. Näytön paikka –hankkeessa mukana oleminen aktiivisesti, mikäli hanke käynnistyy.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Rakennetyöttömyyden alentamiseen vaikuttaminen eri toimijoiden kanssa. Kuntouttavan työtoiminnan kehittäminen.</p>

Mittarit	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Palkkatuella työllistettyjä, htv	40	30	30	30	30
Kajaanin työpajan valmentajat, henkilöä/vuosi	180	180	165	165	165
Kesätyöntekijöitä, henkilöä	26	25	25	25	25
Kesätyöseteli, opiskelijoita/vuosi	347	350	350	350	350
Lyhyt työsuhde työssäoloa varten, henkilöä/vuosi	93	70	90	90	90
Työmarkkinatuen kuntaosuiden pieneneminen, % ed. v:sta	+ 1,53	- 5,0	- 5,0	- 5,0	- 5,0

Työllisyyden hoito -tulosalue

TALOUS 1000 €	TP 2009	TA 2010	HK 2011	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Toimintatuotot	143	179	127	127	130	130
Myyntituotot						
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	109	149	127	127		
Muut toimintatuotot	34	30				
<i>Vuokratuotot</i>						
<i>Muut toimintatuotot</i>	34	30				
Toimintakulut	-2 534	-2 568	-2 427	-2 457	-2 437	-2 437
Henkilöstökulut	-318	-373	-432	-432		
<i>Palkat ja palkkiot</i>	-254	-293	-306	-306		
<i>Henkilösivukulut</i>	-64	-80	-126	-126		
Palvelujen ostot	-14	-17	-5	-5		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Avustukset	-2 195	-2 178	-1 989	-2 019		
Muut toimintakulut	-6					
<i>Vuokrat</i>	-6					
<i>Muut toimintakulut</i>						
Toimintakate	-2 391	-2 389	-2 300	-2 330	-2 307	-2 307
Poistot ja arvonalentumiset						
Tilikauden tulos	-2 391	-2 389	-2 300	-2 330	-2 307	-2 307

TP 2009 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytysmenoja -5 tuhatta euroa.

TA 2010 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytysmenoja -5 tuhatta euroa.

Keskushallinto-tulosalue

<p>Palvelun perustelut</p> <ul style="list-style-type: none"> - lakisääteisyys - viranomaistehtävät - hyöty tai arvo kuntalaisille 	<p><u>Lakisääteisyys</u></p> <p>Lain mukaan kunnan on hoidettava kaupunginhallituksen ja -valtuuston asioiden valmistelu ja täytäntöönpano, asiakirjojen diaariointi ja arkistointi sekä kaupungin kirjanpito ja tilinpäätös. Kunnalla on myös velvollisuus järjestää maatalous- ja EU-tukipalvelut kunnan alueella toimiville maataloille.</p> <p>Kunnalla ei ole lakisääteistä velvoitetta järjestää vastaanottokeskustoimintaa tai ottaa vastaan pakolaisia. Kiintiöpakolaisten vastaanotto ja turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskustoiminta perustuu TE-keskuksen kanssa 3.8.2009 tehtyihin erillisiin sopimuksiin. Sopimuksissa on määritelty vuosittain vastaanotettavien pakolaisten määrä (50) ja vastaanottokeskuksen paikkaluku (150–250). Sopimuksilla kunta sitoutuu toimintaan ja tiettyjen lakisääteisten palvelujen järjestämiseen toiminnan piiriin kuuluville asiakkaille.</p> <p>Toimintaa säätelevät mm. kuntalaki, laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta, kirjanpitolaki ja –asetus, työterveyshuoltolaki, työturvallisuuslaki, laki julkisista hankinnoista, laki maaseutuelinkeinojen hallinnosta kunnissa, pysäköintivirhemaksusta annettu laki ja asetus, laki maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta.</p> <p><u>Viranomaistehtävät</u></p> <p>Asiakirjahallinto, maataloustukipäätökset ja pysäköinninvalvonta.</p> <p>Maahanmuuttajapalveluissa on maahanmuuttajien sosiaali- ja terveydenhuoltoon liittyviä viranomaistehtäviä, joista maahanmuuttajapalvelut huolehtivat sopimuksen perusteella Kainuun maakunta –kuntayhtymän puolesta.</p> <p><u>Hyöty tai arvo kuntalaisille</u></p> <p>Asianhallinta turvaa kuntalaisten jatkuvan avoimen tiedonsaannin. Neuvonta ja tiedottaminen helpottavat kuntalaisten palvelujen käyttämistä. Tuotetaan tietoverorahoituksen käyttökohteista, palvelujen tuottamistavasta ja niiden kustannuksista. Yhteishankinnoilla saavutetaan taloudellista ja toiminnallista tehokkuutta. Pysäköinninvalvonta mahdollistaa keskusta-alueen pysäköintipaikkojen joustavan käytön ja ehkäisee asuinalueiden haittoja. Pakolaistaustaiset uudet kuntalaiset saavat alkuvaiheen palvelut yhdestä toimipisteestä.</p>
<p>Palvelujen tuottamistapa</p>	<p>Hoidetaan itse: kaupungin strateginen suunnittelu, asianhallinta- ja lakipalvelut, talouden suunnittelu, analysointi ja kehittäminen, henkilöstöpalvelut (pl. palkanlaskenta), materiaalihallinto, tietohallinnon kehittäminen, pysäköinninvalvonta, maatalouspalvelut, kopiointi- ja tulostuspalvelut.</p> <p>Ostetaan Kainuun maakunta –kuntayhtymältä: kirjanpito, laskutukset, maksuliikenteen ja kassojen hoito, palkanlaskenta ja tietohallinnon palvelutuotantoa.</p> <p>Muualta ostetaan painopalvelut ja osittain tietohallinnon palveluita.</p> <p>Maahanmuuttajapalvelut tuotetaan pääosin omana toimintana sekä ostopalveluna ja yhteistyössä muiden viranomaisten, kolmannen sektorin toimijoiden ja kansalaisjärjestöjen kanssa. Vuonna 2011 valitaan päätoiminen toimialajohtaja, joka toimii samalla keskushallinnon tulosalueen johtajana.</p>
<p>Vaihtoehtoiset tuottamistavat</p>	<p>Voidaan ostaa: yleisissä tuomioistuimissa tapahtuva lakiasioiden hoitaminen, puhelinvaihepalvelu, osa työhyvinvoinnin ja uudelleensijoittamispalveluista, pysäköinninvalvojan tehtävät (poliisilta), maatalouspalvelut (toiselta kunnalta), materiaalihallinto (toisilta kunnilta, maakunnalta).</p> <p>Maahanmuuttajapalveluiden toiminnan laajuutta voidaan muuttaa sopimusteitse tai se voidaan lakkauttaa kokonaan. Palvelut voidaan järjestää kaupungin organisaatiossa toisin tai organisoida ja toteuttaa yhteistyössä jonkin muun organisaation kanssa.</p>

Toimintaympäristön ja palvelutarpeen muutokset	<p>Kainuun hallintokokeilu jatkunee vuoden 2016 loppuun saakka. Alueellisia henkilöstö- ja taloushallinnon sekä ICT-palvelukeskuksia perustetaan.</p> <p>Peruspalveluiden turvaamiseksi on keskityttävä hallinnon kokonaisuuden kannalta oleellisiin tehtäviin ja mutkattomiin toimintoprosesseihin sekä valmistauttava palvelujen, toimitilojen ja henkilöstön määrälliseen supistamiseen. Kuntalaisten odotukset erilaisiin palvelukanaviin lisääntyvät. Tuottavuuden parantaminen edellyttää sähköisen asioinnin lisäämistä.</p> <p>Asiakkaiden monikulttuurisuus lisääntyy.</p> <p>Maaseutuhallintoa on lakimuutoksen vuoksi uudistettava alueellisesti toiminnallisiksi hallintoyksiköiksi, joiden alueella tehtävien hoitamiseen osallistuu vähintään viisi viranhaltijaa tai toimihenkilöä. Kunnan on päätettävä asiasta viimeistään 1.5.2011, ja toiminta on aloitettava viimeistään 1.1.2013. Kajaanille tämä tarkoittaa yhteistyötä kuntien kanssa tai maataloushallinnon siirtämistä Kainuun maakunta -kuntayhtymän hoidettavaksi.</p> <p>Vastaanottokeskustyyöhön vaikuttaa Suomeen tulevien turvapaikanhakijoiden määrien vaihtelu. Kiintiöpakolaisten kuntapaikkoja on valtakunnallisesti liian vähän, mikä voi aiheuttaa lisäpainetta pakolaisia vastaanottaville kunnille. Kotouttamislain kokonaisuudistus ja turvapaikanhakijoiden vastaanottoa koskeva lainuudistus on käynnissä.</p>
Perustehtävä	<p>Keskushallinto tukee kaupungin strategista johtamista ja ohjaa kaupunkikonsernin toimintaa.</p> <p>Maahanmuuttajapalvelut tuottaa kotouttamislain edellyttämät palvelut turvapaikanhakijoille turvapaikkaprosessin ajan ja pakolaisperusteisesti kuntaan muuttaneille enintään kolmen vuoden ajan. Tehtävänä on myös suvaitsevaisuuden edistäminen ja rasisminvastainen työ yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.</p>
Visio 2016	<p>Keskushallinto on uusimmalla tiedolla ja tietotekniikalla kaupunkikonsernin toimintoja ohjaava tehokas asiantuntijayksikkö.</p> <p>Maahanmuuttajapalvelut on laadukkaita kotouttamispalveluja ja alansa asiantuntijaosaamista tuottava yksikkö, joka toimii hyvässä yhteistyössä muun yhteistyö-, viranomais- ja palveluverkoston kanssa.</p>
Riskit 2011–2016 riskikartoituksen perusteella	<p>Henkilöstö ikääntyy, eläköityy ja vähentyy. Toimintoprosesseja ja tehtäviä organisoidaan uudelleen. Sähköistä asiointia kehitetään ja tietojärjestelmiä hyödynnetään entistä enemmän. Henkilöstön osaamisvaatimukset kasvavat. Riskinä on, ettei muutos toteudu hallitusti tavoitteiden mukaisesti ja palvelutuotanto häiriintyy.</p> <p>Kaupungintalon muutostöistä johtuvat väliaikaiset muutot ja toimintojen uudelleen järjestäminen talon sisällä saattavat heikentää väliaikaisesti keskushallinnon ydinprosesseja ja aiheuttaa haittaa ulkoiselle ja sisäiselle asiakaspalvelulle. Kiintiöpakolaisille ei voida tuottaa palveluita nykyisessä muodossa, kun toimintaan saatavat korvaukset vähenevät kiintiöpakolaisten määrän laskiessa. Vastaanottokeskustoiminnan muutokset heijastuvat yksikön toimintaan ennakoimattomasti. Toiminnan taloutta ei kyetä suunnittelemaan riittävästi ennakoiden. Yhdistetyn yksikön tuomat toiminnalliset edut menetetään.</p>
Strategiset tavoitteet 2011–2016	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u></p> <p>Parannetaan kaupunkilaisten asiakaspalvelun laatua ja saavutettavuutta. Kehitetään aktiivista vuorovaikutusta kaupungin, kuntalaisten ja kansalaisjärjestöjen kanssa.</p> <p>Osallistutaan kaupungin markkinoinnin kehittämiseen tekemällä yhteistyötä matkailumarkkinointiyhtiön ja kulttuurilaitosten kanssa (mm. kulttuuristrategiatyössä).</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u></p> <p>Johdetaan kaupungin henkilöstöstrategian 2009–2012 ja henkilöstösuunnitelman 2010–2016 toteutumista.</p>

	<p>Parannetaan keskushallinnon henkilöstön osaamista ja työn hallintaa, henkilöstövoimavarojen joustavaa käyttöä sekä työhyvinvointia ja jaksamista. Parannetaan henkilöstön turvallisuutta.</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Tuetaan palveluiden tuloksellista järjestämistä konserniohjauksella sekä kehittämällä palvelustrategiaa ja arviointia. Selkeytetään maahanmuuttajapalveluiden organisointia.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Parannetaan keskushallinnon tuloksellisuutta.</p>
TA 2011	
Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p>Parannetaan keskushallinnon työn tuottavuutta. Mittari: Samoilla/pienemmillä resursseilla tuotetaan ydinprosessit paremmin/yhtä hyvin kuin aiemmin. Vähennetään keskushallinnon käytössä olevia tiloja. Mittari: Tiloja on vähemmän käytössä kuin vuonna 2010.</p>
Henkilöstösuunnitelman tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p>Henkilöstösäästöt 1,8 htv. Mittari: Tehtäviä ei ole/on täytetty.</p>
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p>Toimintojen uudelleen organisoinnissa kiinnitetään erityistä huomiota johtamisrakenteen, tehtävien, valta- ja vastuusuhteiden, varahenkilö- ja perehdyttämisyjärjestelmän sekä viestintäjärjestelmän selkeyteen. Taloudellisia resursseja keskitetään osaamisen ja tietoteknisten ratkaisujen kehittämiseen. Arviointikriteeri: ydinprosessit sujuvat eikä sisäisille tai ulkoisille asiakkaille aiheudu vahinkoja. Maahanmuuttajapalveluissa ennakoidaan asiakasmäärän muutoksia talouden suunnittelussa ja seurannassa ja sopeutetaan toimintaa tilanteen mukaisesti. Mittari: Toimintakäytävä saavutetaan. Arviointikriteeri: Yksikön toimintaa pystytään sopeuttamaan hallitusti.</p>
Vuositavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Tehdään kaupungin tuottamia palveluita koskeva asiakassuunnitelma ja aloitetaan sen toteuttaminen. Laaditaan viestintäsuunnitelma tukemaan asiakaspalvelun muutoksia. Tutkitaan uusia tapoja kehittää aktiivista vuorovaikutusta kansalaisten ja kansalaisjärjestöjen kanssa. Tuotetaan analyyttistä tietoa päätöksenteon pohjaksi kehittämällä suunnittelua, seuranta ja arviointia.</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Vakiinnutetaan kaupungin henkilöstösuunnitteluryhmän työskentely. Kehitetään kaupungin henkilöstösuunnitelman toteutumisen arviointia. Tehdään kaupungin henkilöstön osaamisen kehittämissuunnitelma, jossa huomioidaan moniosaamisen kehittäminen ja rekrytointisuunnitelma. Toteutetaan muutosjohtamista sekä kehitetään tuloksellisuutta ja työhyvinvointia. Kehitetään tuloksellisuuden arviointia tulospalkkauksen pohjana. Laaditaan suunnitelma keskushallinnon henkilöstön työhyvinvoinnin ja jaksamisen tukemiseen työhyvinvointitutkimuksen perusteella. Laaditaan keskushallinnon osaamisen kehittämissuunnitelma ja tarkennetaan oikea osaaminen oikeaan paikkaan. Laaditaan asiakaspalvelutiimin koulutussuunnitelma ja toteutetaan se. Tarkistetaan keskushallinnon tehtävänimikkeet ja palkkaus tehtävän vaatimusten mukaisesti.</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Aloitetaan kaupungin asiakaspalvelun keskittäminen kaupungintalon uuteen</p>

	<p>Kajaani Info –asiakaspalvelupisteeseen. Toteutetaan kaupungintalon suunnitellut asiakaspalvelua ja turvallisuutta parantavat tilajärjestelyt. Tarkistetaan hallinto- ja johtosäännöt. Luodaan ja sovitaan selkeät toimintatavat markkinointiyhteistyöhön kulttuurilaitosten ja uuden matkailumarkkinointiyhtiön kanssa. Uudistetaan kaupungin talousarvio-, palvelustrategia- ja tilinpäätösprosessit ja –kirjat yhteistyössä Kainuun maakunta –kuntayhtymän kanssa Kuntaliiton suositusten pohjalta. Keskitetään kaupungin hankintatoimi. Kehitetään toimintoprosesseja entistä sujuvimiksi prosessikuvausten pohjalta. Jatketaan tiedonohjaussuunnitelman tekemistä. Valmistellaan esitys maataloushallinnon organisoinnista ja valmistaudutaan uudelleenorganisointiin. Kehitetään sähköistä asiointia osana asiakassuunnitelman toteuttamista. Osallistutaan valtakunnallisiin kehittämishankkeisiin, mm. SITRA, KuntaIT ja VM:n Sade. Selvitetään sisäisen tarkastuksen ja riskienhallinnan järjestämisen vaihtoehdot ja päätetään tuottamistapa. Selkeytetään työnjako ja yhteistyö maahanmuuttajapalveluiden ja Kainuun maakunta –kuntayhtymän välillä.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Toteutetaan talouden tasapainottamisohjelmaa ja henkilöstösuunnitelmaa. Haetaan maahanmuuttajapalveluiden toimintaan tulevat valtion korvaukset säännöllisesti.</p>
TS 2012–2013	
Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet	<p>Parannetaan keskushallinnon työn tuottavuutta. Mittari: Samoilla/pienemmillä resursseilla tuotetaan ydinprosessit paremmin/yhtä hyvin kuin aiemmin. Vähennetään keskushallinnon käytössä olevia tiloja. Mittari: Tiloja on vähemmän käytössä kuin edellisellä vuonna.</p>
Henkilöstösuunnitelman tavoitteet	Henkilöstösäästö 1,9 htv.
Vuositavoitteet	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Jatketaan asiakassuunnitelman toteuttamista. Toteutetaan aktiivista vuorovaikutusta kansalaisten ja kansalaisjärjestön kanssa.</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Toteutetaan henkilöstön osaamisen kehittämissuunnitelmaa ja rekrytointisuunnitelmaa. Jatketaan muutosjohtamisen ja henkilöstön työhyvinvoinnin tukemisohjelmaa. Toteutetaan keskushallinnon osaamisen kehittämis- ja työhyvinvointisuunnitelmaa.</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Jatketaan asiakaspalvelun keskittämistä kaupungintalon Kajaani Info -asiakaspalvelupisteeseen. Jatketaan tiedonohjaussuunnitelman tekemistä. Jatketaan sähköisen asiointin kehittämistä asiakassuunnitelman pohjalta. Jatketaan keskushallinnon toimintoprosessien kehittämistä. Tarkistetaan tiimijako ja tehtävät. Selkeytetään ja karsitaan keskushallinnon palveluja. Toteutetaan maataloushallinnon uudelleen organisointi. Järjestetään sisäinen tarkastus ja riskienhallinta uudelleen.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Toteutetaan taloudentasapainottamisohjelmaa ja henkilöstösuunnitelmaa.</p>

Mittarit	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Henkilöstö, HTV2 ¹ , josta	67,2	70,9	69,1	69,1	67,2
- Maahanmuuttajapalvelut	22,6	21,3	21,3	21,3	21,3
- Muu keskushallinto ⁴	44,6	49,6	47,8	47,8	45,9
Asiakastyytyväisyys (1-4) ²					
- Luottamushenkilöt	2,6	ei mitata	3,0	ei mitata	3,2
- Kaupungin organisaatio	2,9	ei mitata	3,2	ei mitata	3,4
Työyhteisön toimivuus (1-4) ²					
- Maahanmuuttajapalvelut	2,7	ei mitata	3,0	ei mitata	3,2
- Muu keskushallinto	3,2	ei mitata	3,2	ei mitata	3,5
Kehityskeskustelut käyty, %					
- Maahanmuuttajapalvelut	90,0	90	100	100	100
- Muu keskushallinto	29,0	90	100	100	100

¹HTV2 = palkallisten palveluksessaolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365 * (osa-aikaprosentti/100), vakinaiset, määräaikaiset, työllistetyt ja sivutoimiset pl. sopimuspalomiehet, ei harjoittelijat eikä oppisopimuksella olevat

²Asteikko 1-4: 1 = täysin eri mieltä, 2 = osittain eri mieltä, 3 = osittain samaa mieltä, 4 = täysin samaa mieltä

⁴Vuoden 2010 alussa keskushallintoon yhdistettiin sivistyspalvelukeskus pl. sivistysjohtaja

Keskushallinto-tulosalue

TALOUS 1000 €	TP 2009	TA 2010	HK 2011	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Toimintatuotot	5 929	5 548	3 895	3 895	3 928	3 974
Myyntituotot	5 324	5 014	3 440	3 440		
Maksutuotot	13	75	56	56		
Tuet ja avustukset	336	287	264	264		
Muut toimintatuotot	256	172	136	136		
<i>Vuokratuotot</i>			6	6		
<i>Muut toimintatuotot</i>	248	172	130	130		
Toimintakulut	-8 317	-8 908	-6 493	-6 493	-6 951	-6 834
Henkilöstökulut	-2 733	-3 417	-3 320	-3 320		
<i>Palkat ja palkkiot</i>	-2 188	-2 637	-2 540	-2 540		
<i>Henkilösivukulut</i>	-545	-780	-780	-780		
Palvelujen ostot	-3 201	-3 124	-1 674	-1 674		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-194	-205	-133	-133		
Avustukset	-1 662	-1 548	-950	-950		
Muut toimintakulut	-527	-614	-415	-415		
<i>Vuokrat</i>	-504	-604	-414	-414		
<i>Muut toimintakulut</i>	-23	-10	-2	-2		
Toimintakate	-2 388	-3 360	-2 598	-2 598	-3 023	-2 860
Poistot ja arvonalentumiset	-12	-19	-17	-17	-52	-58
Tilikauden tulos	-2 400	-3 379	-2 615	-2 615	-3 075	-2 918

TP 2009 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytystuloja 529 tuhatta euroa ja vyörytysmenoja -42 tuhatta euroa.

TA 2010 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytystuloja 525 tuhatta euroa ja vyörytysmenoja -39 tuhatta euroa.

Sivistystoimiala

Toimintaympäristön ja palvelutarpeen muutokset	<p>Väestörakenteen muutokset vaikuttavat toimialan palveluihin: lasten, nuorten ja ikääntyvien osuudet kasvavat. Väestö eriarvoistuu taloudellisesti ja terveydellisesti. Tämä suuntaa toiminnan painopistettä osallisuuteen ja syrjäytymistä ehkäisevään työhön.</p> <p>Kulttuurin ja liikunnan merkitys lisääntyy väestön hyvinvoinnin ja matkailun vetovoimatekijänä.</p> <p>Yhteiskunnassa tapahtuvat muutokset edellyttävät nopeaa toiminnallista ja rakenteellista reagointia.</p>
Perustehtävä	Toimiala vastaa kasvatukseen, koulutukseen ja kulttuuripalveluista sekä liikuntapalvelujen organisoimisesta ja näiden palveluiden edistämisestä.
Visio 2016	Kajaani on vastuullinen, turvallinen ja aktiivinen kasvatuksen, koulutuksen, kulttuurin ja tapahtumien maakuntakeskus.
Riskit 2011–2016 riskikartoituksen perusteella	<p>Eläköitymisen lisääntyessä onnistuneen rekrytoinnin ja henkilöstön osaamisen ylläpitämisen merkitys kasvaa.</p> <p>Henkilöstösuunnitelmassa ei kiinnitetä tarpeeksi huomiota työprosessien uudistamiseen.</p> <p>Kiinteistöjen peruskorjausten viivästyminen aiheuttaa toiminnallisia vaikeuksia.</p> <p>Kaupungin talouden heikkeneminen vaarantaa palvelutuotannon laadun ja kyvyn vastata palvelutarpeeseen.</p>
Strategiset tavoitteet 2011–2016	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Kajaanin kehittäminen tiiviinä maakuntakeskuksena ja houkuttelevana asuin-, yritys- ja matkailuympäristönä Asukkaiden kokonaisvaltaista hyvinvointia tukevat palvelut ovat toimivia ja ne tuotetaan yhteistyössä maakunta-kuntayhtymän ja muiden toimijoiden kanssa.</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Henkilöstön työkykyä ja jaksamista ylläpidetään täydennyskoulutuksella ja osaamista tukemalla ja arvostamalla. Henkilöstömäärän hallinta ja eläkepoistumaan varautuminen</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Toimialan organisaatio ja palveluverkko on palvelukykyinen ja kustannustehokas. Toiminnallisia tavoitteita toteutetaan kaupunginvaltuuston päättämän tasapainottamisohjelman mukaisesti.</p> <p>Kehitetään yhteistyömuotoja toimialalla sekä kaupungin hallinnon, maakunnan toimielinten ja kolmannen sektorin kanssa.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Toimintakatteen kasvu on suunnitelmakaudella verorahoituksen (verotulojen ja valtionosuuksien) kasvua pienempi.</p> <p>Sitoudutaan kaupunginvaltuuston hyväksymään tasapainottamisohjelmaan.</p> <p>Kertyneiden alijäämien kattaminen vuoden 2016 loppuun mennessä</p>
TA 2011	

Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	Nuorisoyhdistysten avustukset 20 000 euroa Kulttuuriavustukset 20 000 euroa Liikunta-avustukset 80 000 euroa
Henkilöstösuunnitelman tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	Tavoite henkilötyövuosina yhteensä 13,0htv seuraavasti jakautuen: Varhaiskasvatus 1,5 htv Perusopetus 9,3 htv Kulttuurilaitokset, nuorisotyö, liikuntapalvelut 2,2 htv Kaukametsän opiston ja musiikkiopiston tuntiopetus on muutettu htv:ksi v. 2011 seuraavasti: htv = 874 tuntia/vuosi (38 vk*23 vkt) aikaisemmin TA 2010 ilm. 99 htv:nä ja laskentatavan muutoksen jälkeen 61 htv:tä
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	Taloudellisesti ja toiminnallisesti onnistunut henkilöstöhallinta (henkilöstösuunnitelmaan liittyvän työnkuvien uudistaminen johdon tukemana, henkilöstöstrategian noudattaminen) Tilojen heikko kunto vaikuttaa työhyvinvointiin ja toisaalta kunnostukset nostavat vuokria ja tuovat painetta vuokriin (panostetaan sopeuttamisohjelmassa jäljelle jäävään rakennuskantaan suunnitelmallisesti, tehostetaan jatkuvasti tilojen yhteiskäyttöä) Kuntatalouden jatkuva heikkeneminen vaarantaa peruspalvelutason laadun (säästötoimista tulevan hyödyn tulee näkyä jäljelle jäävän palveluverkon ja sen toiminnan hyvänä laatuna – toimintaan tarkoitettut rahat ohjautuvat perustehtävään) Palvelurakenne ei vastaa tulopohjaa (taloudensopeuttamisohjelman ja henkilöstösuunnitelman tarkka noudattaminen)
Vuositavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Toteutetaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman linjauksia. Tulosalueilla hyödynnetään sähköistä asiointia. Edistetään kuntalaisten ja asiakkaiden osallisuutta. Arvioidaan tuotettuja palveluja. Tehostetaan kulttuuri- ja kokousmatkailun tuotteistamista ja markkinointia matkailuelinkeinoa tukevaksi. <u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Toteutetaan henkilöstöstrategiaa ja -suunnitelmaa sekä huolehditaan muuttuvien työprosessien sujuvuudesta. Henkilöstöä perehdytetään ja koulutetaan sekä edistetään työhyvinvointia. Mitoitetaan henkilöstö rakenteellisten muutosten mukaisesti vastaamaan palvelutuotantoa. Tuetaan muutosjohtamista. Yhteistoimintamenettelyä toteutetaan henkilöstöstrategian mukaisesti osana johtamista. Lisätään henkilöstön moniosaamista. <u>Prosessit ja rakenteet</u> Parannetaan tilojen yhteiskäyttöä mahdollisuuksien mukaan kaupunkiorganisaatiossa ja maakunta-kuntayhtymän kanssa. Yhdistetään liikunta- ja nuorisopalvelujen toiminnot. Kehitetään toimialan sisäisiä yhteistyömuotoja. Jatketaan lautakunnan ja viranhaltijoiden yhteistyötä. Arvioidaan palvelujen järjestämistapoja ja ulkoistetaan toimintoja silloin, kun se on taloudellisesti edullista ja auttaa säilyttämään palvelutason mahdollisimman korkeana. Pidetään oma toiminta tuloksellisena ja kilpailukykyisenä arvioimalla kriittisesti ja kehittämällä jatkuvasti toimintatapoja ja varmistamalla palveluketjujen oikea-aikaisuus ja saumattomuus.

	<p>Lisätään yhteistyötä palvelutuotannossa Kajaanin seudun kuntien välillä aina, kun se on tarkoituksenmukaista. Tehdään kokonaisvaltaista ja osallisuutta edistävää arviointia. Edistetään aktiivista vuorovaikutusta kansalaisten ja kansalaisjärjestöjen välillä.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Tilojen käyttöastetta parannetaan. Toimitaan talouden tasapainottamisohjelman mukaisesti. Lisätään henkilöstön tietoisuutta toimialan ja kaupungin strategiasta ja resursseista. Sitoudutaan talouden tasapainottamisohjelman toteuttamiseen. Vähennetään tiloja 1,5–3 prosenttia vuodessa Kartoitetaan peruskorjaustarpeet ja priorisoidaan ne toimenpideohjelmaksi, joka alkaa vuonna 2011 Suhtaudutaan kaupungin omaan uudisrakentamiseen kriittisesti mutta suunnataan investointeja käyttötalousmenoja pienentäviin ja peruspalveluja tukeviin kohteisiin. Luovutaan tarpeettomasta ja huonon käyttö- ja tuottoasteen omaisuudesta.</p>				
TS 2012–2013					
Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet	<p>Nuorisoyhdistysten avustukset 20 000 euroa/vuosi Kulttuuriavustukset 20 000 euroa/vuosi Liikunta-avustukset 80 000 euroa/vuosi Pallohalli Oy:n avustus 45 300 euroa vuonna 2012.</p>				
Henkilöstösuunnitelman tavoitteet	Henkilöstösäästöt 6,5 htv vuonna 2012 ja 5,7 htv vuonna 2013.				
Vuositavoitteet	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Tulosalueilla ja -yksiköissä arvioidaan asiakastyytyväisyyttä ja työn tuloksellisuutta. Otetaan käyttöön valtakunnalliset arviointimenetelmät, mikäli niitä on käytettävissä.</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Toteutetaan henkilöstösuunnitelmaa taloudellisia ja osaamisperusteisia tarpeita vastaavaksi.</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Jatketaan toimialan sisäistä yhteistoimintaa ja laajennetaan yhteistyötä kaupungin muiden hallintoalojen sekä maakunnan toimijoiden kanssa. Hyödynnetään erilaiset yhteistyömahdollisuudet palveluiden tuottamisessa kolmannen sektorin kanssa.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Toteutetaan vastuullisesti talouden tasapainottamisohjelmaa.</p>				
Mittarit	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Henkilöstö ⁴ , HTV ¹	825,6	815,9	801,7	795,2	789,5
Työyhteisön toimivuus (1–4) ²	3,3	ei mitata	>3,5	ei mitata	>3,5
Kehityskeskustelut käyty, %	69,1	80	80	80	80
Käytössä olevat tilat, m ²	87 914	85 277	82 720	80 240	77 830

¹HTV2 = palkallisten palveluksessaolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365 * (osa-aikaprosentti/100), vakinaiset, määräaikaiset, työllistetyt ja sivutoimiset pl. sopimuspalomiehet, ei harjoittelijat eikä oppisopimuksella olevat

²Asteikko 1–4: 1 = täysin eri mieltä, 2 = osittain eri mieltä, 3 = osittain samaa mieltä, 4 = täysin samaa mieltä

⁴ Sivistyspalvelukeskus pl. sivistysjohtaja liitettiin 1.1.2010 keskushallintoon

Sivistystoimiala

TALOUS 1000 €	TP 2009	TA 2010	HK 2011	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Toimintatuotot	5 010	4 683	4 947	4 947	5 062	5 163
Myyntituotot	581	656	613	613	0	0
Maksutuotot	2 866	2 891	3 019	3 019	0	0
Tuet ja avustukset	944	488	718	718	0	0
Muut toimintatuotot	619	648	597	597	0	0
<i>Vuokratuotot</i>	193	146	145	145	0	0
<i>Muut toimintatuotot</i>	426	502	452	452	0	0
Toimintakulut	-55 418	-56 540	-60 275	-60 134	-61 880	-62 842
Henkilöstökulut	-33 400	-33 278	-36 050	-35 997	0	0
<i>Palkat ja palkkiot</i>	-25 943	-25 801	-26 782	-26 742	0	0
<i>Henkilösivukulut</i>	-7 457	-7 477	-9 268	-9 255	0	0
Palvelujen ostot	-8 945	-10 233	-10 386	-10 376	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 369	-1 266	-1 288	-1 294	0	0
Avustukset	-5 860	-5 829	-6 452	-6 379	0	0
Muut toimintakulut	-5 844	-5 933	-6 098	-6 088	0	0
<i>Vuokrat</i>	-5 722	-5 878	-5 953	-5 943	0	0
<i>Muut toimintakulut</i>	-121	-55	-145	-145	0	0
Toimintakate	-50 408	-51 857	-55 328	-55 188	-56 818	-57 679
Poistot ja arvonalentumiset	-204	-149	-247	-247	-247	-247
Tilikauden tulos	-50 612	-52 006	-55 575	-55 435	-57 065	-57 926

TP 2009 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytysmenoja -321 tuhatta euroa.

TA 2010 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytysmenoja -320 tuhatta euroa.

Sivistyslautakunta –tulosalue

Palvelun perustelut - lakisääteisyys - viranomais tehtävät - hyöty tai arvo kuntalaisille	<u>Lakisääteisyys</u> Sivistyslautakunnan toiminta perustuu valtuuston hyväksymään johtosääntöön. <u>Hyöty tai arvo kuntalaisille</u> Demokratiahyödyt, asiantuntijalautakunta
Palvelujen tuottamistapa	Vuodesta 2010 sivistyspalvelukeskus on yhdistetty keskushallintoon. Sivistyslautakunnassa on 11 jäsentä. Sen alaisena on liikunta- ja nuorisosiainneuvosto (9 jäsentä). Vuonna 2011 valitaan päätoiminen toimialajohtaja, joka toimii samalla yhden tulosalueen johtajana.
Vaihtoehtoiset tuottamistavat	Päätökset voidaan tehdä suoraan kaupunginhallituksessa. Avustuksista voidaan luopua, mikä heikentäisi kuntalaisten kolmannelta sektorilta saamia kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluita ja saattaisi aiheuttaa lisäkustannuksia kaupungille.
Toimintaympäristön ja palvelutarpeen muutokset	Talouden taantuman vaikutukset näkyvät lähivuosien kuntataloudessa. Kaupungin talouden tasapainotus on saatu käyntiin, mutta talouden epävarmuuden jatkuminen edellyttää valmiutta kustannustehokkuuden ja tuottavuuden parantamiseen ja talouden tasapainottamistoimien jatkamiseen. Oppilasmäärät laskevat edelleen, mutta vuodesta 2013 alkaen lasku ennusteiden mukaan päättyy, mikä on otettava huomioon palvelujen kohdentamisessa. Sähköiset palvelut, virtuaaliset sekä verkkotoimintaympäristöt ja osaaminen niiden hyödyntämiseen kuntalaisten keskuudessa paranevat, mikä vaikuttaa erityisesti sähköisten asiakaspalvelujen kehittämiseen. Monikulttuuristen sivistyspalvelujen kehittämistarve kasvaa sekä yleisen kansainvälistymisen että Kajaanin seudulla kasvavan maahanmuuttajaväestön vuoksi.

Perustehtävä	Sivistyslautakunta vastaa toimialansa toiminnan, talouden ja organisaation kehittämisestä, asettaa tavoitteita sekä ohjaa toimialan suunnittelua ja toteutusta. Lautakunta edistää toimialansa tulosalueiden keskinäistä yhteistyötä. Sen ratkaisuväliltään kuuluu hyväksyä varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmat ja niihin perustuvat lukuvuosisuunnitelmat, päättää oppilaitoksissa noudatettavista työ- ja loma-ajoista sekä taksojen ja maksujen perusteista, myöntää toimialaansa kuuluvat avustukset ja palkinnot, hyväksyä toimialaa koskevat kuntien väliset sopimukset, päättää vapaaoppilaspaikkojen myöntämisestä, tulosityksikköjaosta sekä tulosityksiköiden perustamisesta ja lakkauttamisesta
Visio 2016	Kajaani on vastuullinen, turvallinen ja aktiivinen kasvatuksen, koulutuksen, kulttuurin ja tapahtumien maakuntakeskus.
Riskit 2011–2016 riskikartoituksen perusteella	<p>Sivistystoimialan kokonaisvaltainen riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tehtävänä on varmistaa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen. Sisäinen valvonta on osa toimivaa johtamis- ja hallintojärjestelmää ja on hyvän johtamis- ja hallintotavan edellytys.</p> <p>Sivistystoimialan riskit kohdistuvat erityisesti talouden hallintaan. Sivistystoimialan henkilöstökustannukset ovat vuonna 2011 noin 36 M€, palvelujen ostot 10,4 M€ (pääasiallisesti sisäiset sopimukset), aineet ja tarvikkeet noin 1,3 M€ ja vuokrat noin 5,9 M€. Näistä eristä pääsääntöisesti joustavin erä on henkilöstökustannukset. Ulkoiset ja sisäiset sopimukset sekä vuokrat on maksettava sopimusten mukaan.</p> <p>Analysoitaessa henkilöstökulujen joustoa tulee arvioitavaksi palvelutuotannon velvoite. Henkilöstökuluista ei voida säästää ilman, että henkilökunnan määrä vähenee. Henkilöstöstä 80 prosenttia on varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa.</p> <p>Kulttuuripalvelujen olennaisia riskejä ovat tuotannossa tapahtuvat häiriöt ja palveluiden kysynnän romahtaminen. Nykyisessä johtamisjärjestelmässä sekä palvelutuotannon suunnittelu että sen toteutumisen valvonta on vastuutettu kulttuurilaitosten johtajille. Toimialajohtajan vastuulla on kokonaisvaltainen seuranta ja valvonta, ja se perustuu ennen kaikkea toiminnan läpinäkyvyyden ja hyvän hallintotavan periaatteille. Toimitilojen ja työvälineiden osalta riskejä ennakoidaan riittävällä ylläpidolla. Palveluiden kysyntä on jokin verran ennakoimattomaa. Suunnittelujärjestelmän ja strategian keskeinen tehtävä on arvioida palvelujen kysyntää niin määrän kuin laadunkin suhteen pitkällä aikavälillä, jotta palvelutuotanto voidaan sopeuttaa muutoksiin. Toimivalta-asioita ja oikeellisuutta valvotaan normaalin talous- ja päätöksentekovalvonnan osana koko ajan.</p>
Strategiset tavoitteet 2011–2016	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u></p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Osaava ja kannustava henkilöstöjohtaminen Vetovoimainen työnantaja ja uudistumiskykyinen henkilöstö</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Palvelukykyinen ja tehokas palveluverkko</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Talouden hallinta Tuottavuuden ja taloudellisuuden parantaminen</p>

<p>Vuositavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit</p>	<p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Kehityskeskustelujen toimivuus ja kattavuus. Mittarit: Kehityskeskustelujen toteuma-%; Työstä aiheutuvat poissaolot vähenevät</p> <p>Henkilösresurssien tehokas käyttö ja henkilöstön riittävä saatavuus</p> <p>Hallitun eläköitymisprosessin toteutuminen Mittari: vähintään 10 % eläköitymisen kautta vapautuvista vakansseista jätetään täyttämättä.</p> <p>Esimiesvalmennukseen osallistuvuus Mittari: esimiesvalmennuksessa olevien määrä</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Asiointi- ja neuvontapalvelut ovat kattavasti ja helppokäyttöisesti saatavilla sähköisesti Mittari: Uusia sähköisiä palveluja on otettu käyttöön</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Talousarvion määrärahat ja tavoitteet ovat tasapainossa keskenään Mittari: Toteutuminen / määrärahat kohdennetaan tavoitteiden mukaisesti</p> <p>Kustannusten kasvu päivähoitoa lukuun ottamatta korkeintaan julkisten menojen hintaindeksin nousun verran/asukas. Mittari: Kustannusten nousu-%/asukas</p> <p>Sivistystoimialan palvelut järjestetään talousarvion ja –suunnitelman puitteissa. Mittari: Talouden toteuma (toimintakate) ei ylitä talousarviota.</p> <p>Tilojen käyttöasteen nosto. Mittari: Tilojen käyttöaste paranee</p>				
<p>Vuositavoitteet</p>	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u></p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Henkilöstöresurssien tehokas käyttö ja henkilöstön riittävä saatavuus Hallitun eläköitymisprosessin toteutuminen</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Asiointi- ja neuvontapalvelut ovat kattavasti ja helppokäyttöisesti saatavilla sähköisesti.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Kustannusten kasvu päivähoitoa lukuun ottamatta korkeintaan julkisten menojen hintaindeksi nousun verran/asukas. Sivistystoimialan palvelut järjestetään talousarvion ja –suunnitelman puitteissa.</p>				
<p>Mittarit</p>	<p>TP 2009</p>	<p>TA 2010</p>	<p>TA 2011</p>	<p>TS 2012</p>	<p>TS 2013</p>
<p>Henkilöstö, HTV2¹</p>	<p>7,46</p>	<p>1</p>	<p>1</p>	<p>1</p>	<p>1</p>
<p>Asiakastyytyväisyys (1–4)²</p>	<p>3,29</p>	<p>..</p>	<p>..</p>	<p>..</p>	<p>..</p>
<p>Työyhteisön toimivuus (1–4)²</p>	<p>100,0</p>	<p>..</p>	<p>..</p>	<p>..</p>	<p>..</p>
<p>Kehityskeskustelut käyty, %</p>	<p>100,0</p>	<p>..</p>	<p>..</p>	<p>..</p>	<p>..</p>

¹HTV2 = palkallisten palveluksessaolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365 * (osa-aikaprosentti/100), vakinaiset, määräaikaiset, työllistetyt ja sivutoimiset pl. sopimuspalomiehet, ei harjoittelijat eikä oppisopimuksella olevat

²Asteikko 1–4: 1 = täysin eri mieltä, 2 = osittain eri mieltä, 3 = osittain samaa mieltä, 4 = täysin samaa mieltä

⁴Sivistyspalvelukeskus pl. sivistysjohtaja yhdistettiin keskushallintoon 1.1.2010

Sivistyslautakunta

TALOUS 1000 €	TP 2009	TA 2010	HK 2011	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Toimintatuotot	20	0	0	0	0	0
Myyntituotot	1					
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset						
Muut toimintatuotot	19					
<i>Vuokratuotot</i>						
<i>Muut toimintatuotot</i>	19					
Toimintakulut	-494	-109	-226	-226	-231	-236
Henkilöstökulut	-438	-93	-210	-210		
<i>Palkat ja palkkiot</i>	-326	-76	-83	-83		
<i>Henkilösivukulut</i>	-112	-16	-127	-127		
Palvelujen ostot	-35	-9	-12	-12		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3		-1	-1		
Avustukset		-5				
Muut toimintakulut	-17	-2	-3	-3		
<i>Vuokrat</i>	-16	-2	-3	-3		
<i>Muut toimintakulut</i>	-1					
Toimintakate	-474	-109	-226	-226	-231	-236
Poistot ja arvonalentumiset						
Tilikauden tulos	-474	-109	-226	-226	-231	-236

TP 2009 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytysmenoja -4 tuhatta euroa.

TA 2010 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytysmenoja -0,3 tuhatta euroa.

Varhaiskasvatus-tulosalue

Palvelun perustelut - lakisääteisyys - viranomaistehtävät - hyöty tai arvo kuntalaisille	<u>Lakisääteisyys</u> Kunnan on järjestettävä lasten päivähoitoa ja esiopetusta siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Laki ja asetus lasten päivähoitosta (36/1973 ja 239/1973), laki ja asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992 ja 912/1992, 2008), laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta (1128/1996), laki ja asetus yksityisten sosiaalipalveluiden valvonnasta (1208/1996), perusopetuslaki ja -asetus (628/1998, 2004 ja 852/1998,2004), asetus sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusehdoista (804/1992/804) ja asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (986/1998). <u>Hyöty tai arvo kuntalaisille</u> Peruspalvelu
Palvelujen tuottamistapa	Päiväkotihoidon/perhepäivähoito, avoin päiväkotitoiminta, esiopetus ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta sekä kunnan että yksityisen järjestämänä.
Vaihtoehtoiset tuottamistavat	Kunnallinen/yksityinen päiväkotihoidon/perhepäivähoito, avoin päiväkotitoiminta, esiopetus ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta.
Toimintaympäristön ja palvelutarpeen muutokset	Syntyvyyden kasvu ja työllisyyden parantuminen aiheuttaa palveluiden tarpeen kasvua. Avointen varhaiskasvatuspalveluiden määrä kasvaa. Vuorohoidon tarve kasvaa kauppojen aukiolon laajentumisen myötä. Lasten tuen tarpeisiin vastataan varhain tarpeellisin tukitoimin. Maakunnan ja Kainuun varhaiskasvatustoimijoiden yhteistyötä kehitetään ja syvennetään. Vakiintunut maahanmuuttajataustaisten lasten määrä edellyttää jatkuvaa kotouttamistoimenpiteiden kehittämistä.

Perustehtävä	Vastaa lakisääteisen päivähoidon ja esiopetuksen sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä ja kehittämisestä sellaisin toimintamuodoin kuin Kajaanissa esiintyvä tarve edellyttää. Varhaiskasvatus tukee kajaanilaisten lasten kasvua, kehitystä ja oppimista sekä luovaa itsensä toteuttamista.
Visio 2016	Kajaanin varhaiskasvatus antaa kaikille lapsille hyvät ja tasavertaiset lähtökohdat elämänhallinnalle tulevaisuudessa.
Riskit 2011–2016 riskikartoituksen perusteella	Palveluiden riittävyys, koulutetun henkilöstön riittävyys/saatavuus, tilojen riittävyys/saatavuus, lasten ja perheiden lisääntyneeseen tuen tarpeeseen vastaaminen
Strategiset tavoitteet 2011–2016	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Varhaiskasvatus tuottaa korkeatasoisia ja pitkälle erikoistuneita palveluja niin kunnan kuin yksityisten palvelun tuottajien järjestämänä (monitahoarviointi keväällä 2012).</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Hyvinvoiva, työhönsä ja työmenetelmiensä kehittämiseen motivoitunut ja yhteistyökykyinen henkilökunta (työyhteisön toimivuusmittauksen tulos) Hyvä sekä kannustava johtaminen ja esimiestoiminta. Henkilöstön eläkepoistumaan varautuminen, (työyhteisön toimivuusmittauksen tulos, sairauspoissaolot)</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Toimiva laadunhallintajärjestelmä (henkilöstön laatumittauksen tulokset ja yhteistyökumppaneiden laatumittarin tulokset keväällä 2012) Palvelurakenne ja joustavat palveluketjut ovat tarkoituksenmukaisia suhteessa varhaiskasvatuksen kysyntään ja toteuttamiseen (laatumittarin tulokset)</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Varhaiskasvatuksen palvelut toteutetaan kustannustehokkaasti</p>
TA 2011	
Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p>Esiopetusta keskitetään ja esiopetusryhmien tilajärjestelyissä käytetään toimialan jo olemassa olevia tiloja. Seurakunnan iltapäivätoimintaryhmät täytetään ensin. Vapaaehtoisilla palkattomilla lomilla säästetään 40 000 euroa. Koululaisille ei järjestetä kesähoitoa. Päiväkotiharjoittelijoita palkataan pienten ryhmiin ja säästetään lyhytaikaisissa sijaisissa.</p>
Henkilöstösuunnitelman tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	Henkilöstösuunnitelman mukaan säästö 1, 5 htv:tä
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	Palveluntarjonnan hallinta.
Vuositavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Palveluiden kysynnän kasvuun vastataan lisäämällä palvelutuotantoa. Kylmäkadulla jatketaan Ratamon päiväkodin ryhmän toimintaa ja Huuhkajanvaaran päiväkotiin perustetaan kolme uutta lapsiryhmää 1.8.2011 alkaen. Kehitetään avoimia varhaiskasvatuspalveluita yhteistyössä kulttuurilaitosten ja liikuntapalveluiden kanssa. Kehitetään toimintamalleja yhdessä 3- sektorin kanssa. Osallistutaan kulttuuripolkuhankkeeseen. Kotouttamisohjelma jalkautetaan koko varhaiskasvatuksen kenttään. Tiedotetaan ajankohtaisista asioista aktiivisesti.</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Osaamista jaetaan hyödyntämään koko varhaiskasvatuksen kenttää. Varmistetaan koulutetun henkilöstön riittävyys. Palkataan henkilökunta kolmeen</p>

	<p>uuteen ryhmään Huuhkajanvaaran päiväkotiin yhteensä 9 työntekijää. Henkilöstön osallistumista kuntoutuksiin ja täydennyskoulutuksiin kannustetaan. Laaditaan työyksikkökohtaiset työhyvinvointisuunnitelmat. Palkataan päiväkoteihin harjoittelijoita, jotka voivat toimia lyhytaikaisissa sijaisuuksissa ja tarvittaessa lisäresurssina.</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Osallistutaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen pedagogiikan kehittämiseen: painopistealueena tiimityö. Osallistutaan vuorohoidon kustannusvertailuun. Etsitään uusia päiväkotitiloja Kajaanin kaupungin kiinteistöistä. Laaditaan suunnitelma erityisvarhaiskasvatuksen kehittämiseksi ja toteuttamiseksi.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Sitoudutaan talouden tasapainottamisohjelman toteuttamiseen. Lisätään henkilöstön tietoisuutta taloudesta.</p>
TS 2012–2013	
Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet	<p>Esiopetusta keskitetään ja esiopetusryhmien tilajärjestelyissä käytetään toimialan jo olemassa olevia tiloja. Vuorohoidon kehittämissuunnitelma jatkaa toiminnan kehittämistä ja miettii aktiivisesti uusia ratkaisuja vuorohoidon järjestämiselle. Vapaaehtoisilla palkattomilla lomilla säästetään 40 000 euroa. Koululaisille ei järjestetä kesähoitoa. Päiväkotiharjoittelijoita palkataan pienten ryhmiin ja säästetään lyhytaikaisissa sijaisuuksissa.</p>
Henkilöstösuunnitelman tavoitteet	<p>Henkilöstösuunnitelman mukaan henkilöstömäärä tulee lisääntymään v. 2012 10 htv:tä, mutta v. 2013 arvioidaan kasvun pysähtyvän.</p>
Vuositavoitteet	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Kehitetään edelleen ATK-ohjelmia yhteistyössä palveluntuottajien kanssa. Edistetään asiakkaiden osallisuutta.</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Päivitetään työhyvinvointisuunnitelmat</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Toimintaa kehitetään laadunarvioinnin 2010 pohjalta. Laaditaan suunnitelma erityisvarhaiskasvatuksen kehittämiseksi ja toteuttamiseksi yhteistyössä maakunnan ja eri toimijoiden kanssa. Tehdään selvitys mahdollisuudesta ottaa Sisilinnassa varhaiskasvatuksen käyttöön ja rakennuksissa olevan teatteritoiminnan siirtämisestä muihin teatteri- ja kulttuuritiloihin.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Jatketaan toimenpiteiden toteuttamista.</p>

Mittarit	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Henkilöstö, HTV2 ¹	285,4	295,0	310	320	320
Lapsia päivähoidossa 20.4.	1827	1 915	1 950	2000	2000
Lapsia päivähoidossa 20.9.	1736	1 776	1 865	1 900	1 900
- kunnallisessa alle 3-vuotiaita	298	307	310	315	315
- kunnallisessa yli 3-vuotiaita	906	955	995	1 005	1 005
- yksityisessä alle 3-vuotiaita	151	153	160	170	170
- yksityisessä yli 3-vuotiaita	381	361	400	510	510
Kotihoidontuen saajat 20.9.	644	740	750	760	760
Koulul. aamu- ja iltapäivätoimi.	430	425	425	425	425
- omana toimintana	86	72	72	72	72
- yhdistykset ym. järjest. 20.9.	189	200	200	200	200
- seurakunta järjestäjänä 20.9.	155	153	153	153	153
Hoitopaikka järjestetty lakisääteissä ajassa, %	100	100	100	100	100
Asiakastytyvyisyys (1-4) ²	ei mitattu	3,7	ei mitata	3,7	ei mitata
Työyhteisön toimivuus (1-4) ²	3,44	ei mitata	3,45	ei mitata	3,45
Kehityskeskustelut käyty, %	74,2	100,0	100,0	100,0	100,0
Toimiltilojen määrä, m ² /lapsi	9,0	9,0			

¹HTV2 = palkallisten palveluksessaolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365 * (osa-aikaprosentti/100), vakinaiset, määräaikaiset, työllistetyt ja sivutoimiset pl. sopimuspalomiehet, ei harjoittelijat eikä oppisopimuksella olevat

²Asteikko 1-4: 1 = täysin eri mieltä, 2 = osittain eri mieltä, 3 = osittain samaa mieltä, 4 = täysin samaa mieltä

Varhaiskasvatus-tulosalue

TALOUS 1000 €	TP 2009	TA 2010	HK 2011	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Toimintatuotot	2 574	2 304	2 579	2 579	2 682	2 736
Myyntituotot	107					
Maksutuotot	2 187	2 254	2 378	2 378		
Tuet ja avustukset	273		151	151		
Muut toimintatuotot	7	50	50	50		
<i>Vuokratuotot</i>	4					
<i>Muut toimintatuotot</i>	3	50	50	50		
Toimintakulut	-19 443	-20 028	-22 298	-22 225	-23 173	-23 636
Henkilöstökulut	-9 993	-10 565	-11 778	-11 778		
<i>Palkat ja palkkiot</i>	-7 702	-8 193	-8 640	-8 640		
<i>Henkilösivukulut</i>	-2 292	-2 372	-3 138	-3 138		
Palvelujen ostot	-2 760	-2 784	-3 031	-3 031		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-146	-170	-154	-154		
Avustukset	-5 689	-5 630	-6 293	-6 220		
Muut toimintakulut	-855	-880	-1 042	-1 042		
<i>Vuokrat</i>	-812	-867	-1 029	-1 029		
<i>Muut toimintakulut</i>	-43	-13	-13	-13		
Toimintakate	-16 869	-17 724	-19 719	-19 646	-20 491	-20 900
Poistot ja arvonalentumiset	-12	-17	-33	-33	-33	-33
Tilikauden tulos	-16 881	-17 741	-19 751	-19 678	-20 524	-20 933

TP 2009 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytysmenoja -107 tuhatta euroa.

TA 2010 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytysmenoja -110 tuhatta euroa.

Perusopetus-tulosalue

<p>Palvelun perustelut</p> <ul style="list-style-type: none"> - lakisääteisyys - viranomaistehtävät - hyöty tai arvo kuntalaisille 	<p><u>Lakisääteisyys</u> Lain mukaan kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta (PoL 628/1998).</p> <p><u>Hyöty tai arvo kuntalaisille</u> Perusopetus on äärimmäisen tärkeä palvelu, jonka aikana oppilaat suorittavat perusopetuksen oppimäärän ja saavat tarvittaessa oppimisen ja koulunkäynnin tukea. Peruskoulun suoritettuaan oppilaat saavat jatko-opintokelpoisuuden ja valmiudet itsenäiseen elämään.</p>
Palvelujen tuottamistapa	Perusopetus tuotetaan kokonaan kunnan omalla toimintana. Oulun yliopiston Kajaanin normaalikoulu järjestää 1.–6.-luokkien opetuksen osalle oppilaista.
Vaihtoehtoiset tuottamistavat	Perusopetusta ei voi tuottaa muilla tavoilla. Esiopetuksen kunta voi hankkia myös muulta julkiselta tai yksityiseltä palvelujen tuottajalta.
Toimintaympäristön ja palvelutarpeen muutokset	Oppilasmäärän muutos vaikuttaa kouluverkkoon (-75 opp. v. 2010). Maahanmuuttajataustaisia oppilaita on enemmän. Osa oppilaista tarvitsee tukea peruskoulun aikana.
Perustehtävä	Vastaa korkeatasoisen perusopetuksen järjestämisestä ja toteuttamisesta
Visio 2016	Kajaanin perusopetus on oman alansa arvostettu ja aktiivinen toimija.
Riskit 2011–2016 riskikartoituksen perusteella	Kiinteistöjen ja koulupihojen kunto heikkenee koko ajan Käytettävissä olevista varoista liian suuri osa menee muuhun kuin perustehtäviin eli opetukseen ja kasvatukseen
Strategiset tavoitteet 2011–2016	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Perusopetus ja kasvatusta on laadukasta. Resurssit suunnataan tarkasti perustehtäviin. Jatketaan pedagogista kehittämistyötä.</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Mitoitetaan henkilöstö vastaamaan palvelutarvetta. Henkilöstön osaamista parannetaan mm. Kelpo- ja Osaava .-hankkeiden avulla. Henkilöstö toimii yhteistoiminnassa laadukkaan oppimisen toteuttamiseksi</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Toiminnassa on reagoitu yhteiskunnan ja toimintaympäristön muutoksiin. Keskuskoulun peruskorjaaminen aloitetaan, Lehtikankaan koulukeskuksen suunnittelu aloitetaan</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Laadukkaiden palvelujen toteuttamiseen on käytössä riittävät resurssit.</p>
TA 2011	
Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	Opetussuunnitelman tunnit ovat valtakunnallisesti hyväksytyllä minimitasolla Tuntikehystä vähennetään oppilaiden määrän vähenemän mukaisesti Erityisopetuksen määrää vähennetään kehittämällä opetuksen laatua (Kelpo-hanke). Koulukuljetusten järjestelyjä tehostetaan vakiinnuttamalla Reitti Gis ohjelman käyttö. Ateriapalvelujen kulut laskevat oppilasmäärän aleneman vuoksi.
Henkilöstösuunnitelman tavoitteet ja	Henkilöstösuunnitelman mukaan säästö on 9,3htv:tä.

mittarit tai arviointikriteerit						
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	Pihojen rakennussuunnitelmat. Talouden seuranta.					
Vuosittavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Kouluissa suoritetaan itsearviointi keväällä 2011 Osallistutaan valtakunnallisiin arviointeihin</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Työyhteisökyselyissä arvosana >3 (asteikko 1-5) Tiimityöskentelyn onnistumisen arviointi</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Arvioidaan kouluverkon toimivuus normaalikoulun lakkauttaminen huomioiden.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Mitoitetaan toiminta taloudellisten resurssien mukaisesti.</p>					
TS 2012–2013						
Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet	Opetussuunnitelman tunnit ovat valtakunnallisesti hyväksytyillä minimitasolla Henkilöstöpoistuma hyödynnetään täysimääräisenä Tehostetun tuen (kelpo) toiminta vakiinnutetaan Kouluverkko on tasapainottamisohjelman mukainen Jormuan koulun lakkauttamista tarkastellaan peruskorjaustarpeen mukaisesti.					
Henkilöstösuunnitelman tavoitteet	Henkilöstösuunnitelman mukaan säästö on v. 2012 5 htv:tä, mutta v. 2012 henkilöstömäärä kasvaa 2 htv:llä.					
Vuosittavoitteet	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Arvioidaan opetuksen laatua monipuolisin menetelmin</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Toteutetaan rekrytointia ja henkilöstösuunnitelmaa taloudellisia ja osaamispe- rusteisia tarpeita vastaavaksi.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Toteutetaan vastuullisesti talouden tasapainottamisohjelmaa. Jormuan koulun lakkauttamista tarkastellaan peruskorjaustarpeen mukaisesti. Yhteistyösopimuksesta Paltamon kunnan kanssa neuvotellaan.</p>					
Mittarit	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013	
Henkilöstö, HTV2 ¹	364,8	355,8	350	345	348	
Oppilaat (syys- ja kevätl:n ka)	3 628	3 532	3 449	3 390	3 503	
Asiakastyytyväisyys (1–4) ²	Ei mitattu	> 3 ⁴	Ei mitata	>3	Ei mitata	
Työyhteisön toimivuus (1–4) ²	3,23	ei mitata	>3	ei mitata	>3	
Kehityskeskustelut käyty, %	59,0	100	100	100	100	
Toimintakulut, euroa/oppilas	7 331	7 838	8 345	8 684	8 572	
Toimitilojen määrä, m ² /oppilas		16,8	16,5	16,8	16,2	

¹HTV2 = palkallisten palveluksessaolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365 * (osa-aikaprosentti/100), vakinaiset, määräaikaiset, työllistetyt ja sivutoimiset pl. sopimuspalomiehet, ei harjoittelijat eikä oppisopimuksella olevat

²Asteikko 1–4: 1 = täysin eri mieltä, 2 = osittain eri mieltä, 3 = osittain samaa mieltä, 4 = täysin samaa mieltä

³Väite: Käyn vähintään kerran vuodessa kehityskeskustelun esimieheni kanssa. Asteikko 1–4: 1 = täysin eri mieltä, 2 = osittain eri mieltä, 3 = osittain samaa mieltä, 4 = täysin samaa mieltä

⁴Kysely perusopetuksen oppilaille

Perusopetus-tulosalue (ilman nuorisotyötä)

TALOUS 1000 €	TP 2009	TA 2010	HK 2011	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Toimintatuotot	587	790	928	928	911	929
Myyntituotot	248	429	457	457		
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	251	280	383	383		
Muut toimintatuotot	89	81	88	88		
<i>Vuokratuotot</i>	55	31	31	31		
<i>Muut toimintatuotot</i>	33	50	57	57		
Toimintakulut	-26 596	-27 685	-28 828	-28 762	-29 440	-29 799
Henkilöstökulut	-17 663	-17 238	-18 441	-18 388		
<i>Palkat ja palkkiot</i>	-13 789	-13 354	-13 983	-13 943		
<i>Henkilösivukulut</i>	-3 874	-3 884	-4 458	-4 445		
Palvelujen ostot	-4 911	-6 366	-6 345	-6 336		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-737	-714	-746	-752		
Avustukset						
Muut toimintakulut	-3 285	-3 368	-3 295	-3 285		
<i>Vuokrat</i>	-3 245	-3 355	-3 273	-3 263		
<i>Muut toimintakulut</i>	-40	-13	-22	-22		
Toimintakate	-26 009	-26 895	-27 900	-27 834	-28 529	-28 870
Poistot ja arvonalentumiset	-134	-96	-166	-166	-166	-166
Tilikauden tulos	-26 143	-26 991	-28 066	-28 000	-28 695	-29 036

TP 2009 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytysmenoja -161 tuhatta euroa.
TA 2010 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytysmenoja -161 tuhatta euroa.

Kulttuurilaitokset –tulosalue

Palvelun perustelut - lakisääteisyys - viranomaistehtävät - hyöty tai arvo kuntalaisille	<p><u>Lakisääteisyys</u></p> <p>Kaukametsä: Ei lakisääteinen palvelu. Kunnan tehtävänä on tukea, edistää ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa (laki kuntien kulttuuritoiminnasta 728/1992). Opistojen toimintaa säätelevät laki ja asetus vapaasta sivistystyöstä (632/1998 ja 805/1998) sekä laki ja asetus taiteen perusopetuksesta (633/1998 ja 813/1998).</p> <p>Kirjasto: Kunnan tehtävänä on kirjasto- ja tietopalveluiden järjestäminen. Maakuntakirjastona toimii ao. ministeriön määräämä kunnan yleinen kirjasto kunnan suostumuksella (kirjastolaki ja -asetus 904/1998 ja 1078/1998)</p> <p>Kainuun Museo: Ei lakisääteinen palvelu. Toimintaa ohjaa museolaki ja -asetus (877/2005 ja 1192/2005)</p> <p>Taidemuseo: Ei lakisääteinen palvelu. Toimintaa ohjaa museolaki ja -asetus (877/2005 ja 1192/2005)</p> <p><u>Viranomaistehtävät</u></p> <p>Kaukametsä: Kaukametsän opisto ja Kainuun musiikkiopisto antavat toiminta-alueellaan opetusta, johon sisältyy oppilasarviointi ja tutkintojen myöntäminen.</p> <p>Kirjasto: Maakuntakirjaston osalta tehtäviin kuuluu täydennyskoulutuksen sekä kaukopalveluiden järjestäminen.</p> <p>Kainuun Museo: Nimettynä maakuntamuseona museo suojelee kulttuuriperintöä toiminta-alueellaan. Tehtäviin kuuluu myös neuvonta. Museolla on sopimus Museoviraston kanssa yhteistyöstä ja työnjaosta kulttuuriympäristön vaalimisessa.</p> <p>Taidemuseo: Antaa alaansa koskevia lausuntoja ja neuvontaa sekä vastaa hallinnassaan olevista kokoelmista.</p>
---	---

	<p><u>Hyöty tai arvo kuntalaisille</u> Kansalais- ja musiikkiopisto, kirjasto, sekä museot ja kulttuuripalvelut tuottavat kuntalaisille hyvinvointia, mielekkyyttä sekä osaamista lisääviä sivistys- ja kulttuuripalveluja. Elävä, tavoitteellinen ja virkeä kulttuuri- ja opetustoiminta lisäävät alueen vetovoimaa ja tukevat toiminnallaan myös kaupungin elinkeinoelämän kehittymistä.</p>
Palvelujen tuottamistapa	Toteutetaan pääosin kunnan omana tuotantona. Kaupungin kulttuuritoiminnot ovat valtionosuuden piirissä. Tehdään yhteistyötä muiden kuntien ja toimijoiden kanssa.
Vaihtoehtoiset tuottamistavat	Eri toimintoja voidaan tuottaa myös kuntayhtymien, rekisteröityjen yhteisöjen, säätiöiden, yksityisten toimijoiden tai ostopalvelujen toteuttamana.
Toimintaympäristön ja palvelutarpeen muutokset	Talouden sopeuttamisohjelma sekä henkilöstösuunnitelma säätelevät toimintaa. Matkailu on kasvava elinkeino ja vapaa-ajanviettotapa. Kulttuuri- ja taidekasvatuksen merkitys on kasvava kaikissa ikäryhmissä. Valtionosuuksien yksikköhinnat ovat nousseet kulttuuritoimintojen osalta. Kulttuuri- ja sivistyspalvelujen tarve kasvaa lama-aikana.
Perustehtävä	Kansalais- ja musiikkiopisto-opetuksen, museo-, kirjasto- ja kulttuuripalvelujen järjestäminen, toteuttaminen ja edistäminen.
Visio 2016	Kulttuurilaitokset tarjoavat arvostettuja, monipuolisia ja helposti saavutettavia palveluja, jotka ylläpitävät kaupungin mainetta kulttuuri- ja matkailukaupunkina.
Riskit 2011–2016 riskikartoituksen perusteella	Henkilöstöressurssin väheneminen ja ikääntyminen vaikuttavat jaksamiseen. Henkilökuntarakenne ei mahdollista nykyisellään varamiesjärjestelmää. Kiinteistöjen huono kunto aiheuttaa henkilö- ja omaisuusvahinkoja. Yleisen kustannustason kasvu vaarantaa palvelujen määrän ja laadun. Odotukset palveluiden kehittämiseksi ja toimintaresurssit ovat ristiriidassa toisiinsa. Mahdolliset säästötoimet vähentävät valtionosuuksia.
Strategiset tavoitteet 2011–2016	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Kehitetään kulttuuri- ja taidekasvatusta yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Edistetään yhteistyötä matkailualan toimijoiden kanssa. Tuetaan kulttuuri- ja opetuspalveluilla yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia.</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Osaamisen kasvattaminen ja jakaminen. Henkilöstön työhyvinvoinnista huolehtiminen.</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Tuottavuuden ja näkyvyyden lisääminen. Kulttuuritoimijoiden yhteistyön lisääminen.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Odotusten mukaisten toimintaresurssien turvaaminen.</p>
TA 2011	
Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	Kuurnan kirjaston lakkauttaminen

Henkilöstösuunnitelman tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p>Kaukametsän opiston ja musiikkiopiston tuntiopetus on muutettu htv:ksi v. 2011 seuraavasti: htv= 874 tuntia/vuosi (38 vk*23 vkt) aikaisemmin TA 2010 ilm. 99 htv:nä ja laskentatavan muutoksen jälkeen 61 htv:tä</p> <p>Kirjaston henkilöstön säästö 1,0 htv</p>
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p>Henkilökuntarakenne ei mahdollista nykyisellään varamiesjärjestelmää: varamiesjärjestelmän kehittäminen ja yhteistyö.</p> <p>Tilojen huono kunto: yhteistyön kehittäminen tilapalveluiden kanssa, korjaussuunnitelmien laadinta, seuranta ja toteuttaminen.</p> <p>Henkilöstöresurssin väheneminen ja ikääntyminen heikentävät jaksamista: työkuvia ja -prosesseja selkeytetään, avaintehtävät täytetään, huolehditaan työyhteisöjen hyvinvoinnista noudattamalla henkilöstöstrategiaan asetettuja tavoitteita.</p>
Vuositavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Kulttuuripolkutoiminnan rakentaminen jatkuu yhteistyössä oppilaitosten ja varhaiskasvatuksen kanssa. Kulttuuritoimijoiden yhteistyön ja yhteismarkkinoinnin lisääminen.</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Aktiivinen yhteistyö ja koulutus. Henkilöstösuunnitelman mukainen rekrytointi on välttämätöntä.</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Suunnitelmallinen yhteistyö ja verkostoituminen paikallisella, alueellisella ja valtakunnallisella tasolla. Kulttuuristrategian valmistuminen ja sen toteuttamisen aloittaminen.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Valtionosuuksien kasvu näkyy resursseissa. Tarkastellaan tilojen yhteiskäytön mahdollisuuksia.</p>
TS 2012–2013	
Henkilöstösuunnitelman tavoitteet	<p>Kaukametsän henkilöstösäästö 0,3 htv</p> <p>Kirjaston henkilöstösäästö 1,5 htv</p>
Vuositavoitteet	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Kulttuuripolkutoiminnan kehittäminen. Kulttuuritoimijoiden yhteistyön ja yhteismarkkinoinnin vakiinnuttaminen.</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Henkilöstösuunnitelman mukainen rekrytointi.</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Arvioidaan henkilöstön yhteiskäytön mahdollisuuksia henkilöstösuunnitelman toteuttamiseksi. Kulttuuristrategian mukaisen toiminnan toteuttaminen.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Resurssit riittävät turvaamaan peruspalvelun mukaisen laadun ja määrän sekä tukemaan kaupungin matkailuelinkeinoa.</p>

Mittarit	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Henkilöstö, HTV2 ¹ , josta	167,97	163,5	122,5	121,9	120,1
- Nuorisotyö	11,53	10,9	9,9	9,9	9,9
- Kirjasto	36,83	35,3	34,3	34,0	33,0
- Kainuun Museo	10,11	10,3	10,3	10,3	10,3
- Taidemuseo	6,06	6,0	6,0	6,0	6,0
- Kaukametsä	101,44	99,0	61,0	60,7	60,7
- Liikuntapalvelut	2,00	2,0	1,0	1,0	1,0
Asiakastyytyväisyys (1-4) ²					
Työyhteisön toimivuus (1-4) ²		ei mitata		ei mitata	
Kehityskeskustelut käyty, %		100	100	100	100

¹HTV2 = palkallisten palveluksessaolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365 * (osa-aikaprosentti/100), vakinaiset, määräaikaiset, työllistetyt ja sivutoimiset pl. sopimuspalomiehet, ei harjoittelijat eikä oppisopimuksella olevat

²Asteikko 1-4: 1 = täysin eri mieltä, 2 = osittain eri mieltä, 3 = osittain samaa mieltä, 4 = täysin samaa mieltä

Kaukametsän opiston ja musiikkiopiston tuntiopetus on muutettu htv:ksi v. 2011 lähtien seuraavasti: htv=874 tuntia/vuosi (38 vk*23 vkt)

Kulttuurilaitokset-tulosalue

TALOUS 1000 €	TP 2009	TA 2010	HK 2011	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Toimintatuotot	1 674	1 461	1 421	1 421	1 449	1 478
Myyntituotot	220	224	154	154		
Maksutuotot	666	628	631	631		
Tuet ja avustukset	290	93	178	178		
Muut toimintatuotot	498	516	457	457		
<i>Vuokratuotot</i>	<i>131</i>	<i>115</i>	<i>112</i>	<i>112</i>		
<i>Muut toimintatuotot</i>	<i>368</i>	<i>401</i>	<i>345</i>	<i>345</i>		
Toimintakulut	-7 722	-7 527	-7 958	-7 958	-8 116	-8 278
Henkilöstökulut	-4 706	-4 786	-5 199	-5 199		
<i>Palkat ja palkkiot</i>	<i>-3 638</i>	<i>-3 687</i>	<i>-3 734</i>	<i>-3 734</i>		
<i>Henkilösivukulut</i>	<i>-1 068</i>	<i>-1 099</i>	<i>-1 466</i>	<i>-1 466</i>		
Palvelujen ostot	-1 050	-890	-843	-843		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-434	-333	-342	-342		
Avustukset	-42	-25	-24	-24		
Muut toimintakulut	-1 490	-1 494	-1 550	-1 550		
<i>Vuokrat</i>	<i>-1 464</i>	<i>-1 469</i>	<i>-1 494</i>	<i>-1 494</i>		
<i>Muut toimintakulut</i>	<i>-25</i>	<i>-25</i>	<i>-57</i>	<i>-57</i>		
Toimintakate	-6 048	-6 066	-6 538	-6 538	-6 667	-6 800
Poistot ja arvonalentumiset	-57	-36	-48	-48	-48	-48
Tilikauden tulos	-6 106	-6 102	-6 585	-6 585	-6 715	-6 848

TP 2009 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytysmenoja -42 tuhatta euroa.

TA 2010 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytysmenoja -42 tuhatta euroa.

Liikunta- ja nuorisopalvelut –tulosalue

<p>Palvelun perustelut</p> <ul style="list-style-type: none"> - lakisääteisyys - viranomaistehtävät - hyöty tai arvo kuntalaisille 	<p><u>Lakisääteisyys</u></p> <p>Nuorisotyö on nuorten kansalaistoimintaa, joka edistää nuorten kasvua ja kansalaisvalmiuksia. Nuorisolain (72/2006) mukaan kunnalle myönnetään valtionosuutta nuorisotyöhön ja nuorisotoiminnan käyttökustannuksiin. Nuorisotyöllä parannetaan nuorten kasvu- ja elinoloja ja edistetään nuorten aktiivista kansalaisuutta.</p> <p>Kunnan tehtävänä on yleisten edellytysten luominen liikunnalle. Kunnille on säädetty yleinen velvollisuus huolehtia liikuntapalveluista. Vastuu liikuntatoimen yleisestä johdosta, kehittämisestä ja yhteensovittamisesta on paikallistasolla kunnilla. Valtionosuus toimintaan myönnetään asukaslukuperusteisesti. Liikuntalaki 1054/98</p> <p><u>Hyöty tai arvo kuntalaisille</u></p> <p>Nuorisotyö tukee nuorten kasvua, kansalaisvalmiuksia ja hyvinvointia kodin ja koulun rinnalla sekä ennalta ehkäisee ja vähentää eriarvoisuuden kasvamista nuorten keskuudessa.</p> <p>Kaupunki luo edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle kehittämällä paikallisesti ja alueellisesti yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa ottamalla huomioon myös erityisryhmät. Liikunnalla on myönteisiä vaikutuksia asukkaiden hyvinvoinnin, terveyden ja toimintakyvyn edistämiseksi.</p>
<p>Palvelujen tuottamistapa</p>	<p>Nuorisotyö tuotetaan yhteistyössä eri toimijoiden kanssa: oma toimiala, järjestöt ja vapaaehtoiset. Liikuntapalvelut tuotetaan kaupungin omana toimintana yhteistyössä liikunta- ja muiden järjestöjen sekä yksityisten yritysten kanssa.</p>
<p>Vaihtoehdot tuottamistavasta</p>	<p>Palvelut voidaan tuottaa ostopalveluina ja kumppanuussopimuksilla järjestöiltä ja muilta yhteisöiltä ja yrityksiltä sekä tukemalla ja kouluttamalla vertaisohjaajia.</p>
<p>Toimintaympäristön ja palvelutarpeen muutokset</p>	<p>Nuorisotyöhön vaikuttavat ikäluokkien pieneneminen, poismuutto, yksilökohtaisten ongelmien syveneminen ja päihdemyönteisten asenteiden kasvu. Ennalta ehkäisevään työhön panostetaan ja työn vaikuttavuutta lisätään työmuotoja kehittämällä. Työn painopiste on nuorten sosiaalisessa vahvistamisessa ja hyvinvoinnin edistämässä.</p> <p>Liikkumattomuus, ylipaino, ikärakenteen muutos ja monet muut tekijät lisäävät kunnan liikuntaviranomaisten tehtäviä. Keskeisimmät muutokset liittyvät väestön ikääntymiseen. Ikääntymiseen liittyy väestön työ- ja toimintakyvyn ylläpitämiseen liittyvät haasteet. Kansalaistoiminnan elinvoimaisuudesta huolehtiminen on entistä tärkeämpää kuntien kireässä taloustilanteessa. Liikunnan määrä ja liikuntapalvelujen käyttö lisääntyvät aina työttömyyden ja taloustaantumisen aikana. Liikunta-, kansanterveys- ja muiden järjestöjen vapaaehtoistyö on merkittävä voimavara ja sen avulla liikuntapalveluja voidaan tuottaa edullisesti.</p>
<p>Perustehtävä</p>	<p>Tulosalue vastaa nuorisotyön palveluiden tuottamisesta ja kehittämisestä.</p> <p>Liikuntapalveluiden osalta tehtävänä on luoda edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle kehittämällä paikallisesti ja alueellisesti yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät.</p>

Visio 2016	Liikunta- ja nuorisotyö on oman alansa arvostettu ja aktiivinen toimija. Hyvä ja helposti saavutettava kajaanilainen liikuntaympäristö mahdollistaa eri väestöryhmien tasapuolisen osallistumisen ja on merkittävä vetovoimatekijä. Vuositain laadittavalla hyvinvointikertomuksella seurataan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen prosessien toteutumista.
Riskit 2011–2016 riskikartoituksen perusteella	<p>Riskienhallinnan pääperiaatteena on taloudellisen ja toiminnallisen vakauden varmistaminen. Riskienhallinta kytketään toimintasuunnitteluun, mikä näkyy toimintaympäristöanalyysissä. Osaamisvaatimukset kasvavat lasten ja nuorten ongelmien monipuolistuessa ja monikulttuuristen ryhmien kasvaessa, minkä vuoksi jaksaminen ja työhyvinvointi on tunnistettava riskitekijäksi.</p> <p>Toiminta vaikeutuu liikuntalaitosten perusparantamisen ja rakentamisen viivästyessä. Vapaaehtoistyö hiipuu. Liikuntasalivuorojen saatavuus vaikeutuu.</p> <p>Eläköitymiseen liittyvät henkilöstön saatavuuteen ja osaamiseen liittyvät riskit pyritään hallitsemaan ennakoivalla henkilöstösuunnittelulla. Toiminnallisesti perusteltujen ulkopuolisten hankerahoitusten käyttö estyy, kun ei pystytä tilanteen vuoksi osoittamaan tarvittavaa omarahoitusosuutta. Työturvallisuus asiakastyössä.</p>
Strategiset tavoitteet 2011–2016	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Laadukkaat liikunta- ja hyvinvointipalvelut ovat asukkaiden saatavilla koko elämänkaaren ajan. Nuorille varataan mahdollisuus osallistua paikallisesti ja alueellisesti nuoria koskevaan päätöksentekoon. Ennalta ehkäisevät palvelut paranevat.</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Henkilöstön toiminta perustuu verkostotyön hallintaan, jatkuvaan kehittämistyöhön ja tiedolla johtamiseen. Työmenetelmien ja työhyvinvoinnin kehittämiseen motivoitunut henkilöstö. Hyvä ja kannustava johtaminen. Henkilöstön osaaminen tulee palvelujen tehokasta tuottamista</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Palvelujen tuottaminen ja kehittäminen perustuu hyvään yhteistyöhön kaupungin tulosyksiköiden, kansalaissektorin, maakunta –kuntayhtymän ja eri oppilaitosten kanssa. Nuorisotyö vastaa muuttuvassa toimintaympäristössä nuorten tarpeisiin (etsivä nuorisotyö, kohdennetut palvelut, vapaiden toimintaryhmien tukeminen, nuorten kuulemismahdollisuuksien kehittäminen, nuorisovaltuustotoiminta). Palvelujen tuottamisen vaihtoehdot monipuolistuvat. Yritysten ja 3. sektorin osuus palvelutuotannosta kasvaa.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Riittävät taloudelliset edellytykset edistää lasten, nuorten ja heidän perheidensä hyvinvointia. Palvelujen laadukas tuottaminen perustuu toimintaan yhteistyöverkoston kanssa ja mahdollisuuteen innovatiivisiin hankkeisiin.</p>
TA 2011	
Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	Kuurnan nuorisotilan toiminnan siirtäminen koulun yhteyteen. Toiminta säilyy katkeamatta.
Henkilöstösuunnitelman tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	Henkilöstösäästöt 3 htv

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	Sisäinen valvonta ja riskienhallinta perustuvat kaupungin ohjeistukseen ja ovat osa normaalia toimintaa. Uuden tulosalueen henkilöstön työnjako ja vastuualueet tarkistetaan sekä määritellään tulostavoitteet mittareineen. Riskienhallinta on kytketty toimintasuunnitteluun, mikä näkyy toimintaympäristöanalyysissä.
Vuositavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Uudet taloudellisesti tuotetut toimintakäytännöt ovat vakiintuneet (terveysliikuntaneuvonta, liikuntapassitoiminta, seurojen välinen yhteistyö).</p> <p>Ikääntyneiden ja yli 70-vuotiaiden liikunnan tukeminen soveltaen liikuntapassitoiminnan periaatteita (mittari: ohjatun toiminnan käyntikerrat)</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Henkilöstö osallistuu jatkuvaan tiedon vaihtoon yhteistyöelimissä ja tukeutuu avoimesti sektoriosaajien asiantuntemukseen. Henkilöstön osaamistarpeiden tunnistaminen (mittarit: kehityskeskustelut, osaamiskartoitukset, osaamiskartoituksen mukaisen koulutuksen toteutuminen). Keskeiset johtamisen välineet ovat säännöllisessä ja systemaattisessa käytössä (mittarit: kehityskeskustelut on käyty 100 %, osaamiskartoitukset on tehty).</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Liikuntapalvelut ja nuorisotyö yhdistetään vuoden 2011 alusta liikunta- ja nuorisopalvelut –tulosalueeksi. Henkilöstön työnjaon ja toimintatapojen kehittäminen (mittarit: kehityskeskustelut, toimenkuvat, yhteistyö- ja kumppanuussopimukset) Maakunnallisen terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen työryhmän työ vakiintuu. Viranomaisyhteistyön vakiinnuttaminen etsivässä nuorisotyössä. Jatketaan ja syvennetään tiedolla johtamisen tasoa ja alan osaamisen lisäämistä. Hyödynnetään erilaisia palvelujen tuottamistapoja (mittari: yrityksiltä ja 3. sektorilta ostettava ostopalveluiden osuus % koko palvelutuotannosta) Moniammatillisen ja –alaisen yhteistyön ja verkostoitumisen syventäminen (mittari: hankkeisiin ja yhteistyöprojekteihin osallistuminen)</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Palveluiden tuottaminen kustannustehokkaasti (mittarit: Kokonaismenot euroa/asukas, Kustannukset euroa/asukas ilman tilavuokria) Seurataan aktiivisesti uusia rahoituslähteitä ja tuetaan toimivaa kansalaissektoria. Toteutetaan talouden sopeuttamishojelman toimenpiteet (liikunta-avustusten karsinta – 20 000 euroa, henkilöstöjärjestelyt) Liikunta-avustukset 115 000 euroa, nuorisoavustukset 20 000 euroa. Pallohalli Oy:n avustus 45 300 euroa.</p>
TS 2012–2013	
Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet	
Henkilöstösuunnitelman tavoitteet	- 1 htv. v. 2013
Vuositavoitteet	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Seurojen toimintaedellytyksiä parannetaan kehittämällä vastikkeellista tukitoimintaa, osallistutaan liikuntaseurojen kehittämishankkeisiin. Koulutetaan liikuntapassitoiminnasta vastaavia vertaisohjaajia. Edistetään terveystuotantoa ja terveyserojen kaventamista liikunnan avulla.</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Henkilöstö osallistuu jatkuvaan tiedon vaihtoon yhteistyöelimissä ja tukeutuu avoimesti sektoriosaajien asiantuntemukseen.</p>

	<p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Hyödynnetään erilaisia palvelujen tuottamistapoja. Moniammatillisen ja –alaisen yhteistyön ja verkostoitumisen syventäminen</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Palvelujen tuottaminen kustannustehokkaasti. Kehitetään seurojen tilavuokrien avustuskäytäntöä</p>				
Mittarit	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Henkilöstö, HTV2 ¹			9,98	9	9
Asiakastyytyväisyys (1–4) ²			ei mitata	>3,3	ei mitata
Työyhteisön toimivuus (1–4) ²		..	ei mitata	>3,3	ei mitata
Kehityskeskustelut käyty, %		100	100	100	100
Nuorisotilat	6	6	6	6	6
Nuorisotilat, m2	2 152	1 702	1 702	1 702	1 702
Kävijämäärät tilaisuuksissa	63 500	63 800	64 000	64 000	64 000
josta nuorisotiloissa	57 700	58 000	59 000	59 000	59 000
Liikuntapassiryhmiin osallistuminen		10 500	10 500	10 500	10 500
Avustukset euroa/asukas			3,00	3,00	3,00

¹HTV2 = palkallisten palveluksessaolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365 * (osa-aikaprosentti/100), vakinaiset, määräaikaiset, työllistetyt ja sivutoimiset pl. sopimuspalomiehet, ei harjoittelijat eikä oppisopimuksella olevat

²Asteikko 1–4: 1 = täysin eri mieltä, 2 = osittain eri mieltä, 3 = osittain samaa mieltä, 4 = täysin samaa mieltä

⁴Sivistyspalvelukeskus pl. sivistysjohtaja yhdistettiin keskushallintoon 1.1.2010

Liikunta- ja nuorisopalvelut -tulosalue

TALOUS 1000 €	TP 2009	TA 2010	HK 2011	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Toimintatuotot	155	128	19	19	20	20
Myyntituotot	6	3	2	2		
Maksutuotot	13	10	10	10		
Tuet ja avustukset	131	115	5	5		
Muut toimintatuotot	5	1	2	2		
<i>Vuokratuotot</i>	3		2	2		
<i>Muut toimintatuotot</i>	3	1				
Toimintakulut	-1 163	-1 191	-964	-964	-920	-893
Henkilöstökulut	-599	-598	-422	-422		
<i>Palkat ja palkkiot</i>	-489	-491	-343	-343		
<i>Henkilösivukulut</i>	-111	-107	-79	-79		
Palvelujen ostot	-189	-185	-155	-155		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-48	-49	-45	-45		
Avustukset	-130	-170	-135	-135		
Muut toimintakulut	-197	-189	-207	-207		
<i>Vuokrat</i>	-185	-185	-153	-153		
<i>Muut toimintakulut</i>	-12	-4	-54	-54		
Toimintakate	-1 008	-1 063	-945	-945	-900	-873
Poistot ja arvonalentumiset						
Tilikauden tulos	-1 008	-1 063	-945	-945	-900	-873

TP 2009 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytysmenoja -8 tuhatta euroa.

TA 2010 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytysmenoja -7 tuhatta euroa.

Ympäristötekkinen toimiala

Toimintaympäristön ja palvelutarpeen muutokset	Väki vähenee. Toimenkuvat muuttuvat. Sähköinen asiointi lisääntyy.
Perustehtävä	Vastaa yhdyskuntasuunnittelulla ja viranomaistoiminnalla osaltaan kaupungin kehittämisen kestävästä kehityksen periaatteiden mukaisesti. Huolehtii katujen ja muiden yleisten alueiden sekä kiinteän ja muun yhteisen omaisuuden ylläpidosta sekä niiden taloudellisen ja kulttuurihistoriallisen arvon säilymisestä talousarviossa raamitetuilla resursseilla.
Visio 2016	Kajaani on turvallinen, terveellinen ja viihtyisä.
Strategiset tavoitteet ja mittarit 2011–2016	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Kajaanin kehittäminen tiiviinä maakuntakeskuksena ja houkuttelevana asuin-, yritys- ja matkailuympäristönä.</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Henkilöstömäärän hallinta ja eläkepoistumaan varautuminen Osaamisen kehittäminen Työhyvinvoinnin ja tuloksellisuuden edistäminen Hyvä työpaikka Aktiivinen rekrytointi.</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Tuloksellinen palvelustrategia Yhteistyö yrityspalveluissa Renforsin rannan yritysalueen kanssa Yhteistyö Kainuun kuntien kanssa Arviointi ja osallisuus.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Talouden tasapainottamisohjelmaan sitoutuminen Talousarvioraamin pitäminen.</p>
Talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteet 2011	Työn tuottavuutta lisätään kunnallistekniikka- ja ympäristö- ja maankäyttö -tulosalueilla hyödyntämällä jatkuvasti kehittyviä mittaus- ja paikkatietojärjestelmiä ja automaatioon perustuvia suunnittelujärjestelmiä. Kunnallistekniikka- ja ympäristö- ja maankäyttö -tulosalueilla lisätään yhteistyötä mittaustekniikkaan ja paikkatietopalveluihin liittyvissä tehtävissä. Käyttöasteeltaan vähäisestä rakennuskannasta luovutaan siten, että rakennusten määrä vähenee puolestatoista kolmeen prosenttia vuodessa. Liikuntalaitosten käyttömaksuja nostetaan. Löydetään uusia innovatiivisia ratkaisuja energian säästöön. Rehjan saaren, Ruuhijärven ja Pyörteen tilan rakennusten käyttöastetta parannetaan.
Henkilöstösuunnitelman toimenpiteet 2011	Osa-aikaeläköityminen jatkuu. Henkilöstöä koulutetaan uusiin tehtäviin. Valmistaudutaan kaupungintalon palvelurakennemuutokseen. Henkilöstösäästöt 3,7 htv.
Muut toimenpiteet 2011	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Uudistetaan Keskustaaajaman yleiskaava vastaamaan toimintaympäristön muutoksia. Kehitetään kaupungin keskustaa kilpailukykyisenä ja vetovoimaisena liike-, yritys- ja asuinalueena. Kehitetään Petäisenniskan 2-vaiheen ja Renforsin Rannan yritys ympäristöjä. Päivitetään Kajaanin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma (mm. joen ylitykset, maisematie, lentokenttäyhteys, kaivostiet, kauppapuisto).</p>

	<p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Varaudutaan rakenteellisiin muutoksiin ja suureen eläkepoistumaan henkilöstösuunnitelman avulla. Mitoitetaan henkilöstö rakenteellisten muutosten mukaisesti vastaamaan palvelutuotantoa. Tuetaan muutosjohtamista. Yhteistoimintamenettelyä toteutetaan henkilöstöstrategian mukaisesti osana johtamista. Varmistetaan suunnitelmallisen kehittymisen ja rekrytoinnin avulla, että henkilöstön osaaminen vastaa tämän hetken ja tulevaisuuden tarpeita. Lisätään henkilöstön moniosaamista. Edistetään työhyvinvointia ja tuloksellisuutta panostamalla henkilöstön terveyteen ja toimintakykyyn, luomalla sitoutumisedellytyksiä, parantamalla ammattitaitoa ja työmenetelmiä sekä kehittämällä toimintatapoja.</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Arvioidaan palvelujen järjestämistapoja ja ulkoistetaan toimintoja silloin, kun se on taloudellisesti edullista ja auttaa säilyttämään palvelutason mahdollisimman korkeana. Pidetään oma toiminta tuloksellisena ja kilpailukykyisenä arvioimalla kriittisesti ja kehittämällä jatkuvasti toimintatapoja ja varmistamalla palveluketjujen oikea-aikaisuus ja saumattomuus. Lisätään sähköistä asiointia. Lisätään yhteistyötä palvelutuotannossa Kajaanin seudun kuntien välillä aina, kun se on tarkoituksenmukaista. Tehdään kokonaisvaltaista ja osallisuutta edistävää arviointia. Edistetään aktiivista vuorovaikutusta kansalaisten ja kansalaisjärjestöjen välillä.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Sitoudutaan talouden tasapainottamisohjelmaan ja toteutetaan se. Vähennetään tiloja välittömästi niiden jäädessä tyhjilleen, mikäli niille ei löydy muuta omaa käyttötarkoitusta. Kartoitetaan peruskorjaustarpeet ja priorisoidaan ne toimenpideohjelmaksi, joka alkaa vuonna 2011. Suhtaudutaan kaupungin omaan uudisrakentamiseen kriittisesti. Suunnataan investointeja käyttötalousmenoja pienentäviin ja peruspalveluja tukeviin kohteisiin. Luovutaan tarpeettomasta ja huonon käyttö- ja tuottoasteen omaisuudesta.</p>
Talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteet 2012	<p>Toteutetaan kaupungintalon palvelurakennemuutostus. Työn tuottavuutta lisätään kunnallistekniikka- ja ympäristö- ja maankäyttö -tulosalueilla hyödyntämällä jatkuvasti kehittyviä mittaus- ja paikkatietojärjestelmiä ja automaatioon perustuvia suunnittelujärjestelmiä. Kunnallistekniikka- ja ympäristö- ja maankäyttö -tulosalueilla lisätään yhteistyötä mittaustekniikkaan ja paikkatietopalveluihin liittyvissä tehtävissä. Käyttöasteeltaan vähäisestä rakennuskannasta luovutaan siten, että rakennusten määrä vähenee puolestatoista kolmeen prosenttia vuodessa. Liikuntalaitosten käyttömaksuja nostetaan.</p> <p>Löydetään uusia innovatiivisia ratkaisuja energian säästöön.</p>
Henkilöstösuunnitelman toimenpiteet 2012–2013	<p>Vuoden 2012 lopussa mittauspalvelut -tuloyksikkö lopetetaan ja henkilöstö siirtyy ympäristö- ja maankäyttö sekä kunnallistekniikka -tulosalueille. Henkilöstösäästöt 3,2 htv vuonna 2012 ja 2,4 htv vuonna 2013.</p>
Muut toimenpiteet 2012–2013	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Vuoden 2013 alusta ympäristö- ja maankäyttö -tulosalue siirtyy kaupungintalon alakertaan välittömän asiakaspalvelun läheisyyteen.</p>

	<p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Vanhemmille työntekijöille tarjotaan mahdollisuutta työkykyä ylläpitävään kuntoutukseen. Nuoremmille järjestetään sisäistä ja ulkoista koulutusta uusiin laajeneviin työtehtäviin. Teknisten sopimuksen mukaista palkkarakennetta kehitetään tulospalkkauksen suuntaan.</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Hyödynnetään kaupungintalon yhteinen asiakaspalvelupiste mahdollisimman laajasti.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Sitoudutaan talouden tasapainottamisohjelmaan ja toteutetaan se. Myydään Varastokatu 7:ssä sijaitseva rakennus.</p>				
Riskit 2011–2016 riskikartoituksen perusteella	Saastuneiden maaperien aiheuttamat odottamattomat kustannukset Arvaamattomat pitkät sairaslomat heikentävät palvelukykyä. Henkilöstösuunnitelman ja talouden tasapainottamisohjelman edellyttämät henkilöstön siirrot ja uusien toimenkuvien omaksuminen ei onnistu. Tämä aiheuttaa kitkaa palvelutuotannossa.				
Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan toimenpiteet 2011	Noudatetaan annettuja ohjeita ja johtosäntöjä.				
Mittarit ja niiden toteuma/tavoitteet	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Henkilöstö, HTV2 ¹	191,50	186,38	182,68	179,48	177,08
Työyhteisön toimivuus (1–4) ²	3,16	ei mitata	3	ei mitata	3
Kehityskeskustelut käyty (1–4) ³	3,7	4	4		4

¹HTV2 = palkkallisten palveluksessaolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365 * (osa-aikaprosentti/100), vakinaiset, määräaikaiset, työllistetyt ja sivutoimiset pl. sopimuspalomiehet, ei harjoittelijat eikä oppisopimuksella olevat

²Asteikko 1–4: 1 = täysin eri mieltä, 2 = osittain eri mieltä, 3 = osittain samaa mieltä, 4 = täysin samaa mieltä

³Väite: Käyn vähintään kerran vuodessa kehityskeskustelun esimieheni kanssa. Asteikko 1–4: 1 = täysin eri mieltä, 2 = osittain eri mieltä, 3 = osittain samaa mieltä, 4 = täysin samaa mieltä

Ympäristötekniinen toimiala

TALOUS 1000 €	TP 2009	TA 2010	HK 2011	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Toimintatuotot	22 371	21 275	22 351	22 379	22 887	23 481
Myyntituotot	3 253	3 216	3 440	3 440		
Maksutuotot	1 064	964	1 038	1 038		
Tuet ja avustukset	256	25	111	111		
Muut toimintatuotot	17 798	17 071	17 763	17 790		
<i>Vuokratuotot</i>	17 417	16 833	17 493	17 520		
<i>Muut toimintatuotot</i>	381	238	270	270		
Toimintakulut	-23 492	-22 675	-24 030	-24 057	-24 610	-25 226
Henkilöstökulut	-8 628	-8 237	-9 031	-9 031		
<i>Palkat ja palkkiot</i>	-6 395	-6 122	-6 272	-6 272		
<i>Henkilösivukulut</i>	-2 234	-2 114	-2 759	-2 759		
Palvelujen ostot	-5 171	-4 982	-5 072	-5 072		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 472	-5 275	-5 539	-5 567		
Avustukset	-337	-340	-370	-370		
Muut toimintakulut	-3 883	-3 843	-4 018	-4 018		
<i>Vuokrat</i>	-3 736	-3 754	-3 799	-3 799		
<i>Muut toimintakulut</i>	-146	-88	-220	-220		
Toimintakate	-1 121	-1 401	-1 678	-1 678	-1 723	-1 745
Poistot ja arvonalentumiset	-6 856	-7 244	-7 558	-7 558	-7 651	-7 745
Tilikauden tulos	-7 977	-8 645	-9 236	-9 236	-9 374	-9 490

TP 2009 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytysmenoja -136 tuhatta euroa.

TA 2010 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytysmenoja -136 tuhatta euroa.

Ympäristötekniinen lautakunta –tulosalue

<p>Palvelun perustelut</p> <ul style="list-style-type: none"> - lakisääteisyys - viranomaistehtävät - hyöty tai arvo kuntalaisille 	<p><u>Lakisääteisyys</u> Ympäristötekniisen lautakunnan toiminta perustuu valtuuston hyväksymään johtosääntöön. Lupajaoston toiminta perustuu em. johtosääntöön lisäksi erityislainsäädäntöön.</p> <p><u>Viranomaistehtävät</u> Rakennuslautakunnan, ympäristölautakunnan ja tielautakunnan tehtävät.</p> <p><u>Hyöty tai arvo kuntalaisille</u> Ympäristötekniinen lautakunta: demokraatiahyödyt, asiantuntijalautakunta. Lupajaos: lakisääteinen lautakunta, myöntää yhdyskuntarakentamiseen liittyvät luvat.</p>
Palvelujen tuottamistapa	Vuodesta 2005 alkaen toimialalla ei ole ollut päätoimista toimialajohtajaa. Toimialajohtajuus on hoidettu yhden tulosaluejohtajan oman toimen ohessa. Vuonna 2011 valitaan päätoiminen toimialajohtaja, joka toimii samalla yhden tulosalueen johtajana. Toimialalla ei ole omaa esikuntaa tai muuta hallintoa. Talous-, henkilö- ja sihteeripalvelut ostetaan keskushallinnolta ja maakuntahallinnolta.
Vaihtoehtoiset tuottamistavat	Ympäristötekniinen lautakunta voidaan korvata siten, että päätökset tehdään suoraan kaupunginhallituksessa. Näin syntyvät säästöt olisivat noin 15 000 euroa vuodessa. Avustuksista voidaan luopua. Tällöin kaupungille koituisi muita kustannuksia, joiden suuruus on ennen luopumispäätöstä selvittävä.
Toimintaympäristön ja palvelutarpeen muutokset	Sähköinen asiointi lisääntyy.
Perustehtävä	Edistää tuottamallaan yhdyskuntateknisillä palveluilla Kajaanin toimivuutta, turvallisuutta ja viihtyisyyttä kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Edistää toiminnallaan kuntalaisten osallistumisoikeuksia. Huolehtii toimialansa toiminnan, talouden ja työyhteisön kehittämisestä, asettaa niihin liittyviä tavoitteita ja seuraa toiminnan tuloksia sekä ohjaa ja valvoo toimialansa suunnittelua ja toteutusta. Valmistelelee toimialallaan kaupunginhallituksen käsiteltäväksi kuuluvat asiat sekä huolehtii päätösten täytäntöönpanosta. Huolehtii kaavoituksesta, kaupungin maa- ja vesiomaisuudesta, kartasto- ja mittausoimesta, rakennusvalvonnasta ja ympäristönsuojelusta, kaupungin toimitiloista, kiinteistöistä ja rakennuksista sekä kunnallistekniikasta.
Visio 2016	Lupajaoston tehtävät hoidetaan seudullisena yhteistyönä.
Riskit 2011–2016 riskikartoituksen perusteella	Noudatetaan lautakunnan johtosääntöä.
Strategiset tavoitteet 2011–2016	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Kajaanin kaupunki tukee tuloksellisesti vesihuollon rakentamishankkeita. Kajaanissa toimii tarpeeseen nähden riittävä joukkoliikenne.</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u></p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Valmistaudutaan vuoden 2012 muutokseen.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Taloutta seurataan kuukausittain.</p>
Vuositavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<u>Taloudelliset resurssit</u> Hissi- ja vesihuoltoavustukset ovat yhteensä 209 000 €. Joukkoliikenneavustukset ovat yhteensä 401 000 €.
TS 2012–2013	
Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet	Toteutetaan annettu talousraami.

Ympäristöteknisen hallinto -tulosalue

TALOUS 1000 €	TP 2009	TA 2010	HK 2011	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Toimintatuotot	90	2	92	92	94	95
Myyntituotot						
Maksutuotot		2	2	2		
Tuet ja avustukset	90		90	90		
Muut toimintatuotot						
<i>Vuokratuotot</i>						
<i>Muut toimintatuotot</i>						
Toimintakulut	-610	-607	-768	-768	-779	-789
Henkilöstökulut	-37	-32	-66	-66		
<i>Palkat ja palkkiot</i>	-15	-9	-9	-9		
<i>Henkilösivukulut</i>	-22	-23	-57	-57		
Palvelujen ostot	-364	-412	-452	-452		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3					
Avustukset	-205	-160	-250	-250		
Muut toimintakulut	-1	-3	-1	-1		
<i>Vuokrat</i>		-3				
<i>Muut toimintakulut</i>	-1		-1	-1		
Toimintakate	-520	-605	-676	-676	-686	-695
Poistot ja arvonalentumiset						
Tilikauden tulos	-520	-605	-676	-676	-686	-695

TP 2009 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytysmenoja -3 tuhatta euroa.

TA 2010 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytysmenoja -3 tuhatta euroa.

Teklan sosiaalikulut

TALOUS 1000 €	TP 2009	TA 2010	HK 2011	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Toimintatuotot	713	550	784	784	1 034	1 344
Myyntituotot	713	550	784	784		
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset						
Muut toimintatuotot						
<i>Vuokratuotot</i>						
<i>Muut toimintatuotot</i>						
Toimintakulut	-713	-550	-784	-784	-1 034	-1 344
Henkilöstökulut	-713	-550	-784	-784		
<i>Palkat ja palkkiot</i>	-524	-460	-570	-570		
<i>Henkilösivukulut</i>	-188	-90	-214	-214		
Palvelujen ostot						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Avustukset						
Muut toimintakulut						
<i>Vuokrat</i>						
<i>Muut toimintakulut</i>						
Toimintakate	0	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset						
Tilikauden tulos	0	0	0	0	0	0

Ympäristö ja maankäyttö -tulosalue

Palvelun perustelut - lakisääteisyys - viranomaistehtävät - hyöty tai arvo kuntalaisille	<u>Lakisääteisyys</u> Tulosalueen palvelut ovat pääsääntöisesti lakisääteisiä viranomaispalveluja tai omistajapalveluja sekä niihin liittyviä tukipalveluja. <u>Viranomaistehtävät</u> Maankäyttö- ja rakennuslainsäädännössä, ympäristölainsäädännössä, maakaarella, kiinteistönmuodostamislaisissa ja kaavoitusmittausasetuksessa mainitut viranomaistehtävät. <u>Hyöty tai arvo kuntalaisille</u> Terveellinen, turvallinen ja viihtyisä asuinympäristö.
Palvelujen tuottamistapa	Viranomaistehtävät tehdään omana työnä, osa tukipalveluista ostetaan.
Vaihtoehtoiset tuottamistavat	Viranomaistehtävät voidaan tuottaa myös kuntayhtymässä tai toisen kunnan kanssa. Omistajapalvelujen tukipalvelut voidaan ostaa.
Toimintaympäristön ja palvelutarpeen muutokset	Vuoden 2013 alusta siirytään kaupungintalon 1. kerrokseen lähemmäs asiakkaita. Vuoden 2013 alusta mittauspalvelut-tulosyksikkö lopetetaan ja osa työntekijöistä siirtyy maankäyttöpalvelut-tulosyksikköön.
Perustehtävä	Ohjaa ja sovittaa yhteen maankäytön muutoshankkeita kaavoituksella, selvityksillä, suunnitelmilla, lupa-asioiden valmistelulla ja käsittelyllä sekä toteuttamalla hyväksytyä maankäyttöpoliittista ohjelmaa. Tuottaa kysynnän mukaisia ja hinnoitellaan kilpailukykyisiä tontti-, paikkatieto- ja maastomittauspalveluja. Hoitaa kaupungin maa- ja metsäomaisuutta pitkällä aikavälillä kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Vastaa rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun viranomais-tehtävien hoitamisesta.
Visio 2016	Kajaanin maankäytön suunnittelu sekä rakennus- ja ympäristönvalvonta on järjestetty seudullisena yhteistyönä.
Riskit 2011–2016 riskikartoituksen perusteella	
Strategiset tavoitteet 2011–2016	<u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Kajaanin kehittäminen tiiviinä maakuntakeskuksena ja houkuttelevana yritysympäristönä. Yhteistoiminta Renforsin Rannan yritysalueen kanssa. <u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Hyvä työpaikka Aktiivinen rekrytointi ja henkilöstön koulutus Henkilöstön työkyvyn ylläpito Henkilöstösuunnitelman toteuttaminen. <u>Prosessit ja rakenteet</u> Kaupungintalon palvelurakennemuutoksen ja mittauspalvelujen integroinnin toteuttaminen onnistuneesti. Siirtyminen sähköiseen asiakirjahallintaan. <u>Taloudelliset resurssit</u> Talousarvioraamin pitäminen.
TA 2011	
Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	Noudatetaan talouden tasapainottamisohjelmaa.

Henkilöstösuunnitelman tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	Henkilöstösäästö 1,4 htv = 50 000 €				
Vuositavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Keskustaajaman osayleiskaavatyö jatkuu.</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Henkilöstösuunnitelman toteuttaminen.</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Valmistautuminen kaupungintalon palvelurakennemuutokseen ja mittauspalvelujen integrointiin.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Talousarvion toteuttaminen.</p>				
TS 2012–2013					
Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet					
Henkilöstösuunnitelman tavoitteet	Henkilöstösuunnitelman (ymptekltk 17.2.10) mukaan säästö v. 2012 on 0,8 htv:tä ja v. 2013 2,8 htv:tä				
Vuositavoitteet	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Keskustan yleiskaavatyö etenee. Siirtyminen sähköiseen asiahallintaan alkaa. N2000-korkeusjärjestelmän mukainen korkeusmalli otetaan käyttöön kaupungin paikkatietojärjestelmässä.</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Henkilöstösuunnitelman toteuttaminen.</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Toteutetaan kaupungintalon palvelurakennemuutos onnistuneesti.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u></p>				
Mittarit	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Henkilöstö, HTV2 ¹	36,2	33,9	32,5	31,7	28,9
Työyhteisön toimivuus (1–4) ²	3,09	ei mitata		ei mitata	ei mitata
Kehityskeskustelut käyty, %	96,8	100	100	100	100
Luontaisen poistuman hyväksikäyttö, %	..	30			

¹HTV2 = palkallisten palveluksessaolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365 * (osa-aikaprosentti/100), vakinaiset, määräaikaiset, työllistetyt ja sivutoimiset pl. sopimuspalomiehet, ei harjoittelijat eikä oppisopimuksella olevat

²Asteikko 1–4: 1 = täysin eri mieltä, 2 = osittain eri mieltä, 3 = osittain samaa mieltä, 4 = täysin samaa mieltä

Ympäristö ja maankäyttö -tulosalue

TALOUS 1000 €	TP 2009	TA 2010	HK 2011	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Toimintatuotot	3 571	3 370	3 533	3 533	3 579	3 626
Myyntituotot	877	902	915	915		
Maksutuotot	372	357	380	380		
Tuet ja avustukset	78					
Muut toimintatuotot	2 244	2 112	2 238	2 238		
<i>Vuokratuotot</i>	1 979	1 900	2 000	2 000		
<i>Muut toimintatuotot</i>	266	212	238	238		
Toimintakulut	-2 615	-2 449	-2 569	-2 569	-2 602	-2 636
Henkilöstökulut	-1 776	-1 846	-1 842	-1 842		
<i>Palkat ja palkkiot</i>	-1 400	-1 455	-1 379	-1 379		
<i>Henkilösivukulut</i>	-376	-391	-462	-462		
Palvelujen ostot	-658	-431	-526	-526		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-50	-69	-65	-65		
Avustukset						
Muut toimintakulut	-131	-104	-136	-136		
<i>Vuokrat</i>	-116	-95	-127	-127		
<i>Muut toimintakulut</i>	-14	-9	-10	-10		
Toimintakate	956	921	964	964	977	989
Poistot ja arvonalentumiset	-49	-46	-42	-42	-43	-43
Tilikauden tulos	907	875	922	922	934	946

TP 2009 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytysmenoja -16 tuhatta euroa.

TA 2010 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytysmenoja -16 tuhatta euroa.

Kunnallistekniikka –tulosalue

Palvelun perustelut - lakisääteisyys - viranomaistehtävät - hyöty tai arvo kuntalaisille	<u>Lakisääteisyys</u> Ei lakisääteinen, mutta toiminta sisältää lakisääteisiä tehtäviä. <u>Viranomaistehtävät</u> Tulosalueen johtaja hyväksyy kunnallistekniset suunnitelmat ja tekee kadunpito päätökset. Maakäyttö- ja rakennuslaki 1999/§ 86. <u>Hyöty tai arvo kuntalaisille</u> Huolehtii ja vastaa kunnallisteknisten verkostojen, liikenneväylien, puistojen ja urheilu- ja ulkoilualueiden suunnittelusta, rakentamisesta, kunnossa- ja ylläpidosta. Avustaa ja pitää kunnossa erillispäätöksin yksityisteitä. Luo tuottamallaan palveluilla kaupunkilaisille ja yrityksille edellytykset menestymiseen ja viihtymiseen Kajaanissa.
Palvelujen tuottamistapa	Sihteeri- ja taloushallinnon palvelut ostetaan. Suunnittelu- ja rakennuttamistehtävistä omana työnä tuotetaan noin 90 prosenttia, erikoissuunnittelu ja -osaaminen hankitaan asiantuntijoilta. Hoitotoista sekä kunnossa- ja ylläpidosta tuotetaan omana työnä noin 50 prosenttia. Investoinneista omajohtoisina urakoina toteutetaan noin 50 prosenttia ja kokonaisurakoina 50 prosenttia. Kokonaisurakat sekä omajohtoisten urakoiden materiaalit, kaivu ja kuljetus kilpailutetaan.
Vaihtoehtoiset tuottamistavat	Viranomaistehtävät voidaan tuottaa kuntayhtymässä. Alueellinen tilaaja–tuottaja -malliin perustuva palvelutuotanto.
Toimintaympäristön ja palvelutarpeen muutokset	Kunnallistekniikka-tulosalue on vuoden 2010 alusta jaettu kolmeen tulosityksikköön: suunnittelu- ja rakennuttaminen -tulosityksikkö, katuyksikkö sekä puistot ja liikunta-alueet -tulosityksikkö.

	<p>Kunnallistekniikan investoinnit on suunnattava katujen perusparannuksiin, joihin myös vesihuoltoverkot saneerataan.</p> <p>Ikääntyneen ja eläkkeellä olevan väestön määrä kasvaa. Tämä lisää erityisesti liikenneväylien sekä puistojen ja yleisten alueiden kunnossapidon ja hoidon tarvetta, sekä velvoittaa kiinnittämään entistä enemmän huomiota ympäristön laatuun.</p> <p>Ilmaston muutos aiheuttaa haasteita alueiden kunnossa- ja ylläpidolle. Hulevesien hallintaan tulee kiinnittää jatkossa erityistä huomiota.</p> <p>Vapaa-aikaan liittyvien palveluiden käyttö lisääntyy.</p> <p>Uusia lähiliikunta-alueita rakennetaan jatkossakin yksi kahdessa vuodessa.</p> <p>Kuntalaisten halu ja mahdollisuudet vaikuttaa heitä koskeviin asioihin ja päätöksiin lisääntyy mm. sähköisten asiointimahdollisuuksien myötä, mikä lisää käsiteltävien asioiden ja työn määrää tulosalueella.</p> <p>Kaupungin ympäristölupa jätevesilietteen avokompostointiin Peuraniemen (Auralan) alueella päättyy 2013. Lietteen käsittelyn jatkosta on selvitystyö käynnissä.</p> <p>Vuoteen 2016 loppuun mennessä kunnallistekniikasta jää eläkkeelle 27 henkilöä.</p>
Perustehtävä	<p>Huolehtii ja vastaa maankäytön suunnittelun pohjalta liikenneväylien, puistojen ja yleisten alueiden sekä urheilu- ja ulkoilualueiden suunnittelusta, rakentamisesta sekä kunnossa- ja ylläpidosta. Avustaa ja pitää kunnossa erillispäätöksin yksityisteitä. Kunnallistekniikan palveluilla luodaan kaupunkilaisille hyvinvoinnin perustaa ja yrityksille edellytykset toimintaan, menestymiseen ja viihtymiseen Kajaanissa.</p>
Visio 2016	<p>Kunnallistekniset palvelut, liikenneverkko sekä puistot ja yleiset alueet tekevät Kajaanista turvallisen, terveellisen ja viihtyisän asuin- ja toimintaympäristön. Henkilöstön eläköityminen on huomioitu aktiivisella rekrytoinnilla.</p>
Riskit 2011–2016 riskikartoituksen perusteella	<p>Työntekijät ikääntyvät. Sairaslomat lisääntyvät ja työteho laskee.</p> <p>Katuverkon kunto heikkenee ja korjausvelka kasvaa.</p> <p>Säästöjen seurauksena välttämättömät kunnossapitotoimet jäävät tekemättä, joka kostautuu rakennetun infran lyhyempänä elinkaarena.</p> <p>Siirrytään pelkästään ostopalveluiden käyttöön, jolloin kustannusvaihtelut voivat olla suuremmat suhdanteiden johdosta.</p> <p>Kuntasektorin työt eivät kiinnosta – puute ammattitaitoisesta henkilöstöstä.</p>
Strategiset tavoitteet 2011–2016	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Olemassa olevan tie- ja katuverkon kunnan turvaaminen riittävin perusparannus- ja kunnossapitotoimin. Joen ylittävän siltavaihtoehtojen tarkastelu ja toteuttamispäätös.</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Ammattitaitoinen ja yhteistyökykyinen henkilöstö. Tyky-toiminnan kehittäminen. Riittävät koulutusmahdollisuudet ja aktiivinen rekrytointi.</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Tulosalueen palvelut tuotetaan omana työnä ja ostopalveluita hyödyntäen taloudellisesti, tehokkaasti ja laadukkaasti. Omassa palvelutuotannossa tarvittava kalusto on nykyaikaista ja tehokasta. Oman henkilöstön ja kalustoresurssien määrä mitoitetaan vastaamaan ympäri- vuotista, päivittäistä omana palvelutuotantona tehtävän työn tarvetta. Työ- ja prosessikuvaukset ovat käytössä katu- sekä puistot ja liikunta-alueet - tulosyksiköissä pääsuoritteiden osalta.</p>

	<p><u>Taloudelliset resurssit</u> Realistiset ja päätettyyn palvelutasoon perustuvat talousresurssit. Hyvä talouden hallinta.</p>
TA 2011	
Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p>Oman toiminnan kehittämisen ja organisaatiomuutoksen myötä tuottavuutta pyritään parantamaan ja tehtäviä priorisoimaan. Investoinneilla turvataan infran toimivuus. Seuranta TA:n toteutumana.</p>
Henkilöstösuunnitelman tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p>Eläköityviä henkilöitä on 3,5 htv vuoden 2011 aikana. Tehtävien uudelleenjärjestelyillä voidaan säästää 1,5 htv. Seuranta htv seurantana.</p>
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p>Katuverkon saneeraukset kohdennetaan oikein. Saneeraukset pyritään pitämään sillä tasolla, ettei korjausvelkaa synny. Henkilöstön jaksamiseen kiinnitetään huomiota. Oman toiminnan resurssit pidetään riittävällä tasolla.</p>
Vuositavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Tarkistetaan palvelutaso huomioiden asetetut säästötavoitteet. Kajaanin vesihuollon kehittämissuunnitelma valmistuu. Energian säästöä pyritään lisäämään katuvalojen käytön paremmalla ohjauksella. Katujen kunnossapitoasfaltointi pyritään pitämään edellisen vuoden tasolla. Urheilualueiden, kenttien ja latuverkon hoitoa ja kunnostusta kohdennetaan enemmän käytön perusteella. Puistojen hoitotaso pyritään pitämään edellisen vuoden tasolla. Yksityisteiden perusparannusavustuksiin varataan 80.000 euroa ja kunnossapitoavustuksiin 40.000 euroa.</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Rekrytoidaan hortonomi puistot- ja liikunta-alueet tuloksikkoon sekä koneenkuljettaja katuyksikkoon henkilöstösuunnitelman mukaisesti. Tehtäviä järjestellään uudelleen henkilövähennysten johdosta.</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Työ- ja prosessikuvausten laatiminen ja käyttöönotto jatkuu.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Tarkistetaan taksat ja maksut. Ostopalveluita käytetään täydentävänä resurssina kilpailutus hyödyntäen.</p>
TS 2012–2013	
Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet	<p>Oman toiminnan tuottavuus pidetään kilpailukykyisenä. Investoinneilla varmistetaan infran toimivuus.</p>
Henkilöstösuunnitelman tavoitteet	<p>Henkilöstösuunnitelman tavoitteena on toimialan sisäisin järjestelyin luontainen poistuma hyödyntäen saada aikaan vuonna 2012 kolmen htv:n ja vuonna 2013 yhden htv:n säästö.</p>
Vuositavoitteet	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Tarkistetaan palvelutaso huomioiden asetetut säästötavoitteet.</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Henkilöstösuunnitelman mukaiset rekrytoinnit toteutuu.</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Työ- ja prosessikuvausten laatiminen ja käyttöönotto jatkuu.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Tarkistetaan taksat ja maksut.</p>

Mittarit	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Henkilöstö, HTV2 ¹	80,68	78,48	76,98	73,98	72,98
Asiakastytyväisyys (1-4) ²	..	~ 3,5	ei mitata	>3	ei mitata
Työyhteisön toimivuus (1-4) ²	3,12	ei mitata	>3	ei mitata	>3
Kehityskeskustelut käyty, %	82,6	100	100	100	100

¹HTV2 = palkallisten palveluksessaolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365 * (osa-aikaprosentti/100), vakinaiset, määräaikaiset, työllistetyt ja sivutoimiset pl. sopimuspalomiehet, ei harjoittelijat eikä oppisopimuksella olevat

²Asteikko 1-4: 1 = täysin eri mieltä, 2 = osittain eri mieltä, 3 = osittain samaa mieltä, 4 = täysin samaa mieltä

Kunnallistekniikka -tulosalue

TALOUS 1000 €	TP 2009	TA 2010	HK 2011	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Toimintatuotot	2 416	2 131	2 176	2 176	2 204	2 233
Myyntituotot	954	786	841	841		
Maksutuotot	313	255	265	265		
Tuet ja avustukset	34	20	17	17		
Muut toimintatuotot	1 115	1 070	1 052	1 052		
<i>Vuokratuotot</i>	1 024	1 068	1 049	1 049		
<i>Muut toimintatuotot</i>	91	2	4	4		
Toimintakulut	-7 906	-7 218	-7 528	-7 528	-7 627	-7 726
Henkilöstökulut	-3 480	-3 100	-3 533	-3 533		
<i>Palkat ja palkkiot</i>	-2 476	-2 172	-2 264	-2 264		
<i>Henkilösivukulut</i>	-1 003	-928	-1 269	-1 269		
Palvelujen ostot	-2 042	-1 938	-1 829	-1 829		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 088	-988	-1 017	-1 017		
Avustukset	-132	-180	-120	-120		
Muut toimintakulut	-1 164	-1 013	-1 030	-1 030		
<i>Vuokrat</i>	-1 072	-964	-994	-994		
<i>Muut toimintakulut</i>	-92	-49	-36	-36		
Toimintakate	-5 490	-5 087	-5 352	-5 352	-5 423	-5 493
Poistot ja arvonalentumiset	-3 288	-3 490	-3 675	-3 675	-3 721	-3 766
Tilikauden tulos	-8 778	-8 577	-9 027	-9 027	-9 143	-9 259

TP 2009 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytysmenoja -49 tuhatta euroa.

TA 2010 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytysmenoja -49 tuhatta euroa.

Tilapalvelu -tulosalue

Palvelun perustelut - lakisääteisyys - viranomaistehtävät - hyöty tai arvo kuntalaisille	Lakisääteisyys Kaupungin omistamien rakennusten rakennuttaminen, keskitetty tilahallinto, yllä- ja kunnossapito sekä liikuntapalvelujen järjestäminen eivät ole lakisääteistä toimintaa. <u>Viranomaistehtävät</u> Toimintaan ei sisälly viranomaistehtäviä. <u>Hyöty tai arvo kuntalaisille</u> Säilytetään kaupungin arvoltaan suurimman käyttöomaisuuden käytettävyys ja arvo, huolehditaan elinkaaresta, sopeutetaan määrä ja järjestetään pääasiassa kaupungin ja Kainuun maakunta -kuntayhtymän palvelutuotannossa tarvittavat tilat sekä tuotetaan sisäliikuntapalvelut. Toimivat tilat mahdollistavat lakisääteisten- ja muiden palveluiden tuottamisen.
Palvelujen tuottamistapa	Tilapalvelu hoitaa pääosin omana työnä rakennuttamiseen, keskitettyyn tilahallintoon, rakennusten ylläpitoon, kunnossapitoon ja hoitoon liittyvät keskeiset tehtävät sekä liikuntalaitosten toiminnan. Ostopalveluina hoidetaan huomattava osa rakennuttamisen suunnitteluun ja investointien toteuttamiseen liittyvistä tehtävistä, monia tuki-, ylläpito- ja kunnossapitopalveluita ja päivystykset.

Vaihtoehtoiset tuottamistavat	Tilapalvelun toiminta voidaan liikelaitostaa kokonaan tai tiettyjen yksiköiden toiminta voidaan liikelaitostaa. Vuokramarkkinoilla tarjolla olevia tiloja voidaan vuokrata ulkoa. Siirtotilat tai yksityisrahoitus- ja elinkaari palvelumallit ovat vaihtoehtona tilojen omistamiselle ja rakentamiselle. Tuki- ja ostopalveluita voidaan lisätä toiminnoissa, joissa on toimivat ja kustannuksiltaan tehokkaat markkinat ja niitä voidaan käyttää tasaamaan resurssitarpeiden kausi- tms. vaihteluita.
Toimintaympäristön ja palvelutarpeen muutokset	Kaupungin ja Kainuun maakunta -kuntayhtymän tilatarpeet muuttuvat, keskittyvät alueellisesti ja kokonaisuudessaan tilojen määrää on tavoitteena pienentää ja niiden käyttöä tehostaa. Rakennuskannan vanheneminen ja -ikä rakenne sekä pitkään jatkunut riittämättömän peruskorjausinvestointitaso olemassa olevaan rakennuskantaan vaatii kunnossapidon ja korjausinvestointien lisäämistä ja niiden pitämistä riittävällä tasolla. Kaupungin rakennusten jo kertynyttä n. 35 milj. euron korjausvelkaa hallitaan investoimalla riittävästi tai omaisuuden määrää vähentämällä. Tilapalvelu hoitaa Vimpelinlaakson kehittämissiikelaitoksen (VILAKE) koko noin 71 200 m ² :n rakennuskannan rakennuttamis- ja asiantuntijatehtävät, kiinteistönhoiton ja kunnossapidon. Vuoden 2010 alusta lukien kaikkien valtiolta 1990-luvulla luovutuksena tulleiden rakennusten hallinta on Vilakeella. Liikelaitostamisesta on luovuttu sen vaatimien lisäresurssien- ja kustannusten, vuokrien ison muutostarpeen ja kaupungin taloudellisen tilanteen vuoksi. Asiaa tarkastellaan uudelleen 2012–2013. Hallintokokeilun jatkoon valmistautuminen vuoden 2012 jälkeen ja tilojen vuokrausperiaatteiden mahdollinen tarkistaminen ja muuttaminen.
Perustehtävä	Vastaa kaupungin suoraan omistukseen tulevien ja omistuksessa olevien rakennusten suunnittelusta, rakennuttamisesta ja peruskorjauksista. Huolehtii rakennusten keskitetystä ylläpidosta ja tilahallinnosta. Huolehtii kaupungin rakennusten kunnossapidosta. Vastaa uimahallin, jäähallin, Kajaanihallin ja Otanmäen urheilutalon- ja maa-uimalan toiminnasta.
Visio 2016	Kaupungin omistamat palvelutarpeen mukaiset toimitilat ovat turvallisia, terveellisiä ja tarkoituksenmukaisia.
Riskit 2011–2016 riskikartoituksen perusteella	Rakennuskannan sopeuttamistoimista jää tyhjiä tai vajaakäyttöisiä tiloja, tulee vuokra- ja myyntitappioita. Kuntaliitokset ovat tilapalveluiden kannalta työläitä ja niihin liittyy vuokra- ja myyntitappioriskejä. Energioiden hinnannousu ja hintojen muutosten hankala ennakoiminen jatkuu. Tämä heijastuu yleisen kustannustason nousun lisäksi ostopalveluiden hintaan ja yhdessä nämä kohottavat vuokria useita prosentteja vuosittain. Ikääntyvän henkilöstön työkyky ja jaksaminen isoissa muutoksissa ja palvelutuotannon tehostamistavoitteissa. Peruskorjausikään tulevan rakennuskannan huomattava kasvu 2010-luvulla, pitkään jatkuneet riittämättömät peruskorjausinvestoinnit ja kertynyt korjausvelka vaativat riittävää ja kaupungin nykyiseen taloustilanteeseen nähden korkeaa investointitasoa tai vaarana on rakennuskannan kunnan heikkeneminen.
Strategiset tavoitteet 2011–2016	<u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Kaupungin omistama rakennuskanta sopeutetaan määrällisesti ja laadullisesti palvelutarpeen ja -kyvyn tasolle. Talouden tasapainottamisohjelman mukaisesti pidetään hyvässä kunnossa lakisääteisten palvelujen tuottamiseen tarvittavat tilat ja vähennetään toimitilojen kokonaismäärää noin 1,5 prosenttia vuosittain. Kaupungin tilojen käytön tehostamiselle ja yhteiskäytölle etsitään toteuttamiskelpoisia ratkaisuja. Asiakastyytyväisyyttä kiinteistöhoito- ja kunnossapitopalveluissa mitataan joka toinen vuosi.

	<p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Ammattitaitoinen, sitoutunut ja riittävä henkilöstö tehtävissä, jotka tehdään omana työnä. Työhyvinvoinnin ja tuloksellisuuden edistäminen.</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Tarkastellaan tilapalvelun liikelaitostaminen uudelleen. Huoltokirjaohjelmisto ja projektinhallinta -sovellus käytössä. Liittyty kuntien energiansäästösopimukseen (KETS) ja energian seurannassa ja käytön tehostamisessa tarvittava järjestelmä hankittu, tavoitteena 1–2 %:n säästö vuotuisiin energiakustannuksiin. Tuloksellinen palvelustrategia.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Kaupungin ja kuntayhtymän palvelutuotannossaan välttämättä tarvitsema rakennuskanta pidetään kunnossa ja lyhennetään korjausvelkaa poistoja suuremmilla noin 5,5 milj. euron peruskorjauskorjausinvestoinneilla vuosittain. Uudisinvestoinnit tulee rahoittaa erikseen. Investoinnit suunnataan entistä tarkemmin sekä säilytettäviin että tarpeellisiin rakennuksiin ja toimintoihin. Nykyinen rakennusten hoidon ja kunnossapidon taso säilytetään. Talouden tasapainottamisohjelmaan ja henkilöstösuunnitelmaan sitoutuminen ja niiden toteuttaminen.</p>
TA 2011	
Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p>Tasapainottamisohjelman vuokratuet -kohdan toimenpiteiden toteuttaminen siten, että pääosa kohteista on joko myyty tai toiminnasta ja kustannuksista vastaa joku muu taho. Rehjan, Ruuhijärven ja Pyörteen tilan toiminnalle, käytön tehostamiselle ja kustannussäästöille ratkaisun etsiminen ideakilpailun ja sen tulosten perusteella.</p>
Henkilöstösuunnitelman tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p>Toteutetaan hyväksytyä henkilöstösuunnitelmaa, jossa hyödynnetään osa luonnollisesta poistumasta ja rekrytoidaan tarvittavat henkilöt. Vakituisen henkilöstön kokonaispoistumatavoite vuonna 2011 on 0,5 htv.</p>
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p>Tyhjät tai vajaakäyttöiset tilat pyritään myymään tai purkamaan. Peruskorjausinvestointien tason pysyminen vähintään 5 milj. eurossa, mieluummin nousu 6 milj. euroon.</p>
Vuositavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Rakennuskantaa sopeutetaan palvelutarpeen mukaiseksi (-1,5 %). huoltokirjaohjelmiston palvelupyynnöt -osion käyttöönotto. Kaupungintalon palvelurakennemuutoksen suunnittelu ja toteutuksen aloittaminen. Valmistautuminen suurten talonrakennushankkeiden rakennuttamiseen ja toteuttamiseen, vesiliikuntakeskus, keskuskoulun peruskorjaus ja Lehtikankaan kouluratkaisut.</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Edistetään työhyvinvointia ja tuloksellisuutta huomioimalla henkilöstön terveys ja toimintakyky, luomalla sitoutumisedellytyksiä, parantamalla ammattitaitoa sekä työmenetelmiä ja toimintatapoja kehittämällä.</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Huoltokirjaohjelmiston käyttööntovaihetta jatketaan. Talonrakennushankkeiden hallintaan soveltuvan projektinhallinta-sovelluksen selvittäminen ja hankinta. Energian seurannassa ja käytön tehostamisessa tarvittavan järjestelmän selvittäminen ja hankinta sekä KETS-sopimuksen toimintasuunnitelman laatiminen.</p>

	<p>Kilpailutettuja ostopalveluja lisätään toiminnoissa, joissa on toimivat markkinat ja mikäli se on kokonaistaloudellisesti edullisempaa.</p> <p>Pidetään oma toiminta tuloksellisena ja kilpailukykyisenä arvioimalla ja kehittämällä jatkuvasti toimintatapoja ja varmistamalla palveluketjujen oikea-aikaisuus ja saumattomuus.</p> <p>Liikelaitostamisesta luovuttaessa liikuntalaitokset-tulosyksikkö jäi tilapalvelutulosalueelle. Selvitetään toiminnan tehostamismahdollisuudet ja mahdollisesti saatavat taloudelliset hyödyt sisäliikuntapalveluiden yhdistämisestä kunnallisteknikka-tulosalueella olevien ulkoliikuntapaikkojen ja -palveluiden kanssa.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Peruskorjaustarpeiden kartoitus ja priorisointi toimenpideohjelmaksi alkaen vuodesta 2011 eteenpäin. Viranhaltijan- ja lautakunnan päätösvallassa olevat maksut sekä taksat tarkistetaan ja korotetaan.</p>
TS 2012–2013	
Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet	Tasapainottamisohjelman vuokratuet -kohdan toimenpiteiden toteuttaminen siten, että kaupungilla ei ole kohteista tila- tai muita kustannuksia.
Henkilöstösuunnitelman tavoitteet	Toteutetaan henkilöstösuunnitelmaa, jossa hyödynnetään osa luonnollisesta poistumasta ja rekrytoidaan tarvittavat henkilöt. Vakituisen henkilöstön kokonaispoistumatavoite vuonna 2012 on 0,1 htv ja 2013 0 htv.
Vuositavoitteet	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Rakennuskantaa sopeutetaan palvelutarpeen mukaiseksi (-1,5 %). Asiakastytytyväisyyttä kiinteistönhoito- ja kunnossapitopalveluissa mitataan 2012.</p> <p>Kaupungintalon palvelurakennemuutoksen toteuttamisen jatkaminen loppuun omalta osaltaan.</p> <p>Suurten talonrakennushankkeiden rakennuttamistehtävät ja toteuttaminen, vesiliikuntakeskus, keskuskoulun peruskorjaus ja Lehtikankaan kouluratkaisut</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Edistetään työhyvinvointia ja tuloksellisuutta huomioimalla henkilöstön terveys ja toimintakyky, luomalla sitoutumisedellytyksiä, parantamalla ammattitaitoa sekä työmenetelmiä ja toimintatapoja kehittämällä.</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Huoltokirjaohjelmisto ja projektinhallinta -sovellus käytössä keskeisiltä osin. Energian seurannassa ja käytön tehostamisessa tarvittavan järjestelmän ja KETS-sopimuksen mukaisesti tavoitteena 1–2 prosentin vuotuinen säästö.</p> <p>Kilpailutettuja ostopalveluja lisätään toiminnoissa, joissa on toimivat markkinat ja mikäli se on kokonaistaloudellisesti edullisempaa.</p> <p>Pidetään oma toiminta tuloksellisena ja kilpailukykyisenä arvioimalla ja kehittämällä jatkuvasti toimintatapoja ja varmistamalla palveluketjujen oikea-aikaisuus ja saumattomuus.</p> <p>Tarkastellaan tilapalvelun liikelaitostaminen uudelleen.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Peruskorjaustarpeiden toimenpideohjelman päivitys ja ylläpito. Viranhaltijan- ja lautakunnan päätösvallassa olevat maksut sekä taksat tarkistetaan ja korotetaan.</p>

Mittarit	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Henkilöstö, HTV2 ¹	74,57	72,97	72,47	72,37	72,37
Asiakastyytyväisyys (1-4) ² (kiinteistöhoito ja kunnossap.)	ei mitattu	3,8/3,4	ei mitata	3,8/3,5	ei mitata
Työyhteisön toimivuus (1-4) ²	3,20	ei mitata	3,20	ei mitata	3,25
Kehityskeskustelut käyty, %	75,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Keskivuokra, €/m ² /kk	5,45	5,70	6,00	6,20	6,40
Tilat 31.12. m ² (-1,5 %) (ei sis. Vilake ja Kaj.Vesi)	198 630	185 790 (väh. Seppälä)	183 100	180 400	177 700

¹HTV2 = palkkallisten palveluksessaolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365 * (osa-aikaprosentti/100), vakinaiset, määräaikaiset, työllistetyt ja sivutoimiset pl. sopimuspalomiehet, ei harjoittelijat eikä oppisopimuksella olevat

²Asteikko 1-4: 1 = täysin eri mieltä, 2 = osittain eri mieltä, 3 = osittain samaa mieltä, 4 = täysin samaa mieltä

Tilapalvelu -tulosalue

TALOUS 1000 €	TP 2009	TA 2010	HK 2011	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Toimintatuotot	15 581	15 221	15 767	15 795	15 976	16 183
Myyntituotot	709	978	900	900		
Maksutuotot	379	350	391	391		
Tuet ja avustukset	53	5	4	4		
Muut toimintatuotot	14 439	13 889	14 472	14 500		
<i>Vuokratuotot</i>	14 414	13 865	14 444	14 471		
<i>Muut toimintatuotot</i>	25	24	29	29		
Toimintakulut	-11 649	-11 851	-12 382	-12 409	-12 567	-12 730
Henkilöstökulut	-2 623	-2 709	-2 807	-2 807		
<i>Palkat ja palkkiot</i>	-1 979	-2 027	-2 050	-2 050		
<i>Henkilösivukulut</i>	-644	-682	-757	-757		
Palvelujen ostot	-2 107	-2 202	-2 265	-2 265		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 331	-4 218	-4 458	-4 486		
Avustukset						
Muut toimintakulut	-2 587	-2 722	-2 852	-2 852		
<i>Vuokrat</i>	-2 548	-2 692	-2 678	-2 678		
<i>Muut toimintakulut</i>	-39	-30	-174	-174		
Toimintakate	3 932	3 371	3 386	3 386	3 409	3 453
Poistot ja arvonalentumiset	-3 519	-3 709	-3 840	-3 840	-3 888	-3 935
Tilikauden tulos	413	-338	-455	-455	-479	-482

TP 2009 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytysmenoja -68 tuhatta euroa.

TA 2010 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytysmenoja- 68 tuhatta euroa.

Kainuun Pelastuslaitos –toimiala

Toimintaympäristön ja palvelutarpeen muutokset	Väestö ikääntyy ja keskittyy taajamiin. Resurssit suuntautuvat hoiva sektorille samalla syntyy uutta palvelukysyntää. Pelastuslaitos joutuu muuttamaan toimintatapaansa, kun uusi pelastuslaki astuu voimaan.
Perustehtävä	Onnettomuusriskinhallinta.
Visio 2016	Vaarojen hallitsija arjen turvaaja
Strategiset tavoitteet ja mittarit 2011–2016	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Onnettomuuksien määrä laskee. Kuntalaisten omatoiminen varautuminen lisääntyy.</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Henkilöstömäärän hallinta ja eläkepoistumaan varautuminen. Osaamisen, työhyvinvoinnin ja tuloksellisuuden edistäminen. Hyvä johtaminen.</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Tuloksellinen palvelustrategia. Yhteistyö Kainuun kuntien ja kuntalaisten kanssa. Varautuminen erityisriskeihin (liikenne ja matkailu).</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Talouden tasapainottamisohjelmaan sitoutuminen. Palvelutasopäätöksen toteuttaminen kuntien päättämällä resursseilla.</p>
Talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteet 2011	Palvelutasopäätöksen ja tasapainottamisohjelman yhteensovittaminen
Henkilöstösuunnitelman toimenpiteet 2011	Palvelutasopäätöksen mukaiset henkilöstöresurssit
Muut toimenpiteet 2011	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Pelastuslaitoksen palvelutaso vastaa alueen riskejä ja kuntalaisilla on hyvät valmiudet estää onnettomuuksia ja toimi vaaratilanteissa. Uusitun pelastuslain(2011) jalkauttaminen.</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Varaudutaan rakenteellisiin muutoksiin ja eläkepoistumaan henkilöstösuunnitelman avulla. Varmistetaan suunnitelmallisen kehittymisen ja rekrytoinnin avulla, että henkilöstön osaaminen vastaa tämän hetken ja tulevaisuuden tarpeita. Lisätään henkilöstön moniosaamista muutosjohtamisen keinoin. Edistetään työhyvinvointia ja tuloksellisuutta panostamalla henkilöstön terveyteen ja toimintakykyyn. Kehitetään luottamushenkilöorganisaatiota ja johtamisjärjestelmää.</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Arvioidaan palvelujen järjestämistapoja ja muutetaan toimintoja silloin, kun se on taloudellisesti edullista ja auttaa säilyttämään palvelutason mahdollisimman korkeana. Pidetään oma toiminta tuloksellisena ja kilpailukykyisenä.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Sitoudutaan talouden tasapainottamisohjelmaan kuntien päättämällä tavalla.</p>
Talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteet 2011	Palvelutasopäätöksen toteuttaminen kuntien osoittamilla resursseilla

Henkilöstösuunnitelman toimenpiteet 2012–2013					
Muut toimenpiteet 2012–2013	<u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> <u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> <u>Prosessit ja rakenteet</u> <u>Taloudelliset resurssit</u>				
Riskit 2011–2016 riskikartoituksen perusteella	Väestön ikääntyminen ja henkilöstön saatavuus erityisesti harvaan asutulla seudulla.				
Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan toimenpiteet 2011					
Mittarit ja niiden toteuma/tavoitteet	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Henkilöstö, HTV2 ¹	65,5	67,0	67,0	67,0	67,0
Turvallisuuskoulutus, % asukkaista (Pronto-tilastot)	14,0	10,0	10,0		
Erityiskohteiden palotarkastus, % (Merlot-tilastot)	67,0	100,0	100,0		
Kehityskeskustelut/kehityssuunnitelmat, %	70,0	100,0	100,0		
Toimintavalmiusaika, keskimäärin minuuttia, % asukkaista	10,0	10,0	10,0		
	65,0		65,0		
Henkilöstön keski-ikä, v.	47,0	46,0	47,0		
Palvelukyky (1–5) ²	ei mitattu	3,92	ei mitata		ei mitata
Työyhteisön toimivuus (1–4) ²	2,51	ei mitata	3,0	ei mitata	
Kehityskeskustelut käyty, %	34,5		4,0		

¹HTV2 = palkallisten palveluksessaolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365 * (osa-aikaprosentti/100), vakinaiset, määräaikaiset, työllistetyt ja sivutoimiset pl. sopimuspalomiehet, ei harjoittelijat eikä oppisopimuksella olevat

²Asteikko 1–4: 1 = täysin eri mieltä, 2 = osittain eri mieltä, 3 = osittain samaa mieltä, 4 = täysin samaa mieltä

Kainuun Pelastuslaitoksen toimiala

TALOUS 1000 €	TP 2009	TA 2010	HK 2011	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Toimintatuotot	2 955	3 523	3 597	3 596	3 644	3 691
Myyntituotot	2 942	3 519	3 596	3 595		
Maksutuotot	2	4	1	1		
Tuet ja avustukset	7					
Muut toimintatuotot	3					
<i>Vuokratuotot</i>	2					
<i>Muut toimintatuotot</i>	1					
Toimintakulut	-5 999	-6 193	-6 648	-6 556	-6 768	-6 891
Henkilöstökulut	-4 121	-4 551	-4 932	-4 865		
<i>Palkat ja palkkiot</i>	-3 181	-3 305	-3 614	-3 547		
<i>Henkilösivukulut</i>	-940	-1 246	-1 317	-1 317		
Palvelujen ostot	-780	-625	-681	-671		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-381	-346	-374	-360		
Avustukset						
Muut toimintakulut	-717	-671	-661	-661		
<i>Vuokratulut</i>	-673	-666	-655	-655		
<i>Muut toimintakulut</i>	-44	-6	-7	-7		
Toimintakate	-3 045	-2 671	-3 050	-2 960	-3 124	-3 200
Poistot ja arvonalentumiset	-198	-154	-317	-317	-250	-250
Tilikauden tulos	-3 242	-2 825	-3 368	-3 277	-3 374	-3 450

TP 2009 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytysmenoja -39 tuhatta euroa.

TA 2010 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytysmenoja -39 tuhatta euroa.

Kaupungin käyttötalous yhteensä

TALOUS 1000 €	TP 2009	TA 2010	HK 2011	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Toimintatuotot	37 895	36 120	35 957	35 983	35 955	36 674
Myyntituotot	12 178	12 452	11 116	11 115		
Maksutuotot	3 944	3 934	4 114	4 114		
Tuet ja avustukset	2 983	1 798	1 948	1 948		
Muut toimintatuotot	18 789	17 936	18 779	18 807		
<i>Vuokratuotot</i>	17 650	16 994	17 663	17 691		
<i>Muut toimintatuotot</i>	1 139	942	1 116	1 116		
Toimintakulut	-201 657	-203 957	-209 372	-209 196	-213 969	-219 054
Henkilöstökulut	-51 504	-52 935	-54 398	-54 277		
<i>Palkat ja palkkiot</i>	-38 522	-38 488	-39 887	-39 779		
<i>Henkilösivukulut</i>	-4 338	-14 447	-14 511	-14 498		
Palvelujen ostot	-118 820	-120 283	-124 573	-124 553		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 443	-7 095	-7 337	-7 356		
Avustukset	-12 552	-12 364	-11 671	-11 628		
Muut toimintakulut	-11 339	-11 280	-11 391	-11 382		
<i>Vuokratulut</i>	-10 906	-11 100	-10 937	-10 926		
<i>Muut toimintakulut</i>	-434	-180	-456	-456		
Toimintakate	-163 762	-167 838	-173 415	-173 213	-178 014	-182 380
Poistot ja arvonalentumiset	-7 300	-7 568	-8 139	-8 139	-8 200	-8 300
Tilikauden tulos	-171 062	-175 406	-181 553	-181 352	-186 213	-190 680

TP 2009 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytystuloja 549 tuhatta euroa ja vyörytysmenoja -549 tuhatta euroa.

TA 2010 sisältää kustannuslaskennallisia vyörytystuloja 544 tuhatta euroa ja vyörytysmenoja -544 tuhatta euroa.

4 TULOSLASKELMA

Kaupungin tuloslaskelma 2009–2013

TULOSLASKELMA 1000 €	TP 2009	TA 2010	HK 2011	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Toimintatuotot	37 895	36 120	35 957	35 983	35 955	36 674
Myyntituotot	12 178	12 452	11 115	11 115		
Maksutuotot	3 944	3 934	4 114	4 114		
Tuet ja avustukset	2 983	1 798	1 948	1 948		
Muut toimintatuotot	18 789	17 936	18 779	18 807		
Toimintakulut	-201 657	-203 957	-209 372	-209 196	-213 969	-219 054
Henkilöstökulut	-51 504	-52 935	-54 398	-54 277		
Palvelujen ostot	-118 820	-120 283	-124 572	-124 553		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 443	-7 095	-7 337	-7 356		
Avustukset	-12 552	-12 364	-11 671	-11 628		
Muut toimintakulut	-11 339	-11 280	-11 393	-11 382		
TOIMINTAKATE	-163 762	-167 838	-173 415	-173 213	-178 014	-182 380
Verotulot	114 313	116 500	122 200	122 200	127 000	130 000
Valtionosuudet	51 284	54 984	55 000	55 000	56 650	58 350
Rahoitustuotot ja -kulut	4 514	3 020	3 597	3 597	3 446	3 246
Korkotuotot	138	250	61	61	150	150
Muut rahoitustuotot	6 330	5 020	5 326	5 326	5 326	5 326
Korkokulut	-1 506	-2 220	-1 760	-1 760	-2 000	-2 200
Muut rahoituskulut	-448	-30	-30	-30	-30	-30
VUOSIKATE	6 350	6 667	7 382	7 583	9 082	9 216
Poistot ja arvonalentumiset	-7 300	-7 568	-8 139	-8 139	-8 200	-8 300
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 300	-7 568	-8 139	-8 139	-8 200	-8 300
Satunnaiset erät						
TILIKAUDEN TULOS	-950	-901	-757	-556	882	916
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	32					
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	212					
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	244	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	-707	-901	-757	-556	882	916

sisäiset ja ulkoiset tuotot ja kulut

Kaupungin ja liikelaitosten tuloslaskelmien yhdistelmä 2011

TULOSLASKELMA 1000 €	YHTEENSÄ	Kajaanin kaupunki	Kajaanin ammatti- korkeakoulu	Vimpelinlaakson kehittämis- liikelaitos	Kajaanin Vesi	Kajaanin Mamselli	Kajaanin kaupungin- teatteri
Toimintatuotot	64 699	35 983	4 695	3 002	6 258	12 868	1 893
Myyntituotot	34 020	11 115	955	3 001	6 249	12 697	3
Maksutuotot	4 384	4 114					270
Tuet ja avustukset	7 388	1 948	3 667			169	1 605
Muut toimintatuotot	18 907	18 807	73	1	9	3	15
Toimintakulut	-247 393	-209 196	-17 578	-2 110	-2 966	-12 695	-2 848
Henkilöstökulut	-76 310	-54 277	-11 689		-1 190	-6 951	-2 203
Palvelujen ostot	-131 544	-124 553	-4 036	-818	-869	-1 017	-252
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 947	-7 356	-305	-1 289	-864	-4 077	-56
Avustukset	-11 710	-11 628	-75				-7
Muut toimintakulut	-13 882	-11 382	-1 473	-3	-44	-650	-330
TOIMINTAKATE	-182 693	-173 213	-12 883	892	3 292	173	-955
Verotulot	122 200	122 200					
Valtionosuudet	68 959	55 000	12 987				972
Rahoitustuotot ja -kulut	2 137	3 597	15	-231	-1 200	-45	1
Korkotuotot	106	61	20	14		8	4
Muut rahoitustuotot	5 329	5 326				3	
Korkokulut	-1 937	-1 760		-177			
Muut rahoituskulut	-1 361	-30	-5	-68	-1 200	-55	-3
VIOSIKATE	10 602	7 583	119	661	2 092	128	18
Poistot ja arvonalentumiset	-11 113	-8 139	-343	-892	-1 672	-48	-18
Suunnitelman mukaiset poistot	-11 113	-8 139	-343	-892	-1 672	-48	-18
Satunnaiset erät	0						
TILIKAUDEN TULOS	-510	-556	-224	-230	419	80	0
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	280			280			
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0						
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	224	0	224				
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	-6	-556	0	50	419	80	0

sisäiset ja ulkoiset tuotot ja kulut, ilman keskinäisten erien eliminointeja

Liikelaitosten tuloslaskelmien yhdistelmä 2011

TULOSLASKELMA 1000 €	YHTEENSÄ	Kajaanin ammatti- korkeakoulu	Vimpelin- laakson kehittämis- liikelaitos	Kajaanin Vesi	Kajaanin Mamselli	Kajaanin kaupungin- teatteri
Toimintatuotot	28 716	4 695	3 002	6 258	12 868	1 893
Myyntituotot	22 905	955	3 001	6 249	12 697	3
Maksutuotot	270					270
Tuet ja avustukset	5 441	3 667			169	1 605
Muut toimintatuotot	100	73	1	9	3	15
Toimintakulut	-38 196	-17 578	-2 110	-2 966	-12 695	-2 848
Henkilöstökulut	-22 033	-11 689		-1 190	-6 951	-2 203
Palvelujen ostot	-6 991	-4 036	-818	-869	-1 017	-252
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 591	-305	-1 289	-864	-4 077	-56
Avustukset	-82	-75				-7
Muut toimintakulut	-2 500	-1 473	-3	-44	-650	-330
TOIMINTAKATE	-9 480	-12 883	892	3 292	173	-955
Verotulot						
Valtionosuudet	13 959	12 987				972
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 460	15	-231	-1 200	-45	1
Korkotuotot	46	20	14		8	4
Muut rahoitustuotot	3				3	
Korkokulut	-177		-177			
Muut rahoituskulut	-1 331	-5	-68	-1 200	-55	-3
VUOSIKATE	3 019	119	661	2 092	128	18
Poistot ja arvonalentumiset	-2 973	-343	-892	-1 672	-48	-18
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 973	-343	-892	-1 672	-48	-18
Satunnaiset erät	0					
TILIKAUDEN TULOS	46	-224	-230	419	80	0
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	280		280			
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0					
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	224	224				
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	550	0	50	419	80	0

sisäiset ja ulkoiset tuotot ja kulut, ilman keskinäisten erien eliminoiteja

5 INVESTOINTIOSA

Investointien perustelut

MAA- JA VESIALUEET

Hankitaan asemakaava-alueen ulkopuolelta erityismaata lähinnä suojelua ja virkistystä varten sekä asemakaavoitetulla alueella maata siten, että kaupunkirakenne tiivistyy ja valmiin kunnallistekniikan käyttöaste kasvaa. Myydään valmiita tontteja rakentajille ja nykyisille tontin vuokraajille. Myydään sellaista muuta maaomaisuutta, jota ei tarvita kaupungin perustehtävän toteuttamiseen.

Kun kaupunkirakenne tiivistyy, saavutetaan pitkäaikaisia kestävän kehityksen mukaisia säästöjä. Kun myydään vuokrattuja tontteja, vuokratulot käyttötaloudessa pienenevät.

Toimivaltadelegointi

Alle 40.000 euron maanhankintapäätökset tekee tekninen toimialajohtaja. Muut maanhankintapäätökset tekee kaupunginhallitus.

RAKENNUKSET (peruskorjaus ja uudisrakentaminen)

Kaupungin painopistealue peruskorjauksissa on tulevana vuosina peruskouluissa ja päiväkodeissa.

Kainuun maakunta -kuntayhtymä

Pääterveysasema

2011 uusitaan varavoimakone, 50.000 €

Otanmäen hammashoitola

2011 muutostöiden loppuun saattaminen 20.000 €

Hoitokoti Toppila

2011 remontoidaan keittiö ja varavoimakone, 200.000 €

Variskankaan toimintakeskus

2011 uusitaan vesikatto ja pihan perusparannus, 150.000 €

Kajaanin lukio, Vuorikatu 2

2010 varattu keittiön peruskorjaus siirtyy vuodelle 2012, 400.000 €

Vuolijoen paloasema

2011 muutostyöt sairaankuljetuksen miehistötiloiksi, 60.000 €

Y- sairaala (Tulliniemen vanhainkoti)

2011 aloitetaan peruskorjaussuunnittelu, 50.000 €

2012 aloitetaan peruskorjaus, 800.000 €

2013 saatetaan peruskorjaus loppuun, 1.200.000 €.

Liikelaitokset

Kajaanin Mamselli

Vuolijoki terveyskeskus, keittiö

2010 keittiö peruskorjataan, tarvitaan Vuolijoen alueen ainoana valmistuskeittiönä, 250.000 €. keittiön remontti alkaa loppuvuodesta.

2011 remontin loppuun saattaminen 150.000 €

Kaupunginteatteri

2011 vesikaton, ulkoseinien maalaus ja ikkunoiden uusiminen, 130.000 €.

Sivistystoimiala

Peruskoulut

Keskuskoulu

2011 Peruskorjauksen aloitus, 2.200.000 €

Valtion avustus, 1.000.000 €

2012 peruskorjaamisen jatkaminen, 3.700.000 €

Valtion avustus, 800.000 €

2013 Peruskorjauksen saattaminen loppuun, 2.100.000 €

Koulun peruskorjaamiseen tulossa valtion avustusta 50 % ykkösvaiheeseen eli 1.800.000 €

Hauholan koulu ja Pietari Brahe/Lehtikankaan koulu

2012 aloitetaan koulujen peruskorjauksen suunnittelu tai vaihtoehtona tilojen toteuttaminen uudisrakennuksena, 100.000 €

Pietari Brahe/Soidinsuon koulu

2011 peruskorjataan teknisen työn tilat asianmukaisiksi, 200.000 €

2012 katetaan koulun valopiha, 150.000 €

Teppanan koulu

2012 vesikaton uusiminen ja ulkomaalaus, 270.000 €

Nakertajan koulu

2011 lämpölinjojen uusiminen, lämpölinjat ovat huonossa kunnossa ja vesi seisoo putkikaanalissa ja lämmöntuotannon uusiminen, 300.000 €

2012 keittiön peruskorjaaminen, 150.000 €

Väinölän koulu

2011 ulkopuolen maalaus, 60.000 €

Lohtajan koulu

2011 rakennetaan turvallisempi oppilaiden jättöpaikka ja lisätään säilytystilaa luokkiin, 100.000 €

Kätönlahden koulu

Koulun peruskorjaamiseen saatiin ns. jälkirahoitteista valtionavustusta 1.175.000 €, joka maksetaan kaupungille seitsemän vuoden aikana. Peruskorjauksen valmistuessa vuonna 2010 investointimenuun saatu jälkirahoitteinen valtionavustus kirjataan hankintamenuun vähennyksenä valmistumisvuoden tilinpäätökseen, ja tulevien vuosien valtionavustus käsitellään saamisten vähennyksenä.

2011 Kätönlahden koulun peruskorjauksenviimeistelyt 40.000 €.

Lyseo

2011 piha-alueen kunnostaminen, piha on pahoin routavaurioitunut, 160.000 €

Liikennepuisto

Lasten liikennepuisto on toiminut 30 vuotta alkuperäisessä kunnossa olevin puittein.

2011 liikennepuiston huoltorakennuksen uusiminen, 100.000 €

Hankkeen edellytyksenä on valtion avustus, jolla peruskorjataan koko liikennepuisto. Rakennuksen osalta avustusta haetaan 50.000 €.

Päiväkodit

Huuhkajanvaaran päiväkot

2011 liikennejärjestelyt turvallisemmaksi, 100.000 €

Päiväkoti, koulukatu 3

2011 vesikaton uusiminen, 40.000 €

Lohtajan päiväkot

2011 peruskorjauksen saattaminen loppuun, 780.000 €

Kuurnan päiväkot

2012 ulkovaraston uusiminen, 50.000 €

Vanamon päiväkot

2013 päiväkodin laajennus, 450.000 €.

Kulttuurilaitokset

Kaukametsän Sali

2011 vesikaton uusiminen matalalta osalta ja invahissin rakentaminen, 70.000 €

Musiikkiopisto

2011 vesikaton korjauksia valokattojen osalta, 50.000 €

Pääkirjasto

2011 ikkunoiden uusiminen aloitetaan, 40.000 €

2012 ikkunoiden uusinta jatkuu, 40.000 €.

Ympäristötekkinen toimiala

Vesiliikuntakeskus

2011 Varaus hankkeen aloittamiseksi, 2.000.000 €

2012 Hankkeen päätoteutusvuosi, 7.900.000 €

2013 Hankkeen saattaminen valmiiksi, 1.600.000 €

Hankkeelle on myönnetty valtionavustusta, 750.000 €, vuonna 2008

Kajaanihalli

2011 vesikaton uusiminen, 160.000 €

Uimahalli

2011 Varaudutaan tekniikan korjauksiin ja rakennetaan puuttuva inva-wc, 40.000 €

Vienankatu 5–7

2011 piha-alueiden kunnostus, 80.000 €

Kaupungintalo

2011 tilamuutoksia, ulkoseinien uusiminen ja jäähdytyslaitteiston uusiminen, 850.000 €.

Muut rakennushankkeet

- 2011** varaudutaan muihin rakennushankkeisiin seuraavasti:
 Ensisijaisesti pihojen ja rakennusten pinta- ja pohjavesien hallintaan liittyvät peruskorjaustyöt, 155.000 €
 Koulujen ja päiväkotien pihojen kunnostuksiin, 300.000 €
 Sisäilmatyöryhmän osoittamat home- ja vesikattokorjaukset sekä kosteusvauriot, 210.000 €
 Määräaikaistarkastuksissa havaittujen sähkölaitteiden puutteiden korjaaminen, 30.000 €
 Tilojen käyttötarkoituksen muutokset 130.000 €
 Keittiölaitteiden uusiminen, 150.000 €. Uusitaan Kajaanin Mamselli -liikelaitoksen vuokraamien keittiöiden laitteita, joista vastaa tilapalvelu. Keittiölaiteraha on ollut aiemmin sivistystoimialalla.
 Rakennusautomaatiojärjestelmän laajentaminen ja ylläpito, 50.000 €.

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET

Investointien ensisijaisia kohdealueita tulevina vuosina ovat Kajaanin Veden kanssa yhdessä toteutettavien vesihuoltoon ja katuun kohdistuvien saneeraus- ja uudisrakentamishankkeiden lisäksi kävelykeskusta-alueen jatkorakentaminen sekä erilaiset liikenneturvallisuutta parantavat hankkeet. Määrärahoja tullaan osoittamaan myös siltojen korjausrakentamiseen. Määrärahaa on korotettu edelliseen vuoteen verrattuna n. 0,8 milj. euroa keskeisinä perusteina kunnallistekniikan peruskorjauksen tehostaminen sekä riittävän tonttitarjonnan varmistaminen.

Kunnallistekniikan suunnittelu ja tutkimus

Määräraha käytetään sellaisten kaupungin omien hankkeiden suunnitteluun sekä tutkimuksiin, joille ei ole olemassa vielä hankekohtaista rahoitusta.

- 2011** 40.000 €
 2012 ja 2013, rahavaraus on 40.000 €/vuosi.

Kunnallistekniikan rakentaminen

- 2011** määrärahavaraus 4.760.000 €.
Merkittävimmät hankkeet:
 Parannetaan liikenneturvallisuutta rakentamalla Ahontien/Paltaniementien risteykseen kiertoliittymä, 300.000 €
 Vanhojen katujen päällystäminen ja asfalttikulutuskerrosten lisääminen, 444.000 €.
 Kunnallistekniset yhteistyökohteet Kajaanin Veden kanssa, 3.065.000 €.
 Suurimmat hankkeet ovat (kustannusarvio katurakentamisen osalta):
 Ylä-Lehtikankaan alueen katujen saneeraus, 315.000 €
 Purolan alueen katujen saneeraus, 830.000 € sekä
 Hunajakuja, uudisrakennuskohde, 160.000 €
 Kangasmaaston alueen katurakentaminen aloittaminen, 225.000 €
 Heinisuon teollisuusalueen katurakentaminen, 85.000 €
 Petäisenrannan teollisuusalueen katurakentaminen, 495.000 €
 Komiahontien saneeraus, 600.000 €
 Mielikinpolun saneeraus, 120.000 €
 Kukonpolun kevyen liikenteen väylän rakentaminen, 130.000 €.
 Pelkän kadun sekä muuhun kunnallistekniikan rakentamiseen on varattu 890.000 €.

Suurimmat hankkeet:

Oravantien ja Revontien saneeraus, 190.000 €
Porttilan alueen saneeraus, 170.000 €
puistojen kunnostamiseen varattu määräraha, 200.000 €
leikkikenttien rakentaminen ja kunnostaminen varattu määräraha, 150.000 €
liikennevalojen kunnostukseen on varattu, 50.000 €.

- 2012 määrärahavaraus, 5.100.000 €.
Rahavaraukseen sisältyy mm.
Purolan ja Komiahon alueen katujen saneerauksien jatkamista
Petäisenrannan teollisuusalueen rakentamisen jatkaminen
Kangasmaaston asuntoalueen rakentaminen
Rajavartioston alueen kehittämisen aloittaminen.
- 2013 määrärahavaraus, 4.400.000 €.

Urheilu- ja ulkoilualueet sekä satamat

- 2011** vuoden määrärahaan, 190.000 € sisältyy rahavaraukset seuraaviin hankkeisiin:
Venesatamien ja uimarantojen kunnostaminen, 100.000 €
Nakertajan lähiliikunta-alueen rakentaminen, 2. vaihe, 80.000 €.
- 2012 määrärahavaraus, 210.000 €, yksi lähiliikunta-alue, venesatamien ja uimarantojen kunnostamiset jatkuvat.
- 2013 määrärahavaraus, 140.000 €, lähiliikunta-alue jatkuu.

Sillat

- 2011** vuoden määräraha, 250.000 € kohdistuu Koivukosken sillan korjaukseen
- 2012 määrärahavaraus, 450.000 €, Koivukosken sillan remontti jatkuu, Kynnäspäänniemien kevyen liikenteen silta
- 2013 määrärahavaraus, 685.000 €, kohteina Mainuantien alikulkukäytävä kaupunginlammen kohdalla, Linnansillan korjaus, Viitasen alikulkukäytävä.

Kajaaninjoen kulttuuriympäristön kunnostaminen

- Rantapuiston saneeraus jatkuu kohteina puiston kunnostaminen, puuston maiseman avaaminen, valaistuksen uusimisen sekä pysäköintipaikkojen rakentamisen Koivukosken suuntaan:
- 2011** määrärahavaraus, 50.000 € sisältäen Tervakanavan peruskorjauksen suunnittelun
- 2012 määrärahavaraus, 250.000 €, Tervakanavan peruskorjaus ja jokivarren puistojen kunnostus
- 2013 määrärahavaraus, 50.000 €.

Vuolijoki–Otanmäki

- 2011** määrärahavaraus, 470.000 €, peruskorjataan Kaivosmittaajantie ja Kelotie
- 2012 määrärahavaraus, 600.000 €, peruskorjataan Jokiniityntie ja Metsämiehentie
- 2013 määrärahavaraus, 375.000 €.

IRTAIN OMAISUUS

Kaupunginhallitus-toimiala

Keskushallinto

- 2011** Timecon-järjestelmän uusinta, 45.300 €
 Asiakaspalveluinfotekniikka, 30.000 €
 Kokoussalitekniikka, 50.000 €
 Kaupungintalon kaapelointi rakennusremontin yhteydessä, 70.000 €
 Kaupungin tietoarkkitehtuurin päivitys, 55.000 €.

Kaupunginhallitus, Osakkeet ja osuudet

- 2011** Perustettavan matkailumarkkinointiyhtiön osakepääoma, 2.000 €.

Sivistystoimiala

Varhaiskasvatus

- 2011** Lohtajan päiväkodin ensikertainen kalustaminen, 70.000 €
 Huuhkajanvaaran päiväkodin kalusteet (3–4 uutta ryhmää), 40.000 €

Perusopetus

- 2011** Opetusvälineet, oppilaskalusteet, 100.000 €
 ATK-hankinnat, 100.000 €
2012 Opetusvälineet, oppilaskalusteet, 100.000 €
 ATK-hankinnat, 100.000 €
2013 Opetusvälineet, oppilaskalusteet, 100.000 €
 ATK-hankinnat, 100.000 €

Kirjasto

- 2011** Kainuun yhteisen kirjastojärjestelmän päivitys (Origosta Aurora -järjestelmään, uutta kansainvälistä luettelointistandardia ei voida käyttää vanhassa järjestelmässä), 14.000 €
 Uuden asiakasliittymän hankinta, joka korvaa aikaisemman web-Origo -asiakasliittymän, 18.000 €
 Kirjastoauton hankintaan saatiin vuonna 2009 ns. jälkirahoitteista valtionavustusta 100 000 euroa, joka on kirjattu hankintamenon vähennyksenä vuoden 2009 tilinpäätökseen. Valtionavustus maksetaan kaupungille tasasuuruisin erin seitsemän vuoden aikana ja käsitellään saamisten vähennyksenä.

Kaukametsä

- 2011** Kaukametsän opiston ja musiikkiopiston opetusvälineet, 20.000 €
 Kongressikeskuksen koneet ja kalusto, 50.000 €
2012 Kaukametsän opiston ja musiikkiopiston opetusvälineet, 20.000 €
 Kongressikeskuksen koneet ja kalusto, 47.000 €
2013 Kaukametsän opiston ja musiikkiopiston opetusvälineet, 20.000 €
 Kongressikeskuksen koneet ja kalusto, 46.000 €.

Ympäristötekniinen toimiala

Ympäristö ja maankäyttö

Talouden tasapainottamisohjelma edellyttää henkilöstön määrän vähentämistä luontaisen poistuman avulla.

Mittaustyössä pyritään kaikissa niissä tehtävissä missä se on mahdollista korvaamaan mittaustyöpari yhden kartoittajan tekemällä työllä. Tämä edellyttää satelliittipaikannukseen ja robottitekniikkaan perustuvien mittausvälineiden hankkimista.

Mittauspalvelut

2011 määrärahavaraus, 15.000 € (hankitaan satelliittipaikannin)

2012 määrärahavaraus, 20.000 € (hankitaan robottitakymetri)

2013 määrärahavaraus, 15.000 € (hankitaan satelliittipaikannin).

Kunnallistekniikka

Vuosina 2006–2007 toteutetun kunnallistekniikka-tulosalueen oman toiminnan kehittämissprojektin yhdeksi strategiseksi tavoitteeksi asetettiin oman henkilöstön ja kalustoresurssien määrän mitoittaminen vastaamaan ympärivuotista, päivittäistä omana palvelutuotantona tehtävän työn tarvetta. Tavoite edellyttää myös oman, yli-ikäisen konekaluston uusimista.

Katuyksikkö

2011 määrärahavaraus, 220.000 € (uusitaan kuorma-auto hoitovarustuksella).

2012 määrärahavaraus, 150.000 € (pyöräkuormaaja tai pyöräalustainen kaivinkone).

Puistot ja liikunta-alueet

2011 määrärahavaraus, 70.000 € (hankitaan kunnossapitoajoneuvo, 4-veto avolavapakettiauto sekä henkilönostin Wille-pyöräkuormaajaan)

2012 määrärahavaraus, 120.000 € (uusitaan latukone).

Tilapalvelu

Toimitilapalveluiden ulkoalueiden hoito- ja kunnossapitotyössä ja liikuntalaitosten toiminnassa tarvittavien rikkoutuneen, vanhentuneen tai muutoin tarvittavan kaluston hankkimista ja uusimista.

Toimitilapalvelut

2011 määrärahavaraus, 10.000 € (ulkoalueiden hoitokalustoa, ajoleikkuri)

2012 määrärahavaraus, 12.000 € (ulkoalueiden hoitokalustoa, ajoleikkuri)

2013 määrärahavaraus, 12.000 € (ulkoalueiden hoitokalustoa, ajoleikkuri).

Liikuntalaitokset

2011 määrärahavaraus, 100.000 € (jäähallin kaukalo ja betonilaatan pinnoitus)

2012 määrärahavaraus, 43.000 € (liikuntahallien kaluston uusimista)

2013 määrärahavaraus, 43.000 € (liikuntahallien kaluston uusimista).

Kainuun pelastuslaitos –toimiala

Pelastustoiminta

2011 Sammutusauto, Kuhmo, 230.000 €

Säiliöauto, Kajaani, 210.000 €

Paineilmalaitteita, 50.000 €

Pelastustyökalut, Kuhmo, 40.000 €

Tarkastusauto, Kajaani, 30.000 €

Paineilmakompressori, Suomussalmi, 30.000 €

Öljyntorjuntavene, Kajaani 50 %, 220.000 €

- 2012 Sammutusauto, Vuolijoki, 235.000 €
Säiliöauto, Puolanka, 220.000 €
Pelastustyökalut, Vuolijoki, 40.000 €
Tarkastusauto, 2 kpl, 60.000 €
Firefit-testausjärjestelmä, 30.000 €
VAK/Öljyntorjuntakontti kalusteineen kahdelle vuodelle, 100.000 €
VIRVE-kaluston uusiminen, 70.000 €
Öljyntorjuntaveneen peruskorjaus KV1, 50.000 €
- 2013 Paineilmalaitteiden uusiminen, 50.000 €
Säiliöauto, Hyrynsalmi, 220.000 €
Säiliöauto, Vuolijoki, 220.000 €
Tarkastusauto, 2 kpl, 60.000 €
Öljyntorjuntavene, Paltamo, 100.000 €
VAK/Öljyntorjuntakontti kalusteineen kahdelle vuodelle, 100.000 €
VIRVE-kaluston uusiminen, 70.000 €.

INVESTOINTIOSA 2009–2013

Hankeryhmä/hanke	TP 2009	TA 2010	HK 2011	TA 2011	TS 2012	TS 2013
MAA- JA VESIALUEET						
Tulot	49	400	370	370	370	370
Menot	-19	-100	-100	-100	-100	-100
Nettomenot	30	300	270	270	270	270
RAKENNUKSET						
<i>(peruskorjaus ja uudisrakentaminen)</i>						
<i>Kainuun maakunta-kuntayhtymä</i>						
Pääterveysasema		-60	-50	-50		
Otanmäen hammashoitola		-200		-20		
Lohtajan hammashoitola		-30				
Hoitokoti Toppila	-313	-200	-200	-200		
Variskankaan toimintakeskus	-30		-150	-150		
Kajaanin lukio, Vuorikatu 2	-217	-300			-400	
Vuolijoen paloasema			-60	-60		
Eljaskartano		-30				
Kalliokatu 11		-20				
Y-sairaala (Tulliniemen vanhainkoti)			-50	-50	-800	-1 200
Kätönkuja 5	-8					
Hoitokoti Kallio		-30				
Timperintie 3		-200				
Seppälän oppilaitos	-34					
Seppälän johtajan asunto	-11					
<i>-tulot</i>	5					
Seppälän pieneläinhoitola	-630					
Brahenkatu 3, käsityökeskus		-30				
LIIKELAITOKSET JA MUUT						
Vuolijoki terveysasema		-250	-150	-150		
Mamselli, pääterveysasema, Tähkä	-122					
Työterveysasema	-190					
Linnankatu 6		-100				
Kaupunginteatteri			-130	-130		
Sissilinna		-30				
SIVISTYSTOIMIALA						
<i>Peruskoulut</i>						
Keskuskoulu		-50	-2 200	-2 200	-3 700	-2 100
<i>-valtionavut</i>			1 000	1 000	800	
Kätönlahden koulu	-2 678	-1 500		-40		
<i>-valtionavut</i>	277	675	168			
Hauholan koulu					-100	
Pietari Brahe/Lehtikankaan koulu						
Pietari Brahe/Soidinsuon koulu	-16		-200	-200	-150	
Teppanan koulu					-270	
Nakertajan koulu	-136		-300	-300	-150	
Väinölän koulu			-60	-60		
Kalevan koulu	-65	-20				
Kuluntalahden koulu		-140	-140			
Paltaniemen koulu	-45					
Lohtajan koulu			-100	-100		
Kajaanin lyseo	-24		-200	-160		
Liikennepuisto		-100	-100	-100		
<i>-valtionavut</i>		50	50	50		

Hankeryhmä/hanke	TP 2009	TA 2010	HK 2011	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Päiväkodit						
Hetteenmäen päiväkoti	-28					
Huuhkajavaaran päiväkoti			-100	-100		
Montessori-päiväkoti (ent.Laitila)	-26					
Päiväkoti, koulukatu 3			-40	-40		
Lohtajan päiväkoti	-15	-450	-780	-780		
Nakertajan päiväkoti	-52					
Mäntylän päiväkoti		-100				
Kuurnan päiväkoti					-50	
Vanamon päiväkoti		-40				-450
Kulttuurilaitokset						
Kaukametsän sali			-70	-70		
Musiikkiopisto			-50	-50		
Kainuun Museo		-50				
Pääkirjasto			-40	-40	-40	
YMPÄRISTÖTEKNINEN TOIMIALA						
Vesiliikuntakeskus	-5	-2 000	-2 000	-2 000	-7 900	-1 600
-valtionavut		300	300	300	450	
Vimpelin urheilukeskus		-270				
Kajaanihalli			-160	-160		
Uimahalli			-40	-40		
Otanmäen urheilutalo	-251	-680				
-valtionavut		280				
Raatihuone	-97				-20	
-valtionavut	30					
Vienankatu 5 ja 7			-100	-80		
Kaupungintalo	-183	-300	-850	-850		
Konevarikko	-48	-80				
Mittaustoimisto, Varastokatu	-59					
Haukilammen kämppä						
Lönnotinkatu 1	-29					
MUUT RAKENNUSHANKKEET						
Pihatyöt ja pintavesiteknikka	-144	-155	-155	-155	-155	-155
Koulujen ja päiväkotien pihat			-300	-300		
Home- ja vesikattokorjaukset	-256	-210	-210	-210	-210	-210
Kiinteistöjen sähkölaitteet	-37		-30	-30	-30	-35
Kiinteistöjen energiatal.parantaminen		-30	-30			
Käyttötarkoituksen muutokset	-133	-100	-100	-130	-130	-150
Keittiölaitteiden uusiminen	-113	-150	-150	-150	-150	-150
Rakennusautomaatio	-20	-50	-50	-50	-50	-50
-valtionavut						
Myydyt rakennukset	38					
TULOT						
Valtionavut	312	1 305	1 350	1 350	1 250	
Myynnit	38					
RAKENNUKSET YHTEENSÄ						
Tulot	351	1 305	1 350	1 350	1 250	0
Menot	-6 016	-7 955	-9 177	-9 205	-14 305	-6 100
Nettomenot	-5 666	-6 650	-7 827	-7 855	-13 055	-6 100

Hankeryhmä/hanke	TP 2009	TA 2010	HK 2011	TA 2011	TS 2012	TS 2013
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET						
Suunnittelu ja tutkimus	-90	-40	-40	-40	-40	-40
-myyntituotot	16					
Kunnallistekniikan rakentaminen	-5 104	-3 528	-4 760	-4 760	-5 100	-4 400
-tulot	1 288					
Urheilu- ja ulkoilualueet, satamat	-328	-220	-190	-190	-210	-140
-valtionavut	73	50	50	50	100	
Sillat	-170	-350	-250	-250	-450	-685
Kajaaninjoen kulttuuriympäristö	2	-60	-50	-50	-250	-50
Petäisenniskan kehittämisprojekti	-626					
-myyntituotot	115					
Otanmäki-Vuolijoki	-361	-540	-470	-470	-600	-375
TULOT						
Valtionavut	73	50	50	50	100	
Myynnit	1 419					
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET YHTEENSÄ						
Tulot	1 492	50	50	50	100	0
Menot	-6 678	-4 738	-5 760	-5 760	-6 650	-5 690
Nettomenot	-5 186	-4 688	-5 710	-5 710	-6 550	-5 690
YMPÄRISTÖTEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
Tulot	1 892	1 755	1 770	1 770	1 720	370
Menot	-12 714	-12 793	-15 037	-15 065	-21 055	-11 890
Nettomenot	-10 822	-11 038	-13 267	-13 295	-19 335	-11 520
IRTAIN OMAISUUS						
KAUPUNGINHALLITUS						
Kaupunginhallitus	-15					
Keskushallinto			-250	-250		
SIVISTYSTOIMIALA						
Varhaiskasvatus	-62	-100	-110	-110		
Perusopetus	-162	-300	-200	-200	-200	-200
Kirjasto	-175	-29	-32	-32		
-valtionavut	69					
Kaukametsä	-3	-30	-70	-70	-67	-66
YMPÄRISTÖTEKNINEN TOIMIALA						
Maankäyttö	-43	-25	-15	-15	-20	-15
Kunnallistekniikka	-372	-350	-290	-290	-270	
Tilapalvelu	-43	-40	-110	-110	-55	-55
KAINUUN PELASTUSLAITOS						
Kainuun pelastuslaitos	-219	-640	-810	-810	-805	-820
-valtionavut	73	222				
Irtaimen omaisuuden myynti	87					
TULOT						
Valtionavut	142	222				
Myynnit	87					
IRTAIN OMAISUUS YHTEENSÄ						
Tulot	229	222	0	0	0	0
Menot	-1 094	-1 514	-1 887	-1 887	-1 417	-1 156
Nettomenot	-866	-1 292	-1 887	-1 887	-1 417	-1 156
RAHOITUSARVOPAPERIT						
Osakkeet ja osuudet						
Myynnit						
Hankinnat	-19		-2	-2		
Nettomenot	-19					
INVESTOINNIT YHTEENSÄ						
Tulot	2 120	1 977	1 770	1 770	1 720	370
Menot	-13 827	-14 307	-16 926	-16 954	-22 472	-13 046
Nettomenot	-11 707	-12 330	-15 156	-15 184	-20 752	-12 676

6 RAHOITUSOSA

Kajaanin kaupungin rahoituslaskelma

1000 euroa	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Toiminnan rahavirta	6 089	6 667	7 583	9 082	9 216
Vuosikate	6 349	6 667	7 583	9 082	9 216
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjaukset	-260				
Investointien rahavirta	-11 468	-12 330	-15 184	-20 752	-12 656
Investointimenot	-13 827	-14 307	-16 954	-22 472	-13 026
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 946	1 527	1 400	1 350	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	413	450	370	370	370
Rahoituksen rahavirta	5 394	3 300	7 200	10 700	2 700
Antolainaukset muutokset	735	200	200	200	200
Antolainasaamisten lisäykset					
Antolainasaamisten vähennykset	735	200	200	200	200
Lainakannan muutokset	3 299	3 100	7 000	10 500	2 500
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	10 000	10 000	15 000	19 000	11 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-7 926	-6 900	-8 000	-8 500	-8 500
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 225				
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 360				
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	15	-2 363	-401	-970	-740

7 LIIKELAITOKSET JA TYTÄRYHTIÖT

LIIKELAITOKSET

Kajaanin ammattikorkeakoulu –liikelaitos

Palvelun perustelut - lakisääteisyys - viranomaistehtävät - hyöty tai arvo kuntalaisille	<p><u>Lakisääteisyys</u> Lain mukaan kunnan ei tarvitse järjestää amk-opetusta, mutta toimintaa säätelevät mm. seuraavat: Amk-laki 351/03 ja -asetus 352/03; Asetus korkeakoulututkintojen järjestelmästä 426/2005; toimilupapäätökset 15.6.95 (20/401/95), 23.4.98 (13/401/98), 17.6.03 (19/401/03); vuosittaiset koulutusohjelma- ja tutkintopäätökset; Asetus amk:jen yhteishakujärjestelmästä 353/03; Opintotukilaki 65/94 ja -asetus 260/94.</p> <p><u>Viranomaistehtävät</u> Toimii viranomaisena mm. opintotukiasioissa ja muutoinkin julkisena organisaationa hoitaa tarvittavat viranomaistehtävät.</p> <p><u>Hyöty tai arvo kuntalaisille</u> Koulutus, tutkimus, osaamisen kehittäminen, aluekehitys</p>
Palvelujen tuottamistapa	Tutkintoon johtavat koulutukset (nuoriso- ja aikuiskoulutus sekä ylempät amk-tutkinnot), ja niihin liittyvät tukipalvelut tuotetaan pääosin omana työnä. Tutkintoon johtavaa aikuiskoulutusta järjestetään myös muilla paikkakunnilla (mm. Kuusamo, Oulu). Erikoistumisopinnot, avoin amk, täydennys- ja aikuiskoulutus sekä niihin liittyvä palvelutoiminta tuotetaan yhteistyössä Oulun yliopiston kanssa (AIKOPA). Soveltavaa tutkimus- ja kehitystoimintaa sekä aluekehitystyötä toteutetaan omana toimintana (t&k –yksikkö), tutkimus- ja koulutuskeskus CEMISin kautta ja erilaisissa muissa yhteistyöverkostoissa. Innovaatio- ja yritystoimintaa kehitetään INNOVAN kautta. Yhteistyötä tehdään myös muiden koulutusorganisaatioiden (mm. yliopistokeskus, muut amk:t, KAO) ja työelämä/elinkeinoelämäorganisaatioiden kanssa. Talous- ja henkilöstöhallinnossa tukeudutaan Kainuun maakunta – kuntayhtymän ja Kajaanin kaupungin palveluihin.
Vaihtoehtoiset tuottamistavat	Koulutukset ja palvelut ostetaan muilta tuottajilta. Tutkintoon johtavina koulutuksina toteutetaan myös muiden amk:jen tutkintoja (esim. fysioterapeutti, sosionomi).
Toimintaympäristön ja palvelutarpeen muutokset	Toimintaympäristön muutokset: väestön ikääntyminen ja väheneminen, nuorten määrän lasku, terveydenhuollon henkilöstön eläköityminen, globalisoituminen, aluekehitysrahoituksen supistuminen, tekniikan alan vetovoiman aleneminen, korkeakoulujen rakennemuutokset. Palvelutarpeen muutokset: teollisuuden rakennemuutokset lisäävät aikuiskoulutuksen tarvetta => painopiste aikuiskoulutukseen ja yritystoiminnan /yritysjäytymisen edistämiseen; nopea reagointikyky, verkostoituminen, profiloituminen, markkina-alueen laajentaminen, kilpailukykyyn varmistaminen, matkailu- ja kaivannaisalojen koordinoituvastuu koko Pohjois-Suomessa ja pelialalla valtakunnallisesti.
Perustehtävä	<p>Kajaanin ammattikorkeakoulu edistää koulutuksellaan ja tutkimus- ja kehitystoiminnallaan vaikutusalueensa osaamista, hyvinvointia ja yrittämistähtoa.</p> <p>Kajaanin ammattikorkeakoululla on valmistelussa KAMK'20 strategia, jonka linjaukset on hyväksytty ammattikorkeakoulun johtokunnassa 16.8.2010. Strategia täsmenee syksyn aikana, joten sen mukaiset tekstit kirjataan viimeistään vuoden 2012 palvelustrategiaan.</p>

Visio 2016	Kajaanin ammattikorkeakoulu on koulutuksen ja kehittämisen huippuyksikkö Pohjois- ja Itä-Suomessa sekä valituilla aloilla (ajoneuvotietojärjestelmät, pelit, aktiviteettimatkat) valtakunnallisesti ja kansainvälisesti tunnustettu toimija.
Riskit 2011–2016 riskikartoituksen perusteella	<p>Ydin- ja tukitoimintojen riskit:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ asiakkaiden käyttäytyminen (esim. hakijamäärät, opiskelijoiden poissaolot) ▪ atk-järjestelmien toimivuus ja varmuus ▪ markkinoinnin oikea kohdentaminen <p>Henkilöriskit:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ henkilöstön saatavuus, epätasainen kuormittuminen ja jakautuminen, ikääntyminen ▪ osaamisen keskittyminen yksittäisille henkilöille (pitkät poissaolot, varahenkilö- ja sijaisjärjestelyt, avainhenkilöiden menetys) ▪ sitoutuminen ▪ projektitoiminta (henkilöiden vaihtuvuus) ▪ opiskelijoihin ja henkilöstöön kohdistuvat fyysiset uhat <p>Suunnittelu - ja seurantarjestelmän riskit</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ulkoiset palvelusopimukset esim. maakunnan hinnoittelumuutokset, vuokrat ▪ toteutumaseurannan ongelmat: tietojärjestelmien toimivuus (mySAP, HeHa, Asio) <p>Johtamisjärjestelmän riskit:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tulevaisuuden ennakointi ▪ investointien kohdentaminen ▪ henkilöstöressurssien oikea kohdentaminen ▪ laadunvarmistusjärjestelmän ja KAMK'20 strategian jalkauttaminen ▪ Kajaanin korkeakoulukonsortion toimintamallin sisäänajo <p>Hallinnolliset riskit:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ korkeakoulupolitiikan muutokset, valtiovallan tavoitteet suurempien ammattikorkeakoulujen muodostamiseksi ▪ ylläpitäjän muutokset ▪ lainsäädännön muutokset, ammattikorkeakoululain ja /tai rahoituslain muutokset <p>Tieto-, tietoturva- ja tietojärjestelmien riskit:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kulunvalvonta, ovien ja tietokoneiden lukitseminen käyttöoikeudet/salasanat - pääkäyttäjät, muutosten päivitys ▪ kannettavat, muistitikut, puhelinten käyttö ▪ tiedon häviäminen/muuttuminen-arkistointi, salassa pidettävät tiedot <p>Omaisuuksriskit:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ varkaudet, katoamiset, tulipalo tms. ▪ irtaimiston hallinta (kalusteet, autot, tietokoneet, kamerat yms.) <p>Rahoitusriskit:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vos- muutokset (amk-rahoituksen ja hallinnon merkittävät muutokset), rahoittajien säännösten ja toimintatapojen muutokset ▪ kuntarahoitus, ylläpitäjän taloustilanteen vaikutukset kehittämistoimintaan saatuun tukeen ▪ vuokramenojen kasvu ja opiskelijapohjan väheneminen vaikuttaa negatiivisesti talouteen
Strategiset tavoitteet 2011–2016	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Haluttu opiskelupaikka Haluttu yhteistyökumppani Aluevaikutukseltaan merkittävä amk Suomessa</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Kehittävä ja kehittyvä työyhteisö Haluttu ja arvostettu työpaikka Amk:n profiiliin mukainen huippuhenkilöstö</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Toimiva ja tehokas opiskelija-polku Toimiva ja tehokas t&k-prosessi Toimivat ja tehokkaat tuki-prosessit</p>

	<p><u>Taloudelliset resurssit</u> Kustannustehokkuus ja –vastaavuus Ulkoisen tulonhankinnan tehokkuus</p>
TA 2011	
Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p>Ammattikorkeakoulun toiminta ja talousarvio pohjaa valtionosuuteen (vos). Talouden tasapainottamisohjelman mukaan ammattikorkeakoulun kehittämis- ja hanketoiminnan toiminta-avustusta leikataan 200.000 €/v vuosina 2010 - 2016. Vuoden 2011 toiminta-avustus on 400.000 €.</p> <p>Mittarit: talousarviossa pysyminen, toimintatavoitteiden saavuttaminen</p>
Henkilöstösuunnitelman tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p>Talouden tasapainottamisohjelmaan 2010 - 2016 sisältyvässä henkilöstösuunnitelmassa ei ole tavoitteita ammattikorkeakoulun henkilöstövähennyksistä. Henkilöstön kehitys (htv) raportoidaan talousseurannan yhteydessä.</p>
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p>Sisäinen valvonta toteutetaan Kajaanin kaupungin sisäisen valvonnan yleisohjeen mukaisesti. Toiminnassa noudatetaan ammattikorkeakoulun johtosääntöä ja sisäisiä sääntöjä sekä laadunvarmistusjärjestelmää (ml. prosessikuvauksia, toimintaohjeita, arvioiteja). Vuonna 2011 tehdään itsearviointi SWOT-menetelmällä. Talustilannetta ja toimintaa seurataan kuukausittain johtoryhmässä ja neljännesvuosiraportoinnin kautta. Vakuutukset pidetään ajan tasalla. Merkittävät sopimukset tarkistutetaan lakitoimistolla. Hyväksymis-, hankinta- ja allekirjoitusoikeudet määritellään viranhaltijapäätöksillä. Hankinnoissa noudatetaan hankintalakia ja kaupungin pienhankintaohjetta. Riskikartoitus pidetään ajantasaisena ja kattavana.</p> <p>Mittarit: talousarviossa pysyminen, toimintatavoitteiden saavuttaminen, ohjeiden noudattaminen, arviointien toteutuminen</p>
Vuositavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Konsortion ja alueellisen yhteistyön kehittäminen ja vakiinnuttaminen Painoalojen (ATJ, pelit ja aktiviteettimatkailu) ja osaamisalueiden kehittäminen Koulutusohjelmien kehittäminen alueen tarpeisiin</p> <p>Mittarit: koulutuksen vetovoima, suoritettut tutkinnot, painoaloihin kohdistuvien hankkeiden osuus hankekannasta (% €:sta)</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Osaamisen ja työhyvinvoinnin kehittäminen</p> <p>Mittarit: työyhteisön toimivuus</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> KAMK'20 strategian toimeenpanon käynnistäminen Kainuun korkeakoulustrategian uudistaminen CEMIS ja INNOVA toiminnan käynnistäminen Opetuksen ja TKI integrointiin ja virtuaalioppimiseen panostaminen</p> <p>Mittarit: asiakastyytyväisyys, opintopisteet t&k –hankkeissa/läsnä olevat tutkinto-opiskelijat</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> EU-hankekauden loppumiseen varautuminen Kulu- ja tuottokehityksen ennakointi ja huomioiminen tulevaisuuden suunnittelussa =>hyvän talustilanteen varmistaminen myös tulevaisuudessa</p> <p>Mittarit: keskeyttämisaste, talousarviossa pysyminen, maksullisen palvelutoiminnan tulojen määrä suhteessa koko tulo-rahoituksen määrään (%)</p>
TS 2012–2013	

Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet	Ammattikorkeakoulun toiminta ja talousarvio pohjaa valtionosuuteen (vos). Talouden tasapainottamisohjelman mukaan ammattikorkeakoulun kehittämis- ja hanketoiminnan toiminta-avustusta leikataan 200.000 €/v vuosina 2010 - 2016. Vuosien 2012 - 2013 toiminta-avustus on 400.000 €/v.				
Henkilöstösuunnitelman tavoitteet	Talouden tasapainottamisohjelmaan 2010 - 2016 sisältyvässä henkilöstösuunnitelmassa ei ole tavoitteita ammattikorkeakoulun henkilöstövähennyksistä. Henkilöstön kehitys (htv) raportoidaan talousseurannan yhteydessä.				
Vuositavoitteet	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Konsortion kehittäminen ja vakiinnuttaminen Painoalojen (ATJ, pelit ja aktiviteettimatkailu) ja osaamisalueiden kehittäminen Koulutusohjelmien kehittäminen alueen tarpeisiin "Yhden luukun" aikuiskoulutuksen kehittäminen (AIKOPA + KAO)</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Osaamisen ja työhyvinvoinnin kehittäminen</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> KAMK'20 strategian toimeenpanon jatkaminen Kainuun korkeakoulustrategian toteuttaminen CEMIS- ja INNOVA -toiminnan vakiinnuttaminen</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> EU-hankekauden loppumiseen varautuminen Kulu- ja tuottokehityksen ennakointi ja huomioiminen tulevaisuuden suunnittelussa =>hyvän taloustilanteen varmistaminen myös tulevaisuudessa</p>				
Mittarit	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Henkilöstö, HTV2 ¹	213,7	205	220	220	220
<u>Asiakastytyväisyys (ast.1-5):</u> AIKOPAn asiakastytyväisyys	4,1	3,8	≥ 4	≥ 4	≥ 4
<u>Opiskelijoiden tyytyväisyys</u> ² (osittain/ täysin tyytyväinen %) opetuksen laatuun	80	≥ 80	≥ 80	≥ 80	≥ 80
ohjauksen laatuun	83				
harjoittelun ohjauksen laatuun	85				
OPALA, sijaluku amk:eista	4	≤4	≤4	≤4	≤4
Työyhteisön toimivuus (1-4) ²	3,38	3,2	3,2	3,2	3,2
Kehityskeskustelut (1-4) ³ vakituiset	3,94	4	4	4	4
määräaik. > 1 v	3,29				
määräaik. < 1 v	2,17				
<u>Muut strategiset mittarit:</u>					
Koulutuksen vetovoima (ensisij.hakijat/aloituspaiikka)	2,6	≥ 2,5	≥ 2,5	≥ 2,5	≥ 2,5
Keskeyttämisaste	10,8	9	9	9	9
Suoritettut tutkinnot	361	339	339	339	339
Painoaloihin kohdistuvien hankkeiden osuus hankekannasta (% €:sta)	57,3	60	60	60	60
Maksullisen palvelutoiminnan tulojen määrä suhteessa koko tutorahoituksen määrään (%)	16,7	ei määritelty	17,0	18,0	18,0
Opintopisteet t&k – hankkeissa/läsnä olevat tutkinto-opiskelijat	5,4	ei määritelty	≥ 5,5	≥ 5,5	≥ 5,5

¹HTV2 = palkallisten palveluksessaolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365 * (osa-aikaprosentti/100), vakinaiset, määräaikaiset, työllistetyt ja sivutoimiset pl. sopimuspalomiehet, ei harjoittelijat eikä oppisopimuksella olevat

²Asteikko 1–4: 1 = täysin eri mieltä, 2 = osittain eri mieltä, 3 = osittain samaa mieltä, 4 = täysin samaa mieltä

³Väite: Käyn vähintään kerran vuodessa kehityskeskustelun esimieheni kanssa. Asteikko 1–4: 1 = täysin eri mieltä, 2 = osittain eri mieltä, 3 = osittain samaa mieltä, 4 = täysin samaa mieltä

KAJAANIN AMMATTIKORKEAKOULU

TULOSLASKELMAOSA 1000 euroa	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Liikevaihto	13 398	13 366	13 942	13 995	14 031
<i>Liikevaihto sis.ko.vuoden valtionosuutta (lisätieto)</i>	12 123	12 592	12 987	13 075	13 173
Liiketoiminnan muut tuotot	88	31	73	73	73
Tuet ja avustukset kunnalta (yleinen)	600	400	400	400	400
Muut tuet ja avustukset	1 986	3 921	3 267	3 091	2 910
Liikevaihto ja muut tuotot yhteensä	16 072	17 717	17 682	17 559	17 415
Toimintakulut:					
Materiaalit ja palvelut	-3 282	-4 380	-4 341	-4 998	-5 199
Henkilöstökulut	-10 472 ^{x)}	-11 999 ^{x)}	-11 689 ^{x)}	-10 987 ^{x)}	-10 640
Poistot	-283	-312	-343	-310	-314
Liiketoiminnan muut kulut	-1 480	-1 400	-1 547	-1 463	-1 471
Liikelyijäämä	555	-374	-239	-198	-209
Muut korko ja rahoitustuotot	38	30	20	25	28
Korvaus peruspääomasta ja muut rah.kulut	-19	-6	-5	-6	-7
Satunnaiset tuotot ja -kulut	0	0	0	0	0
Vapaaehtoisen varauksen lisäys (-) tai vähennys (+)	-424	350	224	179	188
Tilikauden yli-/alijäämä	150	0	0	0	0

x) Hankeiden hlöstömenot on voitu arvioida vain osittain

INVESTOINTIOSA 1000 euroa	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Atk- yleisinvestoinnit:					
internet-päivitys			-50		
neuvottelutilojen etäyhteysvälineet ja kokoustekniikka			-30		
Liiketalous- ja matkailuala;					
matkailualan koulutuksen kalustohankinnat			-20		
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala:					
hoitotyökoulutuksen kalustohankinnat			-10		
liikunnan ja vapaa-ajan koulutuksen kalustohankinnat			-10		
Tekniikan ja liikenteen ala:					
insinöörikoulutuksen laite- ja laboratorihankinnat			-40		
Tietojärjestelmät/Cemis:					
tietotekniikan koulutusohjelman laite- ja laboratorihankinnat			-30		
tietojenkäsittelyn koulutusohjelman laite- ja laboratorihankinnat			-30		
Vakituisen toiminnan nettoinvestoinnit yhteensä	-212	-408	-220	-250	-250
PROJEKTIT:					
Liikkuva kaivannais- ja kiviainesosaamisen laboratorio (sis.telakointiaseman suunnittelun, rakentamisen sekä laitehankinnat)		tulot	103		
		menot	-120		
		netto	-17		
* Mopedi-hankkeelle haettu jatkoaikaa 30.4.2011 saakka. Osa Investoinneista toteutuu v.2011					
Kajak Game Studio-investointihanke (A31359)		tulot	20		
		menot	-20		
		netto	0		
Investointiprojektikori (suunnitteilla olevat hankkeet)		tulot	350		
		menot	-500		
		netto	-150		
Projekti-investointien nettomenot yhteensä	-52	-24	-640	-120	-120
Investointien kokonaismenot	-1 352	-1 177	-860	-370	-370
Rahoitusosuudet inv.menoihin	1 088	745	473	0	0
Käyttöomaisuuden luovutustulot	0	0	0	0	0
Investointien nettomenot	-264	-432	-387	-370	-370

Amk:n mahdolliset omat rakentamisinvestoinnit tuodaan tarvittaessa erikseen johtokunnan käsittelyyn.

KAJAANIN AMMATTIKORKEAKOULU

RAHOITUSLASKELMAOSA 1000 euroa	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Toiminnan ja investointien rahavirta					
Toiminnan rahavirta					
Liikelylijäämä (-alijäämä)	555	-374	-239	-198	-209
Poistot ja arvonalentumiset	283	312	343	310	314
Rahoitustuotot ja -kulut	19	24	15	19	22
Satunnaiset erät	0	0			
Investointien rahavirta					
Investointien nettomenot	-264	-432	-387	-370	-370
Toiminnan ja investointien nettorahavirta 1)	593	-470	-268	-239	-243
Rahoituksen rahavirta					
Lainakannan muutokset:					
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta	0				
Oman pääoman muutokset/peruspääoman muutos	0				
Muut maksuvalmiuden muutokset:					
Saamisten muutos kunnalta	46				
Saamisten muutos muilta	-437				
Korottomien velkojen muutos kunnalta	12				
Korottomien velkojen muutos muilta	166				
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	-213				
Rahoituksen nettorahavirta 2)	-213	-470	-268	-239	-243
Rahavarojen muutos (kohdat 1) ja 2) yhteensä)	380				
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.2009	3 432				
Rahavarat 1.1.2009	3 052				
Rahavarojen muutos	380				

Kajaanin kaupunginteatteri –Oulun läänin alueteatteri -liikelaitos

Palvelun perustelut - lakisääteisyys - viranomaistehtävät - hyöty tai arvo kuntalaisille	<u>Lakisääteisyys</u> Ei lakisääteistä. Toimintaa ohjaa teatteri- ja orkesterilaki (730/1992). <u>Hyöty tai arvo kuntalaisille</u> Teatteri parantaa kajaanilaisten elämänlaatua ja henkistä hyvinvointia, lisää yhteisöllisyyden tunnetta sekä vahvistaa alueellista identiteettiä. Teatteri tukee kaupungin matkailuelinkeinoja, toimii vetovoimatekijänä koulutettujen osaajien saamiseksi Kajaaniin (yliopisto, yritykset, muut palvelut) sekä rakentaa Kajaanin imagoa kulttuurikaupunkina.
Palvelujen tuottamistapa	Kunnallinen liikelaitos. Omat esitykset Kajaanissa ja alueteatterin kautta entisen Oulun läänin alueella ja rajakunnissa sekä muualla Suomessa.
Vaihtoehtoiset tuottamistavat	Kunnallisen liikelaitoksen vaihtoehtona on yksityinen yhdistyspohjainen tai osakeyhtiömallinen teatteri.
Toimintaympäristön ja palvelutarpeen muutokset	Kaupungissa olleiden tuotantolaitosten ja koulutusyksiköiden lakkauttamisen johdosta teatterin on etsittävä jatkuvasti kadonneiden katsojaryhmien tilalle uusia yleisöjä ja kohderyhmiä sekä laajennettava toimintaansa entisten toimialueiden ulkopuolelle muualle Suomeen. Syntyvyyden kasvun johdosta alueteatterin painopiste kannattaa pitää lapsissa ja nuorissa sekä jatkaa yleisötyön ja teatterikasvatuksen tekemistä. Teatterin on tulevaisuudessa myös jalkauduttava enemmän lähemmäs kaupunkilaisia ja tehtävä yhteistyötä muiden paikallisten toimijoiden kanssa yhteisöllisyyden lisäämiseksi. Teatterin on myös verkostoituttava laajasti muiden Suomen ja myös ulkomaisten teattereiden kanssa, koska yhteistyö teatteri-alalla tulee lisääntymään tulevaisuudessa.
Perustehtävä	Esitysten tuottaminen kajaanilaisille, kainuulaisille ja alueteatterin kautta entisen Oulun läänin alueen, rajakuntien ja muun Suomen asukkaille
Visio 2016	Kajaanissa on valtakunnallisesti merkittävä teatteri, joka toimii entisen Oulun läänin ja rajakuntien alueteatterina sekä esiintyy alueteatterin kautta myös muualla Suomessa ja ulkomailla. Lisäksi teatteri tuo suomalaisia ja kansainvälisiä vierailuesityksiä. Kajaanin Kaupunginteatteri on taiteellisesti korkeatasoinen, ihmistä lähellä oleva sekä laajasti valtakunnallisesti ja kansainvälisesti verkostoitunut teatteri, joka tukee kaupungin imagoa kulttuurikaupunkina.
Riskit 2011–2016 riskikartoituksen perusteella	<u>Ahtaat ja hajallaan olevat työtilat</u> Riskin merkittävyys 3 Riskin toteutumisen todennäköisyys 3 Riskin vaikutus 3 Toimenpiteet: Työturvallisuusmääräysten ehdoton noudattaminen. Toimitilakysymyksen ratkaiseminen mahdollisimman pikaisesti <u>Henkilöstön ikääntyminen</u> Merkittävyys 2 Toteutuminen 3 Vaikutus 2 Toimenpiteet: Työhyvinvoinnista huolehtiminen. Nuorten tekijöiden pitäminen teatterissa. Nuorten rekrytointi. <u>Henkilöstön uupuminen</u> Merkittävyys 3 Toteutuminen 2 Vaikutus 3 Toimenpiteet: Tarkka työajanseuranta ja järkevä tuotantosunnittelu. Yhden ensi-illan poistaminen.

	<p><u>Puutteelliset henkilöstöresurssit</u> Merkittävyys 3 Toteutuminen 3 Vaikutus 3 Toimenpiteet: Riittävistä taloudellisista resursseista huolehtiminen. Tehtäväkuvien uusintaminen. Yhden ensi-illan poistaminen.</p> <p><u>Taiteellisen tason alentuminen resurssien heikkenemisen myötä</u> Merkittävyys 3 Toteutuminen 2 Vaikutus 3 Toimenpiteet: Tuotantosuunnittelun sopeuttaminen käytettävissä oleviin resursseihin.</p> <p><u>Tiukka talous</u> Merkittävyys 3 Toteutuminen 3 Vaikutus 3 Toimenpiteet: Oman tulonhankinnan lisääminen kehittämällä yleisötyötä. Yhteistöiden lisääminen ja näkyvyyden parantaminen yleisöpohjan laajentamiseksi. Henkilöstösuunnitelman toteuttaminen.</p>
Strategiset tavoitteet 2011–2016	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Kajaanin kaupunginteatteri on identiteetiltään vahvasti alueteatteri, joka pyrkii takaamaan tasa-arvoisen teatteripalvelujen saavutettavuuden kaikille kohderyhmille Kajaanin kaupungissa ja alueteatterin kautta alueen asukkaille. Alueteatterin ohjelmistossa huomioidaan erityisesti lapset, nuoret sekä vanhukset. Teatteritalon puolella pääpaino on aikuiskatsojissa. Ensi-iltoja on neljä vuodessa, joista kaksi on teatteritalon esityksiä ja kaksi kiertueesityksiä. Lisäksi ohjelmistossa on yksi tai useampi yhteistuotanto muiden teattereiden kanssa sekä Suomessa että ulkomailla. Lisäksi omilla kevytrakenteisemmilla esityksillä pyritään varmistamaan lipputulotavoitteiden saavuttaminen. Yhteistyötä tehdään kaupungin muiden kulttuurilaitosten ja toimijoiden kanssa tiiviisti.</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Teatterin henkilöstösuunnitelman mukaisesti vuoteen 2016 mennessä teatterissa henkilökohtaisen eläkeiän saavuttaa 9,5 henkilöä. Näistä 4 jätetään täyttämättä. Teatterin organisaatio sopeutetaan henkilöstösuunnitelmavuosien kuluessa vastaamaan henkilöstöresurssien vähenemistä. Koulutuksen osalta henkilökuntaa koulutetaan osaamisen parantamiseksi ja uusien tuotantotapojen haltuun ottamiseksi. Työhyvinvointiin kiinnitetään entistä enemmän huomiota, koska henkilöstö ikääntyy ja organisaatiossa tapahtuu muutoksia. Päätöksenteossa korostetaan teatterin johtoryhmän toimintaa, jotta päätöksiä tehtäessä kuultaisiin kaikkia henkilöstöryhmien edustajia.</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Teatterin tuloksellinen palvelustrategian toteuttaminen edellyttää, että teatterin toimitilakysymykset saadaan ratkaistua mahdollisimman nopeasti. Kysymyksen ratkaisemiseksi tarvitaan pitkän tähtäyksen suunnitelma siitä missä toimitiloissa teatteri tulee toimimaan suunnitelmavuosien loppupuolella. Lisäksi tarvitaan lyhyemmän tähtäyksen suunnitelma, millä ratkaistaan se miten olemassa olevissa tiloissa voidaan toimia siihen saakka työturvallisesti sekä taloudellisesti järkevästi. Lisäksi on tärkeää, että teatterille pystytään turvaamaan tarvittavat henkilöstöresurssit strategiassa suunnitellun toiminnan mahdollistamiseksi: iso näyttämö sekä pieni näyttämö, joka toimii myös alueteatterina. Teatteri pyrkii myös lisäämään omien tulojensa ja katsojien määrää tekemällä yleisötyötä sekä laajentamaan esitystensä yleisöpohjaa. Markkinoinnissa pyritään näkyvyyden lisäämiseen uusien katsojien tavoittamiseksi.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Taloudellisessa mielessä teatteri sopeuttaa toimintansa pysyvästi talouden tasapainottamisohjelman vaatimaan toiminta-avustuksen leikkauksiin. Tämä to-</p>

	teutetaan henkilöstösuunnitelman mukaisilla eläköitymisillä sekä lipputulojen ja omien tulojen kasvattamisella. Lisäksi ensi-iltamäärästä vähennetään yksi ja leikkauksia tehdään useisiin talousarvion momentteihin. Valtion harkinnanvaraista tukea pyritään myös kasvattamaan laajentamalla alueteatteritoimintaa koko Suomeen ja myös ulkomaisiin yhteistöihin.
TA 2011	
Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	Kaupungin toiminta-avustus on 1 241 000 euroa, leikkausta 250 000 vuoden 2009 tasoon nähden. Lisäksi teatterin talousarviossa on kattamattomia kaupungin Kuel-maksuja joita on tasattu liikelaitosten kesken palkkamenojen suhteessa. Teatterin lipputulotavoite on korkea ja se pidetään edellisvuoden tasossa, samoin esitysmäärä. Ensi-iltoja vähennetään yhdellä viidestä neljään. Tekniset hankinnat jäädytetään ja markkinoinnista ja esityksien valmistuskuluista leikataan.
Henkilöstösuunnitelman tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	Henkilöstö vähenee yhden htv:n verran yhden näyttelijän eläköitymisen johdosta. Myös vierailijoiden käyttöä vähennetään.
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	Teatterissa tehdään riskien ja vaarojen kartoitus, laaditaan toimintaohjesääntö ja toiminnanohjaussuunnitelma, otetaan Dynasty-asianhallintaohjelma käyttöön, saatetaan toimenkuvien tarkistustyö loppuun.
Vuositavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Teatterissa on neljä eri kohderyhmille suunnattua ensi-iltaa, joista kaksi on kiertue-esityksiä. Tämän lisäksi tehdään kaksi yhteistuotantoa.</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Teatterissa varaudutaan muutoksiin, joita henkilöstösuunnitelman aiheuttamat sopeuttamistoimet vaativat ja toiminta sopeutetaan pysyvästi tasapainottamisohjelman aiheuttamiin muutoksiin. Kehityskeskustelut käydään 100-prosenttisesti koko henkilökunnan kanssa ja tehtävänkuvat tarkistetaan vastaamaan organisaatiomuutosten aiheuttamia toimenkuvien laajennuksia. Lisäksi panostetaan Tyky-toimintaan ja osallistutaan pohjoisten teattereiden aslak- ja tyk-kuntoutukseen.</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Teatterin tilakysymyksessä laaditaan pitkän tähtäyksen suunnitelma niistä tiloista joissa teatteri tulee toimimaan tulevaisuudessa. Lisäksi laaditaan lyhyen tähtäyksen suunnitelma, jolla ratkaistaan miten teatteri voi toimia olemassa olevissa tiloissa työturvallisesti ja taloudellisesti järkevästi. Lisäksi teatterissa lisätään yhteistyötä paikallisten kulttuuritoimijoiden ja laitosten sekä muiden Suomen teattereiden kanssa. Esityksissä huomioidaan eri kohderyhmät. Keväällä esitetään lapsille suunnattu musiikkiteatteri-esitys alueteatteriesityksenä sekä paikallisiin aiheisiin pureutuva komedia teatteritalossa. Syksyllä teatteritalolla esitetään koko perheelle suunnattu esitys ja alueteatterin puolella nuorille, heidän vanhemmilleen ja kasvattajille suunnattu kantaesitys, jota pyritään viemään myös ulkomaille. Markkinoinnissa pyritään näkyvyyden lisäämiseen resurssien heiketessä sekä jatketaan jo aloitettua yhteismarkkinointia muiden kulttuuritoimijoiden ja matkailualan yrittäjien kanssa. Kaukametsän kanssa pyritään pake-toimaan teatteriesityksiä osaksi kokous- ja kongressitoimintaa.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Toteutetaan kaupungin toiminta-avustuksen leikkauksen vaatimien teatterin sisäisten leikkausten vaatimat muutokset vähentämällä yksi ensi-ilta. Pyritään takaamaan lipputulotavoitteen toteutuminen pitämällä esitysmäärä samalla tasolla sekä tuottamalla kevytrakenteisia produktioita isojen tuotantojen rinnalla. Vierailijoita vähentämällä vähennetään tarvetta vierailija-asuntoihin ja pyritään keskittämään teatterin hajalla olevia tiloja yhteen. Tilatyöryhmässä tehdään suunnitelma teatterin tilaratkaisuista ja peruskorjauksista.</p>

TS 2012–2013					
Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet	Kaupungin toiminta-avustus on 1 241 000 euroa vuonna 2012 ja 2013.				
Henkilöstösuunnitelman tavoitteet	Henkilöstösuunnitelman perusteella teatterin henkilöstö vähenee yhden htv:n verran eläköitymisen johdosta.				
Vuositavoitteet	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Neljä ensi-iltaa, joista kaksi kiertue-esityksiä, lisäksi oman henkilökunnan kevyt-rakenteiset tuotannot ja yksi tai useampi yhteistuotanto</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Henkilöstön koulutus Kehityskeskustelut Tyky-toiminta, aslak- ja tyk-kuntoutus</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Yleisötyön lisääminen Tilakysymyksen ratkaisu Yhteistyön lisääminen muiden Suomen teattereiden, paikallisten kulttuuritoimijoiden, koko Kainuun alueiden toimijoiden kanssa ja ulkomaisten teatterien kanssa. Liikelaitosyhteistyöhön ja yhteismarkkinointiin osallistuminen</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Kaupungin toiminta-avustuksen leikkauksen vaatimien leikkausten toteuttaminen teatterin sisällä Omien tulojen kasvattaminen</p>				
Mittarit	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Henkilöstö, HTV2 ¹	48,86	50,0	49,0	48,0	48,0
Työyhteisön toimivuus (1–4) ²	2,94	ei mitata	3,25	ei mitata	3,25
Kehityskeskustelut käyty, %	60,0	4	4	4	4
Myydyt liput	23 572	26 000	26 000	26 000	26 000

¹HTV2 = palkallisten palveluksessaolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365 * (osa-aikaprosentti/100), vakinaiset, määräaikaiset, työllistetyt ja sivutoimiset pl. sopimuspalomiehet, ei harjoittelijat eikä oppisopimuksella olevat

²Asteikko 1–4: 1 = täysin eri mieltä, 2 = osittain eri mieltä, 3 = osittain samaa mieltä, 4 = täysin samaa mieltä

KAJAANIN KAUPUNGINTEATTERI - OULUN LÄÄNIN ALUETEATTERI

TULOSLASKELMAOSA 1000 euroa	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Liikevaihto	218	273	273	273	273
Liiketoiminnan muut tuotot	15	15	15	15	15
Kaupungin toiminta-avustus	1 491	1 361	1 241	1 241	1 241
Valtiontuot	1 154	1 293	1 308	1 329	1 324
Muut tuet ja avustukset	43	19	28	19	19
Materiaalit ja palvelut	-364	-389	-308	-315	-315
Henkilöstökulut	-2 062	-2 198	-2 203	-2 201	-2 188
Poistot ja arvonalentumiset	-26	-35	-18	-14	-13
Liiketoiminnan muut kulut	-331	-339	-337	-347	-358
Liikelylijäämä	138	-1	-1	-1	-1
Rahoitustuotot ja -kulut	-3	1	1	1	1
Rahoitustuotot	5	4	4	4	4
Korvaus peruspääomasta	-8	-3	-3	-3	-3
Tilikauden yli-/alijäämä	135	0	0	0	0

INVESTOINTIOSA 1000 euroa	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Koneet ja laitteet	17				
Investointiavustus					
Investoinnit yhteensä	17	0	0	0	0

RAHOITUSOSA 1000 euroa	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Toiminnan rahavirta					
Liikelylijäämä	138	-1	-1	-1	-1
Poistot ja arvonalentamiset	26	35	18	14	13
Rahoitustuotot ja -kulut	-4	-1	-1	-1	-1
Investoinnit	-17				
Toiminnan rahavirta	143	33	16	12	11
Oman pääoman muutokset					
Muu maksuvalmiuden muutokset	86				
Rahavarojen muutos	229	33	16	12	11

Kajaanin Mamselli -liikelaitos

<p>Palvelun perustelut</p> <ul style="list-style-type: none"> - lakisääteisyys - viranomaistehtävät - hyöty tai arvo kuntalaisille 	<p><u>Lakisääteisyys</u></p> <p>Lain mukaan peruskoulun, lukion ja ammatillisen oppilaitoksen oppilailla on oikeus maksuttomaan ateriaan koulupäivinä. Perusopetuslaki 628/1998, lukio-laki 629/1998, laki ammatillisesta koulutuksesta 630/1998.</p> <p>Laki ei määritä palvelun tuottajaa.</p> <p><u>Hyöty tai arvo kuntalaisille</u></p> <p>Kajaanin Mamsellin tuottamat ateria-, puhtaanapito- ja muut palvelut tukevat ja auttavat kajaanilaisia heidän elämänsä eri vaiheissa (päiväkodit, koulut, oppilaitokset, hoitokodit, kaupunginsairaala, vanhusten ateriapalvelut, työpaikkaruokailu ym.). ATPU-palvelut ovat osa ennaltaehkäisevää terveystyötä ja merkittävä osa laitosten tarvitsemia tukipalveluita. Ruoka täyttää eri ikäryhmille asetetut ravitsemussuositukset.</p> <p>Palveluja kehitetään laadukkaiksi ja kustannustehokkaiksi palvelupaketeiksi yhteistyössä asiakkaiden kanssa.</p>
<p>Palvelujen tuottamistapa</p>	<p>Kajaanin Mamselli tuottaa palveluja kaupungin lisäksi Kainuun maakunta - kuntayhtymälle ja muille asiakasryhmille. Kaikkien asiakkaiden kanssa tehdään palvelusopimukset.</p> <p>Palvelut tuotetaan moniammatillisesti. Palvelupakettiin voi kuulua myös ravintola- ja edustustarjoilua (Kaukametsä ja Kajateria), koulujen iltavalvonnan hoitamista ja joissakin pisteissä myös vahtimestaripalvelua. Sairaalassa ja vanhainkoti Tulliniemessä palvelupakettiin kuuluu osittain myös hoitotyötä tukevia palveluja. Lisäksi Mamselli hoitaa hankinta-yhteistyösopimuksen mukaisesti lukuisia hankintaprosesseja Kainuun kunnille ja maakunta -kuntayhtymälle.</p>
<p>Vaihtoehtoiset tuottamistavat</p>	<p>Kajaanin Mamselli tuottaa liikelaitoksena omakustanne-periaatteella Kajaanin kaupungin ja Kajaanissa toimivien maakunnan yksiköiden ateria-, puhtaanapito- ja muut asiakkaan ostamat palvelut.</p> <p>Palvelut voidaan myös ulkoistaa tai yksityistää.</p>
<p>Toimintaympäristön ja palvelutarpeen muutokset</p>	<p>Vuonna 2009 Mamsellin palveluista myytiin 49,8 prosenttia kaupungille, 35,5 prosenttia maakunta- kuntayhtymälle ja 14,7 prosenttia muille asiakasryhmille. Mikäli kaupungin tai maakunta-kuntayhtymän yksiköissä tapahtuu toiminnallisia muutoksia (supistuksia/laajennuksia), ne vaikuttavat Kajaanin Mamsellin toimintaan.</p>
<p>Perustehtävä</p>	<p>Kajaanin Mamselli tuottaa laadukkaita ja kilpailukykyisiä ateria-, puhtaanapito- ja hoitotyötä tukevia palveluja asiakkailleen.</p> <p>Palvelut tukevat ja auttavat asiakkaita eri elämänvaiheissa.</p>
<p>Visio 2016</p>	<p>Kajaanin Mamselli on paras ateria- ja puhtaanapitopalvelujen tuottaja Kainuussa.</p>
<p>Riskit 2011–2016 riskikartoituksen perusteella</p>	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset <ul style="list-style-type: none"> ○ kaupungin talouden epätasapainon jatkuminen ○ toimintojen kilpailuttaminen ja ulkoisoaminen <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ikärakenne • vajaakuntoisten työntekijöiden määrän kasvu • ennenaikaiset eläkepäätökset • osaaminen ja halukkuus osaamisen päivittämiseen • sopeutuminen uuteen toimintakulttuuriin

	<ul style="list-style-type: none"> • suurkeittiö- ja puhtaanapitoalan vetovoimaisuus> ammattitaitoisen ja sitoutuneen työvoiman saanti • kuntatyönantajan heikko työnantajakuva > alan vetovoimaisuus ja ammattitaitoisen ja sitoutuneen työvoiman saanti <p><u>Prosessit ja rakenteet</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • yhteistyökumppaneiden vähyys • laatu järjestelmän toimivuus: hygieniariskit • toiminta hajaantunut pieniin yksiköihin ympäri kaupunkia (sijaisten saanti ja kustannuksien nousu) <p><u>Taloudelliset riskit</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • kaupungin taloustilanteen vaikutus • kuntayhtymän päätökset • kuljetuskustannuksien kasvu • eläkeperusteisten Kull- maksujen ja Varhe-maksujen kohoaminen
Strategiset tavoitteet 2011–2016	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Haluttu ja luotettava yhteistyökumppani ja atpu-palvelujen tuottaja Mamselli on merkittävä alueellinen työllistäjä Mamselli on haluttu työnantaja foX-Mamsellin tunnettavuuden lisääminen Mukaan myynnin kehittäminen</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Mamsellissa on osallistuva, osaava ja tehtäviinsä sitoutunut henkilöstö Työssä jaksamisen tukeminen Sairauslomien vähentäminen Henkilöstön sitouttaminen ja motivointi, sisäisen yrittäjyyden lisääminen</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Mamselli on tehokas ja laadukas ateria-, puhtaanapito ja hoitotyötä tukevien muiden palveluiden tuottaja Organisaatiomallin ja työnkuvien selkiinnyttämistä jatketaan</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Tuotteet ja palvelut ovat kilpailukykyisiä eri asiakassegmenteille Asetettujen tulostavoitteiden saavuttaminen</p>
TA 2011	
Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	Peruspääoman koron lisäksi 50 000 euron vuosittainen tuottovaatimus vuodesta 2010 alkaen. Kumulatiivinen vaikutus 2010–2016 on 350 000 euroa.
Henkilöstösuunnitelman tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	Henkilöstömenot kaupunginhallituksen hyväksymän TA:n mukaisesti. Ei erillistä säästötavoitetta.
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p>Mamsellin toiminnassa noudatetaan kaupungin konserniohjauksen säännöksiä, liikelaitoksen johtosääntöä ja omaa toimintasuunnitelmaa sekä muita lakisääteisiä määräyksiä ja ohjeita. Toiminta perustuu asiakkaiden kanssa tehtyihin palvelusopimuksiin. Toimintaa valvotaan ja arvioidaan johdon katselmusten, itsearvioinnin, omavalvonnan ja sisäisen arvioinnin avulla. Mamsellin ja asiakkaiden välisten sopimisehtojen noudattamista seurataan keskinäisissä laatu neuvotteluissa. Talouden seuranta varten on luotu aikataulutettu ja vastuutettu järjestelmä. Taloudellisten tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisesti. Toiminnalliset riskit ja työsuojelulliset vaarat on arvioitu.</p> <p><u>Arviointikriteerit</u> Tilikauden aikana ei ole raportoitu merkittäviä riskejä tai työsuojelullisia vaaratilanteita, joista olisi aiheutunut vahinkoa tai menetystä.</p>

	Päätösten, sopimusten ja hankintojen tekeminen ja seuranta on vastuutettu ja toiminta on saavuttanut sille asetetut taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet.
Vuositavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Palvelut myydään asiakasryhmittäin tuotteistetuilla tai laatuluokittain valituilla hinnoilla tulostavoitteen mukaisesti. Tehdyn sopimuksen pohjalta käydään laatuneuvottelut maksaja-asiakkaiden kanssa. Sovitut jatkotoimenpiteet/palvelulupaukset kirjataan ja laitetaan asiakkaiden nähtäville. Käyttäjäasiakkaille suunnattu asiakastytyväisyyskysely tehdään syksyllä 2011. foxMamselli-brändin tunnettavuutta lisätään.</p> <p>Mittarit: Asiakastytyväisyys ≥ 3 Laatuneuvotteluiden tulos ≥ 3</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Sairauspoissaolojen aktiivinen seuranta, varhainen puuttuminen ja ennakointi. Henkilöstön sairauspoissaolojen vähentäminen hyödyntämällä ergonomiahankkeesta saatua tietoa ja tukemalla omaehtoista liikkumista. Jatketaan tarvittaessa henkilöstön kuntoutuksia. Laaditaan uusi perehdyttämisoheistus. Kannustetaan työyhteisöjä oman työyhteisön kehittämiseen</p> <p>Mittari: Sairauspoissaolojen väheneminen</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Tehostetaan työprosessien kehittämisen kautta moniammatillista toimintaa alueilla ja tiimeissä. Jatketaan laatutyön tekemistä. Kumppanuussuhteiden ja verkostojen vahvistaminen. Jatketaan mahdollisia keittiöremontteja. Uusien toimintayksiköiden (Kao ja Seppälä) toimintojen sujuva käynnistyminen.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Asetettujen tulostavoitteiden saavuttaminen</p>
TS 2012–2013	
Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet	Peruspääoman koron lisäksi 50 000 euron vuosittainen tuottovaatimus vuodesta 2010 alkaen. Kumulatiivinen vaikutus 2010–2016 on 350 000 euroa.
Henkilöstösuunnitelman tavoitteet	Henkilöstömenot kaupunginhallituksen hyväksymän TA:n mukaisesti. Ei erillistä säästötavoitetta.
Vuositavoitteet	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Palvelut myydään asiakasryhmittäin tuotteistetuilla tai laatuluokittain valituilla hinnoilla tulostavoitteen mukaisesti. Palvelujen kehittämisen painopisteenä on kumppanuuteen perustuva yhteistyö. Asiakastytyväisyys asetettujen tavoitteiden mukainen.</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Jatketaan henkilöstön työkyvyn ja työssä jaksamisen tukemista. Vuonna 2011 toteutetaan työryhmän toimivuuskysely. Järjestetään tarvittavaa täsmäkoulutusta ja ohjausta resurssien mukaan. Sairauspoissaolojen vähentäminen.</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Tehostetaan työprosessien kehittämisen kautta moniammatillista toimintaa alueilla ja tiimeissä.</p>

	Aluejaon ja tuotantoprosessien selkiinnyttäminen. Laatutyö osana jokapäiväistä toimintaa. Kumppanuussuhteiden ja verkostojen vahvistaminen. <u>Taloudelliset resurssit</u> Asetettujen tulostavoitteiden saavuttaminen				
Mittarit	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Henkilöstö, HTV2 ¹	180,76	185	187	187	187
Asiakastytyvyisyys (1-4) ²	2,96	≥3	≥3	≥3	≥3
Työyhteisön toimivuus (1-4) ²	3,49	ei mitata	≥3,25	ei mitata	ei mitata
Kehityskeskustelut käyty (1-4) ³	3,92	4	4	4	4
Muut strategiset mittarit:					
Asiakastytyvyisyys	≥3	≥3	≥3	≥3	≥3
Laatuneuvottelut	≥3	≥3	≥3	≥3	≥3

¹HTV2 = palkallisten palveluksessaolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365 * (osa-aikaprosentti/100), vakinaiset, määräaikaiset, työllistetyt ja sivutoimiset pl. sopimuspalomiehet, ei harjoittelijat eikä oppisopimuksella olevat

²Asteikko 1-4: 1 = täysin eri mieltä, 2 = osittain eri mieltä, 3 = osittain samaa mieltä, 4 = täysin samaa mieltä

³Väite: Käyn vähintään kerran vuodessa kehityskeskustelun esimieheni kanssa. Asteikko 1-4: 1 = täysin eri mieltä, 2 = osittain eri mieltä, 3 = osittain samaa mieltä, 4 = täysin samaa mieltä

KAJAANIN MAMSELLI

TULOSLASKELMAOSA 1000 euroa	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Liikevaihto	10 670	12 116	12 699	12 900	13 090
Tuet ja avustukset	264	241	168	160	160
Materiaalit ja palvelut	-3 518	-5 007	-5 093	-5 160	-5 250
Henkilöstökulut	-6 314	-6 651	-6 951	-7 050	-7 150
Poistot ja arvonalentumiset	-48	-46	-48	-50	-55
Liiketoiminnan muut kulut	-573	-603	-650	-660	-690
Liikelylijäämä	481	50	125	140	105
Rahoitustuotot ja -kulut	12	15	10	15	15
Korvaus peruspääomasta	-16	-10	-5	-15	-10
Tuottovaatimus			-50	-50	-50
Tilikauden ylijäämä	477	55	80	90	60

INVESTOINTIOSA 1000 euroa	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Sotealue					
Koneet ja laitteet		80	20		
Vuorilaakson alue					
Koneet ja laitteet			60		
Investoinnit yhteensä	0	80	80	0	0

RAHOITUSOSA 1000 euroa	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Liikelylijäämä	481	50	125	140	105
Poistot ja arvonalentamiset	48	46	48	50	55
Rahoitustuotot ja -kulut	-4	5	5		5
Investoinnit		-80	-80		
Toiminnan ja investointien rahavirta	525	21	98	190	165
Rahoitustoiminta					
Oman pääoman muutokset	0				
Muut maksuvalmiuden muutokset	-382				
Rahoituksen rahavirta	-382				
Rahavarojen muutos	143	21	98	190	165

Kajaanin Vesi –liikelaitos

<p>Palvelun perustelut</p> <ul style="list-style-type: none"> - lakisääteisyys - viranomaistehtävät - hyöty tai arvo kuntalaisille 	<p><u>Lakisääteisyys</u> Ei lakisääteisesti kaupungin tuotettava, mutta kunnan järjestettävä vesihuoltopalvelut vesihuoltolain (119/2001) 6 & 7 §:n reunaehdoin.</p> <p><u>Viranomaistehtävät</u> Ei varsinaisia viranomaistehtäviä. Verkostopäällikkö valmistelee rakennusvalvonnalle KVV (kiinteistön vesi- ja viemärlaitteistojen) –työnjohtajan hyväksynnän ja valvoo KVV -työnjohtajien toimintaa ja -piirustusten laadintaa.</p> <p><u>Hyöty tai arvo kuntalaisille</u> Turvaa kansanterveyden ja on perusta yhdyskuntarakenteelle. Hyvälaatuista talousvettä ja asianmukaisesti hoidettu viemärinto ja jätevedenkäsittely toimintaluheen kuluttajille kohtuulliseen hintaan. Tuloutus kaupungille 1,2 milj. euroa/vuosi.</p>
<p>Palvelujen tuottamistapa</p>	<p>Kunnan omana palveluna kunnallisena liikelaitoksena. Vesihuoltopalvelujen tuotannon perustehtävät (vedenhankinta, käsittely, vedenjakelun ja viemäroinnin ylläpito, jätevedenkäsittely, asiakaspalvelu, laskutus) tuotetaan pääsääntöisesti omana työnä, muu pääsääntöisesti ostetaan kaupunkiorganisaatiolta tai ulkoa.</p>
<p>Vaihtoehtoiset tuottamistavat</p>	<p>Yhteistyö muiden kuntien kanssa, käyttöomaisuuden vuokraus ulkopuoliselle toimijalle, ulkoistaminen ja/tai yksityistäminen. Em. listaus koskee osaa tai koko toimintaa. Toiminnan/palveluiden osien osto muilta kunnilta, kuntayhtymiltä tai muilta toimijoilta.</p>
<p>Toimintaympäristön ja palvelutarpeen muutokset</p>	<p>Veden ominaiskulutus vähenee johtuen käyttömaksutulojen pienenemiseen. Vaatimukset ja säännökset vesihuollon toimintavarmuudesta ja varautumisesta lisääntyvät.</p> <p>Vesihuoltoverkosto ja prosessirakenteet ikääntyvät, mikä lisää saneeraustarvetta.</p> <p>Kokonaisvastuu hulevesiviemäroinnistä siirtynee Vesihuoltolain uudistuessa Maankäyttö- ja rakennuslakiin ja vesihuoltolaitokselta kunnalle -> hulevesiviemäroinnin hallinnoinnin uudelleenorganisointi.</p> <p>Omia vesihuoltoverkostojaan hallinnoivat kiinteistöt ja mahdollisesti vesihuolto-osuuskunnat pyrkivät siirtämään verkostonsa Kajaanin Vesi –liikelaitoksen hallintaan ja vastuulle.</p> <p>Ylikunnallisen yhteistyön/suuremman yksikön tarve kasvaa mm. toimintavarmuusvaatimusten ja mittavien investointitarpeiden vuoksi.</p>
<p>Arvot</p>	<p>Tasapuolisuus, turvallisuus, asiakaslähtöisyys.</p>
<p>Perustehtävä</p>	<p>Vastaa toiminta-alueellaan vesi- ja viemärlaitostoiminnasta taloudellisesti ja kilpailukykyisesti yhdyskuntakehityksen tarpeita vastaavasti. Huolehtii vedenhankinnasta, käsittelystä ja jakelusta, viemäroinnistä ja jätevedenkäsittelystä sekä tarvitsemiensa laitosten laitteiden ja johtojen suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta sekä toimintansa kehittämisestä.</p>
<p>Visio 2016</p>	<p>Asiakkaille toimitetaan korkealaatuista talousvettä, vesihuoltolaitoksen vastuulle kuuluvat viemäriverdet viemäroidään ja jätevedet lietteineen käsitellään ympäristövaikutukset minimoiden kohtuulliseen hintaan.</p>
<p>Riskit 2011–2016 riskikartoituksen perusteella</p>	<p>Pohjavesialueiden pohjavedenpinnan hidas aleneminen vaikeuttaa vedenhankintaa johtuen uusien vedenottamoiden ja -alueiden perustamiseen.</p> <p>Erittäin kapea organisaatio on riski toimintavarmuudelle ongelma- ja kriisitilanteissa.</p> <p>Päävedenottamon lähellä sijaitsevat liikenneväylät ovat riski pohjaveden laadulle.</p>

	<p>Pohjavesialueiden maa-aineksen otto on riski pohjaveden laadulle. Ympäristövaatimusten (jätevesi ja jätevesiliete) kasvu tasolle, joka aiheuttaa asiakkaille kohtuuttomat kustannukset.</p> <p>Otanmäen kosteikkopuhdistamon pato-/lintuvesialtaan kunto ja kunnossapitovastuu.</p> <p>Katujen perusparantamismäärärahojen niukkuus estää riittävän vesihuoltoverkostojen saneerauksen aiheuttaen toimintavarmuusriskin.</p> <p>Kaavoitus kalliisti rakennettaville alueille vähentää vesihuollon saneeraukseen käytettävissä olevia määrärahoja.</p> <p>Matinmäen-Mustikkamäen pohjavesialueella sijaitsevien yleiseen vesijohtoverkoston liittyneiden liike-, asuin- ja lomakiinteistöjen kiinteistökohtainen jätevesihuolto on riski pohjaveden laadulle.</p> <p>Heterannan pohjavedenottamon vieressä kulkeva runkoviemäri kaivoineen on ongelmatilanteissa riski pohjaveden laadulle.</p> <p>Vesihuolto-osuuskuntien heikko toimintavarmuus vaatii ongelmatilanteissa Kajaanin Vesi –liikelaitokselta sillä olemattomia resursseja.</p>
Strategiset tavoitteet 2011–2016	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Kajaanin kehittäminen tiiviinä maakuntakeskuksena ja houkuttelevana asuin-, yritys- ja matkailuympäristönä toiminta-alueen oikealla rajauksella ja toimivilla vesihuoltopalveluilla Vesihuollon toimintavarmuuden tehostaminen Asiakastyytyväisyys</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Henkilöstömäärän hallinta ja eläkkeelle jäävien korvaaminen tarpeellisin osin. Osaamisen kehittäminen panostamalla ammatilliseen lisäkoulutukseen ja tarpeen mukaiseen rekrytointiin. Työhyvinvoinnin ja tuloksellisuuden edistäminen. Hyvä työpaikka</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Tuloksellinen palvelustrategia. Yhteistyö Kainuun kuntien kanssa. Liikelaitosten yhteiset tukipalvelut tai liikelaitosten välinen yhteistyö.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Talouden tasapainottamisohjelmaan sitoutuminen. Tuottovaatimuksen toteutuminen suunnitellusti – kohtuullinen tuotto. Aiheuttamisperiaatteella kustannusvastaavat maksut kaikille tuotteille.</p>
TA 2011	
Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	Tuottovaatimus 1,2 milj. euroa (sis. peruspääoman koron)
Henkilöstösuunnitelman tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p>Työnjohdosta 1 henkilö osa-aikaeläkkeelle.</p> <p>Rekrytoidaan keväällä 2011 rakennuttamis- ja työnjohtotehtäviin henkilö, joka myöhemmin korvaa eläköityvää esimieshenkilöstöä.</p> <p>Kirjanpito- ja hallintopalveluiden järjestämismahdollisuudet kaupunkiorganisaation sisältä selvitetty.</p>
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p>Hallittu pohjavedenpumppaus – ottolupien ylitykset kpl/v.</p> <p>Asiakkaille toimitetaan hyvälaatuista talousvettä – poikkeamat laatuvaatimuksista ja –suosituksista (ottamot & verkosto) kpl/v.</p> <p>Vedenjakelu keskeytymätöntä – asiakas keskimäärin ilman vedenjakelua h/as/v.</p> <p>Vuotoveden määrä – pumpattu/laskutettu vesi m³/v.</p> <p>Jätevedet käsitellään ympäristövaikutukset minimoiden – jätevedenpuhdistamoiden ympäristölupaehtopoikkeamat kpl/v, puhdistamaton jätevesi m³/v.</p> <p>Viemäri-vesien asianmukainen viemäröinti - viemärivuodot kpl/v, viemäritulvat kiinteistöihin kpl/v, korvaukset kiinteistöille €/v.</p> <p>Toiminnan asianmukaisuus - toimenpiteitä aiheuttaneet reklamaatiot & oikaisuvaatimukset kpl/v, korvauksia asiakkaille €/v.</p>

<p>Vuositavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit</p>	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Yhdessä Ympäristöteknisen toimialan kanssa julkaistaan <i>Kajaani suunnittelee ja rakentaa</i> -nimellä keväällä joka kotiin jaettava lehti toimialan vuoden 2011 tärkeimmistä investoinneista ja toiminnoista. Entisen Vuolijoen alueen jätevesihuoltoratkaisujen toteutuksen aloitus (Otanmäki-Peuraniemi –siirtoviemärin rakentamisen aloitus tai Otanmäen jätevedenpuhdistamon suunnittelu rahoituspäätöksestä riippuen). Varavedenottamon yhdysvesijohtoineen rakentamisen aloitus Koutaniemen Sivolanniemeen. Muut investoinnit investointiohjelman mukaisesti.</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Varaudutaan eläkkeelle jäävien korvaukseen tarpeellisin osin ja mitoitetaan henkilöstö vastaamaan palvelutuotantoa henkilöstösuunnitelman avulla. Varmistetaan suunnitelmallisen kehittymisen ja rekrytoinnin avulla, että henkilöstön osaaminen vastaa tämän hetken ja tulevaisuuden tarpeita. Lisätään henkilöstön moniosaamista. Työyhteisön toimivuuden mittaus. Yhteishenkeä lisääviä vapaamuotoisia virkistyspäivä -tapahtumia 2 kpl/v.</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Pidetään oma toiminta tuloksellisena ja kilpailukykyisenä arvioimalla kriittisesti ja kehittämällä jatkuvasti toimintatapoja ja varmistamalla palveluketjujen oikea-aikaisuus ja saumattomuus. Lisätään sähköistä asiointia – verkko- ja e-laskun markkinointi / käytön lisääminen, vesimittarilukematietojen sähköisen syöttömahdollisuuden käyttöönotto. Lisätään yhteistyötä palvelutuotannossa Kajaanin seudun kuntien välillä aina, kun se on tarkoituksenmukaista.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Sitoudutaan talouden tasapainottamisohjelmaan ja sen toteuttaminen. Kartoitetaan peruskorjaustarpeet ja priorisoidaan ne toimenpideohjelmaksi. Osavuosisiraportit kolmesti vuodessa.</p>
<p>TS 2012–2013</p>	
<p>Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet</p>	<p>Tuottovaatimus 1,2 milj. euroa (sis. peruspääoman koron).</p>
<p>Henkilöstösuunnitelman tavoitteet</p>	<p>Kirjanpito ja hallintopalveluita ostetaan keskus-/taloushallinnolta tai hyödynnetään muiden liikelaitosten vastaavia resursseja mahdollisuuksien mukaan.</p>
<p>Vuositavoitteet</p>	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Vesihuollon kehittämissuunnitelman 2011–2017 linjausten/toimenpiteiden toteuttaminen Kajaanin Vesi –liikelaitoksen osalta alkaa. Entisen Vuolijoen alueen jätevesihuoltoratkaisujen toteutus jatkuu (Otanmäki-Peuraniemi –siirtoviemärin rakentaminen jatkuu 2012 tai Otanmäen jätevedenpuhdistamon rakentaminen 2012–2013 rahoituspäätöksestä riippuen). Lietejätehuoltoratkaisu ja sen toteutukseen osallistuminen. Rajavartioston alueen vesihuollon rakentaminen alkaa. Lisä-/varavedenottamon yhdysvesijohdon rakentaminen Koutaniemeltä Lohtajalle 2012 ja alaloinnin rakentaminen Lohtajalle 2013. Muut investoinnit investointiohjelman mukaisesti. Asiakastytytävyyssuostutkimus 2012.</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Työyhteisön toimivuuden mittaus 2013. Yhteishenkeä lisääviä vapaamuotoisia virkistyspäivä -tapahtumia 2 kpl/v</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Lisätään sähköistä asiointia mm. lisäämällä sähköisten lomakkeiden yms. käyttöä.</p>

	<p>Valmistaudutaan siirtämään kokonaisvastuu hulevesiviemäröinnistä kaupungille/Ympäristötekniselle toimialalle viimeistään vesihuoltolain uudistuksen aikataulun mukaisesti. Ylikunnallisen yhteistyön kehittäminen, kun se on tarkoituksenmukaista.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Osavuosisiraportit kolmasti vuodessa. Peruskorjauksen toimenpideohjelman toteutus alkaa.</p>				
Mittarit	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Henkilöstö, HTV2 ¹	20,7	21,0	21,3	20,5	20,5
Asiakastytyväisyys (1–4) ²	ei mitata	3,35	ei mitata	3,4	ei mitata
Työyhteisön toimivuus (1–4) ²	3,15	ei mitata	3,2	ei mitata	3,25
Kehityskeskustelut käyty, %	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Laskutettu talousvesi, 1 000 m ³	2 249	2 257	2 250	2 245	2 240
Laskutettu jätevesi, 1 000 m ³	2 084	2 107	2 090	2 085	2 080

¹HTV2 = palkallisten palveluksessaolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365 * (osa-aikaprosentti/100), vakinaiset, määräaikaiset, työllistetyt ja sivutoimiset pl. sopimuspalomiehet, ei harjoittelijat eikä oppisopimuksella olevat

²Asteikko 1–4: 1 = täysin eri mieltä, 2 = osittain eri mieltä, 3 = osittain samaa mieltä, 4 = täysin samaa mieltä

KAJAANIN VESI

TULOSLASKELMAOSA 1000 euroa	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Liikevaihto	6 247	6 149	6 249	6 341	6 429
Muut toimintatuotot	8	3	9	9	9
Henkilöstökulut	-1 222	-1 161	-1 191	-1 191	-1 214
Palvelujen ostot	-798	-839	-869	-906	-915
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-831	-868	-864	-876	-890
Muut toimintakulut	-43	-40	-44	-44	-45
Poistot ja arvonalentumiset	-1 570	-1 656	-1 672	-1 695	-1 735
Liikelylijäämä	1 791	1 587	1 618	1 638	1 638
Rahoitustuotot ja -kulut	31	75		-54	-88
Peruspääoman korko	-1 180	-360	-318	-318	-318
Tuloutus ylijäämästä	-220	-940	-882	-882	-882
Tilikauden ylijäämä	421	362	418	384	350

INVESTOINTIOSA 1000 euroa	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Rakennukset		50			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 057	2 630	2 425	4 187	2 105
Koneet ja kalusto	21	141	45	30	30
Investoinnit yhteensä	2 078	2 821	2 470	4 217	2 135

RAHOITUSOSA 1000 euroa	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Liikelylijäämä	1 791	1 587	1 618	1 638	1 638
Poistot ja arvonalentumiset	1 570	1 656	1 672	1 695	1 735
Rahoitustuotot & -kulut	-1 369	-1 225	-1 200	-1 254	-1 288
Investoinnit	-2 078	-2 821	-2 470	-4 217	-2 135
Toiminnan ja investointien rahavirta	-87	-803	-379	-2 138	-50
Rahoitustoiminta					
Lainakannan muutokset				1 900	1 000
Lainakannan muutokset	-58	-32			-180
Muut maksuvalmiuden muutokset	188				
Vieraan pääoman muutokset	363	300	250	250	250
Rahoituksen rahavirta	492	268	250	2 150	1 070
Rahavarojen muutos	406	-535	-129	12	1 020

Vimpelinlaakson kehittämisliikelaitos

<p>Palvelun perustelut</p> <ul style="list-style-type: none"> - lakisääteisyys - viranomaistehtävät - hyöty tai arvo kuntalaisille 	<p><u>Lakisääteisyys</u> Ei lakisääteisiä tehtäviä</p> <p><u>Viranomaistehtävät</u> Ei viranomaistehtäviä</p> <p><u>Hyöty tai arvo kuntalaisille</u> Vimpelinlaakson kehittämisliikelaitos perustettiin 1.1.2004, liikelaitoksen omistajana toimii Kajaanin kaupunki. Liikelaitos mahdollistaa Vimpelinlaakson ja Seppälän valtiolta luovutuksena siirtyneiden opetusrakennusten kehittämisen ja peruskorjaukset, jolloin kaupungin investoinnit voidaan suunnata mm. päiväkohteihin ja peruskouluihin. Liikelaitos tulouttaa kaupungille peruspääoman koron, joka vuonna 2011 on 68 100 euroa.</p>
<p>Palvelujen tuottamistapa</p>	<p>Liikelaitoksella ei ole palkattua henkilöstöä, vaan se ostaa kaikki hallinto-, talous-, hoito-, kunnossapito-, rakennuttamis- ja yms. palvelut pääasiassa Kajaanin kaupungilta, Kainuun maakunta -kuntayhtymältä ja Kainuun ammattiopistolta. Liikelaitos kilpailuttaa investointien suunnittelun ja rakentamisen kaikki urakat sekä osan ylläpitopalveluista. Talousarvio vuodelle 2011 on laadittu siten, että kaikki rakennukset ja tarvittaessa eri peruskorjaushankkeet saman rakennuksen sisällä ovat omina tulosityksikköinä, jolloin käyttäjille kohdistetaan oikeudenmukaiset, rakennus- ja hankekohtaiset sekä läpinäkyvät vuokrat.</p>
<p>Vaihtoehtoiset tuottamistavat</p>	<p>Liikelaitos hyödyntää jo nykyisellään pääosan toiminnassaan tarvittavista palveluista kaupungin ja maakunta-kuntayhtymän tuottamina ja kilpailuttaa kaikki hankintansa em. keskitettyjä palveluja lukuun ottamatta. Tavoitteena on kustannustehokas toiminta, kevyt organisaatio ja kustannuksiltaan kilpailukykyiset tilat. Valtiolta tulleiden rakennusten luovutus- ja käyttöehtojen vuoksi hallinnassa olevien tilojen tulee olla tietyssä käytössä ja luovutuksensaajan ylläpidossa.</p>
<p>Toimintaympäristön ja palvelutarpeen muutokset</p>	<p>Vimpelinlaakson kehittämisliikelaitoksen hallinnassa olivat vuoden 2006 loppuun saakka Ketunpolulla olevat TIETO 1, TIETO 2 ja TIETO 4 rakennukset (n. 12 400 m²). Vuoden 2007 alussa liikelaitoksen hallintaan siirtyivät ammattikorkeakoulun (TAITO 1, 2 ja TIETO 3) ja Kainuun ammattiopiston (OPPI 1-11) n. 46 000 m²:n rakennukset. Vuoden 2010 alussa Seppälän oppilaitoksen n. 12 800 m²:n rakennukset uutta pieneläinlaitola lukuun ottamatta siirtyivät liikelaitokselle. Tällöin liikelaitokselle on keskitetty kaikki vuonna 1997 valtiolta kaupungille luovutuksena tulleet rakennukset, tiloja on yhteensä 71 200 m². Rakennusten tontit ovat kaupungin omistuksessa, liikelaitos vastaa tonttien peruskorjaamisesta ja kunnossapidosta. Nykyiset tilat tulevat riittämään pitkälle tulevaisuuteen eikä isompaa lisätilan tarvetta lähiaikoina ole. Lähitulevaisuudessa ei ole nähtävissä myöskään tilojen mittavampaa tyhjäksi jäämistä, ellei toiselle- ja korkea-asteelle tai aikuiskoulutukseen tulevien opiskelijoiden määrä pienene oleellisesti taikka Kainuun koulutusjärjestelmään tule muutoksia ulkoisista tekijöistä johtuen. Taloussuunnitelmakauden lopulle ajoittuva todennäköinen Kajaanin korkeakoulutuksen opetus-, tutkimus- ja kehittämistoiminnan keskittäminen Vimpelinlaaksoon aiheuttaa tilajärjestelyitä, muutos- ja peruskorjaustarvetta sekä vähäistä lisärakennustarvetta liikelaitoksen rakennuksiin.</p>
<p>Perustehtävä</p>	<p>Tehtävänä on kehittää, ylläpitää ja peruskorjata liikelaitoksen hallinnassa olevia Vimpelinlaakson ja Seppälän oppilaitoskiinteistöjä. Kiinteistöihin liittyy luovutusehtoja mm. siitä, että tilat tulee säilyttää opetustoimen valtionosuutta saavan toiminnan käytössä.</p>

Visio 2016	Liikelaitoksen hallinnoimat rakennukset mahdollistavat turvallisen, tarkoituksenmukaisen ja kilpailukykyisen opetusympäristön.
Riskit 2011–2016 riskikartoituksen perusteella	<p>Investoinnit liikelaitos joutuu jatkossa rahoittamaan lainoilla, jolloin markkinakorkojen voimakkaat muutokset aiheuttavat rahoituskulujen kasvua.</p> <p>Liikelaitoksen lainamäärä kasvaa, samoin rahoituskulut ja vuokrataso, joten on investoitava vain säilyviin ja tarpeellisiin tiloihin ja toimintoihin.</p> <p>Liikelaitoksen rakennuksissa on kertynyt korjausvelkaa Oppi -rakennuksissa. Oppilasmäärien lasku heijastuu jossakin vaiheessa opetustilojen tarpeeseen, voi jäädä tyhjiä tiloja ja syntyä vuokratappiota.</p> <p>Energioiden hinnannousu jatkuu nykyisellään. Tämä heijastuu yleisen kustannustason nousun lisäksi ostopalveluiden hintaan ja yhdessä nämä kohottavat tilavuokria useita prosentteja vuosittain.</p> <p>Omaisuuksien riskit kuten myrskyt, tulipalot ja vuotovahingot.</p>
Strategiset tavoitteet 2011–2016	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u></p> <p>Korkea-asteen koulutuksen, tutkimuksen ja kehittämisen alueellisen vaikuttavuuden parantamisessa ja keskittämisessä mukana oleminen Vimpelinlaakson tilojen omistajana.</p> <p>Liikelaitos hallinnoi kehittämisrahastoa, joka on syntynyt Edukain aikaisemmin tuottamien ylijäämien johdosta. Rahastolla on voitu toteuttaa useita peruskorjaushankkeita, rahasto on lähes kokonaan käytetty tällä hetkellä. Jatkossa liikelaitoksen tulee kyetä ilman rahastoa perusteltuihin peruskorjausinvestointeihin, investoinnit tehdään joko vieraalla pääomalla tai tilavuokrissa olevilla riittäväillä pääomavuokrilla (poistoilla). Riittäväillä investoinneilla hallitaan myös jo kertynyt korjausvelkaa.</p> <p>Asiakastytytyväisyyttä kiinteistöhoito- ja kunnossapitopalveluissa mitataan joka toinen vuosi.</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u></p> <p>Kaupungin ison tilaliikelaitoksen perustamisesta on luovuttu sen vaatimien lisäresurssien- ja kustannusten, vuokrien ison muutostarpeen ja kaupungin taloudellisen tilanteen vuoksi. Asiaa tarkastellaan uudelleen vuonna 2012–2013.</p> <p>Kaupungin rakennuskannan hallintaan hankittu huoltokirjaohjelmisto on käytönotettu myös Vilakeen rakennuksissa.</p> <p>Kaupungin muun rakennuskannan mukaisesti liitytty kuntien energiansäästösovimukseen (KETS) sekä energian seurannassa ja käytön tehostamisessa tarvittava järjestelmä hankittu, tavoitteena 1–2 prosentin säästö vuotuisiin energiakustannuksiin.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u></p> <p>Kaupungin liikelaitokselle asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden kohtuullisuus ja niiden täyttäminen.</p> <p>Liikelaitos rahoittaa itse investointinsa ja perii sen mukaiset pääoma- ja ylläpito- vuokrat.</p> <p>Nykyinen rakennusten hoidon ja -kunnossapidon taso säilytetään.</p>
TA 2011	
Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p>Energian seurannassa ja käytön tehostamisessa tarvittavan järjestelmän selvittäminen ja mahdollinen hankinta sekä KETS-sopimuksen toimintasuunnitelman laatiminen.</p> <p>Pidetään oma toiminta tuloksellisena ja kilpailukykyisenä arvioimalla kriittisesti ja kehittämällä jatkuvasti toimintatapoja ja varmistamalla palveluketjujen oikea-aikaisuus ja saumattomuus.</p>
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p>Peruskorjaukset painottuvat Oppi-rakennuksiin.</p> <p>Omaisuuksien vakuutus on oikealla tavalla ja varauduttu ennalta-arvaamattomiin korjauksiin.</p> <p>Varmistetaan konserniohjeen toteutuminen.</p>

<p>Vuositavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit</p>	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Huoltokirjaohjelmiston palvelupyynnöt -osion käyttöönotto. Vuoden 2011 suurin investointikohde on Oppi 4 peruskorjauksen saattaminen loppuun. Lisäksi on tarkoitus uusia Tieto 2 vesikatto, aloittaa Oppi 2 peruskorjauksen suunnittelu ja Taito 1 hallintosiiven muutos Innovan käyttöön suunnittelu ja toteutus sekä tehdä Seppälään pieniä korjaus- ja muutostöitä.</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Huoltokirjaohjelmiston käyttööntövaihetta jatketaan. Kaupungin talonrakennushankkeiden hallintaan soveltuvan projektinhallintasovelluksen selvittäminen ja hankinta.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Talouden ja toiminnan osavuositraportointi 3 kertaa ja peruspääoman tulouttaminen kaupungille. Kartoitetaan peruskorjaustarpeet ja priorisoidaan ne toimenpideohjelmaksi, joka alkaa vuonna 2011. Suhtaudutaan kaupungin omaan uudisrakentamiseen kriittisesti.</p>
<p>TS 2012–2013</p>	
<p>Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet</p>	<p>Energian seurannassa ja käytön tehostamisessa tarvittavan järjestelmän ja KETS-sopimuksen mukaisesti tavoitteena 1–2 prosentin vuotuinen säästö energiakustannuksissa. Pidetään oma toiminta tuloksellisenä ja kilpailukykyisenä arvioimalla kriittisesti ja kehittämällä jatkuvasti toimintatapoja ja varmistamalla palveluketjujen oikea-aikaisuus ja saumattomuus.</p>
<p>Vuositavoitteet</p>	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Asiakastytyvyyttä kiinteistöhoito- ja kunnossapitopalveluissa mitataan 2012. Vuosien 2012-2013 suurimmat investointikohteet ovat Oppi 2 peruskorjaus, Taito 1 hallintosiiven muutostyön loppuun saattaminen ja Tieto 4 ja Seppälän päärakennuksen vesikattojen uusiminen sekä Seppälän lämpökanaalien uusiminen.</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Huoltokirjaohjelmisto ja projektinhallinta -sovellus käytössä keskeisiltä osin. Tarkastellaan kaupungin ison tilaliikelaitostaminen perustaminen uudelleen.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Talouden ja toiminnan osavuositraportointi 3 kertaa ja peruspääoman tulouttaminen kaupungille. Peruskorjaustarpeiden toimenpideohjelman päivitys ja ylläpito. Suhtaudutaan kaupungin omaan uudisrakentamiseen kriittisesti.</p>

VIMPELINLAAKSON KEHITTÄMISLIIKELAITOS

Tuloslaskelma (1000 €)	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Liikevaihto	2 385	2 828	3 001	3 296	3 551
Liiketoiminnan muut tuotot	5	1	1	1	1
Materiaalit ja palvelut	-1 523	-1 992	-2 107	-2 212	-2 300
Henkilöstökulut					
Poistot	-638	-756	-891	-1 081	-1 215
Liiketoiminnan muut kulut	-2	-3	-3	-3	-3
Liikelyljäämä	227	78	1	1	34
Rahoitustuotot- ja kulut	-56	-182	-163	-210	-240
Korvaus peruspääomasta	-236	-78	-68	-70	-70
Satunnaiset kulut					
Ylijäämä ennen varauksia	-65	-182	-230	-279	-276
Poistoeron lisäys	275	286	280	280	280
Tilikauden ylijäämä	210	104	50	1	4

Investointiosa (1000 €)	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Taito 1, auditorio, piha ja hallintosiipi	62	150	280	500	
Taito 2, peruskorjaus	1 736	600			
Tieto 3, vesikatto (hallintorakennus)	5	150			
Tieto 2, vesikatto			450		
Tieto 2, Fox		100			
Tieto 4, vesikatto				220	
Oppi 2, peruskorjaus			120	1800	2100
Oppi 4, peruskorjaus	12	2120	4370		
Oppi 4, peruskorjaus, rahoitusosuus			-2500		
Oppi 7, peruskorjaus					90
Seppälä, päärakennuksen vesikatto ja muut			100	380	
Home- ja vesivauriokorjaukset/ muutostyöt		70	90	90	90
Investoinnin nettomeno	1 815	3 190	2 910	2 990	2 280

Rahoituslaskelma (1000 €)	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Varsinaisen toiminnan ja investointien kassavirta					
Tulorahoitus					
Liikelyljäämä	227	78	1	1	34
Poistot	638	756	892	1 081	1 215
Rahoitustuotot ja -kulut	-292	-260	-231	-280	-310
Tulorahoituksen korjauserät					
INVESTOINNIT					
Investointimenot	-1 815	-3 190	-5 410	-2 990	-2 280
Rahoitusosuudet inv. menoihin			2 500		
Varsinaisen toiminnan nettokassavirta	-1 242	-2 616	-2 248	-2 188	-1 341
Rahoitustoiminnan kassavirta					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-275	-275	-506	-630	-760
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 300	2 751	2 416	2 583	1 864
Lyhytaikaisten lainojen muutos	54	33	231	128	130
Pitkäaikaisten lainasaamisten vähennys	312	107	107	107	107
Oman pääoman muutokset					
Kehittämisrahaston vähennys					
Rahoitustoiminnan nettokassavirta	1 391	2 616	2 248	2 188	1 341
Kassavarojen muutos	149	0	0	0	0

TYTÄRYHTIÖT

Measurepolis Development Oy

<p>Palvelun perustelut</p> <ul style="list-style-type: none"> - lakisääteisyys - viranomaistehtävät - hyöty tai arvo kuntalaisille 	<p><u>Hyöty tai arvo kuntalaisille</u></p> <p>Measurepolis Development Oy vastaa osaltaan kaupungin elinkeinotoiminnan käytännön toteutuksesta hoitaen merkittävän osan osaamislähtöisen elinkeinotoiminnan toteutuksesta. Measurepolis synnyttää toimialallaan (mittaus- ja tietojärjestelmäala) uutta liiketoimintaa nykyisissä yrityksissä ja tutkimuslaitoksissa sekä uusia yrityksiä, joiden kautta synnytetään uusia työpaikkoja.</p> <p>Lisäksi Measurepoliksen tehtävänä on ylläpitää ja kehittää Kajaanin asemaa kansallisesti arvostettuna mittaus- ja tietojärjestelmätekniologiaan erikoistuneena korkean teknologian kaupunkina, jotta Kajaani olisi haluttu opiskelu-, työ- ja asuinpaikka ja haluttu kehityskumppani mittaus- ja tietojärjestelmäalan kehittämistoiminnassa.</p>
<p>Palvelujen tuottamistapa</p>	<p>Measurepolis tuottaa suurimman osan palveluistaan oman henkilöstön (noin 10) voimin. Palvelut tuotetaan Measurepoliksen kumppaneille ja asiakkaille. Palvelut käsittävät mittaus- ja tietojärjestelmäalan, teollisuuslähtöisten teknologian kehittämishankkeiden valmistelua, kehitysohjelmien koordinoimista ja hallinnointia, mittaustekniikan liiketoiminnan kehittämistä, markkinointi- ja viestintäpalveluita sekä toimialan kehittämistä (alueellisella ja kansallisella tasolla).</p>
<p>Vaihtoehtoiset tuottamistavat</p>	<p>Measurepoliksen kumppanit (CEMIS, kunnat, yliopiston yksiköt, AMK, tutkimuslaitokset ja yritykset) voivat tuottaa em. palvelut jokainen erikseen itse omista lähtökohdistaan.</p>
<p>Toimintaympäristön ja palvelutarpeen muutokset</p>	<p>Toimintaympäristössä ja rahoitusrakenteessa tapahtuu voimakas muutos rakennerahastojen volyymin supistuessa. Kansallisen/kansainvälisen rahoituksen kilpailu lisääntyy ja rahoitusprosentti madaltuu. Omistajan vuosittaisen toimintaavustuksen määrä säilyy tasolla ~2/3 tarvittavasta vuosittaisesta omarahoituksesta. Tähän yhtälöön vastaamiseksi suoraa rahoitusta kumppaneilta tarvitaan ~1/3 vuosittaisesta omarahoituksesta.</p>
<p>Perustehtävä</p>	<p>Measurepolis Development on mittaus- ja tietojärjestelmiin erikoistunut teknologian ja liiketoiminnan kehitysyhtiö, joka luo yhteistyökumppaneilleen mittaus- ja tietojärjestelmätekniologiaan pohjautuvaa kannattavaa liiketoimintaa.</p>
<p>Visio 2016</p>	<p>Tavoitteena on olla vuonna 2014 Suomen johtava mittaus- ja tietojärjestelmiin erikoistunut teknologian ja liiketoiminnan kehitysyhtiö, joka tehokkailla toimintamalleillaan ja laajan, kansainvälisesti parhaimmista asiantuntijoista koostuvan verkostonsa kautta synnyttää kannattavaa liiketoimintaa kokoamassaan mittaus- ja tietojärjestelmäalan kansallisessa osaamisverkostossa.</p>
<p>Riskit 2011–2016 riskikartoituksen perusteella</p>	<p>Henkilöstön jaksamisen ja vaihtuvuuden riskit. Yhtiön n. 10 työntekijän osaamisprofiilit ovat eriaikaisia eli suoraa varamiesjärjestelmää ei pystytä rakentamaan. Yhtiössä on osa-aikaisia työntekijöitä, joiden korvaaminen vastaavilla työsuhteilla on epätodennäköistä.</p> <p>Taloudellinen riski. Kehitysyhtiön toimintaan vuosittain tarvittavasta omarahoituksesta n. 33prosenttia tulee asiakkailta/kumppaneilta. Omistusrakenteen vuoksi yhtiö ei voi soveltaa hanketoiminnassaan julkiselle toimijalle tai pk-yrityksille suunnattuja tukielementtejä.</p>
<p>Strategiset tavoitteet 2011–2016</p>	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u></p> <p>Aktiivinen toiminta rakennemuutoksen hallitsemiseksi seudulla; tavoitteena vahvistaa Kainuun profiilia mittaus- ja tietojärjestelmäosaamisen keskuksena ja teollisuuden tukeminen tätä kautta.</p>

	<p>Kainuulaisten toimijoiden tehokkaampi integroituminen kansalliseen ja kansainväliseen kehitystoimintaan.</p> <p>Yhtiön palveluiden tuotteistaminen ja jalostaminen</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Toiminnan fokuointi perustehtävän kannalta keskeisiin hankkeisiin Mittaus- ja tietojärjestelmäalan teknologian ja liiketoiminnan asiantuntijuuden ylläpitäminen ja vahvistaminen rekrytoinneilla Henkilöstön ammatillinen täydennyskouluttaminen Johtamisjärjestelmän kehittäminen</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Integroituminen CEMISiin yrityslähtöisen hankevalmistelun ja mittaus- ja tietojärjestelmäteknologioihin pohjautuvan liiketoiminnan osalta Kansallisen yhteistyöverkoston vahvistaminen Toiminnan laajentaminen yhteistyössä kumppaneiden kanssa valituille kasvu- paikkakunnille</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Omistusohjelman laajentaminen ja rahoitusohjelman laajentaminen (yliopistot, tutkimuslaitokset ja yritykset)</p>
TA 2011	
Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p>Kaupungin toiminta-avustukseksi sovittu 200 000 euroa pienenee leikkaustarpeiden vuoksi 190 000 euroon vuonna 2011. (tutkimustoiminnan kehittämishankkeet 35 000 EUR siirtyvät CEMISille ja Intotalo 120 000 EUR ammattikorkeakoululle).</p> <p>Em. taso edellyttää, että Measurepolis Development hankkii nykyisen hankkeen ylläpitämiseksi täydentävää omarahoitusta yrityksiltä ja muilta kumppaneilta (n. 82 000 EUR/vuosi), sekä tuottaa maksullista palvelutoimintaa (kate n. 16000 EUR/vuosi). Lisäksi omarahoitusta täydennetään edellisten vuosien ylijäämällä n. 40000 EUR verran.</p>
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p>Henkilöstöriskit: Olemassaolevan henkilöstön säilyttäminen haastavassa taloustilanteessa Talouriski: Tarvittavan ulkopuolisen rahoituksen saaminen</p>
Vuositavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Autetaan luomaan korvaavia työpaikkoja rakennemuutoksen vuoksi poistuvilla tehtävillä yhteistyössä Renforsin Rannan kanssa</p> <p>Aktiivinen toiminta rakennemuutoksen hallitsemiseksi seudulla; tavoitteena vahvistaa Kainuun profilia mittaus- ja tietojärjestelmäosaamisen keskuksena ja teollisuuden tukeminen tätä kautta.</p> <p>Kainuulaisten toimijoiden tehokkaampi integroituminen kansalliseen ja kansainväliseen kehitystoimintaan.</p> <p>Yhtiön palveluiden tuotteistaminen ja jalostaminen</p> <p>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky nykyisen henkilöstömäärän säilyttäminen haastavassa taloustilanteessa varmuus työsuhteiden jatkumisesta henkilöstön sitouttamiseksi henkilöstön kouluttautumisen mahdollistaminen (rahalliset resurssit, työajan irrottaminen)</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Integroituminen CEMISiin, suunnitelma yhteistoiminnasta</p>

	<p>Kansallisen yhteistyöverkoston rakentuminen seuraavasti: älykkäät koneet –klusterin jäsenyyden saaminen FIF-klusterin yhteistyön tiivistäminen ja jalostaminen hankkeen jatkuminen strategisen huippuosaamisen keskittymä CLEENissa TEKES/kv-rahoitteisen hankkeen käynnistyminen</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> ulkopuolista rahoitusta hankkeisiin 82000 EUR maksullisen palvelutoiminnan katetta 15820 EUR.</p>				
TS 2012–2013					
Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet	<p>Kaupungin toiminta-avustus on sovittu jäävän supistetulle tasolle (200 000 euroa) vuodesta 2011 eteenpäin.</p> <p>Em. taso edellyttää, että Measurepolis Development hankkii nykyisen hankkeen ylläpitämiseksi täydentävää omarahoitusta yrityksiltä ja muilta kumppaneilta (n. 82 000 – 90 000 EUR/vuosi), sekä tuottaa maksullista palvelutoimintaa (kate n. 16000 – 20 000 EUR/vuosi).</p>				
Vuosittavoitteet	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Uusien toimijoiden ja työpaikkojen luominen Kainuuseen yhteistyössä Renforsin Rannan kanssa</p> <p>Kainuun profiiliin vahvistaminen mittaus- ja tietojärjestelmäosaamisen keskuksena, minkä kautta teollisuuden tukeminen ja rakennemuutoksen hallinta</p> <p>Kainuulaisten toimijoiden tehokkaampi integroituminen kansalliseen ja kansainväliseen kehitystoimintaan.</p> <p><u>Yhtiön palveluiden kehittäminen</u> Uudistuminen ja henkilöstön työkyky nykyisen henkilöstömäärän säilyttäminen haastavassa taloustilanteessa varmuus työsuhteiden jatkumisesta henkilöstön sitouttamiseksi henkilöstön jatkokoulutus</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Toiminnan edelleen vahvistuva painottuminen kansallisiin/kansainvälisiin hankkeisiin, missä osaamiskeskusohjelma: FIF-uusiutuvan metsäteollisuuden klusteri osaamiskeskusohjelma: Älykkäät koneet –klusteri strategisen huippuosaamisen keskittymä CLEEN/TIVIT/FIMECC/Metsäklusteri TEKES/Kv-rahoitteinen toiminta</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Kajaanin kaupungin toiminta-avustuksen säilyttäminen talouden tasapainottamisohjelmassa (2009) sovitulla tasolla riittävän ulkopuolisen rahoituksen (n. 100 000 EUR/vuosi) saaminen</p>				
Mittarit	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Henkilöstö, htv		12	10	10	10
Kansallinen kehittämisrahoitus		0	150 000		
Kansainväl. kehittämisrahoitus		0	0 / 24000		
Tulorahoitus		240 000			
Kaupungin netto-osuus, euroa		289 000	190 000	200 000	200 000

¹HTV2 = palkallisten palveluksessaolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365 * (osa-aikaprosentti/100), vakinaiset, määräaikaiset, työllistetyt ja sivutoimiset pl. sopimuspalomiehet, ei harjoittelijat eikä oppisopimuksella olevat

²Asteikko 1–4: 1 = täysin eri mieltä, 2 = osittain eri mieltä, 3 = osittain samaa mieltä, 4 = täysin samaa mieltä

³Väite: Käyn vähintään kerran vuodessa kehityskeskustelun esimieheni kanssa. Asteikko 1–4: 1 = täysin eri mieltä, 2 = osittain eri mieltä, 3 = osittain samaa mieltä, 4 = täysin samaa mieltä

Measurepolis Development Oy

Tuloslaskelmaosa	TP-2009	TA-2010	TA-2011	TS-2012	TS-2013
LIKEVAIHTO	101 000	240 000	100 000	120 000	130 000
Liiketoiminnan muut tuotot					
Kajaanin kaupungin avustus	606 000	289 000	200 000	200 000	200 000
Kajaanin kaupungin avustus, ed.vuoden säästö		238 000	167 410		
Muut liiketoiminnan tuotot	561 000	1 021 150	493 542	650 000	650 000
Liiketoiminnan muut tuotot	1 167 000	1 548 150	860 952	850 000	850 000
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-461 200	-486 801	-448 233	-460 000	-465 000
Eläkekulut	-27 500	-94 761	-83 136	-85 000	-86 000
Muut henkilösivukulut	-5 500	-28 238	-12 323	-13 000	-14 000
Henkilöstökulut yhteensä	-494 200	-609 800	-543 692	-558 000	-565 000
Poistot		0	0	0	0
Muut kulut	-773 800	-1 153 350	-417 260	-412 000	-415 000
Liikevoitto	0	25 000	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut		-25 000		0	0
TILIKAUDEN YLI- / ALIJAAMA	0	0	0	0	0

Investointiosa	TP-2008	TA-2009	TA-2010	TS-2011	TS-2012
Muut pitkävaikutteiset menot		0			
Maa-alueet		0			
Rakennukset		0	0	0	0
Koneet ja kalusto		0			
Yhteensä	0	0	0	0	0

Rahoitusosa	TP-2008	TA-2009	TA-2010	TS-2011	TS-2012
Varsinaisen toiminnan ja investointien kassavirta					
Tulorahoitus					
Liikelylijäämä	+	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	+	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	-	0	0	0	0
Satunnaiset erät	+				
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestointien nettomenot	-	0	0	0	0
Vars.toiminnan ja investointien nettokassavirta	=	0	0	0	0
Rahoitustoiminnan kassavirta					
Lainakannan muutokset:					
Pääomalainojen palautukset tytäryhtiöt	+	0			
Pitkäaikaisten lainojen nostot	+	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-	0	0	0	0
Pitkäaikaisten saamisten lisäys(-)/vähennys(+)	+	0			
Lyhytaik.lainojen nostot(+)/takaisinmaksut(-)	+				
Lainakannan muutokset yhteensä	=	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset:					
Maksullinen osakeanti	+	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset:					
Lyhytaikaisten saamisten muutokset muilta	-	0			
Lyhytaikaisten velkojen lisäys(+)/vähennys(-)	-	0			
Korottomien pitkä- ja lyhytaik.velkojen muutos					
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	=	0	0	0	0
Rahoitustoiminnan nettokassavirta	=	0	0	0	0

Kajaanin Elokuvakeskus Oy

Palvelun perustelut - lakisääteisyys - viranomaistehtävät - hyöty tai arvo kuntalaisille	<u>Hyöty tai arvo kuntalaisille</u> Kuntalaiset voivat nauttia hyvistä elokuvista laadukkaassa ympäristössä Elokuvissa kävijöitä oli Kajaanissa 65 415 vuonna 2007 ja 64 548 vuonna 2008. Ennen elokuvakeskuksen rakentamista Kajaanin opiskeleva nuoriso piti kunnan elokuvateatterin puuttumista suurimpana ongelmana viihtymiselle.				
Palvelujen tuottamistapa	Kaupunki omistaa Kajaanin Elokuvakeskus Oy:n, joka omistaa elokuvateatteri-rakennuksen. Rakennuksesta elokuvateatterin tilat on vuokrattu operaattorille, joka hoitaa tiloissa elokuvateatteria kolmella näyttämöllä.				
Vaihtoehtoiset tuottamistavat	Elokuvateatteritoimintaa järjestetään yksityisten omistamissa tiloissa.				
Toimintaympäristön ja palvelutarpeen muutokset					
Perustehtävä	Varmistaa elokuvapalvelujen tarjonnan Kajaanissa omistamalla elokuvakeskuksen rakennuksen ja vuokraamalla sitä edelleen elokuvateatterin pyörittäjälle.				
Visio 2016	Kajaanin Elokuvakeskus Oy toimii itsekannattavasti.				
Riskit 2011–2016 riskikartoituksen perusteella					
Strategiset tavoitteet 2011–2016	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Kajaanin kehittäminen tiiviinä maakuntakeskuksena ja houkuttelevana asuin-, yritys- ja matkailuympäristönä. Elokuvatarjonta säilyy Kajaanissa. Tilat pidetään vuokrattuina ja varmistetaan vuokrien saanti.</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Elokuvakeskus Oy:llä ei ole päätoimista henkilöstöä.</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Omistusrakenne muutetaan tavalla tai toisella.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Maksetaan lainanantajalle Kajaanin kaupungille lainan korot ja mahdollisuuksiensa mukaan hieman lyhennystä. Vältetään konkurssi tai selvitystila.</p>				
TA 2011					
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit					
Vuositavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Kehitetään kaupungin keskustaa kilpailukykyisenä ja vetovoimaisena liike-, yritys- ja asuinalueena. Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u></p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u></p>				
TS 2012–2013					
Vuositavoitteet	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u></p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u></p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u></p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u></p>				
Mittarit	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Henkilöstö, HTV2 ¹	0	0	0	0	0

Kiinteistö Oy Lohtajan palvelukeskus

Palvelun perustelut - lakisääteisyys - viranomaistehtävät - hyöty tai arvo kuntalaisille	<u>Lakisääteisyys</u> Ei lakisääteinen <u>Viranomaistehtävät</u> Ei viranomaistehtäviä <u>Hyöty tai arvo kuntalaisille</u>				
Palvelujen tuottamistapa	Kiinteistössä on viisi osakehuoneistoa, joista kaksi on Kajaanin kaupungin omistuksessa. Toisessa huoneistossa on Lohtajan nuorisotilat ja toisessa Lohtajan sivukirjasto. Muissa osakehuoneistoissa toimii parturi-kampaamo, ravintola ja yksi tila on tyhjiällä. Tyhjiällä olevasta tilasta ei tule vastikkeita, koska tila on sellaisen yrityksen hallussa, joka on lopettanut toimintansa ja yhtiön vastuunalaiset yhtiömiehet eivät ole pystyneet hoitamaan maksuja. Kajaanin kaupunki omistaa 76 prosenttia Kiinteistö Oy Lohtajan palvelukeskuksesta.				
Vaihtoehtoiset tuottamistavat					
Toimintaympäristön ja palvelutarpeen muutokset					
Perustehtävä	Yhtiön kiinteistöjen omistus ja ylläpito				
Visio 2016	Pitää kiinteistö kunnossa.				
Strategiset tavoitteet ja mittarit 2011–2016	<u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> <u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> <u>Prosessit ja rakenteet</u> <u>Taloudelliset resurssit</u>				
Toimenpiteet 2011	<u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> <u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> <u>Prosessit ja rakenteet</u> <u>Taloudelliset resurssit</u>				
Toimenpiteet 2012–2013	<u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> <u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> <u>Prosessit ja rakenteet</u> <u>Taloudelliset resurssit</u>				
Riskit 2011–2016	Tyhjiällä oleva huoneisto, aiheuttaa muille osakkeen omistajille lisäkustannuksia.				
Mittarit	TP 2008	TA 2009	TA 2010	TS 2011	TS 2012
Henkilöstö, HTV2 ¹	0	0	0	0	0

¹HTV2 = palkallisten palveluksessaolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365 * (osa-aikaprosentti/100), vakinaiset, määräaikaiset, työllistetyt ja sivutoimiset pl. sopimuspalomiehet, ei harjoittelijat eikä oppisopimuksella olevat

KIINTEISTÖ OY LOHTAJAN PALVELUKESKUS

Kajaanin kaupungin omistusosuus 74,8 %

TULOSLASKELMA					
1 000 €					
	TP 2009	TA 2010	Alustava Talousarvio 2011	Alustava Talousarvio 2012	Alustava Talousarvio 2013
Liikevaihto	68	79	84	88	92
Käyttömenot	67	95	84	88	92
Käyttökate	1	-16	0	0	0
Poistot	16	13	13	13	13
Liike yli/alijäämä	-15	-29	-13	-13	-13
Rahoitustuotot ja kulut	15	13	13	13	13
Satunnaiset tuotot					
Varaukset					
Tulos	0	-16	0	0	0
RAHOITUSLASKELMA					
1 000 €					
	TP 2008	TA 2009	Alustava Talousarvio 2010	Alustava Talousarvio 2011	Alustava Talousarvio 2012
RAHAN LÄHTEET					
Käyttökate	1	-16			
Muut tuotot	22	22	22	22	22
Rahan lähteet yhteensä	23	6	22	22	22
RAHAN KÄYTTÖ					
Korko- ja rahoituskulut (netto)	7	9	9	9	9
Investoinnit					
Lainojen lyhennykset	13	13	13	13	13
Rahan käyttö yhteensä	20	22	22	22	22
Toimintapääoman muutos	3	-16	0	0	0

Vuoden 2010 aikana yhtiö joutuu tekemään luottotappiokirjauksen vuoden 2009 loppuun saakka olevista tyhjistä tilasta olevista vastikesaatavista ja tämä nostaa yhtiön perimää hoitovastiketta.

Kiinteistö Oy Kajaanin Pietari

Palvelun perustelut - lakisääteisyys - viranomaistehtävät - hyöty tai arvo kuntalaisille	<u>Lakisääteisyys</u> Ei lakisääteinen <u>Viranomaistehtävät</u> Ei viranomaistehtäviä <u>Hyöty tai arvo kuntalaisille</u> Kohtuuhintaisia ja laadukkaita vuokra-asuntoja Kajaanissa asuville ja opiskelijoille
Palvelujen tuottamistapa	Palvelut tuotetaan pääosin omalla henkilökunnalla (27 henkeä). Toimistohenkilökuntaa on 13 ja huoltohenkilökuntaa 14. Ulkopuolisilta palveluntuottajilta ostetaan asuntojen remonttityöt, LVI- ja sähkökorjaukset sekä kesä- ja talviaikaiset konetyöt. Muutamiin erikoiskohteisiin ostetaan myös huoltopalvelut ulkopuolelta. Kiinteistö Oy Kajaanin Pietarin asuntoja koskevat aravamääräykset, joissa asetetaan rajoituksia esim. asukasvalintaan ja vuokrien määritykseen.
Vaihtoehtoiset tuottamistavat	

Toimintaympäristön ja palvelutarpeen muutokset	Kajaanissa on tällä hetkellä hyvä vuokraustilanne. Tyhjäkäyntiä on vähän. Tilannetta seurataan kuitenkin koko ajan. Asuntojen laatuun ja asiakaspalveluun panostetaan, jotta omissa kohteissa tilanne pysyy hyvänä.
Perustehtävä	Asunnot pidetään hyvässä kunnossa, vuokrataso kohtuullisena ja yhtiön talous kunnossa.
Visio 2016	Kiinteistö Oy Kajaanin Pietarin Kajaanin ydinkeskusta alueella oleva asuntokanta pidetään asianmukaisessa kunnossa ja kustannustaso kohtuullisena. Mahdollisesti yksi uudiskohde rakennetaan ydinkeskustan alueelle. Kiinteistö Oy Vuolijoen Vuokratalojen Vuolijoen ja Otanmäen alueen asunnot realisoidaan.
Strategiset tavoitteet ja mittarit 2011–16	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Omakustannusvuokraisia vuokra-asuntoja on riittävästi. Asiakastyytyväisyys Asuntojen käyttöaste mahdollisimman korkea Mittari: käyttöasteprosentti Vuokrasaatavien määrä mahdollisimman pieni Mittari: prosenttiosuus koko vuokratulosta Asuntojen kunnosta huolehditaan suunnitelmallisen peruskorjauksen avulla Mittari: Peruskorjatut asunnot/kaikki asunnot</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Henkilöstön koulutus Henkilöstön työkyvyn ylläpito</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Työvälineiden ja niihin tarvittavien järjestelmien ajan tasalla pito Työketjujen tiedonvälityksen pitäminen kunnossa</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Yhtiön talouden pitäminen vakaana Mittari: sijoitetun pääoman tuotto lainojen keskikoron suuruinen</p>
Toimenpiteet 2011	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Asuntojen tyhjäkäyntiaste pidetään alle kolmen prosentin. Vuokrasaatavien osuus koko vuokratuotosta on enintään 2,8 prosenttia. Peruskorjattujen asuntojen osuus kaikista asunnoista lisääntyy. Peruskorjaushankkeet: Kaikukatu 8 talot 5 ja 6, hankinta-arvo 3 987 786 euroa ja Laajankankaankatu 7, hankinta-arvo 3 480 789 euroa</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Tehdään työkykyä ylläpitävää toimintaa yhdessä työterveyshuollon kanssa. Henkilöstölle ammattitaitoa ylläpitävää koulutusta. Kehityskeskustelut</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> ATK-järjestelmien kehittämistä.</p> <p><u>Taloudelliset resurssit</u> Sijoitetun pääoman tuotto on lainojen keskikoron suuruinen, noin 3,5 prosenttia.</p>
Toimenpiteet 2012–2013	<p><u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Peruskorjaushankkeet 2012: Maahisentie 3, hankinta-arvo 2 460 000 euroa. Peruskorjaushanke 2013: Maahisentie 5 ja 7, hankinta-arvo 2 410 000 euroa.</p> <p><u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Kehityskeskustelut vuonna 2012.</p> <p><u>Prosessit ja rakenteet</u> Työvälineitä ja järjestelmiä kehitetään paremmiksi.</p>

	<u>Taloudelliset resurssit</u> Vuokrataso pidetään ajan tasalla.				
Riskit 2011–2016	Kiinteistö Oy Vuolijoen Vuokratalojen kiinteistöt ja niiden käyttöaste. Kiinteistöt on tarkoitus saada realisoitua vuoteen 2013 mennessä. Todennäköisesti niistä ei saada pääomavelkasummaa 2 513 000 euroa, joten loppusumma jää Kajaanin kaupungin tappioksi. Kiinteistö Oy Kajaanin Pietarin tappioksi jää Kajaanin kaupungille Vuolijoen Vuokratalojen osakkeista maksettu kauppahinta 117 000 euroa.				
Mittarit	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Henkilöstö, HTV2 ¹	26	27	27	27	27
Asuntojen tyhjäkäynti, %	1,87	< 3	< 3	< 3	< 3
Vuokrasaavat, % vuokratulosta	2,64	< 2,8	< 2,8	< 2,8	< 2,8
Sijoitetun pääoman tuotto-% = lainojen keskiporkko	3,8	3,5	3,7	4,0	4,2
Peruskorjatut asunnot/kaikki asunnot, %	0,51	> 2009	> 2010	> 2011	> 2012
Peruskorjatut huoneistot	46	63	91	30	30
Vuokratut asuinneliöt	151 378	150 707	150 707	150 707	150 707
Peruskorjaushankintameno, e	4 153 000	4 200 000	4 900 000	6 900 000	3 300 000

¹HTV2 = palkallisten palveluksessaolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365 * (osa-aikaprosentti/100), vakinaiset, määräaikaist, työllistetyt ja sivutoimiset pl. sopimuspalomiehet, ei harjoittelijat eikä oppisopimuksella olevat

KIINTEISTÖ OY KAJAANIN PIETARI

(mukana tytäryhtiö Kiinteistö Oy Vuolijoen Vuokratalot Oy:n tiedot)

Kajaanin kaupungin omistusosuus 100 %

TULOSLASKELMA

1 000 €

	TP 2009	TA 2010	Alustava Talousarvio 2011	Alustava Talousarvio 2012	Alustava Talousarvio 2013
Liikevaihto	16 525	17 166	17 882	18 500	19 000
Käyttömenot	9 665	9 391	9 745	10 000	10 300
Käyttökate	6 860	7 775	8 137	8 500	8 700
Poistot	3 765	5 205	5 521	5 800	5 800
Liike yli/alijäämä	3 095	2 570	2 616	2 700	2 900
Rahoitustuotot ja kulut	2 867	2 570	2 616	2 700	2 900
Satunnaiset tuotot	53				
Varaukset	103				
Tulos	178	0	0	0	0

RAHOITUSLASKELMA

1 000 €

	TP 2008	TA 2009	Alustava Talousarvio 2011	Alustava Talousarvio 2012	Alustava Talousarvio 2013
RAHAN LÄHTEET					
Käyttökate	6 860	7 775	8 055	8 055	8 700
Muut tuotot	6 882	9 834	2 460	2 410	1 800
Rahan lähteet yhteensä	13 742	17 609	10 515	10 465	10 500
RAHAN KÄYTTÖ					
Korko- ja rahoituskulut (netto)	2 867	2 750	2 616	2 700	2 900
Investoinnit	4 153	6 438	6 200	2 400	2 100
Lainojen lyhennykset	3 771	5 205	5 521	5 800	5 800
Rahan käyttö yhteensä	10 791	14 393	14 337	10 900	10 800
Toimintapääoman muutos	2 951	3 216	-3 822	-435	-300

Kajaanin Teknoliakeskus Oy

Palvelun perustelut - lakisääteisyys - viranomaistehtävät - hyöty tai arvo kuntalaisille	<u>Lakisääteisyys</u> Mm. palo- ja rakennuslainsäädäntö asettaa palvelun tasolle omat vaatimuksensa. <u>Viranomaistehtävät</u> Ei viranomaistehtäviä. <u>Hyöty tai arvo kuntalaisille</u> Tuottamalla yrityksille työtiloja luodaan samalla rakennusaikaisia työpaikkoja ja yritysten sijoittuessa tiloihin myös pysyviä työpaikkoja ja tätä kautta myös kaupungille verotuloja palveluiden tuottamiseen.
Palvelujen tuottamistapa	Rakennetaan uusia työtiloja ja huolehditaan nykyisten toimitilojen kunnosta. Lisäksi tuotetaan yrityksille myös palveluja.
Vaihtoehtoiset tuottamistavat	Saneeraamalla vanhoja rakennuksia yrityskäyttöön, esim. Linnan lukion saneeraus toimistotiloiksi.
Toimintaympäristön ja palvelutarpeen muutokset	
Perustehtävä	Tehtävänä on vuokrata ja tarvittaessa myydä yrityksille tiloja sekä tuottaa yrityspalveluita. Lisäksi tehtävänä on auttaa Kajaaniin sijoittuvia ja Kajaanissa toimivia yrityksiä heidän tila-asioidensa ratkaisussa.
Visio 2016	Kaupungin elinkeinopolitiikkaa tukien tuottaa yrityksille toimitila- ja yrityspalveluita oman liiketoiminnan pysyessä kannattavana.
Riskit 2011–2016 riskikartoituksen perusteella	Vuokrausasteen pudotessa Teknoliakeskuksen omistamissa tiloissa esim. 20 prosenttia tarkoittaa liikevaihdon pienenemistä 370 000 euroa. Tyhjä vuokratilat ovat alkaneet lisääntymään. Näillä näkymin vuoden 2011 alkupuolella on tyhjiä tiloja yli 600 m ² . Cemis-toiminnan keskittyessä v. 2015 Vimpelinlaaksoon Teknoliakeskuksesta on vapautumassa tyhjiä tiloja yli 2.000 m ² .
Strategiset tavoitteet 2011–2016	<u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Omalta osaltamme olemme mukana kehittämässä kaupunkia houkuttelevana yritys ympäristönä ja siten edesauttamassa uusien työpaikkojen syntymistä. Tarvittaessa annetaan myös omistajalle resurssien puitteissa asiantuntija-apua. Toimilla pyritään tukemaan kaupungin elinkeinostrategian tavoitteita. <u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> Toiminnan säilyessä nykyisellä tasolla henkilöstön koko pysyy ennallaan. Motivoiva ja vastuullinen työ parantaa henkilöstön työkykyä. <u>Prosessit ja rakenteet</u> Kysynnän mukaan riskit minimoiden rakennetaan uusia tiloja. <u>Taloudelliset resurssit</u> Toiminta pidetään omavaraisena. Uusien investointien edellyttämiin lainoihin pyritään saamaan jatkossakin pääomistajan Kajaanin kaupungin takaus.
TA 2011	
Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	Kaupunki ei maksa toiminta-avustusta vuodesta 2011 alkaen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit					
Vuosittavoitteet ja mittarit tai arviointikriteerit	<u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> Ollaan mukana kehittämässä Petäisenniskan 2-vaiheen yritysympäristöä. Uudistuminen ja henkilöstön työkyky <u>Prosessit ja rakenteet</u> <u>Taloudelliset resurssit</u>				
TS 2012–2013					
Vuosittavoitteet	<u>Palvelukyky ja vaikuttavuus</u> <u>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky</u> <u>Prosessit ja rakenteet</u> <u>Taloudelliset resurssit</u>				
Mittarit	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Henkilöstö, htv	4	3	3	3	3
Tyhjät tilat, m ²	425	300	300	300	300
Investoinnit, milj. euroa	0,2	0,2	1,5	2	2
Kaupungin netto-osuus, euroa	569 970	15 000	0	0	0

2009 osa toiminnoista ja henkilöstöstä siirtyi uuteen yhtiöön Measurepolis Development Oy:öön ja osa (matkailu- ja kalastuspalvelut) Kajaanin kaupungin keskushallintoon.

2009 netto-osuudessa on mittalaitelaboratorion (MILA) tuki, lahjoitusprofessori sekä Kauppakatu 21:n ja Linnankatu 21:n vuokrat.

2010 netto-osuudessa on enää osa Kauppakatu 21:n ja Linnankatu 21:n vuokrista. Vuokrasopimus päättyy vuonna 2011.

Tuloslaskelmaosa	TP-2009	TA-2010	TA-2011	TS-2012	TS-2013
LIIKEVAIHTO	2 108 190	1 883 980	2 096 640	2 260 000	2 500 000
Liiketoiminnan muut tuotot					
Kajaanin kaupungin avustus	569 970	15 000	0	0	0
Muut liiketoiminnan tuotot	419 418	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	989 388	15 000	0	0	0
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-347 877	-139 900	-139 000	-150 000	-155 000
Eläkekulut	-58 500	-27 200	-23 000	-28 000	-29 000
Muut henkilösivukulut	-2 834	-12 200	-2 000	-13 000	-14 000
Henkilöstökulut yhteensä	-409 211	-179 300	-164 000	-191 000	-198 000
Poistot	-683 106	-637 810	-638 000	-690 000	-760 000
Muut kulut	-1 557 432	-914 870	-1 018 530	-1 180 000	-1 300 000
Liikevoitto	447 828	167 000	276 110	199 000	242 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-184 630	-166 760	-131 520	-196 000	-236 000
TILIKAUDEN YLI- / ALIJAAMA	263 199	240	144 590	3 000	6 000

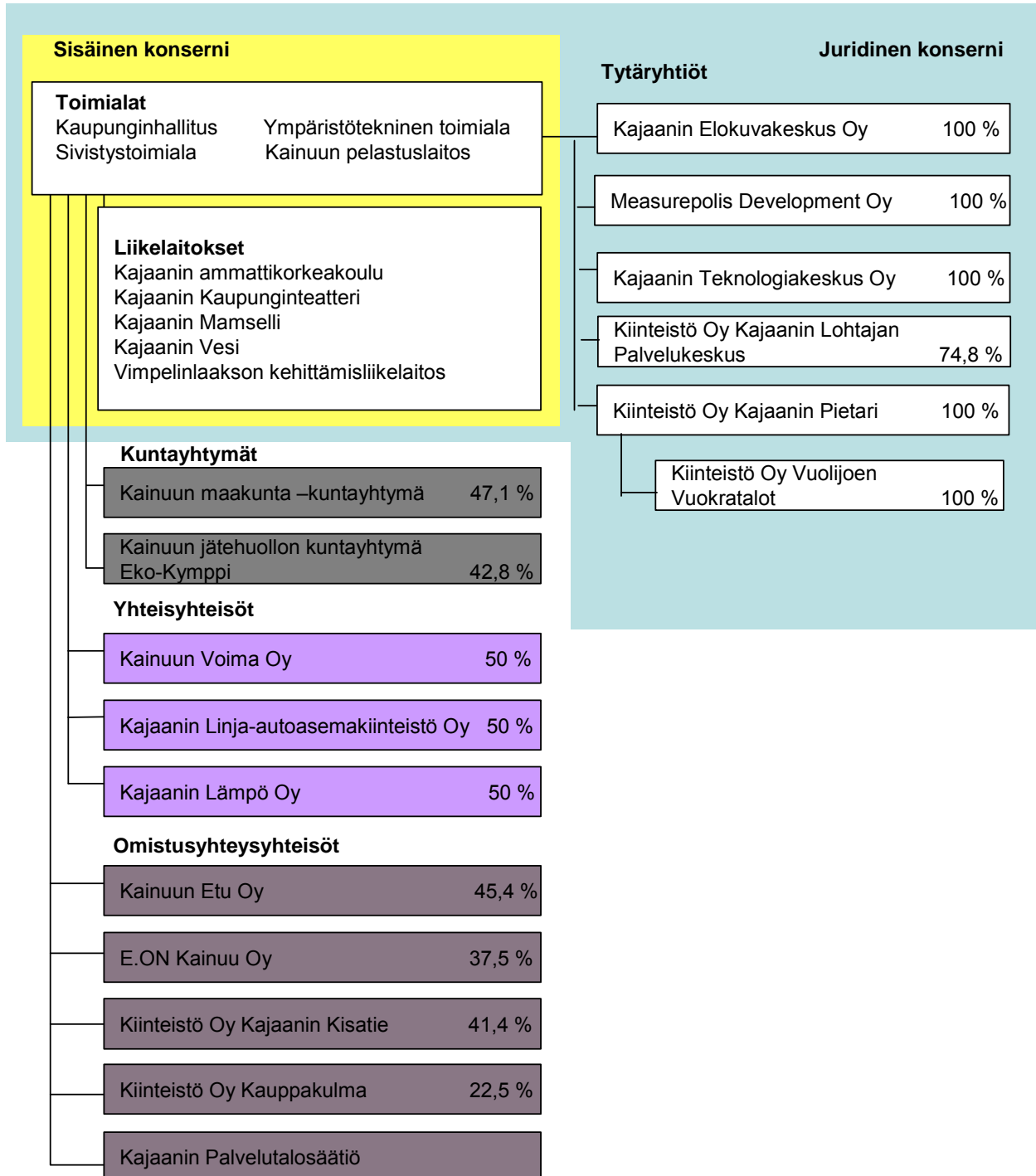
Investointiosa	TP-2009	TA-2010	TA-2011	TS-2012	TS-2013
Muut pitkävaikutteiset menot	2 930	0			
Maa-alueet	28 883	0			
Rakennukset	177 258	0	1 500 000	2 000 000	2 000 000
Koneet ja kalusto	0	0			
Yhteensä	209 071	0	1 500 000	2 000 000	2 000 000

Rahoitusosa	TP-2009	TA-2010	TA-2011	TS-2012	TS-2013
Varsinaisen toiminnan ja investointien kassavirta					
Tulorahoitus					
Liikelyjäämä	+ 447 829	167 000	144 590	3 000	6 000
Poistot ja arvonalentumiset	+ 683 106	637 810	638 000	690 000	760 000
Rahoitustuotot ja -kulut	- 184 630	-166 760	-131 520	-196 000	-236 000
Satunnaiset erät	+				
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestointien nettomenot	- 88 698	0	-1 500 000	-1 600 000	-1 600 000
Vars.toiminnan ja investointien nettokassavirta	= 857 608	638 050	-848 930	-1 103 000	-1 070 000
Rahoitustoiminnan kassavirta					
Lainakannan muutokset:					
Pääomalainojen palautukset tytäryhtiöt	+ 0				
Pitkäaikaisten lainojen nostot	+ 100 000	0	1 500 000	2 000 000	2 000 000
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	- 568 647	-568 700	-568 700	-700 000	-750 000
Pitkäaikaisten saamisten lisäys(-)/vähennys(+)	+ 0				
Lyhytaik.lainojen nostot(+)/takaisinmaksut(-)	+ -92 514				
Lainakannan muutokset yhteensä	= -561 161	-568 700	931 300	1 300 000	1 250 000
Oman pääoman muutokset:					
Maksullinen osakeanti	+ 0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset:					
Lyhytaikaisten saamisten muutokset muilta	- 682 215	0			
Lyhytaikaisten velkojen lisäys(+)/vähennys(-)	- 1 383 147	0			
Korottomien pitkä- ja lyhytaik.velkojen muutos					
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	= -700 932	0	0	0	0
Rahoitustoiminnan nettokassavirta	= -404 485	69 350	82 370	197 000	180 000

LIITTEET

LIITE 1

Kajaanin kaupungin konsernirakenne 1.1.2011 alkaen

Talouden tasapainottamishjelma 2011–2016

sisältää henkilöstösuunnitelman

	TA 2010 leikkaustavoite 2010-2016	TA 2011 leikkaustavoite 2010-2016
Toimenpiteet		
Ulkoisuuden rahoittaminen		
Osaamisperusteinen elinkeinopolitiikka		
Oulun yliopiston toiminta-avustus	-700 000	-694 024
KOKO-ohjelma 2010 - 2013	-525 000	-525 000
Measurepolis Development Oy:n toiminta-avustus	-1 311 000	-921 000
Into-talon toiminta-avustus, KAMK	-614 000	-694 000
KAMK:n CEMIS-toiminta-avustus	0	0
Yhteensä	-3 150 000	-2 834 024
Kaupungin perustehtävää tukeva toiminta		
Työllisyydenhoidon avustukset s.e. työmarkkinatuen kuntaosuus ei kasva	-600 000	-531 959
Nuorisoavustukset	-25 900	-29 949
Kulttuuriavustukset	-25 200	-22 200
Liikuntavastukset	-210 000	-200 000
Pallohalli Oy:n avustussopimus päätty 2012	-181 900	-182 400
Vesihuolto- ja hissiavustukset (ylitys otettu ytekn:n TA:n sisältä)	0	662 400
Joukkoliikenneavustukset (ylitys otettu ytekn:n TA:n sisältä)	0	256 096
Yksitysteiden kunnossapitoavustukset (ylitys otettu ytekn:n TA:n sisältä)	0	125 438
Yksitysteiden peruserparannusavustukset	0	-539 080
Kylä- ja asukastoimikuntien avustukset	0	0
Toimikunnat	0	-2 657
Veteraanit	0	18 670
Paras-arviointitutkimusohjelma päätty 2012	-24 000	-28 500
Yhteensä	-1 067 000	-474 141
Kaupungin tuottamiin palveluihin liittyvät		
Kansainvälisyys/ystävyydekaupunkitoiminta	-70 000	-69 629
Kauppakatu 21:n ja Linnankatu 21:n yritystilat	-150 000	-183 262
Muut elinkeinotoimen avustukset	-210 000	-179 887
Lentoliikenteen yhteismarkkinointi	0	10 000
CSC-konesali	0	25 000
Kainuun alueen seudulliset yrityspalvelut -hanke	0	0
Oulujärvi Leader	0	3 600
Tulevaisuuden työvoima -projekti	0	-60 000
CR-keskuksen poistot	-379 400	-408 064
Kalatalousavustukset	-70 000	-80 000
Kalaportaat	0	-39 437
Yhteensä	-879 400	-981 679
Jäsenmaksut		
Sepen Tuki ry.	0	6 022
Kajaanin kaupunkikeskustayhdistys	0	21
Euroregion ry. (KAMK maksaa 2010 alkaen)	0	-21 700
Valtatie 22 -yhdistys	-32 011	-36 584
Suomen historiallisten kaupunkien yhdistys	0	2 800
Nopeat Itäradat	0	5 912
Cramex ry	0	2 031
Teosto ry	0	1 522
Kopiosto ry	0	1 515
Suomen Kuntaliitto	0	34 795
Kunnallinen Työmarkkinalaitos	0	50 395
Yhteensä	-32 011	46 729

Toimenpiteet	TA 2010 leikkaustavoite 2010-2016	TA 2011 leikkaustavoite 2010-2016
Yhteistoiminta- ja kumppanuussopimukset		
Kainuun Etu Oy	-525 000	0
Puolustushallinnon ja Kainuun alueen kumppanuusyhteistyösopimus	-177 750	-196 393
Yhteensä	-702 750	-196 393
Omvastuuosuudet hankkeisiin		
OuKa-kehittämisyöhyke	-45 000	-27 750
Maaseutuhankkeet	-27 438	-29 884
Laajakaista hyödyksi -hanke	-71 960	-71 013
Tervan tie -matkailuhanke	-70 000	-70 054
Kulttuuriyrittäjyyden maisteriohjelma, Lapin yliopisto	-35 000	-31 000
Matkalla-hanke	-210 000	-191 824
Yhteensä	-459 398	-421 525
Hanketuet		
ePohjois-Suomi	-94 500	-94 500
Oulun läänin taidetoimikunta	-16 800	-19 200
Metsätalouden kehittämishanke	-24 000	-26 390
Bioenergiyhankkeet	-65 160	-63 046
Ydin-nuorisohanke	-63 140	-63 144
Maaseutuelinkeinohankkeet	-13 130	-4 833
Juuret ja Siivet -hanke ja Järjestötalohanke	-162 400	-170 710
Yhteensä	-439 130	-441 823
Toiminta-avustukset		
Routa-ryhmä	-215 000	-185 000
Pohjoisen Tanssin aluekeskus	-208 000	-178 000
Kulttuuriosuuskunta G-voima	-440 000	-390 000
Kajaanin 4H-yhdistys	-70 000	-60 000
Kaupunkikeskustayhdistys	0	0
Yhteensä	-933 000	-813 000
Tuki erilaisiin tapahtumiin (sitova maksimitaso 50 000 e/vuosi)	-330 000	-191 520
Vuokratuet	-441 910	-420 721
Testamenttirahastoista maksettavat avustukset	0	0
Ulkopuolisen toiminnan rahoittaminen yhteensä	-8 434 599	-6 728 097

	TA 2010 leikkaustavoite 2010-2016	TA 2011 leikkaustavoite 2010-2016
Toimenpiteet		
Kaupungin oma palvelutuotanto		
Kaupunginhallitus ja keskushallinto		
7,5 htv vähennys	-1 466 766	
Ulkoisen kehittäminen elinkeinotoimeen	-644 000	-644 000
Kaupungintalon palvelurakennemuutos	0	-189 600
Muut kulut (5 000 e/htv)	-171 250	-171 250
Henkilöstösuunnitelma 2010 - 2016 -6,6 htv	0	-1 151 167
Yhteensä	-2 282 016	-2 156 017
Varhaiskasvatus		
Esiopetuksen keskittäminen	-216 400	-216 000
Tilasäästöt esiopetusryhmissä	-210 000	-210 000
Iltapäivätoimintatilat kahdelle ryhmälle Lohtajan koululta	-49 000	0
Seurakunnan iltapäivätoimintaryhmät täytetään ensin	-21 000	0
Vuorohoitoa järjestetään lapsen kotiin, mikäli vuoropvk:ssa vain 1 - 2 lasta/yö	-70 000	0
Vapaaehtoiset palkattomat lomat	-280 000	-280 000
Koululaisille ei järjestetä kesähoitoa	-35 000	-35 000
Palkataan päiväkotiharjoittelijoita pienten ryhmiin ja säästetään lyhytaikaisissa sijaisuuksissa.	-350 000	-350 000
Henkilöstösuunnitelma 2010 - 2016 -4,0 htv	0	-726 628
Yhteensä	-1 231 400	-1 817 628
Perusopetus		
Opetussuunnitelman tuntien vähentäminen valtakunnallisesti hyväksytylle minimitasolle	-940 000	-578 000
Opetukseen käytettävien tuntien vähentäminen oppilaiden määrän vähenemän mukaisesti	-240 000	-2 200 000
Erytisopetuksen tehostaminen	-215 000	-257 000
OVTESin erikseen korvattavien tehtävien vähentäminen	-315 000	0
Koulukuljetusten järjestelyjen tehostaminen	-15 000	-105 000
Ateriapalvelujen kulujen lasku oppilasmäärän aleneman vuoksi	-75 000	-604 000
Siirrytään vuotuiseseen opetusvelvollisuuteen vähentämällä vapautuvat tet-tunnit opettajien työstä	-280 000	0
Kätönlahden koulun ESY-yksikön toiminnan siirtäminen 2010	-462 000	-245 900
Vuottolahden koulun lakkauttaminen 2010	-1 632 000	-1 551 230
Kirkkoahon koulun lakkauttaminen 2010	-956 000	-1 305 920
Paltaniemen koulun lakkauttaminen 2010	-904 000	-701 590
Lohtajan koulun Huuhkajavaaran yksikön lakkauttaminen 2010	0	-257 000
Jormuan koulun lakkauttaminen 2011 -> 2013	-310 300	-210 843
Vuolijoen koulun lakkauttaminen 2012 -> 2013	-551 000	-384 530
Henkilöstösuunnitelma 2010 - 2016 (pl. koulujen lakkauttamisten henkilöstövaikutukset, jotka on huomioitu ao. toimenpiteen kohdalla) -14,9	0	-3 303 866
Yhteensä	-6 895 300	-11 704 879
Nuorisotyö		
5 htv	-1 140 634	
Kuurnan nuorisotilojen siirtäminen Kätönlahden koulun tiloihin 2011 -> 2012	-95 400	-78 300
Honkkarin nuorisotilan lakkauttaminen 2010	-165 900	-153 900
Muut kulut (5 000 e/htv)	-137 500	-155 000
Yhteensä	-1 539 434	-387 200

	TA 2010 leikkaustavoite 2010-2016	TA 2011 leikkaustavoite 2010-2016
Toimenpiteet		
Kirjasto		
4,5 htv	-616 320	
Kuurnan sivukirjaston lakkauttaminen 2010 -> 2011	-300 000	-300 000
Kirjastojärjestelmä	-140 000	-140 000
Hankintayhteistyö	-61 000	-61 000
Yksi kirjastoauto	-35 000	-35 000
Muut kulut (5 000 e/htv)	-105 000	-105 000
Yhteensä	-1 257 320	-641 000
Kiinteistö Oy Kajaanin Kisatien osakkeiden myynti	-100 000	-100 000
Kaukametsä		
Kansalaisopiston suunnittelutyön vähentäminen	-277 760	0
Lukukausimaksukorotukset	-350 000	-350 000
Yhteensä	-627 760	-350 000
Liikuntapalvelut		
Uudelleen organisointi sivistystoimialalla ja keskushallinnossa	-490 300	0
Muut kulut (5 000 e/htv)	-52 500	-60 000
Yhteensä	-542 800	-60 000
Kulttuurilaitokset, nuoriso- ja liikuntapalvelut		
Henkilöstösuunnitelma 2010 - 2016 -10,7 htv	0	-2 024 733
Ympäristö ja maankäyttö		
4,2 htv, josta 30 % korvataan ostopalvelulla	-718 439	
Kaupungintalon rakenneratkaisut	0	-150 000
Yhteensä	-718 439	-150 000
Kunnallistekniikka		
3,5 htv	-476 000	
Tilapalvelut		
2 htv	-560 000	
Ympäristötekkinen toimiala		
Henkilöstösuunnitelma 2010 - 2016 -21,1 htv	0	-3 673 341
Liikelaitokset		
Kajaanin Mamselli, tuottovaatimus	-350 000	-350 000
Kajaanin ammattikorkeakoulun toiminta-avustus (ilman Intotaloa ja CEMISiä)	-1 400 000	-1 400 000
Kajaanin kaupunginteatteri - Oulun läänin alueteatteri -liikelaitoksen toiminta-avustus	-2 780 000	-1 630 000
Yhteensä	-4 530 000	-3 380 000
Oman palvelutuotannon leikkaukset yhteensä	-20 760 469	-26 444 798
Talouden tasapainottamisohjelma yhteensä	-29 195 068	-33 172 895

TULOSLASKELMA 2008-2016

Kajaanin kaupunki (ilman liikelaitoksia).
sisäiset ja ulkoiset tuotot ja kulut

1 000 €	TP 2008	TA 2009	TP 2009	TA 2010	TPe 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013	TS 2014	TS 2015	TS 2016
TOIMINTATUOTOT	38 966	35 070	37 895	36 120	36 801	35 983	35 955	36 674	37 774	38 907	40 075
Henkilöstökulut					-52 961	-54 017	-54 882	-55 714	-56 442	-57 253	-58 063
Kainuun maakunta					-100 936	-103 857	-106 620	-110 345	-113 995	-117 415	-120 938
Muut toimintakulut					-51 706	-51 324	-52 650	-53 275	-53 841	-55 187	-56 567
TOIMINTAKULUT	-194 522	-197 772	-201 657	-203 958	-205 601	-209 198	-214 152	-219 334	-224 278	-229 855	-235 568
Toimintakate	-155 556	-162 702	-163 762	-167 838	-168 800	-173 215	-178 197	-182 660	-186 503	-190 948	-195 493
Verotulot	112 653	109 000	114 313	116 500	122 961	122 200	127 000	130 000	133 900	137 917	142 055
Valtionosuudet	47 341	52 096	51 284	54 984	55 788	55 000	56 650	58 350	60 100	61 903	63 760
Korkotuotot	194	330	138	250	90	61	150	150	170	170	170
Muut rahoitustuotot	5 464	4 045	4 235	5 020	4 278	5 326	5 326	5 326	5 326	5 326	5 326
Korkokulut	-2 653	-2 100	-1 506	-2 220	-1 220	-1 760	-2 000	-2 200	-2 200	-2 200	-2 200
Muut rahoituskulut		-30	-448	-30	-1500	-30	-30	-30	-30	-30	-30
Vuosikate	7 308	2 505	6 349	6 667	11 597	7 582	8 899	8 936	10 763	12 138	13 587
Poistot ja arvonalentumiset	-7 795	-7 200	-7 300	-7 568	-7 581	-8 139	-8 200	-8 300	-8 400	-8 400	-8 400
Satunnaiset tuotot	3 300	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	2 813	-4 695	-951	-901	4 016	-558	699	636	2 363	3 738	5 187
Liikelaitokset			1300		1000	67	291	163	300	300	300
Rahastojen muutos	201	0	338	0	0	495	179	188	200	200	200
Tilikauden ali-/ylijäämä	3 014	-4 695	687	-901	5 016	4	1 169	987	2 863	4 238	5 687
Kattamattomat alijäämät	-17 366	-25 442	-19 850	-20 751	-14 834	-14 830	-13 661	-12 674	-9 812	-5 573	114

Taustaoletukset:

Henkilöstökuluissa huomioitu henkilöstösuunnitelman ja toimenpideohjelman poistuma, palkkojen korotus 2 %/vuosi.

Kainuun maakunta -kuntayhtymän maksuosuus 2011-2014 ennakkolaskelmien mukaan, vuosina 2015-2016 kasvu 3 %

Muut toimintakulut huomioitu toimenpideohjelman säästöt, inflaatiokorotus 2,5 %/vuosi

Verotulot ennusteen mukaan, vuosina 2014-2016 korotus 3 %

Valtionosuudet korotus 3 %

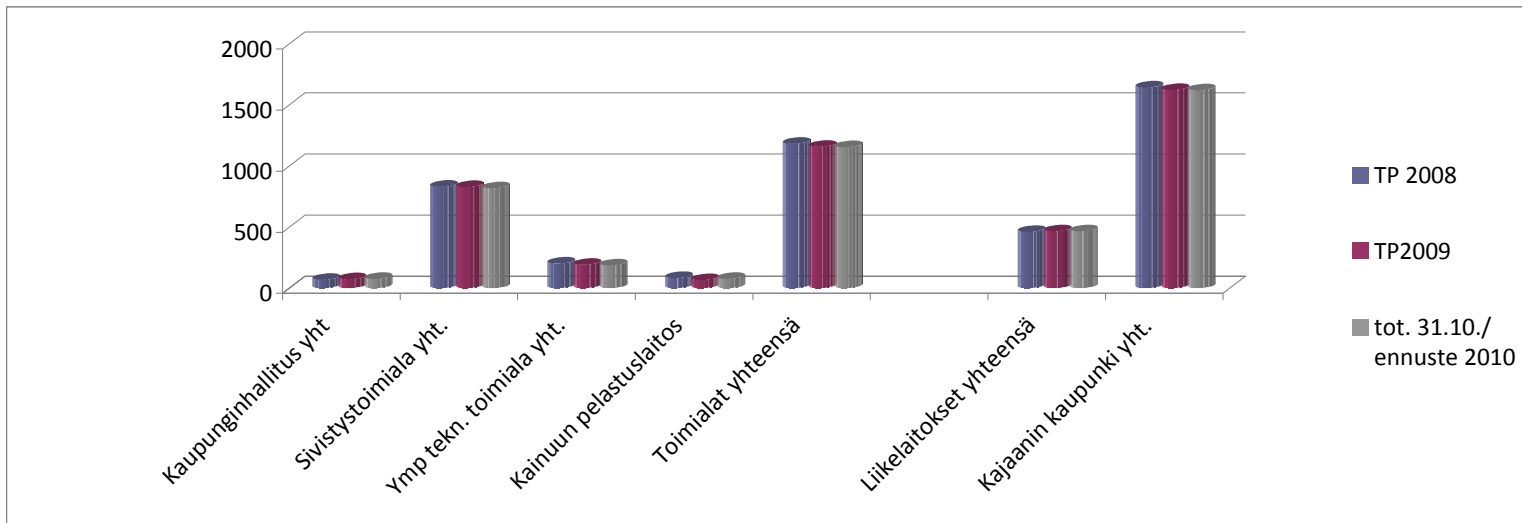
Liikelaitosten tulos arvioitu omalla rivillä taulukossa.

Kajaanin kaupungin henkilöstö 2008–2012 ja ennuste henkilöstösuunnitelman mukaan 2010–2016

(vakituiset, määräaikaiset ja tukityöllistetyt, htv)

Henkilöstö	TP 2008	TP2009	tot. 31.10./ ennuste 2010	väh.	Ta 2011	väh.	TS 2012	väh.	TS 2013		TS 2014		TS 2015		TS 2016
Kaupunginhallitus yht	67,9	72,8	75,06	1,8	73,26	0,6	72,66	1,9	70,76	0,2	70,56	0,8	69,76	1,2	68,56
Sivistystoimiala yht.	828,1	825,6	815,91	14,2	801,71	6,5	795,21	5,7	789,51	3,1	786,41	3,9	782,51	4	778,51
Ymp tekn. toimiala yht.	201,0	191,5	186,38	3,7	182,68	3,2	179,48	2,4	177,08	2,6	174,48	3,1	171,38	3	168,38
Kainuun pelastuslaitos	82,8	65,5	75,05	8,05	67	0	67	0	67	0	67	0	67	0	67
Toimialat yhteensä	1179,8	1155,4	1152,4	27,75	1124,65	10,3	1114,35	10,0	1104,4	5,9	1098,5	7,8	1090,7	8,2	1082,5
Liikelaitokset yhteensä	460,1	464,1	465,47												
Kajaanin kaupunki yht.	1639,9	1619,5	1617,87												

Keskushallintoon siirtyi vuonna 2009 Kajaanin Teknologiakeskus Oy:stä matkailu- ja kalastuspalvelut sekä Varhaiskasvatuksen henkilöstömäärä kasvaa palvelujen kysynnän kasvaessa

Kuvio: Kaupungin henkilöstö 2008 - 2009 ja ennuste 2010

Kajaanin kaupungin henkilöstön eläkepoistumaennuste 2010–2016

Sisältää liikelaitokset

Vuosi	Vanhuseläke/ henkilöä	Työkyvyttömyyseläke/ henkilöä	Yhteensä/ henkilöä
2010	46	28	74
2011	46	27	73
2012	50	26	76
2013	46	26	72
2014	49	25	74
2015	49	24	73
2016	51	22	73
2010–2016 yhteensä	337	178	515

Lähde: Kuntien eläkevakuutus

Tilastotietoa Kajaanista 1990–2009

Vuolijoen kunta liitettiin Kajaanin kaupunkiin vuonna 2007.

	1990	1995	2000	2005	2008	2009
Maapinta-ala, km ²	1 370	1 370	1 370	1 370	2 264	2 264
Väkiluku, henkilöä	36 428	36 860	36 088	35 562	38 132	38 211
Muuttovoitto/-tappio, henkilöä	68	-216	-367	-270	-79	-35
Syntyneet, henkilöä	556	527	419	443	450	474
Ulkomaalaisten osuus väestöstä, %	0,2	0,5	0,6	1,5	1,9	2,1
0 - 14-vuotiaat, henkilöä	7 911	7 473	6 719	6 147	6 377	6 362
0 - 14-vuotiaiden osuus väestöstä, %	21,7	20,3	18,6	17,3	16,7	16,7
15-64-vuotiaat, henkilöä	24 880	25 020	24 507	23 906	25 304	25 351
15 - 64-vuotiaiden osuus väestöstä, %	68,3	67,9	67,9	67,2	66,4	66,3
65 - 84-vuotiaat, henkilöä	3 637	4 367	4 862	5 509	5 821	5 822
65 - 84-vuotiaiden osuus väestöstä, %	10,0	11,8	13,5	15,5	15,3	15,2
Yli 85-vuotiaat, henkilöä	228	317	378	488	630	676
Yli 85-vuotiaiden osuus väestöstä, %	0,6	0,9	1,0	1,4	1,7	1,8
Vähintään keskiasteen tutkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneistä, %	33,5	35,2	36,4	..
Työllisten osuus väestöstä, (%1)	64,4	51,6	57,2	..	63,8	..
Eläkkeellä olevien osuus väestöstä, %	18,2	19,8	21,0	..	24,5	..
Taloudellinen huoltosuhde ²⁾	1,28	1,87	1,60	1,60	1,51	..
Demografinen huoltosuhde ³⁾	0,47	0,48	0,48	0,50	0,51	0,51
Asuntokuntien lukumäärä	.	15 387	16 053	16 853	18 333	18 439
Perheiden lukumäärä	10 022	10 116	9 996	9 850	10 590	10 554
Vuokra-asunnoissa asuvien asuntokuntien osuus, %	..	30,6	33,3	32,0	31,2	..
Vanhoiden asuntojen hinta, euroa/m ²	1 094	1 221	1 222
Kesämökkien lukumäärä	1 111	1 135	1 171	1 146	1 713	1 719
Alueella asuva työllinen työvoima, henkilöä	16 037	12 930	14 039	14 716	15 217	..
Alueella työssäkäyvät, henkilöä	15 988	13 069	14 080	15 293	15 789	..
Työpaikkaomavaraisuus, %	99,7	101,1	100,3	103,9	103,8	..
Alkutuotannon työpaikkojen osuus, %	3,1	3,4	2,1	2,3	3,0	..
Jalostuksen työpaikkojen osuus, %	26,3	22,9	22,4	22,5	19,1	..
Palvelujen työpaikkojen osuus, %	68,7	71,0	73,8	74,3	77,3	..
Toimialaltaan tuntemattomien työpaikkojen osuus, %	1,9	2,6	1,7	0,9	0,6	..
Työttömät (lähde: Kainuun TE-keskus)	3 344	2 750	2 241	2 602
Työttömyysaste (lähde: Kainuun TE-keskus)	19,3	16,1	12,6	14,6
Pitkäaikaistyöttömät (lähde: Kainuun TE-keskus)	782	586	452	394
Pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä, %	23,4	21,3	20,2	15,1
Alle 25-vuotiaat työttömät (lähde: Kainuun TE-keskus)	522	467	368	448
Alle 25-vuotiaiden työttömien osuus työttömistä, %	15,6	17,0	16,4	17,2

¹vuosi 2008- 18-64-vuotiaiden työllisten osuus väestöstä (18-64 v.)²Ilmoittaa kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä on yhtä työllistä kohti.³Ilmoittaa kuinka monta alle 15-vuotiasta ja yli 64-vuotiasta on yhtä työkäistä (15 - 64-vuotiasta) kohti.

Lähde: Tilastokeskus

Väestöennuste iän mukaan vuoteen 2040

PARAS-hankkeen vuodet ja ikäryhmät. Vuoden 2005 luvuissa Kajaani ja Vuolijoki on laskettu yhteen.

Ikäluokka	2005	2010	2015	2020	2030	2040
0 - 6	2 893	2 999	3 121	3 139	2 991	3 020
7 - 16	4 765	4 254	4 095	4 269	4 389	4 224
17 - 19	1 647	1 604	1 410	1 323	1 456	1 446
20 - 64	22 845	22 592	21 677	20 553	19 334	19 784
65 - 74	3 321	3 548	4 345	5 070	4 676	3 604
75 - 84	2 209	2 428	2 576	2 844	4 286	4 136
85 -	537	743	1 042	1 212	1 653	2 726
Yhteensä	38 217	38 168	38 266	38 410	38 785	38 940

Kaupungin strategian tunnusluvut

Osaamisperusteinen elinkeinopolitiikka ja alueiden käyttö	2005	2006	2007	2008	2009
Uudet yritykset, netto	37	55	82	72	74
Työpaikkakehitys, netto	473	166	539	-209	..
Tutkimusorganisaatioiden ja yritysten T&K-menot Kainuussa, euroa/asukas	281	258	270	190	283
Tutkimusorganisaatioiden ja yritysten T&K-menot Kainuussa, yhteensä, milj. euroa	24,0	21,8	22,6	15,8	23,4
Tekesin T&K-rahoitus kaikille Kainuussa, milj. euroa	2,3	5,3	2,2	6,2	4,6
Tutkinnon suorittaneita, % 15 vuotta täyttäneistä	65,3	66,2	66,9	67,6	..
Korkea-asteen tutkinnon suorittaneita, % 15 vuotta täyttäneistä	25,0	25,5	25,8	26,4	..
AMK:sta valmistuneiden alueelle sijoittuminen valmistumishetkellä, %	66,0	61,0	62,0	71,0	66,1
Työttömyysaste	16,1	15,0	13,5	12,6	14,6
Kaupungin tonttikysyntä/-tarjonta, %	70,0	100,0	90,0	70,0	100,0

Hyvä ja arvostettu työnantaja	2005	2006	2007	2008	2009
Henkilötyövuodet, ml. liikelaitokset, HTV2 ¹	1 609,8	1 639,8	1 619,4
Työyhteisön toimivuus (1 - 4 ²)	3,2	..	3,2	..	3,3
Kehityskeskustelut käyty, % henkilöstöstä	83	80	84	..	89
Sairauspoissaolot, keskim. työpäivät/henkilö, pl. liikelaitokset	10,4	11,7	12,3	10,9	10,4

Tuloksellisesti järjestetyt palvelut	2005	2006	2007	2008	2009
Varhaiskasvatuksen kysyntä/tarjonta, %	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Perusopetuksen oppilaiden sijoittuminen jatko-opintoihin/työelämään, %	88,0	99,0	99,0	99,0	99,0

Talouden tasapainottaminen	2005	2006	2007	2008	2009
Toimitilojen määrä, m ² (kaupunki + Vilake)	256 538	249 147	264 504	261 497	260 727
Toimitilojen muutos, %	..	-2,9	6,2	-1,1	-0,3
Tilikauden ali-/ylijäämä	-3,5	-2,6	2,1	3,0	0,7
Maakunnan maksuosuus, % laskennallisesta	59,9	58,8	58,5	60,1	60,0
Tulovero-%	18,75	19,00	19,00	19,00	19,00

¹Henkilötyövuosien tilastointi on muuttunut 2007.²Asteikko 1 - 4: 1 = täysin eri mieltä, 2 = osittain eri mieltä, 3 = osittain samaa mieltä, 4 = täysin samaa mieltä

Lähteet:

www.tekes.fi > Tekes > Vuosikatsaukset > Tuoreimmat tunnusluvutwww.stat.fi > StatFin-tilastotietokanta ja kaupunki- ja seutuindikaattorit

Kainuun ELY-keskus